

378.4(477-25)КМА(035)
К171

Національний університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

2000-2001 Календар-
Довідник

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

Календар-довідник

2000-2001

навчальний рік

Цей довідник розрахований, перш за все, на тих, хто вирішив провести своє студентське життя у нас — у Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Календар послужить вам непоганою відправною точкою в пошуку відповідей на досить широке коло питань, а також ознайомить з основними академічними та дисциплінарними правилами Університету.

Розділ «Aima Mater» присвячено загальній інформації про історію і сучасність Академії, служби та підрозділи, що працюють в НаУКМА, академічну політику, наукову діяльність та ресурси Університету. Студенти Академії не лише користуються послугами структурних служб НаУКМА, а й створюють свої власні організації. Цю та іншу цікаву інформацію зібрано в розділі «Студентське життя»...

Інформацію про кожний факультет та департамент Університету, навчальні плани та програми підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів, анотації курсів, що читаються в НаУКМА, розміщено в розділі «Факультети, кафедри, навчальні курси» .

Останній розділ містить інформацію для майбутніх вступників.

Безумовно, можуть виникнути окремі питання, на які ви не знайдете відповіді в довіднику.

Скористайтесь координатами, даними на сторінках довідника, щоб зв'язатися з відповідними службами, організаціями та адміністрацією НаУКМА - працівники Університету обов'язково допоможуть вам.

**Бажаємо успіху і будемо раді бачити вас у
Національному університеті
«Києво-Могилянська академія»!**

ЗМІСТ

Хроніка становлення та відродження.....	5
В.Брюховецький. Слово до спудеїв і професорів.....	6

КАЛЕНДАР ПОДІЙ НАУКМА

Академічний календар.....	7
Календар загальноуніверситетських подій.....	8
Історичний календар подій.....	9
Найважливіші події 1999-2000 навчального року.....	11

ALMA MATER

Призначення НаУКМА.....	12
Управління діяльністю.....	13
Академічна політика	13
Персональні та іменні стипендії.....	20
Студентські Гранти.....	22
Наукова робота.....	23
Філії та колегіуми НаУКМА.....	28
Служби та підрозділи	
Наукова бібліотека НаУКМА.....	30
Навчально-методичний відділ.....	31
Відділ зв'язків із громадськістю.....	32
Відділ перспективного розвитку.....	32
Відділ міжнародного співробітництва.....	33
Центр працевлаштування студентів НаУКМА.....	34
Культурно-мистецький центр.....	35
Соціально-психологічна служба.....	37
Юридичний відділ	37
Медична частина	37
Ресурси Університету.....	38
Організації, що співпрацюють з НаУКМА	
Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії.....	39
Кредитна спілка «Поміч».....	40
Видавничий дім «KM Academia».....	40
Журнал «Кіно-Театр».....	40
Київський міжнародний інститут соціології (KMIC)	41
Ресурсний центр Дому Америки в Україні для викладачів англійської мови.....	42
Асоціація колишніх членів Конгресу США.....	42
Центр сучасного мистецтва при НаУКМА (ЦСМ)	43
Міжнародний центр перспективних досліджень.....	43
Японський центр при НаУКМА.....	44
СП «Імідж Освіта»	44

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Деканат студентів.....	47
Студентський відділ кадрів.....	49
Студентські організації.....	49
Студентський гуртожиток.....	51
Довідка для першокурсника.....	55

ФАКУЛЬТЕТИ, КАФЕДРИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

Курси загальнодержавного блоку.....	58
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК (ФГСН)	
Кафедра філософії та релігієзнавства.....	61
Кафедра філології.....	62
Кафедра української мови.....	64
Кафедра культурології та археології.....	64
Кафедра історії.....	65
Кафедра політології.....	66
Загальноуніверситетська кафедра англійської мови.....	66
Загальноуніверситетська кафедра фізичного виховання.....	67

Бакалаврські програми: Філософія.....	69
Філологія	75
Культура.....	81
Історія.....	85
Політологія.....	91
Сертифікатні програми: Релігієзнавство.....	95
Перекладознавство.....	96

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ФПН)

Кафедра біології.....	101
Кафедра екології.....	102
Кафедра фізико-математичних наук.....	104
Кафедра хімії.....	105
Бакалаврські програми: Біологія.....	105
Хімія.....	110
Екологія.....	114
Фізика	118
Програми додаткової спеціалізації (minor).....	123

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК (ФПВН)

Кафедра правознавства.....	126
Бакалаврська програма: Право.....	128

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (ДЕН)

Кафедра економічної теорії.....	134
Бакалаврська програма: Економічна теорія.....	135
	136

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ДСНТ)

Кафедра соціології.....	141
Бакалаврська програма: Соціологія.....	141
Школа соціальної роботи.....	145
Бакалаврська програма: Школа соціальної роботи.....	146

ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДКТ)

Кафедра інформатики.....	151
Кафедра математики.....	152
Бакалаврська програма: Комп'ютерні науки	152
Програми спеціаліста:	
Комп'ютеризовані системи обробки інформації та управління.....	157
Інтелектуальні системи обробки інформації і прийняття рішень.....	157

МАГІСТЕРІУМ

Археологія та давня історія України.....	161
Біологія.....	164
Екологія (екологічна наука та екологічна політика).....	167
Економічна теорія.....	170
Інформаційні управляючі системи та технології.....	173
Історія.....	176
Культурологія (теорія та історія культури).....	180
Політологія (порівняльна політологія).....	182
Соціальна робота.....	186
Соціологія.....	190
Філологія (історія, теорія літератури та компаративістика)	193
Філософія (історія філософії)	196

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ

Департамент доуніверситетської підготовки (ДДП).....	201
Підготовчі курси	205
Набір та умови вступу на бакалаврські та магістерські програми.....	206
Контактні телефони.....	208

ХРОНІКА СТАНОВЛЕННЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ

1615 р. /15 жовтня/

знатна киянка Галшка Гулевичівна відписує свою садибу в Києві, на Подолі, місцевому Братству для заснування монастиря, шпиталю та школи для дітей всіх станів - день заснування Києво-Могилянської академії

1632 р.

митрополит Київський і Галицький Петро Могила створює Києво-Братську /Могилянську/ колегію, об'єднавши Київську братську та Київську лаврську школи

1658 р.

офіційне надання Києво-Могилянському колегіуму юридичних прав вищої школи і титулу «Академія» (за Гадяцькою угодою, ратифікованою Сеймом Речі Посполитої у травні 1659 р.)

1694 р., 1701 р.

офіційне визнання за Києво-Могилянською академією статусу вищої школи й титулу «Академія» царськими грамотами

1817 р.

рішення Священного синоду про закриття Києво-Могилянської академії; відкриття на її території Духовної семінарії

1819 р.

відкриття на території та в приміщеннях Києво-Могилянської академії Київської духовної академії

1918 р.

закриття Київської духовної академії

1920 р.

передача приміщень Духовної академії штабові Дніпровської військової флотилії, а старого академічного корпусу - філії Центральної наукової бібліотеки Академії наук України

19 вересня 1991 р.

розпорядження Голови Верховної Ради України «Про відродження Києво-Могилянської академії» на її історичній території як незалежного вищого навчального закладу Украї-

ни - Університету «Києво-Могилянська Академія» /УКМА/

16 жовтня 1991 р.

презентація відродження Києво-Могилянської академії

24 серпня 1992 р.

офіційне відкриття Університету «Києво-Могилянська академія», посвята перших вступників у студенти

23-24 травня 1993 р.

Міжнародна нарада експертів ЮНЕСКО, присвячена аналізу діяльності УКМА

12 квітня 1994 р.

Указ Президента України «Про утворення Острозького колегіуму»

19 травня 1994 р.

Указ Президента України про надання УКМА нового статусу - Національний університет «Києво-Могилянська Академія» /НаУКМА/

30 червня 1994 р.

рішення Міжгалузевої Республіканської акредитаційної комісії про ліцензування НаУКМА за четвиртим рівнем акредитації

13 січня 1995 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження Статуту НаУКМА

1 грудня 1995 р.

затвердження Кабінетом Міністрів України ТЕО розвитку НаУКМА на 1995-2009 рр.

5 червня 1996 р.

Указ Президента України про перейменування Острозького колегіуму в Острозьку академію

3 липня 1996 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про утворення Миколаївської філії НаУКМА

28 жовтня 1997 р.

створення Асоціації колегіумів НаУКМА

7 липня 1998 р.

НаУКМА акредитований Державною акредитаційною комісією України за IV найвищим рівнем

СЛОВО ДО СПУДЕІВ І ПРОФЕСОРІВ

Ось так помалу, не поспішаючи й підійшло людство до самого кінця двадцятого століття, до грані між другим і третім тисячоліттями. Але людство лишилося й лишиться завжди молодим. У своєму юному дерзанні, яке найдосконаліше уособлюють студенти, воно безкінечно повторюватиме помилки прапращурів, але щоразу намагатиметься докопатися глибин Істини. І часом уявлятиметься, от-от осягне заманливо-притягальну сутність Істини. Окремій людині у якийсь момент навіть може здатися, що лишилося простягти руку, і не просто перо невловимої Жар-птиці ляже на долоню, а й уся вона постане у своїй сліпучій красі. Але саме тоді приходить усвідомлення, що багато позірних цінностей насправді не є ніякими цінностями, що Істина перебуває не назовні, що вона десь у глибинах твого людського єства, в енергетиці твоєї душі. Для істот ницих це означає крах, під ними провалюється чорна безодня безвісти й відчаю. Людям же, для яких, за словами класика, моральний імператив у душі й зоряне небо над головою завжди лишалися непроминущими цінностями, Істина відкривається у своїй вічній величі й незбагненності, у вірі в могутню волю й діянь Творця.

...Але людство все одно залишається молодим. І знову й знову прагне дійти незвіданих глибин.

У цьому році зі стін Університету «Кієво-Могилянська академія» востаннє вийшли випускники, які можуть сказати, що закінчили його в другому тисячолітті. У цьому ж таки році до нас прийшли нові спудеї,

які зможуть сказати, що вони вступили до НаУКМА ще в другому тисячолітті.

У космічному плині перехід із одного тисячоліття в інше нічого не значить, його просто не існує. В житті ж людини, в розвитку нації, в бутті людства в цілому - це символічний і хвилюючий момент. Дуже небагатьом поколінням пощастило жити на такому символічному зламі часу. Останнє тисячоліття не було надто прихильним до українського народу, хоча саме наприкінці його все-таки була здобута наша незалежність. Тому є вагомі підстави для оптимістичного погляду в майбутнє - ми маємо змогу його творити своїми руками. Кожен - якщо він реалізує свою особистість.

Найжахливіше, що не дає людині стати Людиною, - заздрість і страх. Але той, хто збагне свою самоцінність і неповторність, стає особистістю, яка непідвладна заздрощам. Особистість же позбувається страху, і тоді вона здатна на великі вчинки. І тільки тоді. Бо відомо, що прогрес неможливий там, де страх перед наслідками сильніший від любові до Істини.

І лише в одному ніхто не має права позбутися страху:

*Людині бійся душу ошукать,
бо в цьому схибиш - то уже навіки...*

Так це означала наша геніальна сучасниця Ліна Костенко.

Я бажаю всім спудеям, усім моїм колегам натхнення й успіхів, щастя, здоров'я, любові та благополуччя. З новим навчальним роком, з новими успіхами й досягненнями!

*В'ячеслав Брюховецький,
Президент НаУКМА*

КАЛЕНДАР ПОДІЙ

АКАДЕМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

29 - 31 серпня

Реєстрація студентів, поселення до гуртожитку

1 вересня

Початок навчального року. Загальноуніверситетська лекція Почесного професора НаУКМА, відомого літературознавця України п. Миколи Жулинського на тему: «Як вгамувати духовну спрагу, або пошуки шляхів набуття втраченої Батьківщини».

4-5 вересня

Перезалік навчальних дисциплін для студентів, які прийшли з інших вищих закладів освіти

11 - 29 вересня

Обрання студентами II-III років навчання тем курсових робіт

2 - 27 жовтня

Обрання студентами IV року навчання тем кваліфікаційних (випускних) робіт та їх затвердження на кафедрах

23 - 29 жовтня

Тиждень самостійної роботи

11 - 23 грудня

Зимова іспитова сесія

25 грудня - 7 січня

Зимові канікули

8 січня, понеділок

Початок весняного триместру

5 - 11 березня

Тиждень самостійної роботи.

8 січня -13 квітня

Педагогічна практика (для студентів II року навчання Магістеріуму)

5 березня -17 березня

Педагогічна практика (для студентів IV року навчання бакалаврату)

19 - 30 березня

Запис студентів на навчальні дисципліни нового 2001-2002 навчального року

12 березня -13 квітня

Захист студентами курсових робіт

16 - 28 квітня

Весняна іспитова сесія

30 квітня - 6 травня

Весняні канікули

7 травня, понеділок

Початок літнього триместру

7 - 30 травня

Обрання студентами I року навчання Магістеріуму тем магістерських (випускних) робіт та їх затвердження на кафедрах

7 - 31 травня

Завершення випускних робіт студентами IV року навчання бакалаврату та II року навчання Магістеріуму і подання їх на кафедрі

4 т - 23 червня

Захист випускних робіт та складання державних іспитів

25 - 30 червня

Літня іспитова сесія

2 липня

Початок літніх практик

1 липня -31 серпня

Літні канікули

КАЛЕНДАР

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПОДІЙ

24 серпня,

четвер

Річниця незалежності України,
річниця офіційного відкриття
Університету «Києво-
Могилянська академія»

29 серпня,

вівторок

сесія Академічної конференції
НаУКМА

31 серпня,

четвер

Посвята в студенти

19 вересня,

вівторок

День відродження
Києво-Могилянської академії

25 вересня,

понеділок

Бал знайомств

12 - 13 жовтня,

вівторок, середа

Міжнародна наукова конферен-
ція «Києво-Могилянська ака-
демія в історії України» до 385-
річчя заснування

15 жовтня,

неділя

День Академії. 365 років з
дня заснування.

22 грудня,

п'ятниця

День народження-
Галшки Гулевичівни

31 грудня,

неділя

Поминовення благодійників
Академії Київської -
в день смерті Петра Могили

10 січня,

середа

Щорічні
«Києво-Могилянські різдвяні
диспути»

15 січня,

понеділок

Студентський карнавал

19 січня,

п'ятниця

Свято Богоявлення,
храмове свято
Києво-Могилянської академії

30 березня,

п'ятниця

Академічна конференція

10 квітня,

вівторок

День
пам'яті гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного

28 червня,

четвер

Конвокація-2001 -
церемонія
вручення дипломів

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР ПОДІЙ

2000 рік

425 років

тому народився відомий український учений, філолог, письменник, другий ректор Київської братської школи Мелетій Смотрицький (бл. 1575 - 27.12.1633)

400 років

від дня народження Інокентія Гізеля (1600 - 18.11.1683), професора і ректора Києво-Могилянської академії, архімандрита Києво-Печерської лаври

385 років

тому на землі, подарованій Галшкою Гулевичівною, засновано Київську братську школу (15.10.1615)

340 років

від дня народження вихованця Києво-Могилянської академії, гетьмана України Павла Полуботка (1660 - 18.12.1724)

320 років

з дня смерті вихованця Києво-Могилянської академії, письменника, драматурга, засновника театру в Росії Симеона Полоцького (1629-1680)

295 років

з часу створення першої історичної драматичної поеми «Володимир» Теофана Прокоповича (1705)

260 років

від дня освячення Конгрегаційної церкви Благовіщення КМА (19.11.1740)

245 років

тому помер вчений, філософ і драматург, професор і префект Києво-Могилянської академії Михайло Козачинський (1699 - 4.08.1755)

235 років

з дня виходу «Короткого опису про козацький Малоросійський народ...» (1765) відомого українського історика, вихованця Києво-Могилянської академії Петра Симоновського

225 років

з дня народження і 150 років з дня смерті педагога, науковця, винахідника рамкового вулика Петра Івановича Прокоповича (1775-1815)

205 років

з дня смерті ректора Києво-Могилянської академії, єпископа Білоруського Георгія Кониського (1.12.1717 - 13.02.1795)

200 років

з дня написання книги «Історія міста Києва» вихованцем Києво-Могилянської академії Максимом Берлинським (1798-1800)

2001 рік

380 років

з часу написання «Потестації» (1621), визначної пам'ятки полемічного письменства XVII століття

370 років

від часу створення Лаврської школи Петра Могили (вересень 1631)

370 років

тому помер перший ректор Київської братської школи, митрополит Київський Йов Борецький (? - 2.03.1631)

300 років

від дня народження Стефана Лукомського (1701 - 1779), обозного Прилуцького полку, історика, вихованця Києво-Могилянської академії

295 років

від дня народження вихованця Києво-Могилянської академії, письменника, ректора Ярославської семінарії, власника «Слова о полку Ігоревім...» Іоїля Биковського (1706 - 25.08.1798)

290 років

від дня народження вихованця Києво-Могилянської академії, мовознавця, перекладача, письменника Якова Блоницького (27.01.1711 - 14.04.1774)

250 років

від дня народження вихованця Києво-Могилянської академії, відомого композитора Дмитра Бортнянського (1751 - 28.09.1825)

240 років

від дня смерті вихованця Києво-Могилянської академії, письменника, перекладача, просвітника, філософа, теолога, ректора Києво-Могилянської академії Сильвестра Кулябки (1704 - 17.04.1761)

200 років

тому було поновлено класи нотного співу та інструментальної музики Києво-Могилянської академії

190 років

тому в Києві на Подолі сталася величезна пожежа, внаслідок якої будинки Києво-Могилянської академії були майже повністю знищені і пізніше реставровані генеральним архітектором м. Києва Андрієм Меленським

НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ 1999-2000 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

1 вересня - традиційно навчальний рік розпочинається інавгураційною лекцією відомого науковця. Цього року поетеса Ліна Костенко прочитала лекцію «Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала», повний текст якої надруковано окремим виданням у серії «Почесні професори НаУКМА». Ліні Костенко урочисто вручено диплом та мантию Почесного професора НаУКМА. У весняному триместрі пані Костенко прочитала курс лекцій «Українська література в проекції на третє тисячоліття».

12 грудня - за результатами конкурсу «Студент Києва» кращим серед 41 вищої школи столиці у 1998 та 1999 роках визнано Національний університет «Києво-Могилянська академія». Серед 20 фіналістів конкурсу в 1999 р. - 9 студентів НаУКМА.

20 грудня - рішенням редколегії схвалено до друку Енциклопедію «Києво-Могилянська академія в іменах», підготовлену вченими НаУКМА. Видання буде включати 1500 статей, 300 ілюстрацій. Вихід у світ планується наприкінці 2000 року.

24-28 січня 2000 року відбулися другі в історії НаУКМА Дні Науки, в рамках яких проходила 6-та Щорічна наукова конференція «Україна: людина, суспільство, природа».

28 лютого перед студентами НаУКМА виступив Нобелівський лауреат 1999 р. в галузі економіки - Роберт Манделл (Канада) - на тему «Введення євро та його вплив на монетарні системи країн Східної Європи».

Березень 2000 року - НаУКМА посів друге місце у загальному рейтингу вищих закладів освіти в Україні, що проводився Міжнародною Кадровою Академією, Інститутом вищої освіти Академії педагогічних наук України, Українським інститутом соціальних досліджень, Академією наук вищої школи України, Конфедерацією недержавних вищих закладів освіти України.

1 6 березня відбулася зустріч Прем'єр-міністра України Віктора Андрійовича Ющенка зі студентами та співробітниками НаУКМА. Виступ був першою публічною презентацією нової стратегічної програми діяльності Уряду України після її проголошення у Верховній Раді України.

23 березня віце-прем'єр Республіки Польща Лешек Бальцерович - «Батько "Шокової терапії" польських реформ» - зустрівся зі студентами НаУКМА. Темою виступу був перебіг економічних та політичних реформ у Польщі 90-х років. Пан віце-прем'єр презентував Університету українське видання своєї книжки «Свобода і розвиток».

12 квітня - Державний секретар з міжнародних справ та у справах Співдружності Робін Кук відвідав НаУКМА для офіційного відкриття нового офісу Британської Ради в Києві, що знаходиться на території Університету. Були присутні міністр закордонних справ України Борис Тарасюк, Голова Британської Ради баронеса Хелена Кеннеді.

12 травня - журнал «Кіно-Театр», засновниками якого є НаУКМА, Міністерство культури і мистецтв України, Головне управління культури Київської держадміністрації, Подільська районна держадміністрація м. Києва, відсвяткував своє п'ятиріччя. 4

28 червня - Конвокація-2000. Шоста церемонія випуску в НаУКМА. Випускниками стали 124 магістри, 15 спеціалістів та 260 бакалаврів. У 2000 році вперше отримали бакалаврські дипломи 42 студенти правничого факультету.

3 липня - перша церемонія вручення дипломів у Миколаївській філії НаУКМА. 163 бакалаври успішно закінчили навчання та захистили кваліфікаційні роботи.

ALMA MATER

ПРИЗНАЧЕННЯ НаУКМА

Національний університет «Києво-Могилянська академія» є вищим навчальним закладом, покликаним реалізувати в сучасній Україні історичну місію Києво-Могилянської академії XVII-XVIII століть - виховувати в атмосфері вільного творчого навчання високоосвічену, індивідуально неповторну особистість, здатну Генерувати оригінальні та плідні для суспільства ідеї, незалежно мислити та діяти згідно з принципами добра і справедливості. Своє призначення НаУКМА реалізує через:

- впровадження збалансованих між собою і побудованих на базі найпередовішого світового досвіду бакалаврських, магістерських, кандидатських і докторських програм;
- поєднання освітньої діяльності з науково-дослідною роботою;

- орієнтацію на фундаментальні навчальні курси світового стандарту, що дають широку освіту, виховують культуру мислення і дозволяють випускникові НаУКМА гнучко реагувати на динамічні зміни на ринку праці;

- орієнтацію на оригінальні авторські програми вибіркових навчальних курсів;

- відбір найобдарованішої молоді для навчання;

- створення інтенсивного духовного середовища, що сприяє вихованню незалежних, критично мислячих, національно свідомих особистостей;

- запозичення передового світового досвіду й інтеграцію українського досвіду в світову освітню систему;

- розгортання мережі філій і колегіумів по Україні.

УПРАВЛІННЯ **ДІЯЛЬНІСТЮ НаУКМА**

Як державний заклад освіти, НаУКМА в своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України «Про освіту», іншими актами законодавства України, Статутом Університету.

Навчання в НаУКМА, робота основних керівних органів НаУКМА та структурних підрозділів регламентуються відповідними положеннями, затвердженими у встановленому порядку.

Управління діяльністю НаУКМА здійснюється відповідно:

- *Наглядовою радою*
- *Академічною конференцією*
- *Президентом НаУКМА*
- *Ректором Університету*
- *Вченою радою*
- *Керівниками структурних підрозділів*

Наглядова рада - орган, який надає допомогу в забезпеченні життєдіяльності НаУКМА та здійснює контроль за його діяльністю. Персональний склад Наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Академічна конференція - самоврядний керівний орган НаУКМА. Положення про Академічну конференцію затверджується віце-прем'єр-міністром України.

Президент НаУКМА - найвища посадова особа НаУКМА, яка здійснює загальне керівництво, вирішує особливо важливі питання життєдіяльності, контролює та координує роботу ректорату і Вченої ради, уособлює зовнішнє представництво НаУКМА.

Ректор Університету - посадова особа, підпорядкована Президентові НаУКМА, яка здійснює адміністративні та виконавчі функції у навчальному закладі.

Вчена рада - координаційний орган з питань наукової і навчальної роботи, що обирається професорсько-викладацьким складом прямим таємним голосуванням відповідно до представницьких та ротаційних квот, установлених Положенням про Вчену раду.

Представницькими, громадськими органами та органами, що сприяють відродженню Києво-Могилянської академії, є відповідно:

- *Міжнародна консультативна рада*
- *Довірча рада*
- *Студентська колегія*
- *Рада колективу*

Міжнародна консультативна рада - представницький орган НаУКМА за кордоном, до складу якого входять визначні діячі науки, культури, релігії, а також державні діячі (за згодою). Міжнародна консультативна рада сприяє розширенню зв'язків НаУКМА з іншими університетами світу.

Довірча рада - громадський орган сприяння відродженню Києво-Могилянської академії та розвитку НаУКМА (діє на підставі Положення про Довірчу раду, яке затверджує Академічна конференція).

Студентська колегія - орган студентського самоврядування.

Рада колективу - орган, що представляє інтереси колективу співробітників, стажистів, аспірантів та докторантів.

Всі вище перелічені органи діють на підставі Статуту НаУКМА та відповідних Положень, затверджених у встановленому порядку («Звід нормативних документів НаУКМА». Юридичний відділ, тел. 416-60-19).

АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА

Навчальний процес та діяльність Університету регламентуються Статутом НаУКМА, Положенням про навчання в НаУКМА, а також низкою інших нормативних документів, з якими можна ознайомитися в:

- деканатах факультетів та департаментів
- деканаті студентів
- юридичному відділі

Рівні освіти

Університет надає своїм студентам вищу освіту на таких основних рівнях:

- чотирирічна програма бакалаврату (базова вища освіта);
- дворічна програма магістеріуму (повна вища освіта).

З деяких спеціальностей випускникам бакалаврату пропонується також однорічна програма підготовки спеціаліста.

Кращі випускники магістеріуму мають можливість продовжити навчання в аспірантурі (протягом двох років доопрацювати свою магістерську дисертацію та захистити її як кандидатську) та докторантурі на базі НаУКМА або іншого вузу чи науково-дослідного інституту.

Бакалаврат

Протягом перших двох років навчання в бакалавраті студент слухає базові курси з суспільних, природничих чи гуманітарних дисциплін відповідно до обраного факультету, а також знайомиться з основними напрямками освіти інших факультетів та отримує фундаментальну мовну підготовку (українська та англійська мови).

З другого року бакалаврату починається підготовка за певною професійною орієнтацією згідно з вибором студента, яка потім завершується в магістеріумі. Остаточне визначення напрямку базової освіти студента і, отже, бакалаврської програми, за якою він буде опановувати свій фах, відбувається наприкінці другого року навчання (V триместр).

Наприкінці весняного триместру студенти другого і третього років навчання пишуть і захищають курсову роботу за тематикою своєї спеціальності.

Починаючи з VII триместру студент може обрати для вивчення ще одну іноземну мову: німецьку, французьку, іспанську, італійську, шведську, китайську чи іншу, за умови формування достатньої студентської групи (не менше 12 осіб) та оплати її викладання.

Студент, який виконав усі вимоги бакалаврської програми з обраного ним напрямку освіти і успішно захистив кваліфікаційну роботу, отримує диплом бакалавра.

У 2000-2001 навчальному році студентам НаУКМА пропонуються бакалаврські програми з таких напрямів підготовки:

- Культура
- Комп'ютерні науки
- Політологія
- Право
- Соціологія (соціологія, соціальна робота)
- Філологія
- Філософія
- Фізика
- Хімія

Загальна структура і вимоги бакалаврських програм

Програма підготовки бакалавра за певним напрямом освіти має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями, підготувати їх до професійної діяльності та подальшого навчання за дворічною магістерською програмою.

Бакалаврська освітньо-професійна програма складається з блоку *нормативних* навчальних дисциплін, а також з блоку *вибіркових* дисциплін. Нормативні дисципліни є обов'язковими. До них входять:

- а) блок гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;
- б) блок фундаментальних професійно орієнтованих дисциплін.

Перший, так званий державний блок, визначається Міністерством освіти України і прослуховується всіма студентами країни. Другий - відповідною кафедрою і залежить від напрямку підготовки. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на: а) професійно орієнтовані та б) дисципліни вільного вибору.

Для виконання бакалаврської програми студент має вивчити всі *нормативні* дисципліни і певну кількість, визначену відповідним навчальним планом, *вибіркових* професійно орієнтованих дисциплін, повний перелік яких міститься в цьому плані. Крім того, за дисципліни вільного вибору студент має набрати 14 залікових балів. За рахунок цих балів студент може частково виконати програму додаткової спеціалізації, вивчити другу іноземну або давню мову, дисципліни інших напрямів і факультетів. Загалом, протягом 4-х років навчання студент має набрати не менше 120 залікових балів за всі вивчені дисципліни.

- Біологія
- Екологія
- Економіка
- Історія

Програми додаткової спеціалізації (minor), а також сертифікатні програми пропонуються студентам як доповнення до обраної ними бакалаврської програми (major). Ці додаткові програми дозволяють цілеспрямовано використати залікові бали за залікові курси, передбачені бакалаврськими програмами, сконцентрувати зусилля на додатковому напрямі освіти, що може суттєво покращити перспективи подальшого навчання (вибір магістерських програм) і майбутнього працевлаштування студентів.

Студенти, які виконали програму додаткової спеціалізації або сертифікату програму, отримують відповідний запис у додатку до диплома і свідоцтво/certificate.

Нормативні дисципліни, що входять до державного блоку:

- Англійська мова-1
- Українська мова (практичний курс української мови та мова ділових паперів)
- Українська та зарубіжна культура
- Історія України
- Політологія-1
- Соціологія-1
- Економічна теорія-1
- Основи права
- Конституційне право України
- Філософія-1
- Релігієзнавство-1
- Основи психології та педагогіки
- Основи екології
- Безпека життєдіяльності
- Фізичне виховання

Перелік нормативних і вибірових професійно орієнтованих дисциплін з певного напрямку підготовки міститься у відповідних навчальних планах, детальнішу інформацію про які можна отримати на випускових кафедрах і деканатах.

Магістеріум

У 2000-2001 навчальному році в НаУКМА діють такі магістерські програми:

- Біологія
- Екологія (екологічна наука та екологічна політика)
- Археологія та давня історія України
- Інформаційні управляючі системи і технології

- Економічна теорія
- Філологія (історія, теорія літератури та компаративістика)
- Культурологія (теорія та історія культури)
- Політологія (порівняльна політологія)
- Історія
- Соціальна робота
- Соціологія
- Філософія (історія філософії).

Навчаючись за магістерською програмою, студент отримує поглиблені знання і навички дослідницької роботи в обраній галузі, проходить підготовку до наукової та викладацької діяльності, виконання самостійних наукових досліджень. Тривалість навчання за програмою підготовки магістрів розрахована на два роки.

Програма підготовки магістрів включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської кваліфікаційної роботи.

Тема магістерської праці обирається студентом у 3-му триместрі першого року навчання, затверджується деканом Магістеріуму і може бути змінена лише за рішенням Вченої ради Магістеріуму.

Успішне виконання програми підготовки магістрів у відповідності з Положенням про Магістеріум і державними кваліфікаційними вимогами та захист магістерської роботи дають випускникові право отримання відповідного диплома державного зразка та диплома НаУКМА.

Студент магістерської програми, який прослухав лише частину курсів або повну програму курсів, але не захистив магістерської праці, отримує сертифікат про обсяг виконаної програми підготовки.

Навчальний рік у НаУКМА

Навчальний рік у НаУКМА починається з 1 вересня і складається з трьох триместрів - осіннього, весняного та літнього. Кожний триместр починається з ознайомчого лекційного періоду, протягом якого немає семінарських занять. Студент слухає вступні лекції з вибірових дисциплін і вирішує, яку саме з них він обере в

поточному триместрі чи навчальному році. В осінньому та весняному триместрі запроваджено два тижні самостійної роботи, протягом яких заняття не проводяться, студенти працюють самостійно, пишуть тези та реферати з навчальних дисциплін. Триместр закінчується іспитовою сесією, після якої починаються канікули. Канікули тривають до двох тижнів в осінньому, один тиждень у весняному триместрах і до 10 тижнів влітку.

Система оцінки знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у триместрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються в 100 балів за триместр (максимальна рейтингова оцінка). Залікові бали - умовна одиниця, якою оцінюють вагомість дисципліни в навчальному плані, кількість годин, відведених на її опанування, та обсяг матеріалу, що викладається. Ці бали розбиваються на два блоки: перший враховує роботу студента на заняттях і письмові звіти протягом триместру, другий відводиться на підсумковий залік, іспит чи тезу наприкінці курсу. При цьому максимальна частка іспиту у визначенні рейтингу не повинна перевищувати 50, а заліку - 30 відсотків.

Навчальний рейтинг переводиться в традиційні іспитові оцінки за такою шкалою:

- менше 60 балів - «незадовільно»
- 60-75,99 балів - «задовільно»
- 76-90,99 балів - «добре»
- 91-100 балів - «відмінно».

Відомості про оцінки студента та бали рейтингу з прослуханих дисциплін заносяться до екзаменаційно-залікової відомості, що зберігається в архіві, в залікову книжку, яка залишається у студента протягом його навчання в НаУКМА, та в особисту картку студента, що заповнюється в деканаті за даними екзаменаційно-залікових відомостей і на основі якої випускнику Університету випикується диплом. Усі питання та зауваження щодо правильності записів у документах про успішність студента можна з'ясувати або в деканаті того факультету/департаменту, на якому навчається студент, або в навчально-методичному відділі.

План опанування навчальних дисциплін

Навчання студентів НаУКМА здійснюється на основі індивідуального планування. Щорічно, згідно з вимогами бакалаврських і магістерських програм, кожний студент складає власний план опанування дисциплін, до якого вносить нормативні навчальні дисципліни та обрані ним вибіркові курси. Запис на курси і формування індивідуальних планів на всі три триместри (осінь, весну, літо) наступного навчального року відбувається у березні. Для того, щоб записатися на обраний курс, студент повинен внести його до свого індивідуального плану і зареєструвати на відповідній кафедрі. Внести корективи до сформованого плану опанування дисциплін студент може, звернувшись із вмотивованою заявою до деканату протягом першого тижня відповідного триместру, після чого всі внесені до нього дисципліни вважаються обов'язковими для вивчення.

Індивідуальна програма навчання

З дозволу деканату студент, який успішно засвоює програму, може перейти (як правило, на третьому році навчання) на індивідуальний план навчання. Йому надається можливість дострокового складання заліку чи іспиту та прискореного завершення навчання (див. розділ «Студентське життя», Довідка для першокурсника).

Перезалік навчальних дисциплін

Студентам, які прийшли до Університету з інших вузів, надається право отримати на відповідних кафедрах перезалік вивчених раніше дисциплін, якщо зміст і обсяг їх відповідає програмам НаУКМА.

Заява про перезалік подається методистові факультету/департаменту і на кафедру протягом першого тижня відповідного триместру. Перезалік не є повторним складанням іспиту чи заліку, а лише з'ясуванням відповідності змісту й обсягу навчальної дисципліни, прослуханої в іншому вузі, до тієї, що пропонує НаУКМА. Рішення про перезалік виносить комісія у складі викладача кафедри та пред-

ставника деканату. Якщо перезалік дозволено, комісія виставляє відповідну оцінку і бал рейтингу за найнижчим значенням шкали відповідності традиційних іспитових оцінок балам рейтингу. Результати заносяться до іспитово-залікової відомості, залікової книжки і особистої картки студента. Це дає право студентові не вивчати перезараховану дисципліну в НаУКМА.

Студент, який хотів би покращити оцінку або рейтинговий бал, у встановлений кафедрою термін складає з відповідної дисципліни залік або іспит.

Перескладання заліків та іспитів

Студент, який за результатами роботи в триместрі не був допущений до іспиту або під час заліково-іспитової сесії отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни, має академічну заборгованість. Її необхідно ліквідувати до початку наступного триместру, в окремих випадках деканат може подовжити цей термін, але не більше, ніж на один місяць. Студент, який не був допущений до іспиту або не зміг в установлені терміни ліквідувати академічну заборгованість з навчальної дисципліни, повинен прослухати її знову. Незадовільна оцінка з вибіркової дисципліни може бути компенсована позитивною оцінкою з обраної натомість іншої дисципліни.

Порядок визначення напрямку базової освіти

Згідно з концепцією Університету, остаточне визначення напрямку базової освіти в бакалавраті відбувається наприкінці другого року навчання. Для студентів факультету гуманітарних і суспільних наук та факультету природничих наук напрям підготовки визначається наказом Ректора на підставі їхніх заяв, але в межах обсягу ліцензованого прийому. Якщо кількість студентів, що виявили бажання навчатися за певним напрямом освіти, перебільшує встановлений обсяг, відбір проводиться на конкурсній основі. Студенти, які за певних обставин не змогли реалізувати свій вибір щодо напрямку освіти можуть задовольнити

свої освітні потреби, навчаючись за програмою додаткової спеціалізації (minor). За наявності вакантних місць студент може змінити свій напрям підготовки, звернувшись з відповідною заявою до Ректора, але не пізніше двох тижнів від початку занять в VII триместрі.

Студенти, що навчаються на факультеті правничих наук, а також студенти департаментів економічних наук, соціальних наук і технологій, комп'ютерних технологій обирають напрям базової освіти під час вступу до Університету, але вони також можуть внести зміни у цей вибір, записавшись на програму додаткової спеціалізації або перейшовши на інший факультет.

Перехід студента на інший факультет

Перехід студента бакалаврату на інший факультет чи департамент дозволяється за умови наявності вакантних місць, а також опанування ним, якщо перехід здійснюється після першого року навчання, не менше трьох повних курсів навчальних дисциплін, обов'язкових на факультеті/департаменті, куди переходить студент, в тому числі однієї профілюючої для майбутньої спеціальності і, відповідно, шести обов'язкових та трьох профілюючих, якщо перехід здійснюється після другого року навчання. Обґрунтоване клопотання про перехід, завізоване обома деканами, подається з 1 по 15 березня поточного навчального року на ім'я Ректора, який до 1 травня видає наказ про переведення студента на відповідний факультет. У разі перевищення кількості претендентів над кількістю вільних місць перехід відбувається на конкурсній основі.

Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліст та магістр, з одного факультету/департаменту на інший не допускається.

Відрахування та поновлення студентів

Відрахування студентів НаУКМА здійснюється:

- за власним бажанням;
- у зв'язку з переведенням до іншого вищого закладу освіти;

висновку ЛКК;

- за отримання трьох незадовільних оцінок;
- за невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу;
- за появу на заняттях, у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсикологічного сп'яніння;
- за несплату за навчання у встановлений термін;
- за порушення Статуту НаУКМА;
- за одноразове грубе порушення дисципліни, нормативних положень НаУКМА, які регулюють діяльність студентів, або Правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти (в останньому випадку - за погодженням із Студентською колегією).

Студент резерву відраховується за отримання на першій сесії хоча б однієї незадовільної оцінки або невиконання інших умов, згідно з якими він зарахований до Університету на випробувальний термін. Відраховані студенти резерву НаУКМА не поновлюються.

Поновлення до складу студентів осіб, відрахованих з основного складу студентів НаУКМА, здійснюється незалежно від терміну перерви у навчанні й причин відрахування. Пововлення відбувається, як правило, до початку навчального року.

Рішення про поновлення або відмову в ньому приймає Ректор Університету на підставі заяви, погодженої з деканом факультету/керівником департаменту. Студент, відрахований за академічну заборгованість, поновлюється за умови, що він попередньо її ліквідує. З дисциплін, які потребують практичного відпрацювання завдань (фізичне виховання, інформатика, мовні курси тощо), студент може бути атестований після поновлення у визначені керівником навчального підрозділу терміни.

Перехід до Університету з інших ВЗО

Перехід до НаУКМА студентів з інших вищих закладів освіти України допускається лише за умови успішного написання вступного тесту і на кон-

курсній основі. Абітурієнт, який до вступу в НаУКМА навчався в іншому ВНЗ, вступає на загальних умовах. Під час навчання в НаУКМА студент може перезараховувати деякі навчальні дисципліни з того ВНЗ, де він навчався раніше (див. розділ «Перезалік навчальних дисциплін»).

Атестація випускника

Після завершення навчання на кожному освітньому рівні, за умови виконання всіх вимог навчального плану і отримання визначеного мінімуму залікових балів з обраної спеціальності, студент допускається до заключної атестації - захисту кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Державної комісії.

Студентові, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної комісії присвоюється кваліфікаційний рівень бакалавра чи магістра, вручається диплом та додаток до нього. За умови, що студент складе на «відмінно» 75 відсотків обов'язкових і обраних дисциплін навчального плану, а з інших дисциплін - з оцінкою «добре»; захистить кваліфікаційну роботу з оцінкою «відмінно», йому буде видано диплом з відзнакою. Якщо студент паралельно оволодіє додатковою спеціалізацією, про це робиться відповідний запис у дипломі.

Студент, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з Університету. Йому видається академічна довідка про прослухані курси. До повторного захисту кваліфікаційної роботи він допускається протягом трьох років після закінчення навчання. У випадку, коли студент не захистив кваліфікаційну роботу з поважних причин, Ректор Університету може продовжити термін навчання до наступної сесії, але не більше, ніж на один рік.

Аспірантура

Аспірантура НаУКМА є навчально-науковою структурою, головним завданням якої є підготовка висококваліфікованих наукових кадрів через виконання дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата наук. До аспірантури приймаються громадяни України, які мають повну

вищу освіту і володіють українською та англійською мовами. Громадяни інших держав та особи без громадянства можуть бути зараховані до аспірантури на підставі угод, укладених з НаУКМА, або відповідно до міждержавних та міжурядових угод.

СПЕЦІАЛЬНОСТІ, ≈ ґРКИХ ВІДКРИТА АСПІРАНТУРА В НАУКМА:

- 01.01.08 - Математична логіка, теорія алгоритмів та дискретна математика;
- 02.00.11 - Колоїдна хімія;
- 03.00.04 - Біохімія;
- 03.00.16 - Екологія;
- 05.13.06 - Автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні технології;
- 05.13.12 - Системи автоматизації проектувальних робіт;
- 07.00.01 - Історія України;
- 07.00.02 - Всесвітня історія;
- 07.00.06 - Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни;
- 08.01.01 - Економічна теорія;
- 08.03.02 - Економіко-математичне моделювання;
- 09.00.04 - Філософська антропологія, філософія культури;
- 09.00.05 - Історія філософії;
- 10.01.01 - Українська література;
- 10.01.04 - Література зарубіжних країн;
- 10.01.05 - Порівняльне літературознавство;
- 10.01.06 - Теорія літератури;
- 13.00.04 - Теорія та методика професійної освіти;
- 17.00.01 - Теорія та історія культури;
- 22.00.01 - Теорія та історія соціології;
- 22.00.02 - Методологія та методи соціологічних досліджень;
- 22.00.03 - Соціальна структура, соціальні інститути та соціальні відносини;
- 23.00.01 - Теорія та історія політичної науки;
- 23.00.02 - Політичні інститути та процеси;
- 23.00.03 - Політична культура та ідеологія;
- 23.00.04 - Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку.

Перелік документів, що подаються для вступу до аспірантури:

Обов'язкові:

1. Заява-анкета;
2. Копія диплома про вищу освіту та копія додатка до диплома;
3. Дипломна робота або реферат з обраної спеціальності;
4. Автобіографія;
5. Особистий листок з обліку кадрів;
6. Медична довідка (форма 286/у);
7. 4 фотокартки 3x4 см;
8. Рекомендація кафедри (деканату);

Примітка: бланки заяв-анкет, автобіографій та особистих листків знаходяться у відділі докторантури та аспірантури; вступники заповнюють їх особисто при подачі документів.

За наявності подаються наступні документи:

9. Довідки про складання окремих кандидатських іспитів;
10. Список опублікованих праць (за наявності публікацій);

При зарахуванні за наявності подаються:

11. Трудова книжка;
12. Довідка про розмір середньомісячної заробітної плати з останнього місця роботи.

Прийом документів до аспірантури відбувається з 1 липня по 30 вересня. Іспити зі спеціальності, української мови та англійської мови вступники складають у жовтні.

Зарахування та початок занять: листопад.

Форма навчання - очна.

Термін навчання - два роки.

Аспіранти отримують стипендію згідно з чинним законодавством України.

Зав. відділом докторантури та аспірантури

Забузова Оксана Володимирівна, 3-й корпус НаУКМА, к. 320, 404.

Тел. (044) 463-69-74.

Докторантура

Докторантура НаУКМА є навчально-науковою структурою, головним завданням якої є підготовка висококваліфікованих наукових кадрів через виконання дисертаційної роботи на

здобуття наукового ступеня доктора наук. Умови вступу та перебування в докторантурі регулюються відповідним Положенням.

СПЕЦІАЛЬНОСТІ, З ЯКИХ ВІДКРИТА ДОКТОРАНТУРА В НАУКМА:

- 02.00.11 - Колоїдна хімія;
- 05.13.06 - Автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні технології;
- 09.00.05 - Історія філософії;
- 10.01.01 - Українська література;
- 10.01.04 - Література зарубіжних країн;
- 10.01.06 - Теорія літератури.

Перелік документів, що подаються для вступу до докторантури:

Обов'язкові:

1. Заява-анкета;
2. Копія диплома про вищу освіту та копія додатка до диплома;
3. Копія диплома про присудження наукового ступеня кандидата наук;
4. Розгорнутий план дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук;
5. Відгук кафедри (наукового центру, відділу, лабораторії) про наукову діяльність;
6. Список опублікованих праць;
7. Автобіографія;
8. Особистий листок з обліку кадрів;
9. Медична довідка (форма 286/у);
10. 4 фотокартки 3х4 см.

Примітка: бланки заяв-анкет, автобіографій та особистих листків знаходяться у відділі докторантури та аспірантури; вступники заповнюють їх особисто при подачі документів.

При зарахуванні подається:

11. Трудова книжка.

Форма навчання - очна.

Термін навчання - три роки

Докторанти отримують стипендію згідно з чинним законодавством України.

Зав. відділом докторантури та аспірантури

*Забузова Оксана Володимирівна,
(3-й корпус НАУКМА, к. 320, 404.
Тел. (044) 463-69-74).*

Творча відпустка

У НАУКМА запроваджено інститут творчих відпусток, які надаються штатним співробітникам Університету з числа професорсько-викладацького та наукового й адміністративного складу для роботи і регулюються Положенням про творчі відпустки.

ПЕРСОНАЛЬНІ ТА ІМЕННІ СТИПЕНДІЇ

Починаючи з другого року навчання за особливі успіхи в навчанні, пошуковій, науково-дослідній чи творчій роботі для студентів встановлено іменні та персональні стипендії. Кількість стипендій визначається Вченою радою НАУКМА, яка за необхідності приймає ухвалу про їхній розподіл між факультетами та департаментами. Фонд іменних та персональних стипендій формується зі стипендіального фонду НАУКМА та зі спонсорських внесків. Стипендії призначаються наказом Ректора за рекомендацією Вченої ради. Іменна та персональна стипендії встановлюються на один триместр і, за рекомендацією Вченої ради, можуть бути подовжені за умови їхнього підтвердження успіхами студента або призначені іншим студентам.

У НАУКМА встановлено: 3 стипендії Президента України (по 54 грн. кожна), 3 - Верховної Ради (по 51 грн. кожна), 2 - Київської міської держадміністрації (по 17 грн. кожна), 8 іменних стипендій НАУКМА для студентів бакалаврату (Петра Могили, Григорія Сковороди, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Володимира Вернадського, Євгена Слуцького, Сергія Лебедева, Микити Шаповала - по 60 грн. кожна), 3 іменні стипендії НАУКМА для студентів програм підготовки спеціалістів і магістрів - по 75 грн. кожна, персональні стипендії вартістю 23,6 грн., що призначаються студентам, які за підсумками сесії мають середню рейтингову оцінку не менше 96,0 балів.

СТИПЕНДІАТИ ІМЕННИХ ТА ПЕРСОНАЛЬНИХ СТИПЕНДІЙ НаУКМА 1999-2000 н.р.

ОСІННІЙ ТРИМЕСТР

Іменні стипендії Президента України

Нітапчук Ольга	3 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 96,00
Жилевський Олександр	4 р.н., ДЕН, навч. рейтинг - 96,08
Науменко Олег	2 р.н., магі. програма «Екологія», навч. рейтинг - 97,5

Іменні стипендії Верховної Ради України

Горчаков Дмитрій	3 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 94,63
Триндей Оксана	3 р.н., ФПРН, навч. рейтинг - 94,98
Партач Наталія	2 р.н., магістерська програма «Культурологія», навч. рейтинг - 95,00

Іменні стипендії НаУКМА

Петра Могили	Пчолкіна Ганна, 4 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 95,77
Григорія Сковороди	Кулаков Андрій, 4 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 92,55
Івана Мазепи	Тесленко Ігор, 4 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 95,95
Пилипа Орлика	Орлов Микола, 4 р.н., ФПВН, навч. рейтинг - 99,41
В. Вернадського	Перепелюк Марина, Зр.н., ФПВН, навч. рейтинг - 95,26
Євгена Слущького	Боярчук Дмитро, 3 р.н., ДЕН, навч. рейтинг - 95,11
Сергія Лебедєва	Оліфіренко Ірина, 4 р.н., ДКТ, навч. рейтинг - 95,60
Микити Шаповала	Нагорна Наталія, 3 р.н., ДСНТ, навч. рейтинг - 97,60

Стипендії НаУКМА для слухачів магістерських програм

Луцишина Олена	2 р.н., магістерська програма «Філософія», навч. рейтинг - 97,35
Якубенко Наталія	2 р.н., магістерська програма «Біологія», навч. рейтинг - 94,55
Буслаєва Олена	2 р.н., магістерська програма «Соціологія», навч. рейтинг - 98,10

ВЕСНЯНИЙ ТРИМЕСТР

Іменні стипендії Президента України

Єрмоленко Володимир	4 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 95,6
Шліхта Наталія	1 р.н., магістерська програма «Історія», навч. рейтинг - 99,57
Бабій Вікторія	3 р.н., ДЕН, навч. рейтинг - 95,96.

Іменні стипендії НаУКМА

Петра Могили	Орел Юлія, 4 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 94,06
Григорія Сковороди	Габор Іванна, 3 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 95,00
Івана Мазепи	Дешко Тетяна, 3 р.н., ФГСН, навч. рейтинг - 94,29
Пилипа Орлика	Орлов Микола, 4 р.н., ФПВН, навч. рейтинг - 99,69
В. Вернадського	Панасюк Ганна, 2 р.н., ФПВН, навч. рейтинг - 95,31
Євгена Слущького	Артамонов Олег, 3 р.н., ДЕН, навч. рейтинг - 96,55
Сергія Лебедєва	Підгорний Светослав, 5 р.н., ДКТ, навч. рейтинг - 99,67
Микити Шаповала	Нагорна Наталія, 3 р.н., ДСНТ, навч. рейтинг - 94,40

Стипендії НаУКМА для слухачів магістерських програм

Щоткіна Катерина	2 р.н., магістерська програма «Культурологія», навч. рейтинг - 98,00
Захожа Вікторія	2 р.н., магістерська програма «Соціологія», навч. рейтинг - 99,56
Буслаєва Олена	2 р.н., магістерська програма «Соціологія», навч. рейтинг - 99,33

Премія Миколи Кравця

«За практичний внесок у справу розбудови України (наука, громадська діяльність, підприємництво)».

Премію встановлено на особисті кошти п. Миколи Кравця, впливового українського підприємця та мецената, починаючи з 1995 р. на весь час існування НаУКМА.

Премія вручається щорічно на впускній церемонії НаУКМА.

Лауреатів визначає Преміальний комітет (ПК), який розглядає справи кандидатів, висунутих факультетами та департаментами, з 25 травня до середини червня.

В особливих випадках, якщо ПК одностайно вирішує, що шанси двох чи більше кандидатів є рівними, він має право звернутися до Засновника або призначеної ним особи з проханням поділити премію між двома чи більше лауреатами, незалежно від того, які програми НаУКМА вони представляють.

Лауреатом премії у 2000 році став бакалавр - ФПвН Сергій Сегада за роботу «Адміністративна реформа, як передумова суспільно-політичних перетворень в Україні».

СТУДЕНТСЬКІ ГРАНТИ

Щорічні

(визначаються на 15 червня):

- пропам'ятна стипендія Петра Сабари (Канада) - студенту-культурологу - Карпінська Лілія (ФГСН-4);
- п. Володимира Безсоніва (США) - за найкраще володіння другою іноземною мовою - Нітапчук Ольга (ФГСН-4);
- п. Юрія Кузіва (США) - дві стипендії за найкраще володіння англійською мовою - Дольна Богдана (ФГСН-2), Калитка Аліна (ФПРН-3);
- доктора Мирослави Іванців (США) - студенту-екологу - Федірко Вероніка (ФПРН-3);
- пам'яті Андрія Винничука, першого голови Студентського Братства НаУКМА - за активність у студентському житті - Миронова Ірина (ФПРН-2);
- пропам'ятний ім. доктора Євгена-Лашика (США) - студенту-філософу - Логінова Галина (ФГСН-4);
- Стипендійної Фундації Богдана і Наталії Ковалів (США) - 2 Гранти -

студентам ДСНТ і ДКТ за найкращі знання з української мови - Синюшко Марія (ДСНТ-2), Коваль Інна (ДКТ-2).'

Перелік ґрантів та стипендій, наданих на **2000-2001** навчальний рік:

- Андрія Господина (Канада) - найкращому спортсмену, який представляв НаУКМА - Мокрицька Ірина (ФПвН-3);
- Ярослава Зеленського (Канада) - студенту, який не менше 5 разів виступив в ЗМІ з матеріалами про НаУКМА протягом навчального року - Глушенко Дарина (ФГСН-3);
- пам'яті п. Ярослави Шафранюк (Канада) - студенту, визначеному відділом залучення коштів - Перегінєць Марія (ФПвН-4);
- Братства вояків 1-ї Української дивізії (Канада) - за роботу про 1 -у Українську дивізію - Шиманський Віктор (ФГСН-4);
- пам'яті п. Богдана Головіда (США) - визначає Центр вивчення спадщини НаУКМА - Галенко Марія (ДЕН-2);
- Юрія Паславського (США) - 2 ґранти - студенту бакалаврату та студенту магістеріуму, кращим читачам наукової бібліотеки НаУКМА - Завгородня Оксана (ФПРН-3), Плахута Євген (МП-2, «Політологія»);
- Пилипа та Володимири Демус (США) - 3 ґранти студентам - філологу, політологу та історику України - Захарченко Ольга (ФГСН-4), Шумлянський Станіслав (ФГСН-4), Гаврилов Олександр (ФГСН-4);
- Української Національної Кредитової Спільки (Канада) - за активну роботу в кредитовій спільці НаУКМА «Поміч» - Петрук Лариса (ДЕН-4);
- Фонду Степана та Люсі Дудяків (США) - кращому студенту, визначеному кафедрою інформатики - Жуковська Катерина (ДКТ-2);
- Євгенії та Тимоша Таборовських (Канада) - студенту-релігієзнавцю - Чернишевська Людмила (ФГСН-4);
- доктора Богдана Целевича (США) - студенту ФГСН за найкращі знання з української мови - Косоноцька Христіна (ФГСН-2);
- Оленки Негрич (Канада) - студенту ФПвН за найкращі знання з української мови - Созанська Зоряна (ФПвН-2);
- Володимира і Мари Сіцінських (Канада) - студенту ДЕН за найкращі

знання з української мови - Іськович Тетяна (ДЕН-2);

- Української Кредитової Спілки (Рочестер, США) - студенту, члену Полтавського земляцтва, який показав найкращі успіхи в навчанні - Панасенко Тетяна (ДЕН-3);

- Яра Славутича (Канада) - студенту магістеріуму філології за найкращі результати у навчанні - Животова Марія (ФГСН-4).

- пам'ятна стипендія Степана Бицька (Великобританія) - для студента ФГВН, який походить із села й показав високі результати в навчанні - Величко Олександр (ФГВН-3);

- Володимира і Павлини Різник (США) - студенту ДЕН, який походить із села й показав високі результати в навчанні - Варгола Надія (ДЕН-2);

- пам'ятна стипендія Дмитра Нитченка (Австралія) - студенту магістеріуму, який показав найкращі успіхи з дослідження української літератури - Дробот Ірина (МП-2, «Теорія, історія літератури»);

- Григорія Малиновського (США) - студенту ДЕН, який походить із села й показав високі результати в навчанні— Москаленко Вадим (ДЕН-3);

- Лади Гірної (Канада) - за краще дослідження у галузі жіночих студій - Кобенко Ольга (ФГСН-3);

- Володимира Петришина (США) - за краще дослідження в галузі історії - Тесленко Ігор (МП-1, «Історія»);

- Петра Одарченка (США) - за краще дослідження в галузі історії української літератури XIX століття - Чукур Ганна (ФГСН-4);

- Романа Струця (Канада) - 3 ґранти в галузі літературознавства - за кращу курсову роботу, за кращу бакалаврську роботу, за кращу магістерську роботу - Дідківська Людмила (ФГСН-4), Матвієнко Світлана (бакалавр 2000), Мішеніна Наталія (МП-2, «Філологія»);

- Журнала «Президент» - за активну участь у громадському житті Університету та роботу в галузі public relations - Матвієнко Світлана (бакалавр 2000), Белашко Ірина (МП-2, «Соціологія»), Куценко Тетяна (ФГСН-4).

**Наша щира подяка всім
ґрантодавцям.**

НАУКОВА РОБОТА

Принциповою засадою нової системи вищої освіти, що впроваджується в Університеті, є поєднання навчання з науковою роботою на всіх етапах підготовки фахівців. Такий підхід відкриває перед студентами можливість активно здобувати додаткові знання, полегшує і робить більш свідомим вибір тем під час навчання в магістеріумі, аспірантурі та докторантурі.

Наукова діяльність співробітників НаУКМА розглядається як цілісна система дослідницьких робіт, спрямованих на вивчення актуальних проблем гуманітарного, соціального та природничого профілів. Загальна концепція наукових досліджень в НаУКМА - «Україна: людина, суспільство, природа», враховуючи розмаїття напрямів університетської науки, органічно включає такі конкретизовані напрями наукової діяльності НаУКМА:

- Екологічні проблеми України;
- Україна в контексті європейських гуманітарних, історичних і суспільних процесів;
- Україна у взаємозв'язках з країнами Сходу.

Основні принципи формування наукової тематики Університету

- системний підхід до дослідження процесів у суспільстві, культурі, природі та особистості;
- вивчення взаємозв'язків та взаємовпливу між культурними, суспільними, екологічними та іншими процесами в Україні та світовому співтоваристві;
- визнання факту, що найбільш перспективними напрямами сучасної науки є ті, що базуються на міждисциплінарних зв'язках.

Основні напрями наукової роботи в Університеті

Факультет гуманітарних і суспільних наук

- Історія філософії (Київ в історії філософії України);
- Східна і Центральна Європа як

об'єкт історії та геополітична реальність;

- Культура українського бароко;
- Моделі світу в історії цивілізаційного розвитку людства;
- Арістотель та сучасність;
- Проблема функціонування, вивчення та викладання української мови;
- Науково-методичні особливості комунікативно-орієнтованого викладання англійської мови;
- Впровадження та адаптація зарубіжних методик вивчення іноземних мов;
- Спадщина Києво-Могилянської академії;
- Історія бібліотеки Києво-Могилянської академії;
- Політичні трансформації посткомуністичного суспільства (проблеми оптимізації стратегії забезпечення національних інтересів України);
- Становлення та розвиток політичної системи суверенної України.

Факультет природничих наук

- Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на організм людей і тварин;
- Радіоекологічні проблеми Чорнобильської катастрофи;
- Фізика біологічних систем;
- Фізичні властивості слабоупорядкованих систем;
- Вивчення структури та властивостей сорбентів нового покоління на основі функціональних полімерів;
- Формування, вивчення структури та властивостей синтетичних мембран на основі функціональних полімерів;
- Вивчення процесів мембранного переносу та розділення водних систем з використанням синтетичних мембран;
- Розробка інтегрованих мембранно-сорбційних технологій розділення, очищення та концентрування складних водних систем.

Факультет правничих наук

- Адміністративне право та державне управління;
- Правове регулювання підприємницької діяльності;
- Законодавча технологія та системи правової інформації.

Департамент економічних наук

- Економіка перехідного періоду (мікроекономічні ефекти перехідного періоду, дослідження соціально-економічного ризику, економіка Чорнобильського лиха).

Департамент комп'ютерних технологій

- Методи цифрової обробки сигналів та зображень;
- Автоматична адаптація керуючих систем до ресурсних обмежень;
- Сучасні методи теорії програмування.

Департамент соціальних наук і технологій

- Проблема встановлення рівня працездатності та реабілітації хворих на наркоманію в сучасних умовах;
- Теорія та історія соціології;
- Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку.

Наукова робота в НаУКМА ведеться на 16 кафедрах трьох факультетів та трьох департаментів і в 17 наукових структурах.

З метою підбиття підсумків наукової діяльності в НаУКМА щорічно проводиться загальноакадемічна наукова конференція професорсько-викладацького складу. В січні 2000 року були проведені Дні науки КМА, в яких брали участь представники Острозької Академії, Миколаївської філії НаУКМА, наукових та вищих навчальних закладів Києва. В рамках Днів науки відбулися:

- 6-та щорічна конференція «Україна: людина, суспільство, природа»;
- філософські диспути;
- виставка-презентація наукових праць викладачів;
- круглий стіл «Мова і суспільство»;
- Інтернет-дискусія.

Наукові конференції, у тому числі студентські, досить поширене явище в нашому Університеті. Зокрема, щорічна студентська наукова конференція, у якій беруть участь, крім студентів НаУКМА, студенти з багатьох університетів України та СНД; щорічні філософські читання пам'яті Памфіла Юркевича (квітень); Міжнародна літня

школа українознавства (травень); щорічні «Києво-Могилянські різдвяні диспути» (січень); періодично - Могилянські читання «Сторінки з історії Києво-Могилянської академії» тощо.

НАУКОВІ СТРУКТУРИ **НаУКМА**

Центр із вивчення народонаселення України

Основні галузі дослідницької діяльності - демографія, екологія народонаселення, соціологія народонаселення, етнодемографія, історія демографічної думки, географія населення.

Центр забезпечує читання курсів лекцій, створює підручники та наукові посібники, курси лекцій та словники, сприяє обміну демографічними знаннями шляхом організації та проведення колоквиумів, «круглих столів», семінарів, а також поширенню контактів та обмінів між науковцями, професорами і студентами НаУКМА та зарубіжними інституціями.

Серед виконаних Центром науково-дослідних робіт - «Міграційні процеси в контексті суспільного розвитку України: теорія і практика», «Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку», «Інвалідизація населення в Україні і проблема його соціального захисту» та інші.

*Керівник - Ірина Прибиткова, доктор
філософських наук (4 корпус, к. 208).*

Науково-дослідний центр «Спадщина Києво-Могилянської академії»

Створено у 1992 році.

Основні напрями наукових досліджень:

- Києво-Могилянська академія в українській духовній культурі;
- історія КМА: її заснування і становлення, міжнародні культурні зв'язки, вплив на розвиток освіти і культури інших країн, правовий статус Академії, матеріальні засади існування, підготовка викладачів, демократичні принципи внутрішнього життя, соціальні та регіональні характеристики студентства тощо;

□ духовна спадщина Академії: досягнення історичної, філософської, демографічної думки в Академії, розвиток філологічних знань, становлення української літературної мови, поетичної та риторичної шкіл, започаткування природничих, медичних, економічних, архітектурних знань; ґрунтовне дослідження бібліотеки Академії;

□ пошук та опрацювання матеріалів із життя і творчості діячів Академії та її вихованців.

НДЦ «Спадщина КМА» підготовлено до друку Енциклопедію «Києво-Могилянська академія в іменах», де через біографії видатних діячів простежується її вплив на розвиток культури, науки, мистецтва, суспільно-політичної думки України, Росії та країн Східної і Південної Європи. Енциклопедія містить близько 1500 статей, в написанні яких брали участь 97 авторів; близько 300 ілюстрацій. Видання розраховане на викладачів, студентів, науковців, усіх, хто цікавиться історією Києво-Могилянської академії, Києва й України.

*Керівник - Зоя Хижняк, кандидат
історичних наук (4 корпус, к. 247, 249,
тел. 416-60-20).*

Центр сходознавства (ЦС)

Засновано у 1996 р. як Центр сходознавчих студій. З 1998 року - Центр сходознавства.

Головною метою діяльності є організація та координація міждисциплінарних сходознавчих досліджень у галузі гуманітарних, суспільних, точних та природничих наук, реалізація освітніх та культурних програм у галузі сходознавства. Центр проводить дослідження в рамках загальної наукової концепції НаУКМА - «Україна, людина, суспільство, природа», поєднуючи свою діяльність із таким напрямом розвитку наукової діяльності Університету: Україна у взаємозв'язках із країнами Сходу.

Центр організовує і проводить конференції, симпозиуми, семінари з метою розвитку сходознавчих студій в НаУКМА, розширення міжнародних наукових контактів у галузі сходознавства.

У 1999-2000 р. проведено дві Всеукраїнські науково-практичні сходознавчі конференції, за результатами

видано дві збірки наукових праць.

У співпраці з Японським центром при НАУКМА для студентів Університету організовані курси японської мови, проводяться науково-практичні семінари з проблем японознавства. Студенти, які співпрацюють з ЦС, вивчають японську мову, ведуть розробку тематик сходознавчого профілю тощо.

Бібліотечний фонд ЦС - близько 400 праць японської, китайської наукової та країнознавчої тематики.

Керівник - Володимир Резаненко, доктор філологічних наук, професор (3 корпус, к.118, тел. 416-02-64).

Центр європейських гуманітарних досліджень

Створено у 1996 р. на базі франко-української лабораторії гуманітарних студій з метою поглиблення зв'язків між навчально-науковими інституціями Західної Європи та НАУКМА, поширення західноєвропейської гуманітарної думки в Україні та української гуманітарної думки в Західній Європі. Центр займається перекладом та публікацією статей, есе, досліджень та наукових праць з питань, що хвилюють сучасний світ.

Проводиться робота зі спудеями НАУКМА по організації навчального процесу, допомозі студентам у написанні дипломних та курсових робіт; спудеї мають можливість користуватися бібліотекою Центру з метою розширення свого кругозору та набуття корисних знань. Спудеї також беруть участь в перекладацькому семінарі під керівництвом досвідчених редакторів.

Центр контактує з рядом зарубіжних установ, серед них: Французький Культурний Центр, Гете-інститут, Видавництво «PRO-HELVETIA» (Швейцарія), Женевський Університет, Манчестерський Університет, Французька Академія наук, Східний Інститут у Римі, Лондонський Університет, Центральний Європейський Університет (Будапешт), Гарвардський Університет, Колумбійський Університет, Російська Академія наук.

Центр став організатором 7-ї міжнародної конференції «Єврейська історія та культура в країнах Центральної та Східної Європи» (серпень 2000 року).

Протягом 1999-2000 р. здійснено такі видання: Френсіс Дворнік «Слов'яни в європейській історії та цивілізації», «Політологічна енциклопедія», «Записи свящ. А. Ельчанинова», Е. Левінас «Між нами», Х. Яннарас «Варіації на «Пісню пісень», В. Стус «Вечір. Зламана віть», П. Рікер. «Я як Інший», Часопис «Дух і Літера» № 5-6. Незалежна рейтингова експертиза у лютому 2000 р. призначила диплом «Книга року-99» праці С. Аверінцева «Софія-Логос. Словник», що була видана ЦСГД.

У планах Центру на 2000-2001 р. низка наукових проєктів, конференцій, переклади французької гуманітарної класики, проведення серії семінарів ім. Лисяка-Рудницького та студентського перекладацького семінару, видання часопису «Дух і Літера».

Керівник - Костянтин Сігов, кандидат філософських наук (4 корпус, к. 210, тел. 416-60-20).

Центр суспільно-політичних досліджень НАУКМА

Створено у 1995 р. з метою розгортання наукових досліджень з актуальних проблем політології, історії та права й інформування зацікавлених державних структур, громадських організацій та широкої громадськості про результати цих досліджень.

Центр проводить засідання політологічного семінару, організовує наукові семінари та конференції, веде наукові дослідження з теми: «Становлення та розвиток політичної системи суверенної України», «Реформування системи вищої освіти в Україні».

Керівник - Валентин Якушик, доктор політичних наук (4 корпус, к.209, тел.416-60-48).

Українсько-польський центр науки та культури (УПЦНК)

Стратегічна мета діяльності Центру полягає в науковому обґрунтуванні й висвітленні європейського характеру української гуманітарної думки в динаміці її історичного розвитку. Основні завдання - організація та координація наукових досліджень у широкому спектрі українсько-поль-

ських взаємин (історія, соціологія, культура, політологія, економіка тощо), поглиблене й цілеспрямоване вивчення складної історії українсько-польських контактів (від найдавніших часів до сьогодні), об'єктивне висвітлення її суперечливих моментів, які перешкоджали повному порозумінню двох народів.

У своїй діяльності Центр спирається на науковий потенціал НаУКМА та польських наукових освітніх осередків, зацікавлених у співпраці. У 1999-2000 н.р. відбулася низка лекцій польських професорів: Антонія Бартоша (Краків), Єжи Яжемського (Краків) та інших.

*Керівник - Володимир Моренець,
доктор філологічних наук, професор
(3 корпус, к. 117, тел. 416-02-64).*

Центр екологічних досліджень

Створено у 1998 р.

Основною метою є участь у науковій розробці та обґрунтуванні екологічної політики в Україні, наповнення змістом екологічної концепції наукової діяльності НаУКМА «Екологічні проблеми України».

Основні завдання: розробка пропозицій щодо законодавства у сфері екології; аналіз впливу і взаємозв'язку між екологічними, соціальними та економічними проблемами, а також взаємозв'язку культури та екології; аналіз екологічних програм політичних партій і рухів, громадських, молодіжних, жіночих та інших організацій; розробка та впровадження науково-технологічних рішень, пов'язаних з вирішенням конкретних екологічних проблем, спрямованих на розвиток енерго- і ресурсозберігаючих технологій, застосування екологічно чистих і відновлюваних джерел енергії.

За час існування Центру опубліковано 10 статей, зроблено 10 доповідей на наукових конференціях різного рівня. Центр взяв участь в організації та проведенні ряду семінарів, конференцій, слухань.

*Керівник - Михайло Брик, доктор
хімічних наук, професор.
(3 корпус, к. 404, тел. 463-69-74)
Мф://утт. укма.кіев. ua/упіу/зсіеШ/
ЕЯС/.*

Центр досліджень національної безпеки

Центр утворено у лютому 1998 року.

Протягом 1999-2000 р. у Центрі розроблялися дві теми: 1) «Ліві сили в Україні: чи можлива їх еволюція до соціал-демократії?»; 2) «Типологія націоналізмів в Україні: проблеми для внутрішньої та зовнішньої безпеки». Проведено чотири наукових семінари. Центр видав 5 брошур, серед них: «Український націоналізм у незалежній Україні»; «Політичне русинство». Закарпатська версія периферійного націоналізму»; «Ідейні засади лівого руху в Україні: чи відбувається дрейф до соціал-демократії?».

Співробітники Центру виступали з доповідями в Йельському, Колумбійському, Гамбурзькому університетах, Канадському інституті українських студій, Університеті Вісконсін-Медісон, на трьох семінарах робочої російсько-української групи, організованих за сприяння Інституту Кеннана.

Серед публікацій співробітників - три статті й брошура «Внутрішні фактори зовнішньої політики України», видані у Федеральному інституті східноєвропейських досліджень (BIOst), Кьольн.

Восени 2000 р. очікується вихід монографії, присвяченої українським лівим.

*Керівник - Олексій Гарань,
доктор історичних наук, проф. каф.
політології НаУКМА
(4 корпус, к. 253,
тел. 416-60-48,
e-mail: haran@ukma.kiev.ua).*

Центр систем правової інформації

У НаУКМА діє також ряд науково-дослідних лабораторій:

□ лабораторія екологічних проблем (керівник - Віталій Замостян, доктор медичних наук, професор)

□ лабораторія фізики біологічних систем (керівник - Валерій Харк'янен, доктор фізико-математичних наук, професор)

□ лабораторія нелінійної оптики та голографії (керівник - Петро Голод, кандидат фізико-математичних наук)

□ лабораторія молекулярного

дизайну (керівник - *Анатолій Гребенюк, кандидат хімічних наук*)

□ лабораторія екотехнології
(керівник - *Рінат Нігматуллін, кандидат хімічних наук*).

Керівник - Володимир Сущенко, кандидат юридичних наук, доцент (4 корпус, к. 302, тел. 416-60-73).

Інститут громадянської освіти в НаУКМА

Метою діяльності Інституту є проведення дослідницьких проєктів, пошук нових ефективних освітніх методик, які були б застосовані під час тренінгів для викладачів, розвиток освітніх програм, організація семінарів для вчителів, збір і поширення інформації та освітніх матеріалів про демократію. Інститут співпрацює з державними установами і громадськими організаціями України та інших держав. Його було започатковано як структурний підрозділ НаУКМА.

Інститут проводить неополітичну освітню роботу в галузі таких актуальних тематик громадянського суспільства як права людини та громадянські права, Конституція і засади законодавства та виборів. Інститут вбачає свою місію у розбудові Філософії Свободи, яка б плекала вільне і критичне мислення, що є важливою складовою демократичного суспільства. Як неополітична організація, Інститут громадянської освіти шукає можливості для суто громадянського і освітнього впливу на Україну.

Керівник - Сергій Рябов, доктор філософських наук, (4 корпус, к. 223).

ФІЛІЇ НаУКМА

Вице-президент зі зв'язків із філіями та колегами НаУКМА -

Вадим Зубко

кандидат історичних наук, доцент (4 корпус, к. 108, тел. 463-69-31).

Національний університет «Києво-Могилянська академія» має філію в м. Миколаєві:

Миколаївську філію НаУКМА
(МФ) створено Постановою Кабінету

Міністрів України № 712 від 3 липня 1996 року. Цією ж постановою Миколаївську філію затверджено головним розробником регіональної програми «Миколаївський навчальний національно-культурний комплекс». Членами комплексу, окрім МФ, є 8 закладів середньої освіти Миколаєва та області.

Миколаївська філія надає вищу фундаментальну гуманітарну та професійну підготовку за такими спеціальностями: фінанси, політологія, мова та література (англійська, французька, німецька), інтелектуальні системи прийняття рішень, екологія та охорона довкілля. Підготовка фахівців здійснюється на денній формі навчання (4 роки - бакалавр, 5 років - спеціаліст).

Триває робота над ліцензуванням спеціальності «Правознавство».

Загальна кількість студентів у МФ НаУКМА складає 860 осіб.

Готується відкриття аспірантури за такими спеціальностями: екологія, автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні системи, історія України, економічна теорія, література зарубіжних країн, системи автоматизованого проектування, економіка природокористування і охорона довкілля, розміщення продуктивних сил і регіональна економіка, професійна педагогіка. Започатковано інститут здобувачів наукового ступеня кандидата наук.

Проводяться щорічні «Могилянські читання», конференції та семінари з сучасних проблем вищої освіти. Методично-видавничим відділом видано п'ять томів «Наукових праць МФ НаУКМА», два томи «Студентських наукових студій», посібники та підручники загальним обсягом понад 60 умовних друкованих аркушів. У березні 1999 року на базі філії спільно з Корпусом Миру С11А в Україні було відкрито «Центр гуманітарної інформації», мета якого полягає в розповсюдженні англійської мови та культури англійських країн у Миколаєві та області, діяльність Центру включає і програми міжнародного обміну. Четвертий рік працює Студентське наукове товариство МФ НаУКМА.

У філії діють п'ять комп'ютерних класів, що налічують 104 одиниці ЕОМ РепИит та РепИит II, об'єднаних в локальну мережу.

Дуже багатогранне культурне життя філії: проводиться щорічний фестиваль мистецтв «Зірки Причорномор'я», який започатковано у 1998 році. Діють студентський театр «Власна хвиля», який було засновано студентами економічного факультету в 1997 році, галерея мистецтв, обладнана за сучасними вимогами виставкової діяльності. Випускається студентська газета «Ванг» - публіцистичне видання МФ НаУКМА, в якій висвітлюється безліч подій з життя навчального закладу.

Адреса: 54003, Миколаїв,
вул. 68 Десантників, 10,
тел. (038 0512) 50-03-33,
факс (038 0512) 50-00-69
іііір://лмм. кта. тк. ua.

Леонід Климєнко, ректор.

КОЛЕГІУМИ ПРИ НАУКМА

Продовжуючи традицію давньої Києво-Могилянської академії і втілюючи в життя концепцію безперервної освіти, університет «Києво-Могилянська академія» опікується закладами середньої освіти. Під патронажем НаУКМА працює мережа колегіумів, що розташовані по всій Україні.

Першим закладом цієї мережі, який відродив старовинну назву «колегіум», надавши їй нового, сучасного змісту і наповнення, став **Києво-Могилянський колегіум** (1992). Тут здійснюється освіта обдарованих дітей за поглибленими програмами, орієнтованими на вимоги НаУКМА.

Адреса: 02217, м. Київ,
вул. Драйзера, 9-а,
тел. 547-13-90.

Олександр Ковальчук, директор.

Майже одночасно з ним розпочав роботу **Запорізький «Січковий колегіум»** (1992) - заклад інтернатного типу. Його мета - відтворення та оновлення через систему навчально-виховних студій соціально-педагогічних традицій козацтва, національно-патріотичне виховання обдарованих дітей з усього регіону.

Адреса: 39065, м. Запоріжжя,
пр. Ювілейний, 19-а, п/с222,
тел. (061-2)42-13-12.
Валентина Єршова, директор.

Феодосійська загальноосвітня школа-колегіум «Аріадна» (1993) - перша спроба організації українського навчального закладу в російськомовному середовищі.

Адреса:

98109, Автономна Республіка Крим,
м. Феодосія,
вул. Первухіна, 30,
тел. (065-62) 3-15-85.

Анатолій Півненко, директор.

Донецький гуманітарний колегіум (1994) - навчальний комплекс, що включає дошкільні заклади та школи I-III ступенів.

Адреса: 83000, м. Донецьк,
бул. Шкільний, 15,
тел. (0622)37-84-91.

Світлана Лисенко, директор.

Черкаський колегіум «Берегня» (1993) - здійснює поглиблену підготовку за фізико-математичним, гуманітарним та суспільним напрямками.

Адреса: 18008, м. Черкаси,
вул.Хоменка, 14/1,
тел. (047-2) 63-78-45.

Василь Титаренко, директор.

Колегіум «Гуцульщина» (1997).

Разом із поглибленим вивченням шкільних дисциплін велика увага приділяється навчанню традиційних народних промислів: різьблення, ткацтва, писанкарства.

Адреса: 78635,
Івано-Франківська обл.,
Косівський р-н, с. Рожнів,
тел. (034-78)2-61-12.

Євген Галичук, директор.

Тернопільський колегіум «Галичина» було взято під опіку НаУКМА в 1997 році. Цей заклад проліцензований як коледж. Він дає фахову освіту на рівні молодшого спеціаліста за багатьма напрямками. Серед них: юридичний, філологічний, економічний та комп'ютерних технологій. Це перший заклад такого типу у західному регіоні України.

Адреса: 46001,
м. Тернопіль,
вул. Хмельницького, 15,
тел. (035-2)22-11-93.
Марія Баб'юк, директор.

Сіверськодонецький колегіум
(1998) - поглиблене вивчення гуманітарних та фізико-хімічних дисциплін.

Адреса: 93400,
Луганська обл.,
м. Сєвєродонецьк,
вул. Гоголя, 37,
тел. (064-52) 4-04-75.
Ліна Міхно, директор.

Кременецький педагогічний коледж ім. Т. Шевченка (1999) - надає освіту на рівні молодшого спеціаліста та бакалавра за напрямками: дошкільне виховання, трудове навчання та обслуговуюча праця, образотворче мистецтво, музичне мистецтво та музичне виховання, філологія (англійська і німецька мови та літератури), біологія, дошкільне виховання, фізичне виховання і спорт.

Адреса: 47003,
Тернопільська обл.,
м. Кременець, вул. Лі цей на, 1,
тел./факс (03546) 2-19-91.
Афанасій Ломакович, директор.

Херсонський колегіум імені Є. Маланюка - наймолодший заклад у родині колегіумів (з 2000 року). Створений на колективній власності з метою відпрацювання новітньої моделі національної школи з чітко визначеним пріоритетом національного виховання.

Адреса: 32508,
м. Херсон, вул. Ладичука, 123,
тел. (0552) 26-37-66.
Марина Роденко, директор.

У квітні 1998 року було засновано Асоціацію колегіумів при НаУКМА. Це громадська організація, що ставить за мету об'єднати зусилля всіх колегіумів на базі створення нових навчальних програм, спеціальних методичних розробок та підручників для колегіумів. На додаток до того Асоціація прагне не тільки міцніше з'єднати колегіуми з НаУКМА, але й налагодити міжколегіальні зв'язки, щоб колеґіанти та викладачі з різних регіонів спілкувалися між собою.

Координацією роботи з філіями та колегіумами НаУКМА займається

Олена Третьякова
(4 корпус, к. 403, тел. 463-71-13).

СЛУЖБИ ТА ПІДРОЗДІЛИ

Наукова бібліотека НаУКМА

1 корпус - Бібліотека бакалаврату
(к. 108, 118, 120, 122, 124, 126, 129,
131, 133, 135, 137, 139).

Староакадемічний корпус -
Дослідницька бібліотека (читальна
зала, зала періодики, книгосховище).

4 корпус - Бібліотека Факультету
Правничих наук, Американська бібліотека.

Тел. 416-60-55, 416-60-35,
417-31-13;
<http://www.ukma.kiev.ua/ukma-lib>.

У процесі навчання та науково-дослідницької діяльності студентів, викладачів та співробітників НаУКМА мають змогу швидко та ефективно отримувати інформацію, скориставшись фондами наукової бібліотеки Університету.

Бібліотека є навчально-допоміжним, інформаційним, науковим, культурно-освітнім структурним підрозділом Університету. Основною метою діяльності Бібліотеки є максимальне та оперативне задоволення потреб користувачів в інформації та документах, забезпечення потреб навчального процесу та наукової діяльності з усіх напрямів фахового спрямування Університету.

Сьогодні Бібліотека поділена на Бакалавратську (навчальна література на абонементі та у читальних залах) та Дослідницьку (наукова література, цінні та рідкісні видання, колекції, періодичні видання), а також відокремлені Бібліотека Правничого факультету та Американська бібліотека.

Сучасний фонд Бібліотеки становить близько 230 тис. примірників. Література підбирається таким чином, щоб якомога краще відповідати навчальним програмам Університету та планам науково-дослідної роботи, забезпечити різнопланову підбірку інформаційних джерел. Вагому частину книжкового фонду (близько 40 відсотків) складає література іноземни-

ми мовами, переважно англійською. Поряд із цим - значна кількість видань французькою, німецькою, російською, польською та іншими мовами. Фонд Бібліотеки містить сучасні носії інформації на компакт-дисках (переважно довідкові видання), електронні бази даних.

У фонді періодичних видань понад 1000 назв вітчизняних і зарубіжних журналів та газет в друкованому та електронному вигляді.

Науковій бібліотеці подаровано велику кількість цінних колекцій, серед яких колекція князя Володимира Старицького, президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького, Ректора НаУКМА Сергія Іванюка, Володимира Чубатого, В. С. Заїки-Новацького, Дмитра Павличка, Юрія Паславського, П.Лаврова, Віри Рінберг, Ярослава Головача, Валерія Терещенка, Федора Сарани, Миколи Богданова, Віри Вовк, Олега Зуевського, Інституту Крібла, Green Library, УВАН у Канаді, КонсисторіїУПЦ у Канаді.

До послуг користувачів електронний каталог (доступний також через Інтернет: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib/>), комп'ютерні читацькі місця розташовані у відділі бібліографії. Запроваджена інтегрована автоматизована бібліотечна система ALEPH, що забезпечує оперативний доступ до будь-якої інформації. Бібліотека під'єднана до мережі INTERNET.

За останні три роки бібліотекою реалізовано кілька ґрантів від Інституту Відкритого Суспільства (проекти «Автоматизація бібліотеки НаУКМА», «Комплектування фонду бібліотеки»), Міжнародного Фонду Відродження (проекти з комплектування фонду, організації семінарів, конференцій тощо), та інших фондів і установ, що сприяє становленню бібліотеки як однієї з головних творчих лабораторій Університету.

З січня 1997 року Бібліотекою започатковано випуск щоквартальника «Бібліотечні новини», який містить інформацію про події, нову літературу тощо.

До послуг користувачів можливості ксерокопіювання - в 1 корпусі (кімн. № 126), в приміщенні Бібліотеки Правничого факультету, в Староакадемічному корпусі.

Директор - Тетяна Ярошенко

ГОДИНИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ:

ПЕРШИЙ КОРПУС:

читальні зали:

8.00-19.00
субота - 9.00-16.00
вихідний - неділя

абонементи:

9.00-18.00
вихідні - субота, неділя

відділ бібліографії:

9.00-18.00
субота - 9.00-15.30
вихідний - неділя

СТАРОАКАДЕМІЧНИЙ КОРПУС:

читальна зала періодичних

видань:

9.00-18.00
субота - 9.00-16.00
вихідний - неділя

дослідницька читальна зала:

9.00-18.00
субота - 9.00 - 16.00
вихідний - неділя

ЧЕТВЕРТИЙ КОРПУС:

Бібліотека Правничого факультету (абонемент, читальна зала):

9.00-18.00
субота 10.00-15.00
вихідний - неділя

Американська бібліотека

14.00-19.00
субота - 10.00-15.00
неділя, понеділок - вихідний.

Навчально-методичний відділ

1 корпус, к. 212, 214
тел./факс: 416-60-75

Головним завданням є координація роботи факультетів, департаментів, кафедр з планування, організації,

методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу на рівні сучасних вимог.

У плануванні та організації навчального процесу відділ забезпечує:

- підготовку зведених показників прийому та випуску студентів;
- експертизу навчальних планів;
- узгодження щорічного графіка-календаря навчального процесу, розкладів занять, заліково-іспитових сесій, графіків засідань державних кваліфікаційних комісій;
- ефективне використання аудиторного фонду;
- облік та аналіз успішності та підсумкової атестації спудеїв;
- інформування спудеїв та викладачів про зміни в умовах та вимогах до навчання.

У навчально-методичній роботі відділ зосереджує свої зусилля на:

- вивченні, узагальненні та впровадженні нових технологій і передового досвіду організації вищої освіти;
- забезпеченні студентів і викладачів навчальною документацією.

Головним у матеріально-технічному забезпеченні для відділу є постійне вивчення потреб і стану засобів навчання, оперативне внесення пропозицій ректорату щодо зміцнення й осучаснення навчальної бази.

Керівник - Віра Дорошенко.

Відділ зв'язків із громадськістю

**4 корпус, к. 401,
тел./факс 417-82-15,
e-mail: pr@roller.ukma.kiev. ua**

НаУКМА одним із перших серед вузів України створив службу зв'язків із громадськістю (ВЗГ). Назва відділу відповідає англомовному словосполученню Public Relations (PR), що може перекладатись як громадсько-ділові відносини.

Основні напрямки діяльності відділу:

- створення та підтримка позитивного іміджу Університету;
- збір та розповсюдження оперативної та об'єктивної інформації про діяльність Університету;
- зв'язок із засобами масової інформації;
- організація та проведення загаль-

ноуніверситетських акцій та заходів: церемонія посвяти в студенти та початку нового навчального року; День Академії; День відкритих дверей; Конвокація (церемонія вручення дипломів); цикл зустрічей з політичними та бізнесовими лідерами України;

- ведення прес-, фото-, фоно- та відеоархівів НаУКМА;
- розробка та виготовлення рекламно-інформаційних матеріалів про діяльність Університету.

*Керівник - Ірина Бєлашко.
Прес-секретар - Тетяна Ільницька.*

Відділ перспективного розвитку

**4 корпус, к. 407,
тел./факс 463-71 -10,
e-mail: fr@roller.ukma.kiev. ua**

Відділ перспективного розвитку проводить роботу по залученню коштів для виконання проектів НаУКМА, спрямованих на поліпшення якості навчального процесу, формування матеріально-технічної бази, ремонт і реконструкцію будівель. Основні проекти 1999-2000 навчального року:

1. Реставрація Благовіщенської церкви.
2. «Аудиторія Вашого імені» - ремонт та меблювання аудиторій фізичними та юридичними особами.
3. Створення серії «Підручники НаУКМА».

Конкурс на написання україномовних підручників, навчальних посібників для вузів. В 1999-2000 відбувся конкурс за напрямками: політологія і державне управління, правознавство і законотворення, комп'ютерні технології.

- 4 Підготовка навчальних посібників на електронних носіях інформації (1999-2000 - з історії України та КМА).
5. Інтернет в НаУКМА.
6. Комп'ютеризація НаУКМА.
7. Іменні студентські Гранти (на 2000-2001 засновано 34 Гранти).
8. Гранти для слухачів Департаменту доуніверситетської підготовки - вихідців із сільської місцевості.
9. Поповнення фонду Наукової

бібліотеки НаУКМА: підручники та наукова література, періодичні вітчизняні та закордонні видання.

10. Енциклопедія «Києво-Могилянська академія в іменах».
11. Створення Школи бізнесу НаУКМА.

Керівник - Віра Балацька.

Відділ міжнародного співробітництва

**1 корпус, к.119,
тел./факс 416-50-16.
e-mail: demy@ukma.kiev.ua**

Відділ міжнародного співробітництва (ВМС) є координуючим структурним підрозділом НаУКМА, який спрямовує свою діяльність на розширення та поглиблення міжнародних контактів Університету, підвищення авторитету НаУКМА у світі, сприяє підвищенню рівня кваліфікації викладачів та адміністрації шляхом координації наукових і науково-педагогічних контактів з відповідними інституціями за кордоном.

Відділ міжнародного співробітництва:

- веде пошук та розширює міжнародні контакти, необхідні для наукової, науково-практичної та навчально-методичної роботи;
- збирає, обробляє й оперативно поширює інформацію про умови навчання та стажування за кордоном, про міжнародні угоди НаУКМА, можливості участі в міжнародних програмах і проектах;
- інформує про програми, гранти; підтримує базу даних програм обміну;
- надає консультативну допомогу з питань оформлення документів для участі в навчально-дослідницьких програмах;
- консультує іноземних викладачів та студентів з питань академічного життя та умов проживання в Україні* веде реєстраційно-візову роботу;
- здійснює організаційну підтримку міжнародних конференцій, семінарів та інших заходів;
- встановлює та підтримує зв'язки з дипломатичними представництвами інших держав, фондами та місіями в Україні.

За період 1999-2000 років ВМС:

- організував та координував активний студентський обмін між НаУКМА та Університетом Умеа (Швеція), Інститутом Алексантері (Фінляндія); розширив співробітництво з Австрійською Республікою в галузі міжнародного гуманітарного обміну;
 - організував та провів такі міжнародні заходи: конференції «Українсько-шведський семінар з питань вищої освіти» (спільно з Посольством Швеції), «Роль вищої освіти у розвитку демократії та відкритого суспільства» (спільно із представництвом Британської Ради в Україні та Британським урядовим фондом НОУ-ХАУ), книжкову виставку-презентацію «Свято французької книги» (спільно з Посольством Франції); презентацію в НаУКМА книги віце-прем'єра Республіки Польща Лешека Бальцеровича «Свобода і розвиток» та передачу в дар науковій бібліотеці НаУКМА серії книжок «Польська економічна думка» (спільно з Посольством Польщі);
 - намітив перспективи більш тісного міжнародного співробітництва у зв'язку з відкриттям на території НаУКМА Японського центру, представництва Британської Ради та Гете-Інституту
- Відділ міжнародного співробітництва уклав угоди та меморандуми про співпрацю та академічний обмін з багатьма навчальними закладами світу. Перелік міжнародних освітніх програм, за якими студенти НаУКМА їздили на стажування та навчання в закордонні навчальні заклади в 1999-2000 н.р.:
- програма річного навчання у коледжах та університетах США для студентів молодших курсів «Акт у підтримку свободи»;
 - програма річного навчання у коледжах США для студентів молодших курсів «Віртуальний університет»;
 - річні та літні програми навчання для студентів старших курсів в університетах Німеччини, координовані Німецькою Радою Академічних Обмінів (DAAD);
 - магістерські та аспірантські програми Центральноєвропейського університету (Будапешт);
 - програма навчання імені Едмунда Маскі на магістеріумі в університетах США;
 - програми навчання на магістері-

умі та в аспірантурі в університетах Великої Британії (Оксфорд, Кембридж, Лондонський університет, Лондонська школа економіки та політології), координовані Британською Радою;

□ програма магістерського навчання в університеті м. Дюнкерк (Франція);

□ програма стажування для студентів магістеріуму в університеті м. Гельсінкі (Фінляндія) - за двосторонньою угодою між НаУКМА та Інститутом Алексантері;

□ програма стажування в університеті ім. Марії Кюрі-Скłodовської в Любліні (Польща) - за двосторонньою угодою між НаУКМА та університетом ім. Марії Кюрі-Скłodовської;

□ міжнародна літня школа університету Осло (Норвегія);

□ міжнародна літня школа університету Умеа (Швеція);

□ Гарвардський літній інститут українознавства (США);

□ міжнародна літня школа при Віденському університеті економіки та управління (Австрія).

Студенти й аспіранти НаУКМА протягом 1999-2000 н.р. брали активну участь в міжнародних симпозиумах, конференціях і семінарах, про які повідомляв відділ міжнародного співробітництва НаУКМА.

Керівник -

Вадим Яшенков.

Центр працевлаштування студентів НаУКМА

**3 корпус, к. 210,
тел./факс (044) 462-51-95
e-mail: jcc@ukma.kiev.ua**

Центр працевлаштування студентів НаУКМА є структурним підрозділом Університету.

Центр засновано в 1994 р. з метою:

- допомоги студентам НаУКМА у пошуках роботи;
- адаптації студентів до сучасних вимог на ринку праці;
- підготовки студентів до контактів з майбутніми роботодавцями.

Ярмарок кар'єри,
квітень 2000 р.

Основні напрямки діяльності Центру:

1. Працевлаштування студентів на тимчасові вакансії в межах НаУКМА, де студенти мають змогу відпрацювати плату за навчальні послуги.
 - Доведення до відома студентів інформації про кількість затверджених вакансій через дошку оголошень;
 - Оформлення актів та угод про відпрацювання.
2. Працевлаштування студентів та випускників у компанії, фірми та організації;
 - Пошук інформації про вакансії тимчасової, постійної роботи для студентів та випускників;
 - Розповсюдження інформації через дошку оголошень;
 - Збір резюме та консультування претендентів на вакансії щодо вимог та діяльності компанії-замовника;
 - Організація інтерв'ю з кандидатами, які відібрані за резюме.

Форми працевлаштування:

- постійна або тимчасова робота;
 - робота на повний та неповний робочий день;
 - робота під час канікул;
 - стажування за фахом у провідних компаніях;
 - волонтерська діяльність.
3. Консультаційна допомога студентам.
 - Проведення семінарів: «Самооцінка. Перші кроки на ринку праці», «Написання резюме», «Підготовка до проходження вдалого інтерв'ю. Інтерв'ю».
 - Проведення психологічного тестування, відеозапис та аналіз тренувальних співбесід студентів зі співробітниками відділу.
 - Консультації щодо профорієнтації та адаптації до роботи;
 - Надання спеціальної літератури з питань працевлаштування, підготовки до інтерв'ю, складання резюме тощо;
 - Надання інформації про напрямки діяльності фірм-працедавців.

За час існування Центру працевлаштування студентів традицією стало проведення Ярмарок Кар'єри, Днів Стажування та презентацій компаній. З 1994 року було організова-

но та проведено 7 Ярмарків Кар'єри та Днів Стажування, більше ніж 20 Презентацій компаній. У цих заходах взяло участь більше 100 провідних компаній. На Ярмарку - Презентації Кар'єри - 2000 взяли участь такі компанії: Концерн «Надра», Міжнародний комерційний банк, журнал «Компаньон», журнал «Президент», Ресурсний центр «Гурт», Arthur Andersen, PriceWaterhouseCoopers, Reemstma Ukraine, Unilever Ukraine, Adell Saatchi & Saatchi.

Наші студенти та випускники працюють в таких компаніях: Tetra Pak, СК «Остра-Київ», СК «Сузір'я», Ernst & Young, UT-1, Procter & Gamble, Citibank, ING Bearings, Philips Ukraine, Deloitte & Touche, KPMG, Golden Telecom, PriceWaterhouseCoopers, Kraft Jacobs Suchard Ukraine, Arthur Andersen, Barents Group, Philip Morris, Creditenstalt Ukraine, Національний банк України, Українська автомобільна Корпорація, Фонд Євразія, Western NIS Enterprise Fund, СТБ, Студія «1+1», Міністерство закордонних справ України, Рекламна агенція «Меридіан», СК «Спецінвест», журнал «Компаньон», «Молодіжна Альтернатива», Фонд «Відродження», Stimorol, Merx Ukraine, Computer Land, ресторан «Arizona», Pulse IQ, Telemedia Ukraine, «The Messenger», AGS-Kiev, Gillette Ukraine, Perekhid Media, Adell Saatchi & Saatchi, UMC, SC «Johnson», Reemstma Ukraine, Coca-Cola beverage Ukraine, Prospects Ukraine, Leo Burnett.

Вони обіймають посади менеджерів, маркетингових, аудиторів, фінансових аналітиків, рекламних агентів, супервайзерів, бухгалтерів, перекладачів, копірайтерів, журналістів, репортерів, особистих помічників та ін.

*Керівник -
Ірина Картавцева.*

Культурно-мистецький центр

**вул. Іллінська, 9,
тел. 416-21-54**

Діяльність культурно-мистецького центру НаУКМА спрямована на збереження кращих мистецьких традицій Києво-Могилянської академії, на розвиток усіх напрямів сучасного українського, а також презентацію зарубіжного мистецтва.

Олена Замостян - керівник культурно-мистецького центру НАУКМА

У структурі КМЦ функціонують:

□ **Галерея мистецтв**, де постійно проводяться виставки найкращих майстрів українського та зарубіжного малярства, скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва, художньої фотографії, а також презентації молодого сучасного мистецтва.

□ **Експериментальний театр-студія**, лауреат кількох найпрестижніших в Україні театральних нагород «Київська пектораль», в т.ч. дві прем'єри у 1998 р., відзначені трьома нагородами «Київська пектораль» у різних номінаціях. Театр бере участь у кількох міжнародних проектах, зокрема, у міжнародному театральному проєкті «Земля обітована» (м. Лодзь, Польща). Театр працює у напрямку нетрадиційних постановок, а також експериментує у т. зв. вуличному «дикому» театрі. У творчому доробку колективу багато цікавих вистав, що стали

помітною подією в мистецькому житті не тільки України, а й за її межами.

□ **Студентський театр НАУКМА «LUDUS»** (художній керівник та режисер - Анатолій Петров) - лауреат фестивалю студентських театрів м. Києва (1998 та 2000 року), постійний учасник загальноміських свят «День Києва», «День молоді» та ін. Його участь стала вже традиційною у щорічному міжнародному фестивалі «Золотий Лев» у Львові. У 1998 році «LUDUS» брав участь у міжнародних театраль-

Вистава студентського театру «LUDUS» за п'єсою Т. Ружевича «Картотека»

них фестивалів «ZDaErzenia» (м. Люблін, Польща) та «SCENA» (м. Ганновер, Німеччина).

□ Постійно діючий **студентський кіноклуб** (керівник - Ольга Брюховецька), в якому проводяться перегляди кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики, а також творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо.

□ **Академічна хорова капела «Почайна»** (художній керівник - Олександр Жигун) з репертуаром української та зарубіжної класики й обробок українських народних пісень; високий рівень виконавської майстерності забезпечує «Почайні» участь у фестивалях хорової музики як в Україні, так і за кордоном. Учасник 1-го міжнародного фестивалю «MUSIC WORLD» у м. Фівізано, Італія (вересень 1999 р.).

□ **Творча лабораторія старовинної музики та старовинних інструментів** (художній керівник - композитор Святослав Крутіков), що працює над відновленням кращих здобутків музичного мистецтва XV-XVII століть.

□ **Студія кераміки та художньої емалі** (майстерня Олександра Бородея та Володимира Онищенка), де студенти вивчають ремесло, беруть участь в академічних виставках, ярмарках тощо.

□ **Студія бального танцю.**

КМЦ є ініціатором та організатором першого в Україні міжнародного фестивалю вуличних театрів «Відкрите небо» у травні 1999 р. в м. Києві.

КМЦ регулярно проводить дискотеки, де пропагується та презентується краща українська та зарубіжна сучасна музика.

КМЦ активно працює у напрямку залучення коштів для організації мистецьких проєктів, придбання звукотехнічної апаратури для творчих молодіжних акцій, студентських свят тощо. Більшість проєктів здійснюється за підтримки спонсорів та меценатів, зокрема, нам допомагають: Міжнародний фонд «Відродження», Гете-Інститут, Польський Інститут у Києві, відомі фірми «Пармалат», «Крафт Якобс Сушард Україна», «Tetra Pack» та ін., а також посольства зарубіжних держав.

У планах КМЦ - створення сучасного молодіжного центру для відпочинку, розваг, спілкування, клубної та студійної роботи, розробка культурно-мистецьких проєктів з синтетичним поєднанням усіх видів мистецтва, створення власної студії звукозапису, радіо- та телеканалу.

Керівник - Олена Замостян.

Соціально-психологічна служба

1 корпус, к. 123, тел. 416-60-96

Соціально-психологічна служба

НаУКМА існує з 1993 р. Основними завданнями відділу є надання психологічної допомоги особам, які перебувають у кризовому стані або мають психологічні проблеми, сприяння самопізнанню та особистісному росту студентів і співробітників Університету.

Головні напрямки діяльності соціально-психологічної служби:

- індивідуальні психологічні консультації;
- групові психологічні тренінги;
- комп'ютерна психодіагностика;
- соціально-психологічні дослідження;
- дослідження рейтингу викладачів;
- психолого-просвітницька робота.

До роботи відділу залучаються студенти-волонтери, відкрито консультативний пункт у гуртожитку.

*Керівник - Ольга Лисенко,
кандидат психологічних наук.*

Юридичний відділ

**4 корпус, к. 256, 258,
тел. 416-60-19**

Юридичний відділ НаУКМА створено з метою забезпечення правових основ для ефективної діяльності всіх структурних підрозділів Університету та вдосконалення правової роботи. Основним завданням юридичного відділу НаУКМА є:

- організація правової роботи, спрямованої на правильне виконання актів законодавства, інших нормативних актів і документів у НаУКМА;
- сприяння дотриманню законності при застосуванні законодавства про працю;
- надання правової допомоги працівникам та студентам Університету;
- участь у підготовці, укладанні та контролі за виконанням договорів;
- організація правової та здійснення претензійно-позовної роботи;
- представлення в установленому законодавством порядку інтересів Університету в судах та інших органах під час розгляду правових і спірних питань.

Керівник - Світлана Сироткіна.

Медицина частина

1 корпус, тел. 416-12-46

Надає першу невідкладну допомогу, проводить перев'язки, ін'єкції, ви-

дає медикаменти для разової допомоги, забезпечує щеплення студентів та співробітників у разі виникнення епідеміологічної ситуації в місті. У деяких випадках медична служба НаУКМА забезпечує невеликі курси лікування або виписує необхідні ліки. Працюють терапевтичний, маніпуляційний кабінети. Проводяться курси біорезонансної терапії для лікування багатьох хвороб.

Працює лікар-стоматолог.

Медична частина працює щодня, крім вихідних, з 9.00 до 17.00.

Всі студенти Університету записані в студентській поліклініці (вул. Політехнічна, 25, тел. 274-32-04), де вони повинні щорічно проходити повне медичне обстеження.

Лікар-терапевт Петро Хінкулов.

РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ

Інформаційно-комп'ютерний центр

**1 корпус, к. 211, 213,
тел. 416-60-94**

Заснований у серпні 1993 року з метою комп'ютеризації Університету і створення його інформаційної системи.

ІКЦ є одним із перших в Україні навчальних Інтернет-вузлів, що був у числі 100 найкращих серверів навчальних закладів світу. ІКЦ супроводжує web-сайт НаУКМА.

Інформаційно-комп'ютерний центр працює над такими проектами:

1. Розвиток Інформаційної системи НаУКМА.

2. Запровадження електронної системи керування навчальним процесом.

3. Розробка універсальної метабази інформаційних ресурсів, що дасть можливість користування всіма базами даних, з якими працюють співробітники і студенти в НаУКМА.

4. Створення центру підготовки електронних публікацій.

5. Створення центру дистанційного навчання.

6. Підготовка електронного формату навчальних курсів викладачів НаУКМА.

Директор - Семен Гороховський.

Лабораторія інформатики Департаменту комп'ютерних технологій

2 корпус, к. 215, тел. 416-60-64

Головним завданням лабораторії інформатики є забезпечення учбового процесу у НаУКМА. До складу лабораторії входять:

- 5 класів IBM-комп'ютерів - 1 корпус (к. 306, 307), 2 корпус (к. 204, 205) та 4-й корпус (к. 312), 14-й корпус (к. 6);
- 1 клас комп'ютерів Macintosh PowerPC - 1-й корпус (к. 311).

Студенти всіх факультетів набувають базову і спеціальну комп'ютерну підготовку на лекційних та практичних заняттях, а у вільні від занять години можуть самостійно працювати в комп'ютерних класах.

Всі комп'ютери з'єднані у локальну комп'ютерну мережу та під'єднані до файлового сервера, що розташований в лабораторії (на базі IBM PS/VP Intel 486DX 66, 16 Mb RAM, 2 x 540 Mb SCSI HDD) та до інших серверів Університету та мережі Internet.

Це дає студентам можливість працювати з інформаційними джерелами всього світу. Проводяться навчальні семінари на теми: електронна пошта, основні команди Unix, інформаційний пошук в Internet, створення Web-сторінок.

*Завідуючий лабораторією -
Віталій Омельченко.*

Студентський Internet-центр

1 корпус, к. 307-А

(понеділок - п'ятниця з 8.30 до 19.30)

Студентський Internet-центр є центром вільного доступу до ресурсів всесвітньої комп'ютерної мережі, яким охоче користуються також і викладачі та співробітники Університету. Користувачам тут безкоштовно надаються послуги з передачі та прийому листів електронною поштою (e-mail), доступ до глобальної інформаційної системи World Wide Web, Internet Relay Chat, новин USELET, можливість створювати свої Web-сторінки тощо.

Користувачі Центру мають доступ до його ресурсів з будь-якої робочої станції комп'ютерної мережі Університету.

Створений завдяки спонсорам -

американським та канадським благодійним організаціям, центр підтримується відділом Internet-технологій ДКТ та групою студентів-ентузіастів з різних факультетів та курсів.

Докладну інформацію про центр можна знайти на Web-сторінці: <http://slark.ukma.kiev.ua>.

Лінгафонний кабінет

2 корпус, к. 414, тел. 463-69-30

Вивчаючи іноземні мови, студенти Університету можуть користуватися послугами лінгафонного кабінету. Створений шість років тому і обладнаний за рахунок коштів Фонду родини Фещенко-Чопівських. За цей час фонди кабінету поповнились новим обладнанням, яке придбане завдяки ґрантам, що були отримані кафедрою англійської мови.

На цей час лінгафонний кабінет обладнаний стаціонарними магнітофонами, телевізорами, відеодвійками, музичним центром. Аудіотека нараховує понад триста найменувань аудіокасет, відеотека - близько шістдесяти відеокасет з художніми та учбовими фільмами. Це не тільки касети з англійської мови, але й з німецької, французької, італійської, польської, турецької, естонської, китайської, хорватської мов. Всі викладачі кафедри англійської мови користуються технічними засобами на заняттях: прослуховують аудіозаписи, переглядають учбові фільми. Всі студенти університету мають можливість самостійно готуватись до занять у лінгафонному кабінеті.

Кабінет працює з 8.00 до 18.00

(під час сесії та канікул - з 9.00 до 17.00),

перерва на обід - з 13.30 до 14.15, вихідні - субота та неділя.

Керівник - Наталя Грушецька.

Кабінет технічних засобів навчання

1 корпус, к. 315, тел. 416-43-08

tzn@ukma.kiev.ua

Кабінет технічного забезпечення навчання (ТЗН) у НаУКМА було створено у 1992 р. з метою підтримки необхідного технічного рівня освітніх за-

ходів, конференцій та офіційно-ділових контактів університету. До функцій кабінету входить нагляд за станом та оновленням технічної бази, виконання замовлень викладачів та адміністрації НаУКМА.

ТЗН оснащено сучасним обладнанням: проекційною апаратурою для демонстрування друкованої та мультимедійної інформації, аудіо- та відеоапаратурою.

У перспективі кабінет ТЗН планується реорганізувати у науково-технічний відділ.

Директор - Михайло Іванов.

ОРГАНІЗАЦІЇ, = —

СПІВПРАЦЮЮТЬ З НаУКМА

МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

4 корпус, к. 405, тел. 416-15-36

Засновано у 1995 році згідно з Законом України про благодійні організації, перереєстровано Міністерством юстиції 11 січня 1999 року. Метою діяльності Фонду є пошук і акумуляція коштів, які спрямовуються на відродження культурно-освітньої спадщини Києво-Могилянської академії та її розбудову.

З 1997 року введено систему матеріального заохочення волонтерів, які допомагають залучати кошти. Протягом 1996-1998 років Фондом було підтримано понад 100 проектів, спрямованих на виконання ремонтно-реставраційних робіт, зміцнення матеріально-технічної бази, видання книжок, журналів, збірників наукових праць, комплектування бібліотечних фондів, проведення наукових конференцій та культурно-мистецьких заходів Університету.

Фонд співпрацює з багатьма громадськими організаціями та фондами. У рамках програми «Студія освітніх проектів», що діє за технічної підтримки Канадського фонду співробітництва, здійснюється інформаційно-консультативна діяльність з питань підготовки проектів на одержання ґрантів та можливих шляхів їх реалізації, про-

водяться тематичні семінари, тренінги та зустрічі. Детальніше про діяльність фонду і про принципи співпраці з ним можна дізнатися у координатора програм.

*Виконавчий директор -
Володимир Кобзар.*

КРЕДИТНА СПІЛКА «ПОМІЧ»

4 корпус, к. 244, тел. 416-15-36

Створена в 1995 році і нараховує 181 особу - переважно співробітників, студентів Університету та Києво-Могилянського колегіуму, які об'єднали свої заощадження для фінансової допомоги один одному.

Активи кредитівки складають 20 тисяч гривень. У 1998-1999 році було надано 184 кредити.

Кредити у розмірі до 1000 грн надаються під 5-6% терміном до 6 місяців. Довгостроковий кредит терміном на один рік у розмірі від 1000 до 2500 грн. надається для придбання меблів, побутової техніки та інших високоліквідних товарів.

Вступний внесок до спілки 7 грн., членський - 3 грн.

Виключно для студентів НаУКМА відкрито «Студентський рахунок», який дозволяє студентові брати в борг 50 грн. на один місяць без сплати вступного і членських внесків.

З питань вступу та умов отримання кредитів звертатись до головного бухгалтера кредитівки.

*Голова правління -
Володимир Кобзар,
головний бухгалтер - Олена
Жолуденко.*

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

«KM ACADEMIA»

2 корпус, 4 під'їзд, 1 поверх,

тел. 416-60-92,

e-mail: kopa@alex.kiev-ua.com

**http: \ \ www.alex-ua.com \ ~kopa **

Дочірнє підприємство Видавничий дім «KM Academia» було створено з метою видання художньої та наукової літератури, підручників, словників, наукових записок та іншої продукції на задоволення потреб Університету, потреб просвітництва та відродження української науки і культури, для

підтримки культурних зв'язків з іншими країнами світу. Вже вийшли і мали добрий розголос понад вісімдесят книжок, зокрема «Вступ до історичної науки» М.Брайчевського, монографія Галини Кошарської (Австралія) про творчість Ліни Костенко та лекція Ліни Костенко «Гуманітарна аура нації...», прочитана в нашому Університеті, серія російсько-українських словників (медичний, економічний, паперової промисловості, бджільництва, морських термінів), «Словник інтернаціональних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології». У серії «Сумні сторінки історії» побачила світ славнозвісна праця Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» та публіцистика Юрія Литвина «Люблю - значить живу». З нагоди сторіччя від дня народження Б. Антоненка-Давидовича вийшла книга невідомих читачам творів письменника - «Нащадки прадідів» (упорядник - Л. Бойко). Особливий резонанс мав ошатно виданий «Патерик Києво-Печерський», адаптований сучасною українською мовою.

Побачило світ електронне видання з серії «Книга на CD»: «Наукові записки НаУКМА. 1996-1999. Соціальна робота в Україні: перші кроки».

У новій серії «Християнські філософи» вже вийшли книжки «З рукописної спадщини» Памфіла Юркевича та «Номо viator» Габрієля Марселя. Відбулася презентація посібника «Київ в історії філософії України», авторами якого виступили наші викладачі В. Горський, А. Тихолаз, М. Ткачук та співробітник Інституту філософії АН України Я. Стратій.

А на робочих столах у видавництві - рукописи нових наукових праць, методичних розробок, словників.

Директор - Лариса Копань.

ЖУРНАЛ «КІНО-ТЕАТР»

1 корпус, к. 216, тел. 416-60-96,

e-mail: ktm@ukma.kiev. ua;

Web-site: http://

www. ukma. kiev. ua/pub/KTM

«Кіно-Театр» - ілюстроване видання, аналітичний і водночас популярний мистецький журнал - посередник між українським глядачем та подіями

сучасного світового театрального і кінопроцесу.

Головні рубрики журналу: «Світова класика», «Обличчя», «Театр», «Сторінки історії», «Фільми, які ми бачили», «Фільми без глядача», «Розмова з майстром», «Новини відеотек», «Мистецька хроніка». Часопис сприяє розвитку теоретичних розробок у галузі мистецтвознавства і культурології.

Журнал було засновано у 1995 році студентами НаУКМА, слухачами курсу «Кіномистецтво», на чолі з кінокритиком Ларисою Брюховецькою. До редколегії увійшли відомі режисери, драматурги, культурологи. Редакція активно залучає до співпраці відомих митців, критиків, а також студентів Академії, науково-мистецьку молодь інших вузів, бере участь у наукових конференціях, присвячених проблемам театру і кіно.

З 1996 року разом із НаУКМА співзасновниками журналу стали: Міністерство культури і мистецтв України, Головне управління культури Київської держадміністрації та Подільська районна держадміністрація м. Києва.

Періодичність журналу - раз на два місяці, обсяг - 64 сторінки. Сфера розповсюдження - загальнодержавна, з

1997 року й міжнародна.

У 1999 році журнал організував наукову конференцію «Українське

кіно 90-х». У 2000 відбувся круглий стіл «Театр: потреба експерименту».

12 травня 2000 року журналу виповнилося 5 років. За цей час випущено 29 номерів.

Головний редактор -
Лариса Брюховецька.

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ (КМІС)

04070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
4 корпус, к. 229, 230, 262, 263;
тел. 463-58-68, 238-25-67,
238-25-68
E-mail: office@kiis.com.ua
http://www.kiis.com.ua

КМІС - приватна українсько-американська компанія, що співпрацює з

кафедрою соціології НаУКМА. Заснований у 1991 році як дослідницький центр Соціологічної Асоціації України, а з 1992 перетворений у приватне спільне підприємство.

Одним із напрямків діяльності інституту є сприяння науковій роботі кафедри соціології НаУКМА. КМІС є базою навчально-дослідницької практики з соціології для студентів-соціологів, метою якої є допомога студентами в опануванні методів, форм організації праці у царині їхньої майбутньої професії, формування професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи.

КМІС має мережу інтерв'юєрів, що дозволяє проводити дослідження в усіх областях України та в Криму, які є репрезентативними як для України в цілому, так і для окремих її регіонів. Розроблений КМІС пакет комп'ютерних програм ОСА для аналізу соціологічних даних (що має експорт у SPSS) використовується практично усіма головними виробниками соціологічної інформації в Україні.

КМІС проводить як власні наукові дослідження, так і дослідження на замовлення. Головна наукова спеціалізація КМІС - порівняльні міжнародні дослідження.

Дослідження КМІС зосереджені на таких темах:

- взаємозв'язки між соціальною структурою та особистістю (спільний американо-польсько-український проєкт);
- проблеми бідності в Україні (у співробітництві з дослідницькими відділами Світового банку);
- політичні орієнтації населення України;
- моніторинг соціоструктурних та соціокультурних параметрів населення України;
- математичне моделювання процесів макросоціальних змін;
- програмне забезпечення соціологічних досліджень.

Інститут виконував широкий спектр досліджень на замовлення, від політичних та соціально-економічних до маркетингових. До банку даних КМІС щорічно додаються десятки досліджень, що використовуються студен-

тами для підготовки курсових, дипломних робіт та кандидатських дисертацій.

*Директор Інституту -
Володимир Паніотто, доктор
філософських наук, професор кафедри
соціології НаУКМА.*

*Президент Інституту -
Валерій Хмелько,
доктор філософських наук, професор,
керівник департаменту соціальних наук і
технологій НаУКМА.*

РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ДОМУ АМЕРИКИ В УКРАЇНІ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

**3 корпус, 2 під'їзд, 1 поверх,
тел. 238-66-10**

Ресурсний центр для викладачів англійської мови працює в НаУКМА з вересня 1997 р. і відкритий для викладачів з усіх міст України. Членство в Центрі безкоштовне.

У бібліотеці Ресурсного центру можна користуватися учбово-методичними матеріалами: літературою, аудіо- та відеокасетами, комп'ютерними програмами. Книги та інші посібники видаються на термін від двох тижнів до одного місяця. За попереднім замовленням деякі комплекти книг можна брати на період до шести місяців.

У Центрі працюють американські спеціалісти з методики викладання англійської мови, проводяться семінари та покази фільмів.

АСОЦІАЦІЯ КОЛИШНІХ ЧЛЕНІВ КОНГРЕСУ США

ПАРЛАМЕНТСЬКА ПРОГРАМА «ПОМІЧНИК ГОЛОВИ КОМІ- ТЕТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УК- РАЇНИ»

**04070, Київ,
вул. Волоська 8/5, НаУКМА,
4 корпус, к. 120
т. 238-24-90, e-mail: VK@OR.COM.**

З липня 1995 року Асоціація колишніх членів Конгресу США здійснює програму стажування студентів у комітетах та підрозділах Секретаріату

Верховної Ради України протягом одного року. У програмі можуть взяти участь студенти з усіх регіонів України, попередньо пройшовши досить сувору процедуру відбору. Програма стажувань передбачає набуття додаткових знань та досвіду: інтерни мають можливість відвідувати курси з права, економіки, проходити теоретичну підготовку, яка допомагає зрозуміти процес законотворення та державного управління. Надається можливість набути досвід використання комп'ютерної мережі Інтернет та інших інформаційних систем, поглибити знання з іноземних мов. Програма, яку здійснює Асоціація колишніх конгресменів США, допомагає організувати навчальні семінари та програми обміну досвідом помічників народних депутатів і працівників окремих міністерств України.

У рамках програми передбачено проведення зустрічей з видатними діячами та ряд загальноосвітніх заходів.

З 1999 року програма проводиться спільно з Національним університетом «Києво-Могилянська академія» та Асоціацією народних депутатів України. Навчальні курси для інтернів організовує і проводить Правничий факультет НаУКМА.

*Директор - Віктор КутастиЙ,
Координатор - Олена Давиденко.*

ЦЕНТР СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА ПРИ НАУКМА (ЦСМ)

**04070, Київ,
вул. Сковороди, 2,
Староакадемічний корпус НаУКМА,
тел. 238-24-46, факс 238-24-48,
e-mail: art@cca.kiev.ua,
Web- <http://www.scca.kiev.ua/>**

Центр Сучасного Мистецтва Сороса було засновано Джорджем Соросом у 1993 році як частину міжнародної мережі ЦСМС з метою стимулювати художнє середовище, надаючи можливість художникам, мистецьким організаціям та професіоналам у сфері мистецтва створювати проекти, брати участь у виставках, отримувати інформацію та налагоджувати локальні та міжнародні контакти. З лютого 1999 року Центр продовжує працювати вже як незалежний Міжнарод-

ний Благодійний Фонд «Центр Сучасного Мистецтва», що є співзасновником асоціації ІСАІ (Міжнародна Мережа Сучасного Мистецтва).

Освітня та дослідницька діяльність ЦСМ спрямована на побудову гнучких паралельних освітніх моделей, розбудову аудиторії сучасного мистецтва.

Виставкова діяльність ЦСМ концентрується на авторських проектах професійних кураторів та художників.

Інформаційно-медіальний напрям ЦСМ сфокусовано на питаннях застосування сучасних технологій у творчому процесі. З цією метою відкрито Інтернет-центр та Медіа Лабораторію, проводяться навчальні семінари.

Як єдина існуюча професійна програма в Україні, що працює з сучасним візуальним мистецтвом, ЦСМ функціонує як міжнародний пункт обміну і співпраці українських художників та як навчальний, інформаційний центр.

Офіс ЦСМ працює щодня, крім суботи та неділі.

Під час демонстрації виставок Галерея працює з 13.00 до 18.00 щодня, крім понеділка.

Директор - Юрій Онух.

МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР ПЕРСПЕКТИВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**04070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
5 корпус НаУКМА,
тел./факс 462-49-37/38/58,
факс 463-59-70
e-mail: office@icps.kiev.ua**

Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД) є незалежною, неприбутковою дослідницькою організацією.

Діяльність МЦПД спрямована на інтелектуальне забезпечення процесу прийняття політичних рішень в Україні. Це досягається шляхом підвищення усвідомлення урядом та громадськістю необхідності аналізу варіантів політичних рішень, дослідження можливих наслідків прийняття чи неприйняття кожного з варіантів. Центр сприяє створенню процедур змістовного діалогу між представниками законодавчої, виконавчої влади та колами громадськості.

МЦПД виконує свою місію завдяки здійсненню проектів таких типів:

1. Незалежні дослідження

Розробка та впровадження дослідницьких проектів, що задовольняють потребу в незалежній точці зору на ключові проблеми України.

Проекти: Квартальні передбачення, Дослідження ділової активності, Відкритий бюджет, Стратегія реформування освіти.

2. Технічна допомога

Формування концепцій та розробка програм технічної допомоги для уряду, що будуватимуть інституційну спроможність до прийняття обґрунтованих політичних рішень.

Проекти: Регуляторна реформа, Центри досконалої політики (Бюджетна політика та Регуляторна реформа, Технічна допомога асоціаціям підприємств), Звіт про стан економіки України.

3. Участь громадськості у процесі прийняття політичних рішень

Підвищення ефективності, відкритості та відповідальності уряду шляхом забезпечення впливу громадськості.

Проекти: Створення системи національної доброчесності, Голос громадськості, Європейський вибір, Конкурс молодих економістів.

4. Інституційний розвиток МЦПП

Створення конкурентоспроможної у міжнародному масштабі дослідницької інституції, що сприяє професійному зростанню особистості та впровадженню нових типів інституційної поведінки, притаманних відкритому суспільству.

Проекти: Група комунікативних методів, Група публікацій.

*Виконавчий директор -
Віра Нанівська.*

ЯПОНСЬКИЙ ЦЕНТР ПРИ НАУКМА

**Київ, 04070, вул. Волоська, 10,
перший поверх,
тел. 463-58-65, факс 417-35-20,
e-mail: jpnCNT@carrier.kiev.ua**

Японський центр створено урядом Японії і безпосередньо підпорядковано Комітетові зі сприяння при МЗС

Японії. Метою Центру є сприяння підготовці провідних кадрів економічної галузі України.

У Центрі проводяться різноманітні лекції та семінари, під час яких слухачам передаються знання та досвід, набуті економічно розвиненими країнами світу і, зокрема, Японією; проводяться курси японської мови. В проведенні семінарів беруть участь українські фахівці.

У Центрі працює бібліотека, де зібрана література, що знайомить з культурою, історією та економікою Японії, сьогоденням японського народу, мовою, а також матеріали всіх попередніх семінарів з економіки, відео- та аудіоматеріали.

Комп'ютерний клас на 25 робочих місць дає можливість для пошуку необхідної інформації в мережі Інтернет.

Участь у семінарах та лекціях, користування літературою тощо здійснюється безкоштовно.

Японський центр активно співпрацює з Центром сходознавства НАУКМА, який регулярно проводить семінари з японознавства.

СП «ІМІДЖ ОСВІТА»

**04070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
5 корпус НАУКМА,
тел. 463-58-40, 463-58-41**

Засноване в 1991 році і є представником в Україні двох найвідоміших міжнародних мовних центрів Великобританії Wigan College та St. Patric's International School. Співпрацюючи з НАУКМА з 1992 року, підприємство невдовзі стало одним із лідерів у навчанні англійській мові за системою «Training». Сьогодні «Імідж Освіта» функціонує при НАУКМА і демонструє високий стандарт якості. Компетентний персонал, найсучасніше методичне та технічне забезпечення і позитивна репутація фірми є чудовою можливістю для інвестування у власне майбутнє. Слухачам пропонуються короткочасні тренінги (розмовна і ділова мова) та навчання у Великобританії.

*Виконавчий директор -
Володимир Коливай.*

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Якщо поглянути на Університет «Києво-Могилянська академія» — найдавніший навчальний заклад Східної Європи ззовні:

«Я хотіла виступити саме тут, оскільки доля Академії перегукується з долею самої України. Тут легко згадується, що вона була одним з найбільших культурних осередків в Європі, і можна сказати з впевненістю, що вона поверне собі свої позиції...» — з виступу в НаУКМА держсекретаря США Мадлен Олбрайт, березень 1998 р.-

«НаУКМА зберіг живими традиції української освіти протягом багатьох неспокійних та важких років. Він сьогодні став важливим центром для підготовки майбутніх лідерів України...» — з виступу в НаУКМА прем'єр-міністра Канади Жана Кретьєна, січень 1999 р.

І, якщо поглянути зсередини — «Ми намагаємось готувати спеціалістів для світу динамічних змін. Потрібно насамперед вчити людину вчитися. Щоб вона в разі необхідності могла сама пристосуватися до нової ситуації...» — В. Брюховецький, січень 1999 р.

Очіма студентів НаУКМА — це:
«...навчання, навчання, навчання...
...свідомість!..
...студенти, мультинаціональна тусовка, плац, Брюховецький...
...теплиця, де вирощують таланти...
...АКАДЕМІЯ (усі великі літери)...»

— зі спецвипуску газет «Колеґа» та «ЗМІСТ», присвяченого Конвокації'99.

Якщо Ви хочете здобути ґрунтовні, поглиблені знання з того чи іншого предмета, поглянути на питання очима сучасних дослідників і науковців України та закордонних країн, бути у вирі світових подій і разом з тим не забувати, що життя є чудовим, то НаУКМА задовольнить Ваші прагнення.

Якщо Ви прагнете працювати з цікавими людьми, знайти в своїх викладачах не тільки кваліфікованих

працівників, захоплених своєю роботою, але й справжніх друзів та співрозмовників, які вміють розуміти та прислухатися до студентів як до рівних колег, Ви зустрінетеся з ними в нашому Університеті, де на перерві можна зайти на кафедру, випити кави чи чаю та поділитися останніми новинами.

Якщо Ви комунікабельна людина, яка полюбає бути у вирі життя й насолоджуватися спілкуванням з неординарними особистостями, то в нашому закладі на Вас чекає безліч друзів. У цих стінах знаходять порозуміння та спільну мову вихідці з різних регіонів України, будуючи свою мініатюрну модель демократичної держави.

Якщо Ви не байдужі до свого здоров'я, Вас приваблюють спортивні тренування, змагання і перемоги, Ви людина завзята й енергійна — на Вас чекають у спортивному комплексі КМА колеги-спортсмени, а викладачі кафедри фізичного виховання допоможуть Вам знайти своє місце у чудовому світі спорту.

Якщо ж Ви надаєте перевагу спокійному ритмові життя, любите щирі, дружні стосунки, то в Університеті навчається відносно небагато студентів і тут підтримується свій особливий, камерний внутрішній світ; майже на всіх факультетах складається маленький та споріднений колектив.

Якщо Ви не збираєтесь стати «книжковим хробаком» й усі студентські роки «гризти ґраніт науки», а навпаки, пам'ятаєте про свій вік і про море інших цікавих речей, окрім навчання, то Вас, певно, задовольнить те, що «гарячі точки» творчого життя Києва часто переміщуються в НаУКМА. Це — художні виставки **Галереї мистецтв** (1 корпус, 3 поверх), виступи університетської хорової капели «Почайна», концерти в Конґреґаційній залі Староакадемічного корпусу, вечори духовної музики в Академічній церкві Благовіщення Діви Марії тощо.

Студенти - переможці конкурсу «Студент Києва-99» (А. Віденко, Д. Король, Д. Горшков, В. Мороз, О. Корж)

Якщо не в Ваших правилах бути мовчазним споглядачем, Ви можете бути безпосереднім учасником мистецького життя. На Вас чекає **Експериментальний театр-студія, Лабораторія старовинних інструментів, гончарна студія**. За участі та ініціативи студентів Університету видаються журнали «Кіно-Театр», «Соціальна політика та соціальна робота», «Політична думка», «Центр Європи» та літературний додаток до неї — «Юний сковородіанець», газета Спудейського братства «Поки на плацу». Веселих та запальних збирає команда КВК студентського мистецько-інформаційного товариства (**Радіо-СМІТ**).

Якщо ж Ви маєте серйозні наміри щодо свого майбутнього й прагнете не гаючи часу подбати про свою кар'єру, НаУКМА — це місце, де Ви якнайшвидше знайдете застосування своїм здібностям. Адже приблизно з третього року навчання значна частина студентства починає шукати можливості практичного застосування набутих знань. Полегшити ці пошуки й допомогти знайти гарну роботу покликаний **Центр працевлаштування НаУКМА** (3 корпус, к. 210) — одна з тих унікальних структур, яких не існує в інших навчальних закладах України. В Університеті відбуваються щорічні

Студентська акція «Весняна сесія 2000»: посадка першого фруктового дерева.

Ярмарки Кар'єр, де керівництво багатьох солідних фірм Києва знаходить кваліфікованих працівників саме серед наших студентів.

Якщо Ви, не цураючись свого, на уважатесь чужого, до Ваших послуг **відділ міжнародного співробітництва** (1 корпус, к. 119), який надає консультації та детальну інформацію про поточні програми обміну студентами для навчання чи стажування за кордоном.

Якщо в процесі напруженої розумової роботи Ви зголодніли — ласкаво просимо до кафе чи **університетської їдальні**, де можна вдало поєднати приємне спілкування та пристойний обід, звісно, за відповідну ціну. Для тих, хто не створює ритуалу з процесу приймання їжі, працює звичайна (традиційне меню, традиційні ціни) студентська їдальня. Але найпопулярнішими серед спудеїв є **їдальня від швейної фабрики та їдальня «Київ-млин»**, що розташовані за 20-25 хв.

Якщо ж у певний момент життя Ви відчували психологічний дискомфорт і бажаєте якомога швидше позбутися цих проблем — до Ваших послуг фахівці **соціально-психологічної служби** (1 корпус, к.123), які надають індивідуальні консультації, роблять комп'ютерне тестування та пропонують години музичної релаксації. Для тих, хто прагне заглибитись у таємниці власної особистості, проводяться психологічні тренінги.

Якщо Ви думаєте, що студенти Академії мають щось спільне з сухими і виснаженими тяжкими думами науковцями, то це велика помилка. Активно підтримується братами-студентами будь-яка пропозиція відзначити приємні дати року. Особливою увагою користується Бал знайомств (остання субота вересня), День Академії (15 жовтня), День студентів (17 Листопада), День св. Валентина (14 лютого), Студентський карнавал (13 січня), вертеп та багато іншого й цікавого — найкраще підтвердження романтично-патріотичного духу справжнього студента. Для тих, хто живе за принципом «тяжко працюю — весело гуляю», **культурно-мистецький центр** (вул. Іллінська,9) разом зі Студентською Колегією та Радіо-СМІТ влаштовує дискотеки.

І, звичайно, найріднішим для всіх

спудеїв НаУКМА є **деканат студентів** (4 корпус, к.106), де можна дістати потрібну Вам інформацію, поспілкуватися, поділитися ідеями, думками, розказати про нелегке, але щасливе студентське життя, лишити повідомлення, замовити пільговий проїзний на метро, подати заяву на матеріальну допомогу, згодитись на участь у різноманітних конкурсах і т.д. і т.п.

Якщо казати коротко і просто, то студенти НаУКМА — це звичайні собі студенти. Можна навіть простіше, як сказав професор Роланд Піч з Мюнхенського університету після чотирьох років викладання в НаУКМА: «Прекрасні студенти! Вірю в Україну, дивлячись на них».

ДЕКАНАТ СТУДЕНТІВ НаУКМА

наш телефон: (044) 416-45-49,

наша адреса: 254070, Київ,

вул. Волоська, 8/5, корп.4, к. 106

Декан Студентів —

Сергій Миколайович Горін

Деканат Студентів створено за ініціативою адміністрації НаУКМА у 1996 році. Подібні служби існують за кордоном, зокрема, у США, Великобританії, Німеччині та інших країнах світу й відомі під назвою Student's Services.

Відкриття нового офісу Британської Ради в Києві, квітень 2000 р.

Виступ Державного секретаря з міжнародних справ та у справах Співдружності Робіна Кука (Великобританія).

Основною метою Деканату є координація відносин між студентством та адміністрацією. Пріоритетними напрямками роботи є:

- створення бази даних про студентів, які навчаються в НаУКМА, про їхні потреби;
- підтримка та розвиток студентського самоврядування в Університеті та гуртожитку;
- сприяння розвитку молодіжних, зокрема, студентських організацій НаУКМА, поширення інформації про них, їх підтримка і співпраця з ними;
- допомога у вирішенні конфліктних ситуацій між студентами та співробітниками Академії;
- налагодження контактів з усіма молодіжними організаціями, створення бази даних про них;
- організація студентських свят, «круглих столів», конференцій, посиденьок, вечорів тощо;
- створення студентської інформаційної служби в КМА (телефонної «гарячої» лінії, випуск газети, брошур, відеороликів);
- робота з випускниками;
- розробка програм, спрямованих на покращення навчання та дозвілля в НаУКМА, зокрема програми: «Студентське самоврядування», «Випуск-

ник», «Студентська сім'я», «Адаптація для першокурсників», «Оздоровлення», «Допомога малозабезпеченим студентам», «Гуртожиток», «Студентська їдальня», «Студентська служба в КМА» тощо;

- створення студентської консультаційної служби з метою надання інформації про запобігання венеричним хворобам, ВІЛ-інфекції/СНІДу та наркотичній залежності;
- пошук коштів тощо.

За минулий 1999-2000 навчальний рік студентські організації підготували та провели низку заходів, зокрема: вечорниці на день святого Андрія, Різдвяний вертеп, вшанування пам'яті загиблих під Крутами студентів, вечір Пластової Пісні, вечір «Знайомство з «Пластом», озеленення території НаУКМА, виставку «Українські писанки», декілька студентських наукових конференцій. Регулярно проводяться вечори відпочинку студентів.

Деканат Студентів є відкритою контактною гнучкою структурою і готовий до співпраці з різноманітними організаціями, товариствами, спілками, окремими особами, які працюють у студентсько-молодіжному напрямку.

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ!

Виступ Нобелівського лауреата 1999 р. у галузі економіки Роберта Манделла (Канада) перед студентами НаУКМА, лютий 2000 р.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІДДІЛ КАДРІВ

**1 корпус, к. 110,
тел.: 416-22-47**

Відділ створено в 1998 році заради більш тісної співпраці адміністрації зі студентами, задоволення їхніх потреб в оперативному оформленні необхідних документів.

До його основних повноважень входить:

- ведення особистих справ студентів;
- облік та заповнення трудових книжок;
- опрацювання наказів про персональний склад і рух студентів (прийом, відрахування, поновлення, академічні відпустки та відрадження), призначення стипендій;
- видача довідок, студентських квитків, дипломів і сертифікатів;
- надання консультацій щодо навчання та працевлаштування.

Керівник — Катерина Кобзар.

СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Студентська Колегія (4 корпус, к. 106, т. 416-45-49) — орган студентського самоврядування, робота якого спрямована на забезпечення виконання студентами своїх обов'язків, захист їхніх прав, соціальних, економічних, творчих та інших інтересів. Роман Казанко (ДЕН-3) — *Голова*; Святослав Голда (ДКТ-3) — *заступник Голови*;

Артем Біденко (ФГСН-3) — *секретар*; Віталій Замніус (ФПвН -3) — *скарбник*; Іван Бабошин (ФПРН-3) — *відповідальний за зовнішні та внутрішні зв'язки*; Валерія Пшенична (ДСНТ-2) — *відповідальна за навчальний процес*; Андрій Оксенюк (ДЕН-3) — *відповідальний за дозвілля та охорону здоров'я*.

2. Спудейське Братство (4 корпус, к.107) — добровільна громадська організація студентів, створена з метою захисту їхніх прав, згуртування для участі у відновленні кращих традицій КМА та для підтримки її престижу — Катерина Поліщук (ФГСН-4), «Політологія».

Зустріч Віце-прем'єра Республіки Польща Лешека Бальцеровича зі студентами НаУКМА, березень 2000 р.

3. Студентське наукове товариство

(4 корпус, к. 105.1, т. 416-45-49) — координування зусиль студентів, спрямованих на дослідження актуальних проблем сучасної науки — Павло Грицак (ФГСН-4), «Політологія».

4. «Пласт» — Молодіжний Центр

(4 корпус, к. 105.2, т. 238-25-73). Мета — всебічне патріотичне виховання та самовиховання молоді на засадах християнської моралі. Голова — Галина Соловій, аспірантка НаУКМА.

5. Молодіжний гуманітарний Центр (4 корпус, к.103). Громадська організація, що об'єднує молодих гуманітаріїв та творчу молодь і сприяє реалізації їх творчого потенціалу, прагне створити гуманітарне середовище із системними механізмами співпраці та наукової комунікації. Голова — Віталій Падалка, МП-2 «Філософія».

6. Клуб «Що, де, коли?» (1997). Мета — залучення студентської молоді до україномовних інтелектуальних ігор. Президент — Михайло Братик, ДКТ-5.

7. Співдружність Студентів-Християн Києво-Могилянської академії (1998). Мета — задоволення духовних потреб студентів, сприяння їхньому духовному зростанню, поширення в Університеті об'єктивної інформації про сучасне християнство.

8. Локальний Комітет Міжнародної Асоціації Студентів у Галузі Економіки та Управління AIESEC, Kyiv (E-mail: aiesec_kyiv@mail.ru). Основна діяльність — міжнародна програма стажувань та пов'язані з нею освітні проекти, які надають студентам можливість отримати міжнародний досвід роботи в одній з 84 країн, де працює AIESEC. Голова — Наталя Лазарева.

9. Ініціатива студентів-правників

(1997) — участь у громадсько-політичному житті країни та вплив на політико-правову свідомість населення; поліпшення рівня викладання на ФПвН. Микола Орлов, ФПвН-4.

10. Соціум-XXI (1998) — сприяння соціальним перетворенням у суспільстві. Тарас Брижоватий, магістр Школи соціальної роботи.

11. Полтавське земляцтво (1997)

— взаємопідтримка земляків, які навчаються в КМА. Олександр Нащинський, бакалавр 2000 р.

12. СМІТ (1995) — підготовка та проведення різноманітних святкових заходів, щоденний вихід в академічний радіо-ефір. Віра Сливінська, ДКТ-3.

13. Академічна хорова капела

«Почайна» — виконання української та зарубіжної класичної музики, обробок українських народних пісень. Керівник — Олександр Жигун.

Вручення диплому Почесного професора НаУКМА п. Ліні Костенко, 1 вересня 2000 р.

14. Студентський кіноклуб (1997)

— перегляд кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики, творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами та інші заходи. Ведуча — Ольга Брюховецька (вул. Набережно-Хрещатицька, 27, Бурса).

15. Студентський експериментальний театр-студія «LUDUS» — керівник Анатолій Петров.

16. «Колега» — Газета студентів НаУКМА (1999). Інформує про найважливіші події, висвітлює різні погляди на проблеми, що виникають в Академії. Має власний <http://www.kolega.kiev.ua> web-сайт та e-taіi: kolega@ukrania.com. Головний редактор — Дмитро Губенко (ФГСН-4).

17. АЕСЕЕ-КУІУ — форум студентів, що сприяє європейській інтеграції та співпраці серед молоді. Ірина Володимирова-Ликоліт (ФПВН-4).

СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОЖИТОК

Багато студентів НаУКМА мешкають у гуртожитку. Поселенням займається відділ житлового фонду НаУКМА (3 корпус, к. 106, тел. 417-71-41). З огляду на те, що студентські роки найкращі в житті, перелічимо всі переваги гур-

тожитку, який стає рідною оселею на 4, а можливо, й на 6 років:

1. На період навчання місця в студентському гуртожитку надаються студентам, аспірантам, незважаючи на те, де вони мешкали до цього, а також родинам, де чоловік і дружина — студенти.

2. Плата за проживання, яка стягується з його мешканців за весь час проживання і період канікул, є зовсім невеликою й цілком сплачується студентською стипендією.

3. У гуртожитку блочна система. Один блок містить чотири кімнати (на 1, 2, 3 і 4 особи), кухню з балконом, обладнану електричними плитами, холодильником, ванну з душем, туалетну кімнату.

4. Гостинний гуртожиток дозволяє запрошувати друзів, родичів, знайомих. При вході відвідувачі подають документ, що посвідчує особу, реєструють його у книзі відвідувачів і залишають документ у чергового до моменту звільнення гуртожитку.

5. На першому поверсі працює каф'ярня, під відвідування якої збігається з трансляцією футбольних матчів по телебаченню.

6. На другому поверсі обладнано гімнастичну залу для занять шейпінгом.

7. На сьомому поверсі працює відеозал.

8. Пральня кімната на першому поверсі.

9. Поряд, у столярній майстерні можна вирішити проблеми як-то: кран, що тече, двері, що не зачиняються (або не відчиняються), праска, що не гриється, тощо.

Безперечно, що затяті песимісти можуть знайти деякі недоліки життя в гуртожитку:

1. Далека відстань від Академії виправдується краєвидами Дніпра та парку «Дружби народів», які щодня споглядаються студентами з вікна тролейбуса або автобуса. Окрім того, протягом подорожі має можливість переглянути конспекти, виконати вправи, дочитати книгу і таке інше.

2. Відсутність ліфту (або наявність такого, який не працює) свідчить на користь здорового фізичного стану студентів, які з легкістю долають 9-поверхові сходи.

3. Гуртожиток НаУКМА розташований вул. М. Цветаєвої, 14-6, тел. 532-27-96. Дістатись туди можна таким шляхом:

♦ ст. м. Петрівка, тролейбус № 30 або автобус № 21, 101 до кінцевих зупинок.

♦ ст. м. Дарниця, автобус № 50 до кінцевої зупинки.

♦ ст. м. Чернігівська, автобус № 34 до кінцевої зупинки.

Оскільки згаданий гуртожиток розрахований на 560 місць, а студентів НаУКМА, які приїхали до Києва з інших міст, більше, то частина з них проживатиме в орендованих гуртожитках.

Загалом студенти, які живуть у гуртожитку, відрізняються особливою веселістю, активністю та оптимізмом, вони не худнуть і не хворіють. Проживання в гуртожитку ніяк не впливає на успішність навчання студентів. Отож, **ласкаво просимо!**

СПОРТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

Пам'ятаючи, що в здоровому тілі здоровий дух, в Академії створена кафедра фізичного виховання, як організаційно-методичний суб'єкт, що залучає студентів до занять фізичною культурою і спортом з метою зміцнення їхнього здоров'я та підготовки до майбутньої успішної фахової діяльності.

Викладацький склад кафедри укомплектовано досвідченими тренерами-педагогами, серед яких 4 кандидати наук, доценти. Спортивна база має ігровий та тренажерний зали (3 корпус), а також орендує стадіон і басейн.

Заняття з фізичного виховання обов'язкові протягом перших двох років навчання для студентів усіх факультетів. В осінньому триместрі заняття проводяться на стадіоні заводу «Арсенал», а протягом весняного та літнього — в спортивних залах Університету.

Студенти 1-11 курсів, займаючись фізичним вихованням, отримують за ліки двічі за навчальний рік. **Без заліків з фізичного виховання студент не може отримати бакалаврський диплом.**

Піклуючись про студентів, що мають відхилення у стані здоров'я, на кафедрі працюють спеціальні медичні групи та групи ЛФК. Для цієї категорії студентів заняття проводяться впродовж трьох років.

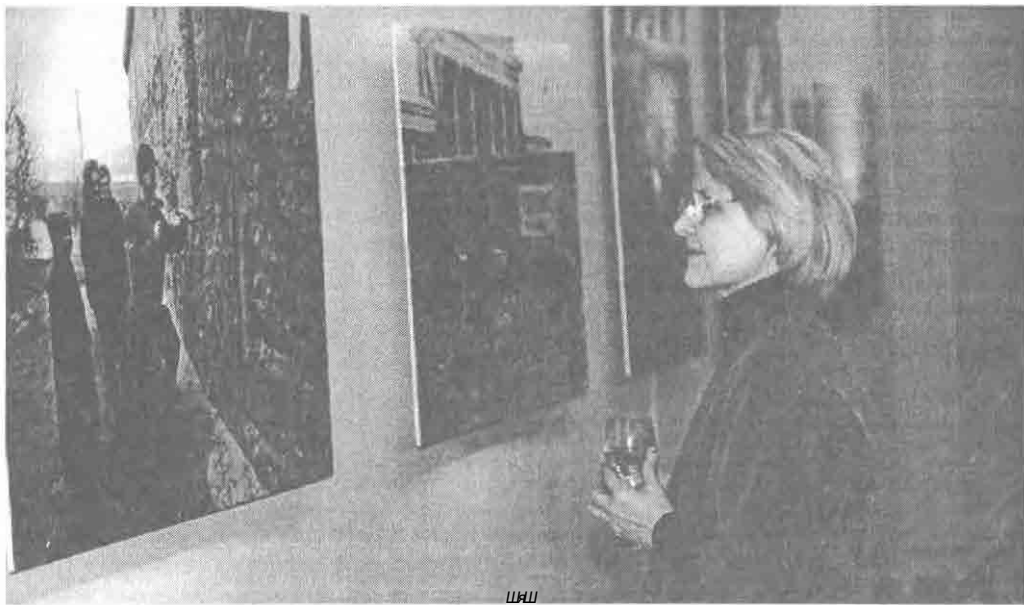
На базі кафедри працюють 17 спортивних секцій, в яких займаються понад 250 студентів: атлетизм, бадмінтон, баскетбол (чоловічий, жіночий), бойовий гопак, волейбол (чоловічий, жіночий), гирьовий спорт, легка атлетика, міні-футбол (чоловічий), настільний теніс, теніс, пауерліфтинг, плавання, ритмічна гімнастика, шахи, шейпінг. Відвідувачі секції відбираються на конкурсній основі. Розклад роботи та програма занять секцій визначаються рівнем спортивної підготовки студентів, матеріальними можливостями Академії та календарем спортивних змагань. На початок кожного триместру інформація щодо розкладу роботи і календаря спортивних подій подається на кафедральну і загальноуніверситетську дошку оголошень та web сторінку кафедри в мережі Internetі.

В Університеті щорічно проводиться Спартакіада на першість Академії.

Впродовж останніх двох років кращим факультетом за показниками спортивно-масових досягнень визнано ДЕН.

На чемпіонаті Київського міського спортивного клубу «Гарт» серед вищих навчальних закладів III—IV р. акредитації збірні команди НаУКМА з легкої атлетики, тенісу (жінки та чоловіки), багатоборства державних тестів, баскетболу (жінки), волейболу (жінки), тенісу (жінки та чоловіки) і спортивного орієнтування посіли перші місця. А з настільного тенісу та шахів (жінки та чоловіки) — другі місця. НаУКМА виборов загальнокомандне перше місце в своїй підгрупі в програмі V Універсиади ВЗО м. Києва.

З 1999 року започаткована Універсиада «Єдина родина», в якій беруть участь всі філії НаУКМА. Універсиада проводиться в два етапи: в червні проходять змагання серед чоловічих команд філій, а в жовтні — серед жіночих. Чоловіча збірна Університету зайняла перше місце в змаганнях з баскетболу та третє місце в змаганнях з футболу, волейболу та н/тенісу і посіла загальнокомандне друге місце. 17-19 жовтня 1999 року на базі Острозької Академії проводився другий етап Універсиади серед жіночих команд; перемогу святкували дівчата НаУКМА. З могилянського квінтатлону (новий вид легкоатлетичного багатоборства — біг на 100 м; човниковий біг; стрибки у довжину з місця; згинання

й розгинання рук в упорі, лежачи на підлозі; крос на 500 м) і бадмінтону наша жіноча збірна виборола перше місце, з настільного тенісу — друге і волейболу — четверте місце. Завдяки жіночій збірній команда університету за підсумками обох етапів виборола загальнокомандну першість і стала чемпіоном Першої Універсиади КМА «Єдина родина».

16 лютого — 23 березня 2000 р. на спортивній базі Університету проводилась I відкрита Спартакіада Подільського району нашого міста, у якій брали участь команди Української академіїзовнішньоїторгівлі (УАЗТ), Міжнародного науково-технічного університету (МИТУ), Академії муніципального управління (АМУ), Медичного інституту Української асоціації народної медицини (МИУАНМ), Національної академії управління (НАУ), Київської державної академії водного транспорту (КДАВТ), Національного університету «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА) та команда телевізійної компанії УТ-1 «Сім днів спорту». Студентські збірні команди нашого Університету вибороли першість у змаганнях з ритмічної гімнастики, шахів, баскетболу (чоловіки), міні-футболу та плавання. З волейболу наша команда посіла друге місце, а з настільного тенісу — третє.

Загальнокомандне **перше** місце виборола збірна команда НаУКМА!

На завершення весняного спортивного сезону 25 травня 2000 р. в змаганнях з легкоатлетичного кросу на першість Подільського району серед вищих навчальних закладів під девізом «Андріївським узвозом — до перемоги!», присвячених «Дню Києва — 2000», збірна команда Академії виборола **перше** місце.

На кафедрі проводиться науково-дослідницька робота, до якої залучаються також і студенти. Викладачі кафедри регулярно беруть участь у наукових конференціях різного рангу. Так, у IV Міжнародному науковому конгресі «Олімпійський спорт і спорт для всіх: проблеми здоров'я, рекреації, спортивної медицини та реабілітації» (16-19 травня 2000 р.) зробили доповіді ст. викладачі кафедри О. В. Зеленюк та В. О. Жуков.

З 1996/97 навчального року кращому спортсмену — студенту НаУКМА, який бере участь у спортивних змаганнях, надається ґрант Андрія Господина (Winnipeg, Canada). В 1999/2000 н. р. цей ґрант надано студентці правничого факультету Ірині Мокрицькій як кращій спортсменці з легкоатлетичного багатоборства, за активну участь у спортивному житті Університету.

Студентський театр НаУКМА на відкритті фестивалю вуличних театрів у м. Києві, травень 2000 р.

Кафедра виборола ґрант Міжнародного благодійного фонду відродження «Києво-Могилянської академії» на облаштування тренажерної зали. •

Таким чином, НаУКМА дотримується принципу збалансованого і гармонійного розвитку студентів, що сприяє їхньому становленню як повноцінних особистостей і гідних громадян України.

ДОВІДКА ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКА

ПЕРШІ КРОКИ СТУДЕНТА-ПОЧАТКІВЦЯ

Отримавши омріяну звістку про зарахування до НаУКМА, не забудьте вчасно приїхати до своєї *Aima Mater*, адже на вас чекає вир подій.

Як зорієнтуватись у ньому?

30-31 серпня в деканатах і департаментах проводиться *реєстрація* всіх студентів, а з 25 серпня в житловому відділі (3 корпус, к. 106) — вручення дозволу на *поселення до гуртожитку* (якщо в цьому є необхідність).

♦ **31 серпня** — ваше перше студентське свято — *урочиста посвята в спудеї НаУКМА*.

♦ За традицією, навчальний рік в НаУКМА починається *загальноуніверситетською лекцією*. Її читають для всіх студентів видатні зарубіжні та вітчизняні вчені. Цього року 1 вересня лекцію «Як вгамувати духовну спрагу, або пошуки шляхів набуття втраченої Батьківщини» прочитає **відомий український літературознавець, Почесний професор НаУКМА Микола Жулинський**. Не пропустіть!

♦ **1 вересня** на презентації НаУКМА Ви познайомитеся з Президентом, Ректором, проректорами, деканами факультетів та керівниками департаментів, керівниками підрозділів, представниками студентських організацій.

♦ **На початку вересня** відбудуться *збори студентів*, на яких декани й керівники департаментів познайомлять вас з особливостями навчан-

ня в НаУКМА, з професорсько-викладацьким складом і співробітниками, з якими вам доведеться працювати протягом усього періоду навчання, дадуть перші поради щодо самоорганізації навчання, найшвидшого й безболісного входження в студентське життя. Тут ви отримаєте *студентські квитки* та *залікові книжки*. Про всяк випадок, нагадуємо, що це документи суворої звітності, які треба дуже берегти.

♦ Протягом першого тижня вам доведеться складати свій *особистий план опанування навчальними дисциплінами* на поточний рік, куди увійдуть не тільки обов'язкові курси, а й ті, які треба обрати самим. Як це зробити, читайте в наступній рубриці «Як скласти особистий план навчання», порадьтеся з методистом факультету чи департаменту.

♦ Студентам, які вступили до Університету з інших вищих закладів освіти, надається право отримати на відповідних кафедрах *перезалік* раніше вивчених навчальних дисциплін, якщо їхній зміст і обсяг відповідають програмам НаУКМА. Заяви на *перезалік* приймаються деканатами і кафедрами в перший тиждень, сам *перезалік* відбувається другого-третього тижня навчання.

♦ Радимо уважно вивчити *розклад занять*, особливо групових, адже пропуск хоча б одного з них за умовами *рейтингової системи оцінки знань і самостійної роботи*, яка діє в Університеті, веде до втрат балів, зниження підсумкової оцінки. Справа в тому, що кожна навчальна дисципліна оцінена в 100 балів. Більшу їх частину студент може набрати не на заліку чи іспиті, а протягом триместру, під час групових занять і самостійної роботи. Саме цей кошток балів є його здобутком, з яким він спокійно може йти на підсумкову атестацію — залік чи іспит, бути впевненим, що його остаточна оцінка не буде залежати від настрою чи примхи викладача.

♦ Зверніть увагу на *графік видачі підручників і посібників* і вчасно отримайте їх у бібліотеці.

♦ Зробивши це, можна з чистим сумлінням готуватись до *Балу знайомств*.

ЯК СКЛАСТИ ОСОБИСТИЙ ПЛАН НАВЧАННЯ

Однією з відмінностей НаУКМА є те, що студент має право значною мірою *самостійно формувати план опанування дисциплін* на кожний навчальний рік — визначати перелік вибірових курсів, обсяг і термін їх вивчення. За необхідності він може (за згоди керівника департаменту або декана факультету) також переносити в часі вивчення окремих обов'язкових дисциплін, якщо при цьому не порушується логіка їхнього вивчення, міняти в бакалавраті напрями своєї підготовки, спеціальності й спеціалізації, опанувати додаткову спеціальність або сертифікатну програму.

Як же найкраще скористатися цим правом?

Найперше, уважно ознайомтеся з *навчальним планом* обраної вами спеціальності, відмітьте для себе обов'язкові для вивчення і ті з вибірових дисциплін, які ви хотіли б опанувати.

Майте на увазі, що обсяг і вага кожної дисципліни в навчальному плані вимірюється умовною позначкою — *заліковим балом (credit'ом)*, який дорівнює 54 годинам затрат часу на її вивчення. За 4 роки навчання студент повинен набрати як мінімум 120 залікових балів, з них не менше 30 — за вибором, зокрема 16 — за вибором 13 рекомендованого випусковою кафедрою списку і 14 — за своїми уподобаннями як із обраної, так і з інших спеціальностей свого або інших факультетів і департаментів.

Ще 5 залікових балів (а в цілому це буде скласти 125) студентові надається *безкоштовно*. Все, що понад це, вважається платною послугою і здійснюється за встановленими тарифами.

Виходячи з цього, багато студентів 14 особистих і 5 додаткових балів використовують для *безкоштовного опанування додаткової спеціальності*, обсяг навчального плану якої не перевищує 19 залікових балів. Хочете — приєднуйтесь до них!

Подумки складаючи свій план навчання, слід *зважити свої сили*. В се-

редньому варто планувати протягом року опанування навчальними дисциплінами на 30 залікових балів, щоб потім не порушувати питання про відмову від обраних курсів. Після виходу наказу Ректора про склад груп вона неможлива. При цьому не забувайте й про те, що *обсяг аудиторних годин на тиждень* не повинен перевищувати 30 — ще треба залишити час і на самостійну роботу. Лише добре встигаючим декан або керівник департаменту може дозволити збільшити тижневе академічне навантаження для прискореного проходження програми.

Вперше студент стикається з необхідністю *вибору дисциплін* уже на початку першого року, буквально на першому тижні навчання. У визначений термін треба звернутися до методиста факультету чи департаменту і заповнити спеціальний бланк плану опанування навчальних дисциплін у двох примірниках, один з яких передається методисту, а другий залишається у студента. На цьому етапі надзвичайно корисно прослухати невеличкий курс *«Методика організації навчальної роботи студента»*.

Надалі всі студенти, зокрема й першого року, оформлюють свій *план на наступний навчальний рік*. Відбувається це в *другій половині березня*. Цьому заходу передують збори студентів, проводяться консультації кафедр і методистів, де можна отримати поради щодо змісту свого плану. А у визначений графіком день і години студент знову ж таки заповнює план опанування навчальних дисциплін у двох примірниках, один з яких залишає у методиста.

Якщо студент обирає *вибірову дисципліну*, він повинен попередньо *записатись у методиста відповідної кафедри і отримати його підпис у своєму плані*.

Трапляється, що *запис на дисципліну не відбувається* з причини малої кількості бажаючих її вивчати. Про це студент може дізнатися уже в понеділок наступного тижня, який називається *тижнем корекції*. Щоб не втратити час і потенційні залікові бали, він повинен у визначений графіком день підійти до методистів кафедри і факультету/департаменту і записатись на

іншу дисципліну, запис на яку відбувся або з великою вірогідністю відбувається.

Слід мати на увазі, що на деякі дисципліни встановлено чіткі ліміти запису. Тому треба заздалегідь подбати про своєчасну заяву.

Для *багатьох* *другокурсників*, які до цього повинні остаточно визначитися

з майбутньою спеціальністю, доведеться пройти *конкурсні випробування*, щоб підтвердити право опанувати обрану спеціальність. Найвагоміші аргументи для перемоги — висока успішність, зокрема й з профільних дисциплін, а також відмінний захист курсової роботи в кінці лютого — на початку березня.

БАЖАЄМО УСПІХІВ У ЗДІЙСНЕННІ ВАШИХ НАМІРІВ!

Виступ студентського театру «LUDUS» та Київського експериментального театру у місті Львів.

ФАКУЛЬТЕТИ, КАФЕДРИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

КУРСИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО БЛОКУ:

Економічна теорія-1 (ЕН.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит.

Пропедевтичне ознайомлення з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналіз поведінки споживача. Програмою передбачається розгляд питань, пов'язаних з визначенням ціни та обсягу виробництва за умов досконалої конкуренції та монополії.

Продовження: ЕН.Б.26.

Політологія-1 (ПЛ.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит.

Основи культури громадянства. Сучасне, цивілізаційне розуміння політики як не тільки боротьби за перемогу свого, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Продовження: ПЛ.Б.02.

Соціологія-1 (СЦ.Б.1)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Осовський В. Л., Оксамитна С. М., Бондар В. С.

“Вступ до соціології” (Introduction to Sociology). Початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності.

Продовження: СЦ.М.3.

Українська мова (практичний курс української мови та мова ділових паперів) (УМ.Б.01)

1,5 зал. б., 4-2 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит.

Засвоєння орфоепічних та правописних норм, граматичних і синтаксичних особливостей української мови, специфіки ділового мовлення, основ практичної стилістики з урахуванням майбутньої спеціалізації.

Історія України (ІС.Б.01)

4 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит.

Перебіг основних подій вітчизняної історії в їх причинно-наслідкових взаєминах і в міжнародному контексті. Підвалини поглибленого та спеціалізованого дослідження фахових предметів на старших курсах бакалаврату і далі — у магістерському циклі.

Продовження: ІС.Б.07, 17, 18, 19, 30.

Англійська мова-1 (АМ.Б.1)

13 зал. б., 6 год./тиж., 1-2, 4-5 трим., іспит.

Загальний курс англійської мови /General English/ передбачає засвоєння студентами основних мовних навичок/читання, письмо, активне спілкування, аудіювання, реферування/ та опанування базових побутових тем. За цей період студент мусить вийти на середній рівень володіння англійською мовою.

Основи права (ПВ.Б.001)

1 зал. б., 2 год./тиж., 2-3 трим., іспит.

Основи загальної теорії держави та права, національного права України, основні правничі системи світу, питання приведення національного законодавства у відповідність з міжнародними стандартами. Особлива увага приділяється таким галузям права, як конституційне, кримінальне, цивільне, сімейне, трудове.

Безпека життєдіяльності (ЕЛ.Б.31)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., залік, Нарбут А. В.

Знайомить із надзвичайними ситуаціями в мирний та воєнний час і шляхами забез-

печення життєдіяльності в цих умовах, будуть показані шляхи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, вивчаються медичні засоби захисту людини і перша медична допомога людині.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26.

Основи екології (ЕЛ.Б.30)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Малюк В. І., Середа Л. І.

Базові знання про екологію як синтез усіх природничих наук і їх нерозривний зв'язок з гуманітарними цінностями, зв'язок живого й неживого в природі для студентів усіх факультетів НаУКМА. В курсі також ідеться про сучасні екологічні проблеми та шляхи їх розв'язання.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04,06.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26.

Основи психології та педагогіки (СР.Б.1)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Голубева Н.О.

Предмет психології та головні напрями розвитку сучасної психології; нові педагогічні технології; методи дослідження в загальній та педагогічній психології; поняття "особистість" — базова категорія педагогіки та педагогічної психології; розвиток особистості; психологія індивідуальних відмінностей; предмет і завдання педагогіки; зміст освіти; закономірності, принципи і правила дидактики; загальні методи навчання; форми організації навчання; виховання як психосоціального явища; нові педагогічні технології.

Українська та зарубіжна культура (КЛ.Б.1)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Попович М. В.

Покликаний ознайомити студентів з культурною спадщиною людства, надати можливість відчувати характерні риси й відмінності різних етно-культурних типів, засвоїти універсальні основні механізми культури етносів і націй, навчити вільно оперувати теоретичними конструкціями і поняттями культурології та історії світової культури, розглядати власну національну культуру в контексті світової. До цього курсу залучатимуться твори найкращих представників світової культури: О. Шпенглера, А. Тойнбі, Ч. Хейзінґи, Б. Малиновського та ін., що сприятиме орієнтуванню студентів у найвагоміших досягненнях світової культурологічної думки.

Філософія-1 (ФС.Б.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., іспит,

ФГСН, ФПН, ДКТ — 2 трим., Кримський С. А.,

ДСНТ, ДЕН, ФПРН — 1 трим., Малахов В. А.

Головні проблеми філософії та історико-філософської науки. Предмет філософії, її місце в системі культури, проблеми онтології, гносеології, філософії, історії, етики та естетики.

Релігієзнавство-1 (ФС.Б.02)

1 зал. б., 2 год./тиж., залік,

ФГСН — 2 трим., Колодний А. М.

ДСНТ, ДЕН, ФПРН, ФПН, ДКТ — 3 трим., Колодний А. М.

Специфіка релігії та її місце в історії духовного розвитку людства. Найпоширеніші релігійні конфесії.

Фізичне виховання

2 зал. б., 4 год./тиж., 1,2,4, 5 трим., заліки.

Залучення кожного студента до занять фізичними вправами для зміцнення здоров'я, підвищення працездатності та формування навичок здорового способу життя. Заняття проводяться у спортивній залі КМА та на стадіоні заводу «Арсенал». Програма кафедри фізичного виховання включає лижну практику та заняття в басейні.

Конституційне право України (ПВ.Б.55)

1 зал. б., 2 год./тиж., залік,

ФГСН, ДКТ — 6 трим., Галиця О. С.

ФПН, ДЕН, ДСНТ — 8 трим., Галиця О. С., Лєвошина Н. А.

Опанування інструментарієм науки конституційного права, вивчення ролі Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організації та функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Декан факультету —
Щербак Віталій Олексійович
доктор історичних наук, професор
(1 корпус, к. 202, тел. 416-14-20).

На факультеті ведеться підготовка за напрямками базової освіти: **філософія, культура, філологія, історія, політологія**. Специфіка факультету полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в цих галузях, а й отримати досить широку і різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку (українська, англійська, ще одна сучасна і одна з давніх мов — за вибором студента), розвинути культуру мислення, оволодіти навичками літературної творчості й роботи на комп'ютері. Студенти факультету мають унікальну можливість поєднати фахову освіту певного напрямку з вивченням курсів інших напрямків, на додаток до головної спеціалізації (major) виконати програму додаткової спеціалізації (minor) або сертифікатну програму. Програми додаткової спеціалізації пропонуються з усіх зазначених напрямів базової освіти. На факультеті студенти можуть також виконати сертифікатні програми з релігієзнавства і перекладознавства. Ці програми пропонуються студентам усіх факультетів. Докладніше про них можна

дізнатися на відповідних кафедрах і в деканаті. Процес навчання на факультеті ґрунтується на принципі вільної творчої освіти (Liberal Arts Education), який дозволяє студентам, враховуючи державні та університетські вимоги і використовуючи можливості факультетських програм, збудувати власну програму навчання.

Оскільки визначення напряму базової освіти на факультеті відбувається наприкінці другого року навчання, організація навчального процесу передбачає умовний поділ його на **два етапи**: дворічну дофахову підготовку і, починаючи з третього року навчання, дворічну фахову підготовку.

Головна мета **дофахової підготовки** — дати загальну освіту, яка б стала необхідною базою для подальшої спеціалізації студента, ознайомити його з тими галузями знань, які пропонуються для вивчення, і, отже, створити умови для його свідомого самовизначення. На цьому етапі студент матиме можливість прослухати не тільки пропедевтичні курси з філософії, історії, української і зарубіжної культури, релігієзнавства, політології, а й більш ґрунтовні курси з цих та інших напрямів освіти. У тому числі студент має прослухати обов'язковий для факультету курс Українська мова 2, а також виконати загальну для всіх бакалаврських програм вимогу набрати не менше 8 зал. балів за професійно орієнтовані дисципліни інших напрямків, що пропонуються кафедрами.

На етапі **фахової підготовки** студент має вивчити профорієнтовані дисципліни, характер і загальна кількість яких визначаються відповідним навчальним планом, пройти педагогічну, дослідницьку та інші види практик, захистити курсову і кваліфікаційну роботи. Паралельно студенти можуть займатися науковою роботою на одній з кафедр, брати участь у роботі наукових конференцій, семінарів тощо.

Після здобуття ступеня бакалавра студенти, які виявлять нахил і здібності до наукової роботи, матимуть змогу продовжити навчання за дворічною магістерською програмою, де поглиблено вивчатимуть дисципліни з обра-

ної спеціальності та проводитимуть дослідження під керівництвом відомих вчених. Здобувши ступінь магістра, випускники факультету зможуть працювати в науково-дослідних установах, вищих школах, державних структурах, культурних закладах, засобах масової інформації.

До складу факультету входять кафедри: *Історії, Політології, Філософії та релігієзнавства, Культурології та археології, Філології, Української мови*, які здійснюють підготовку студентів за відповідними напрямками базової освіти, а також забезпечують викладання дисциплін магістерських програм. До викладання в Університеті кафедри залучають провідних фахівців, викладачів зарубіжних вузів, наукових співробітників Академії наук. Кафедра *філології* розвиває науково-педагогічні контакти з Дрезденським Технологічним університетом, Познанським університетом ім. А. Міцкевича, Варшавським університетом. Професори та доценти кафедри *історії* виїжджають з лекціями в університети Канади (Едмонтон), США (Фенікс), Польщі (Варшава). Кафедра *філософії* плідно співпрацює з факультетом філософії та соціології Люблінського університету ім. М. Складовської-Кюрі, беручи участь у спільних наукових конференціях, обміні викладачами, співпраці студентів.

На факультеті створено необхідні умови для гармонійного розвитку особистості. Студенти мають змогу займатися в мистецьких студіях, відвідувати різноманітні спортивні секції. Регулярно організовуються зустрічі з відомими письменниками, митцями, громадськими та політичними діячами.

Студенти факультету брали участь і перемогли у конкурсах «Студент Києва-99»: 1 місце — Корж О. В. (2 р.н.); Мороз В. Р. (2 р.н.); 3 місце — Король Д. О. (1 р.н. магістеріум); Віденко А. І. (2 р.н.); 4 місце — Горшков Д. М. (2 р.н.); «Українська культура» — Карпінська Л. І.; «Трипільська культура» — Колесников А. О.

Методисти факультету -
Куранова Світлана Іванівна,
Юречко Ірина Іванівна
(к. 1-203, т.416-14-20)

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ **ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВА**

Завідувач —

Горський Вілен Сергійович
доктор філософських наук, професор

Методист —

Монарьова Тетяна Володимирівна

Гусєв Валентин Іванович

кандидат філософських наук, професор

Сватко Юрій Іванович

доктор філологічних наук, професор

Тихолаз Анатолій Георгійович

кандидат філософських наук, професор

Ткачук Марина Леонідівна

кандидат філософських наук, доцент

Головащенко Сергій Іванович

кандидат філософських наук, доцент

Лисий Іван Якович

кандидат філософських наук, доцент

Єрмоленко Анатолій

Миколайович

доктор філософських наук, доцент

Бичко Ігор Валентинович

доктор філософських наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Кримський Сергій Борисович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Лой Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Колодний Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Ящук Тамара Іванівна

доктор філософських наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Малахов Віктор Аронович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Попович Мирослав**Володимирович**

член-кореспондент НАН України,
доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Клепиков Андрій**Олександрович**

кандидат філософських наук

Кошарний Степан Олексійович,

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Чайка Тетяна Олексіївна

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Богачов Андрій Леонідович

кандидат філософських наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Кебуладзе Вахтанг Іванович

кандидат філософських наук (Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Гірник Андрій Миколайович

кандидат філософських наук

Филипович Людмила**Олександрівна**

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Кобець Роман Григорович

кандидат філософських наук
(міжнародний фонд «Відродження»)

Котусенко Віктор Володимирович

магістр філософії

Мінаков Михайло Анатолійович

магістр філософії
(міжнародний фонд «Відродження»)

Капранов Сергій Олександрович

магістр філософії

Завгородній Юрій Юрійович

магістр філософії

Архіпова Людмила Дмитрівна

магістр філософії

КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ

Завідувач -

Моренець Володимир Пилипович

доктор філологічних наук, професор,
декан магістеріуму, Голова Вченої ради
НаУКМА

Методист —

Пелешенко Наталія Іванівна**Наливайко Дмитро Сергійович**

доктор філологічних наук,
член-кореспондент НАН України

Агеєва Віра Павлівна

доктор філологічних наук, професор

Павленко Ганна Іванівна

кандидат філологічних наук, доцент

Кравченко Андрій Євгенович

кандидат філологічних наук, доцент

Іванюк Сергій Семенович

кандидат філологічних наук

Смілянська Валерія Леонідівна

доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України)

Шалагінов Борис Борисович

кандидат філологічних наук, доцент
(Педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)

Сулима Микола Матвійович

доктор філологічних наук
(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України)

Шахова Кіра Олександрівна

доктор філологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Фесенко Валентина Іванівна

доктор філологічних наук, професор
(Київський державний лінгвістичний
університет)

Шевчук Тетяна Миколаївна

кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнографії
ім. М. Т. Рильського НАН України)

Алексєєнко Олена Борисівна

кандидат філологічних наук, доцент

ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК

(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Жлуктенко Наталія Юріївна

кандидат філологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Денисова Тамара Наумівна

доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України)

Легкий Микола Зиновійович

кандидат філологічних наук
(Львівське відділення Інституту літератури НАН України)

Нагорна Наталія Мефодіївна

кандидат філологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Гром'як Роман Теодорович

доктор філологічних наук, професор
(Тернопільський державний університет)

Китастий Віктор

доктор філологічних наук, професор
(США)

Соловей-Гончарик Елеонора Степанівна

доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України)

Веретельник Роман

доктор філософії
(Оттавський університет, Канада)

Кейс Віталій

доктор філологічних наук
(Ратґерський університет, США)

Струць Роман

доктор філологічних наук
(Університет м. Калґорі, Канада)

Андреа Келан (США)

СЕКЦІЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Старший лаборант

Тихоновська Ніна Юріївна

Бочко Галина Павлівна

кандидат філологічних наук, доцент

Пашунова Лілія Олексіївна

кандидат філологічних наук, доцент

Романова Неоніла Петрівна

кандидат філологічних наук, доцент

Єрмоленко

Олександр Семенович
старший викладач

Гончарова Олена Михайлівна

старший викладач

Бадешко Лілія Миколаївна

старший викладач

Кадуріна Лариса Борисівна

старший викладач

Яковенко Сергій Миколайович

старший викладач

п. Ядвіга Стефанович

старший викладач
(Польща)

Гладчук Зіновій Іванович

старший викладач

Багіров Атта Ібрагімович

старший викладач
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Литвинов Володимир Дмитрович

кандидат філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Кислюк Олександр Іванович

старший викладач

Данилич Юлія Олексіївна

старший викладач

Бреус Валентина Володимирівна

старший викладач

Резаненко

Володимир Федорович
доктор філологічних наук, професор
(Національний Університет ім. Тараса Шевченка)

п. Єва Сьор

старший викладач
(Швеція)

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ*Завідувач —***Житник Володимир
Костянтинович***кандидат філологічних наук, доцент**Методист —***Миронова Юлія Іванівна****Тоцька Ніна Іванівна***доктор філологічних наук, професор***Вихованець Іван Романович***доктор філологічних наук, професор***Коптілов Віктор Вікторович***доктор філологічних наук, професор
(Франція)***Кочерган Михайло Петрович***доктор філологічних наук, професор
(Київський державний лінгвістичний
університет)***Пономарів Олександр Данилович***доктор філологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)***Шумарова Наталія Петрівна***доктор філологічних наук, професор***Шульгач Віктор Петрович***доктор філологічних наук, професор***Рогачова Галина Григорівна***кандидат філологічних наук, доцент***Арібжанова Ірина Миколаївна***кандидат філологічних наук, доцент***Масенко Лариса Терентіївна***кандидат філологічних наук, доцент***Дзюбишина-Мельник Наталія Яківна***кандидат філологічних наук, доцент***Ціпцюра Людмила Федорівна***кандидат філологічних наук, доцент***Тоцька Наталія Георгіївна***старший викладач***Мурашко Валентина Іванівна***старший викладач***Калиновська Оксана В'ячеславівна***старший викладач***КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
АРХЕОЛОГІЇ***Завідувач -***Погорілий Олександр Іванович***доктор соціологічних наук, професор**Методист -***Городня Тетяна Анатоліївна****Попович Мирослав****Володимирович***член-кореспондент НАН України, док-
тор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)***Петрова Ольга Миколаївна***доктор філологічних наук, професор***Парахонський****Борис Олександрович***доктор філософських наук, професор
(Інститут стратегічних досліджень)***Павленко Юрій Віталійович***доктор філософських наук***Залізняк Леонід Львович***доктор історичних наук, професор
(Інститут археології НАН України)***Джулай Юрій Володимирович***кандидат філософських наук, доцент***Левцун Олександр Григорович***кандидат соціологічних наук, доцент***Попов Борис Васильович***кандидат філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)***Нікішенко Сергій Олександрович***кандидат історичних наук, доцент***Пустовалов Сергій Жанович***кандидат історичних наук, доцент
(Інститут археології НАН України)***Голіченко Тетяна Самійлівна***кандидат філософських наук, доцент***Бунятян Катерина Петрівна***кандидат історичних наук
(Інститут археології НАН України)***Корвін-Піотровський Олексій
Генріхович***кандидат історичних наук, доцент
(Інститут археології НАН України)*

Собуцький Михайло Анатолійович
доктор філологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Івашина Олександр Олексійович
старший викладач

Чумаченко Борис Миколайович
старший викладач

Бондарець Оксана Василівна
старший викладач

Демчук Руслана Вікторівна
старший викладач

Нікішенко Юлія Ігорівна
старший викладач

Брюховецька Лариса Іванівна
старший викладач

КАФЕДРА ІСТОРІЇ

Завідувач —
Мицик Юрій Андрійович
доктор історичних наук, професор

Методист —
Сірош Тетяна Василівна

Бажан Олег Григорович
кандидат історичних наук, доцент
(Інститут історії України НАН України)

Балабушевич Тетяна Аркадівна
кандидат історичних наук, доцент

Брайчевський Михайло Юліанович
доктор історичних наук, член Дорадчої ради НАУКМА, почесний професор НАУКМА (Інститут археології НАН України)

Болгарова Марина Юргівна
старший викладач

Верстюк Владислав Федорович
доктор історичних наук
(Інститут історії України НАН України)

Верба Ігор Володимирович
кандидат історичних наук
(Інститут української археографії і джерелознавства ім. М. С. Грушевського)

Галенко Олександр Іванович
кандидат історичних наук, доцент

(Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України)

Гломозда Костянтин Юхимович
кандидат історичних наук, доцент

Глизь Іван Іванович
кандидат історичних наук, доцент

Денисенко Галина Григорівна
кандидат історичних наук, доцент
(Інститут історії України НАН України)

Довженко Надія Дмитрівна
старший викладач

Кірсенко Михайло Володимирович
доктор історичних наук, професор

Ключовський Єжи
доктор історичних наук, почесний професор НАУКМА (Інститут Східно-Центральної Європи, Польща)

Кульчицький Станіслав Владиславович
доктор історичних наук, професор
(Інститут історії України НАН України)

Люта Тетяна Юріївна
старший викладач

Майборода Олександр Микитович
доктор історичних наук
(Інститут політичних та етнологічних досліджень НАН України)

Кучменко Елеонора Миколаївна
кандидат історичних наук, доцент
(Педагогічний університет ім. М. Драгоманова)

Нікітенко Надія Миколаївна
кандидат історичних наук, доцент
(Державний національний історико-архітектурний заповідник «Софіївський музей»)

Павлюк Олександр Владиславович
кандидат історичних наук, доцент

Подаляк Наталія Гордівна
доктор історичних наук, доцент
(Національний університет культури та мистецтв)

Попик Володимир Іванович
кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Президія НАН України)

Скрипник Ганна Аркадіївна

доктор історичних наук, старший науковий співробітник
(Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України)

Скуратівський Вадим Леонтійович

доктор мистецтвознавства, доцент
(Київський державний інститут театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого)

Стельмах Сергій Петрович

кандидат історичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Третякова Олена Василівна

старший викладач

Щербак Віталій Олексійович

доктор історичних наук, професор

Хижняк Зоя Іванівна

кандидат історичних наук, доцент

Яковенко Наталія Миколаївна

доктор історичних наук, професор
(Інститут східноєвропейських досліджень НАН України)

КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

Завідувач —

Кисельов Сергій Олегович

кандидат філософських наук, доцент

Методист —

Костенко Світлана Семенівна**Бруз Василь Семенович**

доктор історичних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Лісовий Василь Семенович

кандидат філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Кармазіна Марія Степанівна

доктор політичних наук, професор
(Київський державний торговельно-економічний університет)

Кресіна Ірина Олексіївна

доктор політичних наук, професор

(Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України)

Горбатенко Володимир Павлович

доктор політичних наук, професор
(Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова)

Шахов Валерій Андрійович

кандидат філософських наук, доцент
(УАДУ при Президентів України)

Жадан Ірина Василівна

кандидат психологічних наук, доцент
(Інститут соціальної та політичної психології АПН України)

Соломін Олександр Аркадійович

кандидат філософських наук, доцент
(НТУУ «КПІ»)

Смолянук Володимир Федорович

кандидат політичних наук, доцент
(Академія Збройних сил України)

Могилевська Вікторія Петрівна

старший викладач
(Дипломатична Академія МЗС України)

Павленко Ростислав Миколайович

старший викладач

Молодцов Олександр Володимирович

кандидат філософських наук, доцент
(Фонд сприяння місцевому самоврядуванню при Президентів України)

Яблонський Василь Миколайович

кандидат історичних наук, доцент
(Київський державний лінгвістичний університет)

Дем'янчук Олександр Петрович

кандидат фізико-математичних наук, доцент

Голіченко Тетяна Самійлівна

кандидат філософських наук, доцент

**ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКА
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

Завідувач —

Куrowsька Олена Вікторівна

кандидат філологічних наук, доцент

Методист —

Вільчинська Олена Дмитрівна

Горкун Марія Григорівна

кандидат філологічних наук, професор

Батурська Леся Арсенівна

кандидат філологічних наук, доцент

Василенко Ірина Василівна

кандидат філологічних наук, доцент

Зернецький Павло Васильович

кандидат філологічних наук, доцент

Міщенко Тамара Степанівна

кандидат філологічних наук, доцент

Фіногіна Тетяна Степанівна

кандидат філологічних наук, доцент

Бріскіна Людмила Антонівна

старший викладач

Бузунова Надія Федорівна

старший викладач

Буреніна Тетяна Генріхівна

старший викладач

Долинська Ольга Ростиславівна

старший викладач

Духота Олена Володимирівна

старший викладач

Калініна Наталія Октавіївна

старший викладач

Куліченко Наталія Петрівна

старший викладач

Качурець Оксана Петрівна

старший викладач

Омельяненко

Людмила Олександрівна

старший викладач

Позняк Світлана Іванівна

старший викладач

Прісна Тетяна Борисівна

старший викладач

Ратушна Лідія Яківна

старший викладач

Сем'янків Ірина Вадимівна

старший викладач

Соломашенко Наталія Василівна

старший викладач

Федоряченко Лариса Всеволодівна

старший викладач

Швидка Галина Олександрівна

старший викладач

Шугай Алла Юріївна

старший викладач

Піроженко Ірина Дмитрівна

старший викладач

Залеська Лариса Миколаївна

асистент

Колісник Тетяна Семенівна

асистент

Кучерова Олена Олександрівна

асистент

Гальченко Максим Сергійович

асистент

Іващенко Павло Альбертович

асистент

Педерсен Лариса Володимирівна

асистент

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКА КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Завідувач —

Кравченко Леонід Свиридович

кандидат педагогічних наук, доцент

Щербина Юрій Володимирович

кандидат педагогічних наук, доцент,
майстер спорту (Медичний університет ім. О. О. Богомольця)

Макареня Володимир Вікторович

кандидат медичних наук, доцент
(Медичний інститут Української
Асоціації народної медицини)

Бойко Степан Іванович

ст. викладач, майстер спорту

Жуков**Володимир Олександрович**

старший викладач, майстер спорту

Зеленюк**Оксана Володимирівна**

старший викладач

Гребнєв Андрій Анатолійович

старший викладач, майстер спорту

Васько Валерій Миколайович

старший викладач

Короп Михайло Юрійович

кандидат педагогічних наук, доцент

(Київський державний торговельно-економічний університет)

Копилов Олександр Миколайович

старший викладач

Тимошенко Анатолій Григоровичкандидат технічних наук, доцент
міжнародний майстер спорту ІКСФ
(НТУУ «КПІ»)**Величкович Микола Романович**

старший викладач

(Львівський державний інститут
фізичної культури)**Сотула Анатолій Миколайович**

старший викладач

Миронова Юлія Іванівна

асистент

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

ФІЛОСОФІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Філософія-1 (ФС.Б.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 три м., іспит, Кримський С. Б., Малахов В. А.

Головні проблеми філософії історико-філософської науки. Предмет філософії, її місце в системі культури, проблеми онтології, гносеології, філософії історії, етики та естетики.

Релігієзнавство-1 (ФС.Б.02)

1 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., залік, Колодний А. М.

Специфіка релігії та її місце в історії духовного розвитку людства. Найпоширеніші релігійні конфесії.

Історичні типи філософського мислення (ФС.Б.114)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 три м., іспит, Кебуладзе В. І.

Головні етапи історії філософії, характерні ознаки, що вирізняють різні типи філософського мислення, найвизначніші постаті у всесвітній та вітчизняній історії філософії.

Продовження: ФС.Б. 101-107.

Історія філософії Південної та Східної Азії (ФС.Б.101)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., залік, Завгородній Ю. Ю., Капранов С. О.

Філософська думка Індії, Китаю, Кореї та Японії від найдавніших часів до XX ст. у контексті світової філософії. Основні філософські школи (веданта, йога, буддизм, конфуціанство, даосизм та ін.), погляди провідних представників. Методологічні засади аналізу філософських текстів індійської та китайської традицій.

Початок: ФС.Б.100.

Продовження: ФС.Б.102.

Метафізика (ФС.Б.108)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусєв В. І.

Філософське осмислення проблем буття і небуття, буття і свідомості, матеріального та ідеального вимірів буття, співвідношення необхідності і свободи.

Аналіз філософського розуміння Бога та доказів його існування.

Початок: ФС.Б.100.

Продовження: ФС.Б.109.

Антична філософія (ФС.Б.102)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Тихолаз А. Г.

Розвиток філософії у Стародавній Греції від часу виникнення її до елліністично-римської філософії. Аналіз вчень провідних представників античної філософії (Геракліт, Ксенофан, Парменід, Левкіп, Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель та ін.).

Початок: ФС.Б.101.

Продовження: ФС.Б. 103.

філософія середніх віків та доби Відродження (ФС.Б.103)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Котусенко В. В.

Ознайомлення з середньовічною філософією та філософією доби Відродження. Специфіка середньовічної європейської філософії, її роль і місце в історії світової культури. Погляди представників ранньохристиянської філософії, східної патристики, схоластики і християнської містики. Головні риси та етапи розвитку філософії доби Відродження. Погляди визначних мислителів цієї доби (Ф. Петрарка, Н. Макіавелі, М.Ф. Фічіно, Дж. Піко делла Мірандола, М. Кузанський, Дж. Бруно та ін.).

Початок: ФС.Б.102.

Продовження: ФС.Б.104.

Епістемологія (ФС.Б.109)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Бичко І. В.

Особливості пізнання як ідеального осмислення світу. Проблеми співвідношення свідомості й мови, шляхи і способи пізнання, проблема істини.

Початок: ФС.Б.108.

Продовження: ФС.Б.9.

Історія християнства (ФС.Б.115)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., залік, Головащенко С. І.

Цілісне знання з історії цієї світової релігії, окремих конфесій, основного змісту віровчення і особливості культу останніх. Православ'я і католицизм, лютеранство і кальвінізм, баптизм і адвентизм та інші християнські течії.

Початок: ФС.Б.200.

Продовження: ФС.Б.249.

Історія української філософії (ФС.Б.104)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Горський В. С.

Особливості та головні етапи розвитку української філософської думки. Філософські ідеї в культурі Київської Русі, на прикладі професорів Києво-Могилянської академії Г. Сковороди, П. Юркевича та ін.

Початок: ФС.Б.103.

Продовження: ФС.Б.105.

Філософія Нового часу (ФС.Б.105)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Гусєв В. І.

Західноєвропейська філософія XVII — XVIII ст., раціоналізм (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц), емпіризм (Д. Локк, Д. Берклі, Д. Юм), англійське, французьке та німецьке Просвітництво.

Початок: ФС.Б.104.

Продовження: ФС.Б.106.

Логіка (ФС.Б.116)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, А. Васильченко.

Оволодіння точним аналітико-дедуктивним стилем мислення, раціональними схемами переконання та доведення. Розуміння сутності наукової діяльності, специфіки наукового пізнання, принципів евристики.

Продовження: ФС.Б.132.

Філософська антропологія (ФС.Б.9)

2 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Лой А. М.

Місце і роль філософської антропології у сучасній філософії. Проблеми людського життя, поняття "життєвий світ", особливості досвіду людського існування, співвідношення свідомого і несвідомого в житті людини.

Початок: ФС.Б.109.

Продовження: ФС.Б. 111.

Німецька класична філософія (ФС.Б.106)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Єрмоленко А. М.

Місце і роль німецької класичної філософії в історії філософії Нового часу.

Філософія І. Канта, І. Г. Фіхте, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, Л. Фейєрбаха.

Початок: ФС.Б.105.

Продовження: ФС.Б.107.

філософія історії (ФС.Б.111)

2 зал. б., 3 год./тиж., 8 трим., іспит, Я щук Т. І.

Сутність та завдання філософії історії. Питання специфіки історичного процесу, єдності й багатоманітності історії, проблема людини та історії, сенсу історії.

Початок: ФС.Б.9.

Продовження: ФС.Б. 112.

Панорама сучасної зарубіжної філософії (ФС.Б.107)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Кобець Р. Г.

Головні напрямки і течії сучасної західної філософії. Погляди представників філософії волі (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше), феноменології (Е. Гуссерль), філософської герменевтики (Г. Гадамер, П. Рікер), психоаналітичної філософії (З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фромм), екзистенціалізму (М. Гайдеґґер), позитивізму та постпозитивізму (Л. Вітгенштейн, Р. Карнап, П. Фейєрабенд), комунікативної філософії (К. Апель, Ю.Хабермас) та філософії постмодернізму (Ж. Льюгар, Ж. Деріда, М. Фуко).

Початок: ФС.Б. 106.

Продовження: ФС.Б. 117-26.

Етика (ФС.Б. 112)

2зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Малахов В. А.

Предмет етики, аналіз основних типів етичних вчень, вчення специфіки моралі, понять, структури і категорій моральної свідомості, моральних проблем людської діяльності, спілкування.

Початок: ФС.Б.111.

Продовження: ФС.Б.113.

Естетика (ФС.Б.113)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Чайка Т. О.

Предмет естетики, основні естетичні концепції, категорії естетики, специфіка мистецтва як форми творчості, феномен культури і способу людської самореалізації.

Початок: ФС.Б.112.

Продовження: ФС.Б. 127-37.

Спецсеминар "Вступ до Біблії" (ФС.Б.200)

2зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Головащенко С. І.

Знайомство з Біблією: склад та структура Біблії, формування біблійного канону, переклади Біблії та їхнє поширення, історія витлумачення біблійних текстів. Обговорення релігійної, філософської, культурологічної, моральної проблематики. Походження та природа людини; співвідношення вічності й часу; історія як "життєвий шлях" людства та особистості; суспільна мораль та особиста моральність; Божественна та людська мудрість; віра та поклоніння. Знайомство з апокрифічними творами.

Початок: ФС.Б.02.

Продовження: ФС.Б.206.

Методика викладання філософії (ФС.Б. 181)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Лисий І. Я.

Сучасна система філософської освіти та її традиції. Навики викладання філософії у середній та вищій ланках освіти. Зміст філософської освіти, головні засади і методи викладання філософії.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів – 20)

Критичне мислення (ФС.Б. 128)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 три м., залік, Попович М. В.

Аналіз тексту. Заміри й наслідки мовних актів. Основні ідеї теорії Остіна-Серля. Типи мовних актів і типи діяльності. Режисура розмови. Критичний аналіз пізнавальної діяльності. Інтуїтивне поняття доказу та його формалізація. Підтвердження та спростування. Аналіз і синтез. Теорія смислу і значення. Що ми говоримо і що маємо на увазі. Критичний аналіз міфологічної свідомості. Парадигми міфу. Міф і ритуал. Теорія міфу і психоаналіз (Мірча Еліаде). Критичний аналіз сакральних текстів (Дібеліус-Бультман). Критичний аналіз науки. Критичний аналіз практики. Критичний аналіз суджень про красу. Гармонія і хаос.

Початок: ФС.Б. 100.

Релігієзнавство-2 (ФС.Б.201)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Колодний А. М.

Грунтовне вивчення конфесійного релігієзнавства шляхом залучення до навчального процесу богословів з різних релігійних течій, зокрема, язичництва, індуїзму, буддизму, іудаїзму, ісламу, християнства в основних його конфесійних визначеностях, а також різновиду неорелігій — мормонства, мунізму, рунвірства, білобратства, харизматства та ін.

Початок: ФС.Б.200.

Психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації (ФС.Б.129)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Грника А. М.

Розуміння себе та оточуючих, знання в галузі розв'язання конфліктів, психологічні вправи, розігрування ситуацій та їх груповий аналіз.

Початок: ФС.Б.100.

Неорелігії світу (ФС.Б.203)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Филипович Л. О.

Поглиблення знань з нормативного курсу "Релігієзнавство-1", аналіз нових релігійних течій як історичного, соціального і світоглядного явища. Новітні явища у релігійній сфері. Сприяння формуванню у студентів толерантного ставлення до інокультур, іножиття, інодумок, які реалізуються в нетрадиційних релігіях.

Початок: ФС.Б.200.

Аналітика міфу (ФС.Б.131)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Менжулін В.

Специфіка психоаналітичного підходу до міфології. Ортодоксальний фрейдизм про міф. Едіпівська схема. Народження героя та інцестуальний мотив (З. Фрейд, О. Ранк). Міф та сновидіння (К. Абрахам). Гамлет та Едіп (Е. Джоне). Міфологічна революція у психоаналізі. Символічна ампліфікація проти алегоричної редукції. Міф про відродження (К. Г. Юнг). Асексуальне тлумачення лібідо, його метаморфози і символи. Психологічні витоки конфлікту. Особисті міфи Фрейда і Юнга. Символіка батьковбивства. Прологомени до критики темного розуму.

Релігійні традиції Південної, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу (ФС.Б.206)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Завгородній Ю. Ю., Капранов С. О.

Поглиблення знань з нормативного курсу «Релігієзнавство-1», історичні типи і форми релігії, що виникли на Сході, їх розвиток та поширення. Закономірності історично-релігійного процесу, опанування основ віровчення, специфіки культурної діяльності та характеру релігійних організацій національних та світових релігій Сходу.

Початок: ФС.Б.200.

Образ святості в культурі Київської Русі (ФС.Б.118)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Чайка Т. О.

Поняття "святості" в християнській філософській культурі. Етичний аспект образу "святості" в філософській культурі Київської Русі. Підсумковий диспут "Місце образу святості в системі філософсько-світоглядних уявлень України Княжої доби".

Початок: ФС.Б.104.

Патристика (ФС.Б.117)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сарапін О. В.

Патристика як філософська дисципліна; найбільш вагомі у філософському, і ширше, у культурному відношенні здобутки представників патристики, які вони внесли в інтелектуальну історію людства.

Початок: ФС.Б.200.

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Лисий І. Я.

Поглиблене вивчення мистецької культури та її взаємин з релігією. Витоки релігії і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємини релігії та мистецтва в українській культурі.

Початок: ФС.Б.200.

Європейські моделі комунікації. Х—XX ст. (ФС.Б.134)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Сватко Ю. І.

Початок: ФС.Б.100.

«Релігійний текст як предмет філософської інтерпретації» — спецсеминар

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Кушаков В. Ю.

Історія та головні принципи філософського тлумачення релігійних текстів, переважно у західній та у вітчизняній традиціях, навички практичної інтерпретаційної роботи з текстами.

Початок: ФС.Б.200.

філософія Декарта (метафізичні роздуми) (ФС.Б.119)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Гусєв В. І.

Дослідження одного з найбільш глибоких філософських творів Декарта, в якому він розглядає сутність людської душі, розуму, волі, проблему істини і можливості пізнання зовнішнього світу, місце ідеї Бога в структурі людської свідомості та докази його буття.

Початок: ФС.Б.105.

Філософія екзистенціалізму (ФС.Б.121)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бичко І. В.

Екзистенціалізм як провідна течія філософського гуманізму XX ст. М. Гайдеггер: критика ренесансного гуманізму та утвердження ідеї консенсусу людини і буття. К. Ясперс: екзистенціальний сенс історії. Ж.-П. Сартр: "раціоналістичний" ірраціоналізм, "засудженість" людини до свободи. А. Камю: "героїчний" абсурд. Екзистенціальна традиція в українській філософії.

Початок: ФС.Б.106.

Критична філософія Канта (ФС.Б.122)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, ЛойА. М.

Поняття метафізики в філософії Канта. Метафізика та наука. "Пролегомени до всякої майбутньої метафізики". Проблематика "Критики чистого розуму" Канта. Кант про первісне зло в людській природі. Проблематика "Критики практичного розуму" Канта. "Критика здатності судження" в контексті метафізики. Тема історії у філософії Канта.

Початок: ФС.Б.106.

філософія Платона (ФС.Б.126)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Тихолаз А. Г.

Поглиблене вивчення філософії Платона. Проблеми хронології та періодизації творчості Платона, питання про "неписану філософію" Платона та інші аспекти "платонівського питання". Онтологічне, гносеологічне, естетичне та політичне обґрунтування платонізму. Роль філософії Платона в процесі формування ідеалістичної метафізики.

Початок: ФС.Б.102.

Гегель "Наука логіки" (ФС.Б.125)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Гусєв В. І.

"Наука логіки" — головний твір і ядро гегелівської системи. Досліджуються діалектика Гегеля, принципи діалектичного мислення, головні філософські категорії (буття, сутність, явище, дійсність, матерія, форма, можливість, необхідність, свобода тощо), опанування яких є необхідною умовою формування філософської культури.

Початок: ФС.Б.106.

Вплив середньовічних арабських та єврейських мислителів на європейську середньовічну філософію (ФС.Б.140)

0.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., вересень, залік, Роланд Піч (Німеччина).

Спадщина визначних арабських та єврейських філософів (Альбертус Магнус, Тома Аквінський, Майстр Екхарт) та їхній вплив на філософію середньовічних європейських мислителів. Філософські ідеї визначних арабських мислителів: Аль-Кінді, Аль-Фарабі, Авіценна (Ібн Сіна), Газалі, Авероес (Ібн Рушд) та єврейських філософів: Ібн Гебіроль, Маймонід.

Філософія Ніцше (ФС.Б.124)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Клепиков А. О.

Розгляд основних тем (ідей) філософії Ніцше, аналіз ніцшевського тлумачення традиційних філософських галузей, зокрема, метафізики, онтології, гносеології, етики, естетики, філософії культури, філософії релігії, філософії права, філософії історії. Конкретний аналіз та інтерпретація його праць, що репрезентують генезу поглядів Ніцше («Народження трагедії, або еллісство та песимізм», «Так казав Заратустра», «Антихрист», «Воля до влади»). Виклад філософії Ніцше включає аналіз відповідних ідей К. Ясперса, М. Гайдеггера, Ж. Дерріда, Л. Шестова, а також аналіз найсучасніших коментарів філософії Ніцше.

філософія комунікації (ФС.Б.134)*1,5 зал. б., 2 год./тиж., залік, Сватко Ю. І.*

Самостійний розділ Загальної Діалектики Імені. Наріжні питання розумово-особистісної взаємодії мовлення, імені та інобуття, послідовно розгортається загальна діалектика розуміння. Відтворення загальної ієрархії комунікації [від фізичної взаємодії, взаємодії на рівні першої сигнальної системи (обмін речовин тощо), соціальної взаємодії у матеріальному (виробничі відносини) та ідеальному (норми, традиції, забобони, ідеологічна реклама та пропаганда тощо) аспектах до самооб'явлення і богоспілкування] на тлі: 1) ієрархії життя, 2) ієрархії свободи та 3) ієрархії гри.

Парадигми сучасної політичної філософії (ФС.Б.135)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Клєпиков А. О.*

Сім головних парадигм сучасної політичної філософії: неогегельянство (комунітаризм), неокантіанський лібералізм, критична теорія (комунікативна філософія), герменевтика, постструктуралізм (Фуко), неопрагматизм та постмодернізм (Дерріда, Ваттімо). Причини зміцнення та (чи) поступової руйнації цих семи парадигм, критична оцінка головних текстів, які репрезентують ці парадигми. Курс відтворює "багатоголосні" дискусії, в яких беруть участь найвпливовіші представники сучасної політичної теорії.

Проблема тексту в філософії французького постмодернізму**(ФС.Б.136)***1,5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Йосипенко О. О.*

Загальне уявлення про характер зв'язку сучасної філософії і літератури, обґрунтування ключового для постмодернізму поняття тексту, знайомство з методологією текстового аналізу, виробленою представниками французького постструктуралізму. Спецкурс спрямований на поглиблення розуміння постмодерністської філософії, озброєння цінними практичними навиками, необхідними для роботи з сучасними філософськими, літературними та науковими текстами.

Голокост в Україні: історія, психологія, етика (ФС.Б.137)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чайка Т. О.*

Систематичний огляд і концепція Голокосту — етнонаціональної катастрофи ХХ ст. Виклад матеріалу здійснюється у 3-х вимірах: фактологічному, психологічному, етичному. Широко залучаються до курсу матеріали знятих автором відеоінтерв'ю в рамках проекту «SHOAN» Стівена Спілберга в тих, хто пережив катастрофу. Передісторія Голокосту. Голокост в Україні. Світ після Голокосту.

Cognitive science: когнітивні моделі мовних та інтелектуальних процесів (ФС.Б.138)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Штерн І.*

Курс презентує інтердисциплінарний напрям, орієнтований на осіб, що спеціалізуються у галузі філософії мови, мовної інформатики, штучного інтелекту. Дисципліна до опанування знаннями з категорій когнітивістики та суміжних реалій, що характеризують інтелектуальні та мовні процеси.

Соціологія релігій (ФС.Б.202)*2 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., іспит, Сарапін О. В.*

Основні категорії, поняття, методологія та методики соціологічного дослідження релігійних феноменів. Багатоманітність підходів до релігії як суспільного явища та соціального інституту продемонстрована через звернення до класиків світової соціології, філософії, культурології, а також до надбань сучасної науки. Для майбутніх релігієзнавців, соціологів, філософів, політологів.

Початок: ФС.Б.201.

Географія релігій (ФС.Б.204)*1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Павлов С., Любцева О.*

Узагальнення сучасних знань з суспільної географії, релігієзнавства, культурології та історії культури, філософії, соціології, теології, закономірності територіальної організації релігійної сфери життєдіяльності та її диференціації у просторі й часі. Районування георелігійної ситуації на глобальному, регіональному та національному рівнях, ретроспективний аналіз історичного розвитку та територіального поширення світових, локальних, місцевих та нових релігій.

Початок: ФС.Б.201.

Іудаїзм (ФС.Б.209)*1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., іспит, Кравець В.*

Історико-культурна панорама становлення й розвитку іудаїзму як найдавнішої

монотеїстичної традиції. Історичні етапи формування іудаїзму через еволюцію догматичних основоположень, культової практики, етики, формування традицій тлумачення сакральних текстів, релігійної філософії. Знайомство із священними книгами ТаНаХ і Талмуду, з містичною традицією Каббали. Відомості з історії іудаїзму в Україні: киеворуський період, хасидизм, феномен караїмської субкультури. Аналіз еволюції іудаїзму у XX столітті.

Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, філософів, культурологів, істориків.

Іслам (ФС.Б.210)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., бтрим., залік, Фертад Туранли.

Інформація про іслам як світову релігію: історія виникнення, духовно-релігійні засади, догматика, культова практика, етичні принципи, роль в особистому та суспільному житті. Знайомство з Кораном — священною книгою мусульман.

Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, філософів, культурологів, істориків.

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1.5 зал. б., 2 год. /тиж., 7 трим., іспит, Лисий І. Я.

Витоки релігії і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємини релігії та мистецтва в українській культурі.

Початок: ФС.Б.201.

Для майбутніх релігієзнавців, філософів, культурологів.

“Політологічні аспекти релігієзнавства” (ФС.Б.211)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Головащенко С. І.

Релігія як форма суспільної ідеології та суспільний інститут, форми взаємодії релігії та політики, що історично склалися в рамках різних культурно-конфесійних традицій. Форми сакралізації влади, моделі церковно-державних відносин, способи залучення релігії і церкви до політичного процесу, роль у реалізації політичних технологій. Розглядаються релігії стародавнього світу, античності, індуїзм, буддизм, даосизм, конфуціанство, синтоїзм, іудаїзм, християнство, іслам.

Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, політологів, соціологів, правників.

“Християнські принципи суспільного життя” (ФС.Б.212)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., Тимченко С.

Християнська традиція і сучасне суспільство: чи можлива продуктивна взаємодія в секулярну епоху? Політика, право, суспільна мораль, економіка, життя в державі та в родині через призму християнського світобачення. Курс передбачає зустрічі з богословами, вченими.

Початок: ФС.Б.201.

Для філософів, політологів, соціологів, релігієзнавців.

Інтерпретація як методологія гуманітарних наук (спецсеминар)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, магістр Архіпова Л. Д.

Різні моделі інтерпретації через практику їх застосування. Ознайомлення з методами інтерпретації (герменевтика, психоаналіз, структуралізм, постструктуралізм).

Риторика (семінар-практикум)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік., проф. Сватко Ю. І.

Моральна свідомість

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Малахов В. А.

Мораль як феномен культури. Добро і зло, як основні категорії моральної свідомості. Їх зміст і історія. Проблема відповідальності. Екзистенція як респонденція. Проблема сенсу життя, ставлення до смерті: історія і сучасність. Екзистенційний аспект кінцевості людського буття. Щастя, страждання, жаль, турбота як чинники людської моральності. Гідність, совість, сором, форми морального самоусвідомлення людини. Свідомість як світовідношення.

Початок: ФС.Б.1.00

History of the Faith and Reason's: from Plato to Tellich (курс читається англійською мовою)

1,5 зал. б., 11 трим., залік, магістр Мінаков М. А.

Business ethics (курс читається англійською мовою)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., залік, магістр Котусенко В. В.

Курс призначений для отримання студентами базових знань щодо етичних пи-

тань, які є доречними в поточній ситуації у бізнесі. Метою є посилити розуміння студентами потенційних етичних питань, з якими зустрічаються менеджери у сучасних організаціях, етичних дилем, які можуть виникнути, шляхів, за допомогою яких вони можуть бути вирішені. Дискусії мають вдосконалити аналітичні й усвідомлювальні навички, необхідні для внесення етичних концептів для ділових рішень.

Project Management for Philosophy Student (курс читається англійською мовою)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., залік, Мінаков М. А., Архіпова Л. Д.

Курс репрезентує модель менеджменту, що базується на новітніх дослідженнях і моделях, які вживаються у бізнесових корпораціях. Студенти також отримують практичні навички роботи у проективному форматі, які виробляються у численних вправах.

філософське обґрунтування культури в феноменології Гуссерля (ФС.Б.139)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., залік, Кошарний С. О.

Поглиблене вивчення філософії Е. Гуссерля, розгляд закономірностей формування основних етапів розвитку феноменології, аналіз основних елементів феноменологічної теорії свідомості, вищленування і простеження основних способів філософського обґрунтування феноменологічної теорії свідомості.

ФІЛОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кравченко А. Є.

Введення в науку про літературу, основоположні знання з теорії літератури та методології літературознавчих досліджень.

Українська література-1 (Давня література) (ФЛ.Б.02)

4 зал. б., 4 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Павленко Г. І.

Історія української літератури від часів Київської Русі до XVIII століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку. Осмислення специфіки давньої української літератури, яка представлена анонімними та авторськими писемними пам'ятками X—XVIII ст.

Світова література-1 (від античності до XVIII ст.) (ФЛ.Б.03)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Шапагінов Б. Б.

Розвиток літератури від античності до XVIII століття, основні етапи та провідні закономірності. Художні системи класичної античності, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Просвітництва, найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах цих систем, творчість найвідоміших письменників цього історико-літературного періоду.

Вступ до мовознавства (УМ.Б.02)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Ціпцюра Л. Ф.

Пропедевтичний курс до вивчення мовознавчих дисциплін і фундамент до загальнотеоретичного курсу загального мовознавства. Місце мовознавства серед інших наук. Мова та свідомість. Мова та суспільство. Закономірність розвитку мов. Мова як знакова система. Структура мовної системи. Генеалогія та типологічна класифікація мов.

Початок: УМ.Б.01.

Українська мова-2 (сучасна українська літературна мова) (УМ.Б.03)

2 зал. б., 4-2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит.

Грунтовне вивчення стилістики, збагачення лексичного запасу, опанування культури усного та писемного мовлення. Українські реалії, фразеологія та образні засоби вираження думки на різних стилістичних рівнях. Етимологія слів та виразів.

Початок: УМ.Б.01.

Фольклористика (ФЛ.Б.04)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шевчук Т. М.

Фольклор як цілісна морально-етична система. Розуміння терміна «фольклор», синкретизм усної поезії стародавнього часу, зв'язок з міфологією. Способи відоб-

раження дійсності, жанрові види і форми народної поетичної творчості. Поетика фольклору. Основні праці з фольклористики.

Українська література-2 (Література XIX ст.) (ФЛ.Б.05)

4 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Сулима М. М.

Історія української літератури XIX століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку, жанрово-стильові особливості, творчість окремих письменників (І. П. Котляревський, Г. Ф. Квітка-Основ'яненко, Т. Г. Шевченко, П. Куліш, І. С. Нечуй-Левицький, П. Мирний, І. Я. Франко та ін.), висвітлення явищ української літератури XIX століття в європейському контексті.

Світова література-2 (Література XIX ст.) (ФЛ.Б.06)

3 зал. б., 2, 4 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Фесенко В. І.

Розвиток зарубіжної літератури XIX століття, її основні етапи та провідні закономірності, європейська та американська літератури доби романтизму та доби реалізму, жанрово-стильова різноманітність літератури кінця XIX століття (натуралізм, імпресіонізм і символізм).

Основи компаративістики (ФЛ.Б.07)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Наливайко Д. С.

Теоретико-методологічні засади і методика порівняльного літературознавства у його основних складових частинах: генетико-контактні зв'язки літературних явищ і типологічні відповідності та спільності на різних рівнях, від окремих творів до національних літератур.

Теорія літератури (ФЛ.Б.08)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Китастий В.

Вивчення класичних основ теорії літератури, загальної та історичної поетики, систематизований виклад основних понять і категорій теорії літератури з урахуванням сучасних досягнень літературознавчої науки. Прийоми і методи літературознавчого аналізу, поширені нині у світі.

Українська мова-3 (науковий курс) (УМ.Б.04)

7,5 зал. б., 6 год./тиж., 7-8, 10 трим., залік, іспит, Тоцька Н. І., Арібжанова І. М., Вихованець І. Р.

Проблемні питання традиційних розділів курсу (лексикології і фразеології, фонетики й фонології, морфології, синтаксису) із залученням даних з історії мови, загального й порівняльного мовознавства, діалектології тощо. Широке вивчення наукової літератури, ведення самостійної науково-дослідної роботи, участь студентів у дискусіях.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Загальне мовознавство (УМ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Кочерган М. П.

Підсумковий курс у циклі лінгвістичних дисциплін. Узагальнення і теоретичне осмислення мовних фактів і явищ, з якими студенти ознайомилися раніше в різних нормативних і спеціальних курсах. Вироблення правильного розуміння мови як своєрідного і неповторного явища, яке характеризує людину й людське суспільство. Основні загальнолінгвістичні проблеми теорії мови: знакова теорія мови, форми існування мови, функції мови, внутрішня структура мовної системи, зв'язки мови з мисленням і свідомістю, зв'язки мови і суспільства, питання історичного розвитку мови.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Українська література-3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.09)

5 зал. б., 2, 4 год./тиж., 9, 10, 11 трим., залік, іспит, Моренець В. П., Агеева В. П.

Основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка української літератури XX століття. Літературний процес, його напрями та художні системи, визначні представники (О. Олесь, П. Тичина, В. Винниченко, Леся Українка, О. Кобилянська, М. Хвильовий, М. Куліш, А. Дімаров, Б. Харчук, Ю. Андрухович та ін.). Історія української літератури в максимальній повноті її відомої на сьогодні об'єктивної картини, вітчизняних та закордонних відгалужень, у контактено-генетичних зв'язках і типологічних відповідностях з іншими літературами континенту.

Світова література-3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.10)

3,5 зал. б., 4, 3 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Шахова К. О.

Розвиток зарубіжної літератури XX століття. Художні системи XX ст., найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах систем реалізму, модернізму, авангардизму та постмодернізму, значення окремих постатей у літературному процесі (Д. Джойс, Ф. Кафка, У. Фолкнер, Т. Манн, Д. Фаулз, У. Еко та інші).

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16 зал. балів)

Примітка: 8 зал. б. — мовознавчий блок, 8 зал. б. — літературознавчий блок.

Античність та українська література (ФЛ.Б.11)

1 зал. б., 2 год./тижд., 5 трим., залік, вакансія.

Неоднозначний характер впливів античної традиції на жанрово-стильову систему української літератури від найдавніших часів до сьогодення.

Давньогрецька мова (ФЛ.Б.12)

2 зал. б., 2,2 год./тижд., 4-5 трим., залік, Кислюк О. І.

Навики читання текстів, переважно історичного та філософського змісту.

Вступ до слов'янської філології (УМ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тижд., 5 трим., залік, Житник В. К.

Відомості про слов'янські країни, народи і мови від давнини до сучасності. Проблеми, пов'язані з етногенезом і глотогенезом слов'ян. Різновиди теорії походження слов'ян та слов'янської прабатьківщини. Археологічні культури слов'ян. Матеріальна та духовна культура слов'ян (заданими мови). Дохристиянські релігійні вірування. Зв'язки слов'ян із сусідніми народами (на матеріалі міжмовних запозичень). Розвиток письма і книгодрукування у слов'янських народів. Слов'янська філологія як наука. Сучасні славістичні проблеми. Класифікації слов'янських мов. Особливості кожної з них.

Початок: УМ.Б.01.

Іспанська література “Золотого віку” (ФЛ.Б.13)

1 зал. б., 4 год./тижд., 6 трим., залік, Алексеєнко О. Б.

Іспанська література кінця XVI — першої половини XVII ст. (пізнього ренесансу, маньєризму, бароко). Центральні постаті курсу — М. Сервантес, Лопе де Вега, Л. Гонгора, Ф.Кеведо, П. Кальдерон.

Аналіз художнього тексту (ФЛ.Б.14)

1 зал. б., 2 год./тижд., 5 трим., залік, Соловей-Гончарик Е. С.

Аналіз художніх текстів різних жанрів і родів літератури — епічних, ліричних, драматичних, а також есеїстики.

Феміністичне прочитання тексту (ФЛ.Б.15)

1 зал. б., 2 год./тижд., 7 трим., залік, Веретельник Р. М.

Багатограний феміністичний підхід до літератури (причини виникнення, філософія та теорія) на основі текстів української літератури XIX—XX ст. (Марка Вовчка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської та сучасних українських письменниць), теоретичних праць Сімони де Бовуар, Вірджинії Вулф та новіших українських і зарубіжних теоретиків.

Історія української літературної мови (УМ.Б.06)

2 зал. б., 2 год./тижд., 7-8 трим., залік, іспит, Калиновська О. В.

Закономірності виникнення, загальні тенденції розвитку та особливості функціонування на певних історичних етапах української літературної мови як знаряддя формування української науки, освіти, культури. Процеси еволюції стилів, лексичного складу, граматичної будови літературної мови на основі аналізу найважливіших словесних, писемних і друкованих пам'яток українського народу.

Початок: УМ.Б.01, 02.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська) мови, турецька, угорська (ФЛ.Б.16)

4 зал. б., 4,4 год./тижд., 7, 8 трим., залік, іспит.

Польська мова — Романова Н. П., Яковенко С. М., п. Ядвіґа Стефанович (Польща).

Чеська мова — Кадуріна Л. Б.

Турецька мова — Багіров А. І.

Латинська мова (ФЛ.Б.17)

2 зал. б., 2,2 год./тижд., 7-8 трим., залік, іспит, Литвинов В. Д.

Читання, переклад та редагування оригінальних текстів, вміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого змісту, вміння використовувати здобуті знання у власних дослідженнях, розбиратись у науковій термінології латинського походження.

Основи літературної творчості (ФЛ.Б.18)

2 зал. б., 2, 2 год./тижд., 7-8 трим., залік, іспит, Іванюк С. С.

Навички літературної творчості в різних жанрах критичної, літературознавчої та журналістської праці (рецензії, розвідки, проблемні статті, нариси тощо).

Драматургія Лесі Українки та європейська «нова драматургія» (ФЛ.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Агеева В. П.

Процеси трансформації драматичного мистецтва, що відбувалися наприкінці XIX — на початку XX ст. у різних європейських літературах і узагальнено визначалися як «нова драматургія» (Г. Ібсен, А. Стріндберг, А. Чехов, Б. Шоу, Г. Гауптман, М. Метерлінк та інші). Драматична творчість Лесі Українки на тлі цієї «нової драматургії».

Старокнижна українська мова XIV—XVIII ст. (УМ.Б.07)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Німчук В. В.

Мова українських грамот та ділових документів цього часу. Українсько-польські та українсько-російські мовні зв'язки. Мова і стиль творів І. Вишенського, І. Некрашевича, Г. Сковороди.

Початок: УМ.Б.01.

Типологія і практика українського неокласицизму (ФЛ.Б.20)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Моренець В. П.

Художньо-філософський внесок українських «неокласиків», специфіка їхньої модерності у зіставленні з творчістю відповідних угруповань інших літератур, зокрема, польської (Скамандрити).

Українська лексикографія (УМ.Б.08)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Тоцька Н. Г.

Процес становлення, розвитку і теперішній стан української лексикографії від її фіксованих початків (другої пол. XVI ст.) до сучасності у зв'язку з тривалим процесом формування словникового складу української літературної мови. Лексикографічна робота на Україні у другій пол. XX ст. Розвиток лексикографії і становлення лексичних норм у напрямі їх теоретичного осмислення.

Початок: УМ.Б.01.

Теорія і практика перекладу (УМ.Б. 16)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Коптілов В. В.

Основні тенденції еволюції світового та вітчизняного художнього перекладу. Взаємодія перекладної та оригінальної літератур. Загальнотеоретичні перекладацькі проблеми. Конкретні різновиди перекладу в залежності від жанру першотвору. Лінгвістичні та літературознавчі аспекти відтворення оригіналу. Проблема перекладності. Адекватність інтерпретації. Часткове і загальне в перекладі. Єдність змісту і форми. Метод функціональної відповідності. Особа автора та особа перекладача. Відтворення історичного колориту в перекладі. Способи передачі реалій, фразеології, власних назв, безеквівалентної лексики. Міжмовна омонімія та фальшиві друзі перекладача. Актуальні й дискусійні питання теорії та практики перекладу.

Початок: УМ.Б.01, 03.

Проблеми походження української мови (УМ.Б.09)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Рогачова Г. Г.

Аналіз різних поглядів на походження української мови. Зіставлення виважених наукових підходів і популярних публікацій із цього питання. Найактуальніші питання історії української мови і народу — носія мови. Огляд критичних праць.

Початок: УМ.Б.01.

Літературні дискусії початку XX ст. в Україні (ФЛ.Б.21)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Сулима М. М.

Процес еволюції естетичної думки в Україні крізь призму найпомітніших критичних полемік доби модернізму (М. Вороний, І. Франко, Леся Українка, «Українська хата», ЛНВ та ін.).

Український літературний авангард (ФЛ.Б.22)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Сулима М. М.

Футуризм як найпомітніше явище в українській літературі серед авангардистських течій 10-20-х років XX ст. (М. Семенко, Г. Шкурупій, О. Слісаренко, О. Близько, ранній М. Бажан та ін.). Український футуризм у зв'язках і типологічних відповідностях з європейськими авангардними течіями.

Сучасна українська поезія (ФЛ.Б.23)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Моренець В. П.

Розвиток української поезії останніх десятиліть у притаманній йому складній взаємодії різних напрямів (традиційного, модерного, авангардного). Найновіші імена та явища.

Українська діалектологія, ономастика (УМ.Б. 10)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Прилипка Н.

Загальнотеоретичні питання діалектології й ономастики як мовознавчих дисциплін. Закономірності живої народної мови в різноманітності її місцевих діалектів, говірок. Географія поширення діалектних явищ мови у зв'язку з топонімічними назвами. Вивчення інших власних назв. Історія виникнення їх, структура, розвиток і функціонування.

Початок: УМ.Б.01.

Історія українського мовознавства (УМ.Б.11)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Тоцька Н. І.

Відомості про розвиток мовознавчих досліджень в Україні, починаючи від зародження мовознавства в Київській Русі. Розвиток українського мовознавства у старокнижний період, протягом XIX — початку XX ст. Українське мовознавство в УРСР і в наші дні. Історія вивчення українського мовознавства за основними проблемами і розділами.

Початок: УМ.Б.01.

Вступ до соціолінгвістики

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Масенко Л. Т.

Проблематика, понятійний апарат, методика соціолінгвістики. Актуальні для України питання реформації мовної ситуації, соціальної диференціації мови, побутування мови у двомовному суспільстві, практичні завдання мовної політики.

Початок: УМ.Б.01

Міфологізм літератури XX ст.: український химерний роман (ФЛ.Б.24)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Кравченко А. Є.

Різні форми художньої умовності, використання міфологічної фольклорної образності. Аналіз творів В. Земляка, В. Шевчука, В. Дрозда, Є. Гуцала у зіставленні із зразками світової міфологічної прози.

Американська велика проза XX ст. (нарація, психологізм, хронотоп) (ФЛ.Б.25)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Веретельник Р. М.

«Новий» американський роман після Першої світової війни у контексті модернізму на основі текстів Е. Гемінгвея («І сходить сонце»), Ф. С. Фіцджеральда («Великий Гетсбі»), В. Фолкнера («Шум і шал»), Дж. Стейнбека («Грона гніву») та прозових творів інших американських письменників.

Навчально-науковий семінар (ФЛ.Б.26)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Кравченко А. Є.

Практична інтеграція філологічних та загальноосвітніх знань. Типи інтерпретацій літературних текстів; філософські, психологічні, культурологічні та інші аспекти літературного аналізу тексту.

Школи і напрями сучасного світового літературознавства (ФЛ.Б.27)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Китастий Віктор.

Широке коло методологічних проблем сучасного світового літературознавства, теорія і практика різних літературознавчих шкіл XX ст., зокрема останньої чверті століття.

Основи зіставного мовознавства (УМ.Б.17)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10-11 трим., залік, іспит, Кочерган М. П.

Теоретичні основи зіставлення двох і більше мов. Зіставне, або контрастивне, або конфронтативне, або порівняльно-зіставне мовознавство як галузь водночас фундаментального і прикладного мовознавства. Теоретичні і практичні завдання зіставного мовознавства. Перший ступінь і необхідний етап типологічного мовознавства.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 05.

Історія українсько-європейських літературних взаємин (ФЛ.Б.28)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Наливайко Д. С.

Історія українсько-європейських літературних взаємин від Київської Русі до XX ст. включно, етапи цих взаємин з притаманними їм закономірностями і тенденціями. Контактно-Генетичні зв'язки української літератури з літературами інших країн та регіонів Європи, типологічні спільності та відповідності. Курс є продовженням нормативного курсу «Основи компаративістики».

Історична граматики української мови (УМ.Б.12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Прискока О. В.

Історичний розвиток української мови. Основні закономірності та найваж-

ливіші явища еволюції внутрішньої системи. Зв'язок різних етапів історії української мови. Шляхи формування сучасної української мови. Історична своєрідність її фонетики, граматики, лексичного складу. Формування сучасних правописних норм. Найважливіші старописемні й друковані пам'ятки української мови XI — XVIII ст. Відбиття в них особливостей живого народного мовлення.

Початок: УМ.Б.01.

Аналіз текстів давньоруської мови (УМ.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Німчук В. В.

Оригінальні писемні пам'ятки часів Київської Русі і наступної епохи феодальної роздробленості (XI—XIV ст.). Два типи літературно-писемної мови Київської Русі: книжно-слов'янська і народно-літературна. Місце і роль старослов'янської мови в подальшому розвитку давньоруської літературної мови. Лексика мови Київської Русі. Мова окремих груп давньоруських пам'яток. Риси української мови, що відбилися в пам'ятках Київської Русі.

Початок: УМ.Б.01.

Методика викладання української мови як рідної та іноземної

(УМ.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Ціпцюра Л. Ф.

Вимоги класичних методик навчання мови: системність, комплексність, наступність та послідовність, активізація мовної діяльності, використання пасивного володіння мовою та ін. Загальнометодичні засади і специфіка методики викладання української мови як рідної та іноземної. Методи оволодіння мовою: мовлення, слухання, репродукція, читання, письмо, переклад. Комунікативно-пізнавальне спрямування навчального матеріалу. Психологічна характеристика вчителя та студента як суб'єктів навчальної діяльності. Роль мотивації у навчальному процесі тощо.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 04.

Українська література і європейський контекст (ФЛ.Б.11)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Історія українсько-європейських (слов'янських) літературних взаємин із поглибленим вивченням певних явищ, етапів, проблем, закономірностей тощо. Як одна із ланок історії українсько-європейських літературних взаємин розглядається слов'янська міфологія, висвітлення якої буде метою цього курсу в 2000/2001 н.р.

Українська латиномовна література XVI—XVII ст. (ФЛ.Б.29)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Литвинов В. Д.

Генези та розвиток потужного латиномовного пласту українського письменства XVI—XVII ст., творчий доробок представників новолатинської літератури, церковних діячів, філософів. Творчість Ю. Дрогобича, П. Русина, С. Оріховського, І. Потія, Г. Смотрицького тощо. Для студентів усіх спеціалізацій ФГСН.

Християнство та українська література (ФЛ.Б.30)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Пелешенко Ю. В.

Проблеми, пов'язані з впливом християнства як ідеології на українську культуру XI—XX ст. Питання секуляризації письменства, місце біблійної символіки у творчості новітніх письменників, типологічні подібності літератури епохи середньовіччя та XX ст.

Українсько-польські літературні взаємини (ФЛ.Б.31)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Моренець В. П.; Яковенко С. М.

Історія українсько-польських літературних взаємин; особливості та закономірності певних етапів розвитку: від середньовіччя до постмодернізму.

Методологія українського літературознавства (ФЛ.Б.32)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим.

Розвиток літературно-критичної думки в Україні XIX — XX ст. Теоретичні погляди різних шкіл та постатей вітчизняного літературознавства (О. Потебня, М. Драгоманов, І. Франко, С. Єфремов, М. Євшан, М. Зеров, Д. Чижевський, О. Білецький та ін.).

Порівняльний курс української та ірландської літератури

(від XIX ст. дотепер) (ФЛ.Б.33)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Веретельник Р. М.

Роль драматургії та театру в національному самоствердженні перших десятиліть XX ст. «Літературний ренесанс» ірландської літератури, пов'язаний із діяльністю Дублінського театру «А б б і», драматургією У. Синга, Ш. Овкейсі, У. Б. Єйца, Д. Джойса та інших драматургів. Українська література представлена

творами Лесі Українки, М. Куліша, М. Хвильового, П. Тичини. Діяльність «Молодого театру» під керівництвом Л. Курбаса.

Слов'янська література

2,5 зал. б., 2, 2, 2 год./тиж., 7, 8, 9 трим., залік, іспит, Нагорна Н. М., Кисельова Л. А. Вивчення історії однієї із слов'янських літератур (польської, російської, чеської), її основних етапів, провідних закономірностей та національної специфіки. Загальна історія національної літератури. У 2000-2001 н.р. буде висвітлено російський літературний процес від XIX ст. до середини XX ст., його напрямки та художні системи, творчість визначніших представників (І. Гончарова, І. Тургенева, Ф. Достоєвського, Л. Толстого, А. Чехова, В. Брюсова, О. Блока, Д. Мережковського, М. Гумільова, А. Ахматової, О. Мандельштама, М. Цветаєвої, М. Волошина, А. Платонова, Б. Пастернака тощо).

Актуальні проблеми історії зарубіжної літератури:

Ф. С. Фіцджеральд

1 зал. б., 4 год./тиж., залік, 6 трим., Андреа Келен (англ. мовою).
Курс присвячений творчості відомого американського письменника першої пол. XX ст. Слухачам пропонуються нові моделі інтерпретації його творчості.

Шекспір і англійська драма XVI-XVII ст.

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Китастий Віктор.
У спецкурсі висвітлюються головні особливості шекспірівської драматургії, її вплив на розвиток англійської та європейської драми цього періоду.

Методика викладання

української мови та літератури

1 зал. б., 2 год./тиж., залік, Кравченко А. Є.
Теоретичні й практичні навички викладання мови та літератури з вихованням у учнів любові до слова.

Педагогічна практика

1,25 зал. б., 11 трим., залік, Кравченко А. Є.
Формує практичні навички педагогічної діяльності в галузі філології.

Вік Гете в німецькій літературі

1 зал. б., 2 год./тиж., залік, Шалагінов Б. Б.
Творчість Гете у зв'язках і співвідношеннях з етапами розвитку німецької літератури цього часу (Буря і натиск; веймарський класицизм; рання романтика; пізня романтика).

Національні варіанти реалістичної літератури XIX ст.

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Наливайко Д. С.
Реалізм у європейських літературах XIX століття (французькій, англійській, німецькій, російській, західно- і південнослов'янських, українській), іманентність його художніх систем у кожній національній літературі.

Античність і світова література

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Алексеенко О. Б.
Складний і неоднозначний характер впливів античної традиції на жанрово-стильову, образну системи світової літератури від найдавніших часів до сьогодення. Простеження античних впливів на літературу XX ст.

Сучасна латиноамериканська проза і природа фантастичного

(ФЛ.Б.34)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Алексеенко О. Б.
Цікаве і продуктивне відгалуження літературного процесу XX ст. — латиноамериканський магічний реалізм. Творчість Г. Гарсія Маркеса, М.-Х. Астуріаса, А. Карпент'єра, Х. Борхеса, Х. Кортасара тощо.

КУЛЬТУРА

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Археологія та давня культура (КЛ.Б.2)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К. П.
Основні закономірності та тенденції розвитку культури давнього людства — до античного часу на території зарубіжної Європи, до часів Київської Русі та до

часів Великих географічних відкриттів у Новому світі в країнах Азії та Африки. Культурно-історичні та природно-кліматичні епохи, їх періоди та етапи. Спільні закономірності розвитку давньої та сучасної культури, еволюційний та циклічний розвиток культури. Вивчення археологічних джерел та методики археологічних досліджень з метою набуття навиків визначення культурно-історичної цінності пам'яток давньої культури, проведення їх первинної наукової фіксації від подальшого руйнування. Двотижнева археологічна практика.

Загальна історія та теорія мистецтва (КЛ.Б.3)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 5-6 трим., залік, іспит, Петрова О. М.

Загальні уявлення про головні тенденції розвитку мистецтва від початку його зародження до сучасної епохи. Теоретичні питання мистецтва як особливої форми відношення людини до світу.

Вступ до культурології (КЛ.Б.4)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Івашко О. О.

На ґрунті дослідження основних понять та положень культурології як теоретичного фундаменту гуманітарних наук робиться спроба синтезу сучасних підходів до розуміння гуманітарного знання, напрямів побудови загальної теорії культури.

Історія української культури (КЛ.Б.5)

4 зал. б., 4 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Попович М. В.

Історія культури України від розвинутого середньовіччя до сьогодення. Основні тенденції, закономірності та особливості культури України в окремі періоди та в різних регіонах, у контексті світової цивілізації.

Соціокультурний розвиток людства (КЛ.Б.6)

9 зал. б., 4 год./тиж., 7-11 трим., Павленко Ю. В., Погорілий О. І.

Основні підходи до розуміння соціокультурного розвитку людства протягом кількох тисячоліть до сучасності. Рушійні сили, етапи та шляхи розвитку людства. Проблеми антропосоціогенезу. Первинні цивілізації та їх варварська периферія. Вторинні цивілізації і традиційні соціокультурні системи. Новоевропейська культурна цілісність. Сучасний етап цивілізаційного розвитку та перспективи створення макроцивілізації.

Соціологія культури (КЛ.Б.7)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Погорілий О. І.

Вивчається функціонування культурних цінностей і норм у зв'язку з соціальними структурами, групами та інститутами, зміст і механізми соціокультурних трансформацій у традиційних, індустріальних та постіндустріальних суспільствах, специфіка процесів соціокультурної модернізації на пострадянському просторі.

Музеєзнавство (КЛ.Б.8)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Бондарець О. В.

Історія та теорія музейної справи. Поняття музейного предмета. Музейна цінність. Нагромадження та використання історико-культурних цінностей. Історія музеєзнавства. Музейна справа в Україні та за кордоном. Участь музеїв у красназнавчому русі.

Етнологія (КЛ.Б.9)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Нікішенко Ю. І.

Розвиток від етнографії до етнології. Школи і напрямки в етнографії. Етнос та етнічні процеси. Господарсько-культурні типи народів світу. Локальні варіанти. Етногенез та етнічна історія. Побут, вірування, обряди. Народна творчість та фольклор.

Давня Європа та Близький Схід (спецсеминар) (КЛ.Б.10)

9 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., Пустовалов С. Ж.

Місце цивілізації Близького Сходу в світовій історії. Вивчення історичного процесу на матеріалах археологічних пам'яток. Витоки цивілізацій. Індоевропейська проблема. Близький Схід та неолітизація Європи. Археологічні культури на теренах України. Стародавні культури Середземномор'я доби бронзи. Протоміста у давніх народів. Соціум та світоглядні реконструкції.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін

Культура Візантії (КЛ.Б.11)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Нікітенко Н. М.

Світ візантійської цивілізації: суспільство, особистість, культура. Основні етапи розвитку візантійської культури, її еволюція. Взаємозв'язок історії та культури. Сфери візантійської культури. Роль творчої особистості. Типологічні особли-

вості культури Візантії: спільне і особливе. Феномен "візантинізму". Візантійський культурний ареол. Взаємодія культур. Дискусійні культурологічні проблеми. Місце візантійської цивілізації в історії світової культури.

Культура Київської Русі (КЛ.Б.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Демчук Р. В.

Формування культури Київської Русі. Вплив Візантійської культурної традиції. Давньоруська державність та розквіт культури. Культура Київської Русі в світовому контексті.

Культура Європи Нового часу (КЛ.Б.13)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Чумаченко Б. В.

Проблеми ідентифікації культурно-історичних епох. Співіснування культурних стилів та критерії їх визначення. Пізній ренесанс та маньєризм. Естетика бароко. Класицизм. Просвіта. Культурний клімат наполеонівської доби. Романтизм. Ідеологічні системи індустріального суспільства. Декаданс та перехід до модернізму.

Сучасна культура Заходу (КЛ.Б.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О. О.

Сучасна культурна ситуація на Заході. Універсалії культурних самоописів. Етапи європейської культури XX ст. Модернізм. Символічна революція в культурі XIX ст. Тоталітарність, мова, влада. Міфологема "кризи культури". Домінуючі інтелектуальні моди після Другої світової війни. Контркультура. Постмодерна свідомість.

Китайська класична культура (КЛ.Б.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Нікішенко С. О.

Історико-географічні підстави виникнення, формування та розвитку китайської культури. Духовні та матеріальні аспекти класичної культури Китаю. Різні філософські та релігійні напрямки, основні види китайського класичного мистецтва.

Загальна теорія культури (КЛ.Б.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Івашина О. О.

Головні поняття та концепції теорії культури. Феномен культури. Структура сприйняття та творення дійсності. Свідомість і безсвідоме. Тіло і символ. Знак, образ і міф. Архетика культури. Механізм культури. Традиція, ритуал, свято. Тема смерті в історії культури. Містичне в культурі. Культура і влада.

Актуальні проблеми зарубіжної культурології (КЛ.Б.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Івашина О. О.

Підходи до вирішення найпекучіших питань сучасної культури. До розгляду окремим тем та проблем курсу залучаються зарубіжні або вітчизняні дослідники та викладачі.

Театр як культурний феномен (КЛ.Б.18)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Єрмакова Н. П.

Театр як вид культури. Театр і соціум. Театральні жанри. Акторське мистецтво. Режисура. Мистецтво сценографії. Вистава як театральний твір. Види і типи театральних видовищ. Феномен глядача.

Кіномистецтво (КЛ.Б.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Брюховецька Л. І.

Феномен кіно, його виникнення та етапи розвитку; специфіка кіно як виду мистецтва. Значення авангарду для становлення кіно; поетичний реалізм. Експресіонізм в кіномистецтві. Вираження внутрішнього світу людини в "німому кіно". Течія "неореалізму". Українське поетичне кіно. Курс супроводжується переглядом фільмів та зустрічами з провідними діячами кіно.

Історія культури Європи (КЛ.Б.20)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Чумаченко Б. М.

Спроба цілісної реконструкції шляхів культурного розвитку європейського соціуму, метаморфози культурної свідомості Європи від архаїчної стадії до сучасної. Сукупність циклів окремих культурних епох (античність полісна, античність імперська, середньовіччя тощо), які умовно поділяються на «класичні» та «романтичні», що перебувають між собою у відносинах діалогу рівних, а не заперечення в поступовому русі. Культурна самосвідомість і культурна реальність, як вона дана сучасній свідомості. Антропологічна проблематика культур. Складність і суперечливість культурних процесів та становища людини в культурі. Репрезентація в курсі конкретного феноменологічного багатства (явищ, подій, фактів, «емпірики») європейської культури в його символічному звучанні. Історико-культурні праці Буркхардта, Ніцше, Гейзінґи, Ле Гоффа, Дюранта, Сухо-

дольського, Бахтіна та ін.

Культура Японії (КЛ.Б.21)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Нікішенко С. О.

Історія формування японської культурної традиції, її загальні принципи, окремі напрямки культури, мистецтва та духовної системи національного світосприймання.

Особистість у культурі Заходу в постметафізичний період (КЛ.Б.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О. О.

Специфіка бачення особистості у другій половині ХХ ст. в західній культурі, оволодіння прагматикою найвагоміших теорій (теорій особистості з особливою орієнтацією на художню літературу, критику та мистецтво).

Культура доколумбової Америки (КЛ.Б.23)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бондарець О. В.

Основні тенденції розвитку культури на Американському континенті від появи на ньому найдавнішої людини до завоювання європейцями. Спроба поєднати періодизацію культури Америки з основними змінами клімату та близькосхідно-європейським культурно-історичним циклом. Основні точки зору на проблему зв'язків між населенням Америки і Старого світу в доколумбову епоху. Аналіз культури основних центрів давніх цивілізацій Нового світу.

Традиційні культури Африки, Австралії та Океанії (КЛ.Б.24)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Бондарець О. В.

Традиції та інновації в культурі. Типологія основних елементів традиційної культури. Історія дослідження традиційних культур Африки, Австралії та Океанії. Традиційне господарство та соціальна організація. Образно-понятійні структури світогляду. Міфи, обряди, вірування, манери поведінки. Мистецтво.

Методика викладання культурологічних дисциплін в середніх закладах освіти (КЛ.Б.25)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим. (1-а пол.), залік, Бондарець О. В.

Формування ґрунтовних теоретичних та фактичних знань, професійних вмінь майбутніх педагогів, навичок розв'язання практичних завдань і психолого-педагогічних ситуацій. Враховуючи інституціоналізацію та педагогічну самореалізацію культурології, характеризуються мета і зміст культурологічних дисциплін, методологічні основи культурологічної освітнянської моделі. Наукові основи методики викладання культурологічних дисциплін в середніх закладах освіти.

Культура Відродження (КЛ.Б.26)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чумаченко Б. М.

Ренесанс як певний часовий locus та емпірична реальність як унікальна структура (модус) культурної свідомості та як культурологема. Реалії італійського Ренесансу від Петрарки до так званого Sacco di Roma. Поняття: класицизм, гуманізм, риторика, традиція, інновація, творчість, особистість, індивідуалізм, «інтелігенція». Спектр авторів від найбільш авторитетних класиків жанру (Ж. Мішле, Я. Буркхардт, Й. Гейзінга) до сучасних істориків культури Ренесансу (Е. Гарен, Л. Баткін та ін.).

Стародавні цивілізації Сходу (КЛ.Б.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павленко Ю. В.

Історія культури цивілізацій Близького та Середнього Сходу від часу їх виникнення до доби синтезу давньосхідної духовної спадщини і досягнень античної цивілізації. Історії культури Давнього Єгипту та Месопотамії, давньоіудейська та зороастрійська релігії.

Ісламська культура (КЛ.Б.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Бубенок О. Б.

Витоки та генеза ісламської культури, її релігійні засади. Культура «мусульманського відродження». Експансія ісламської культури доби Середньовіччя. Архітектура. Орнаментальність. Арабська література та філософія. Занепад та консервація ісламської культури. Сучасний іслам.

Методика польових археологічних досліджень (КЛ.Б.29)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Пустовалов С. Ж.

Види археологічних пам'яток та засоби їхнього дослідження, прийоми розвідок, розкопу поселень, поховальних та інших пам'яток. Методи фіксації знайдених об'єктів, методи консервації та реставрації знахідок в польових умовах, правила ведення польової археологічної документації. Відомості з дотичних дисциплін (геології, мінералогії, палеозоології, палеоботаніки, антропології). Теоретичні знання поєднуються з практичними.

Археологія та культура середньовічних кочівників (КЛ.Б. 30)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Моця О. П.*

Останній етап кочівницької історії та культури в Європі — номади Середньовіччя (гуни, авари, болгари, мадяри, печеніги, тюрки, половці, монголо-татари, ногайці, кримські татари). Їх внесок в процес етногенезу сучасних українців. Складні й динамічні процеси номадської історії на прикладах пам'яток матеріальної культури.

Скіфо-сарматська доба в історії України (КЛ.Б.31)*1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бунятян К. П.*

Кочове скотарство в Євразійських степах на рубежі II-I тис. до н.е. Специфіка кочового способу виробництва та життя; історія, соціальна організація та культура ранніх кочівників: киммерійців, скіфів, сарматів; коло актуальних проблем сучасної археології та історії.

Історія і культура античних держав на території України (КЛ.Б.32)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Зубар В. М.*

Місце історії та культури античних держав у контексті всесвітньої історії та їхнє значення для стародавньої історії України. Історія та культура античних держав. Турецька колонізація Північного Надчорномор'я як складова частина Великої грецької колонізації. Становлення античних держав Північного Надчорномор'я. Античні держави у класичний та елліністичний періоди. Римський період в історії античних держав. Античні держави в пізньоантичний період. Взаємодія античних і варварських традицій в культурі античних держав на території України.

Трипільська «протоцивілізація» та її сусіди (КЛ.Б.33)*3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Корвін-Піотровський О. Г.*

Трипільсько-Кукутенська спільнота серед "смуги" культур розписної кераміки світу, давньоземлеробських і скотарських культур енеолітичного часу Південно-Східної Європи на синхронному та діахронному зрізах. Питання історії досліджень, сучасних концепцій, поглядів на хронологію, періодизацію та розвиток матеріальної культури, археології поселень та поховального обряду. Проблеми історичних реконструкцій (демографічних, економічних, соціальних) і «протоміст» на теренах трипільської культури; знакових систем та орнаментики; духовної освіти давнього трипільського населення. Трипільська культура та індоєвропейська проблематика.

Актуальні проблеми археології та давньої культури України (КЛ.Б.34)*3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Залізняка Л. Л.*

Найважливіші проблеми первісності України. Поява найдавніших людей на Україні. Спосіб життя, суспільство, господарство та культура за доби матриархату. «Неолітична революція». Проблематика праатьківщини індоєвропейських народів, риси прайндевропейської культури, збережені українським козацтвом. Київ. Трипільці та арії, походження українського народу. Формування трьох головних культурно-історичних провінцій України, які визначили її місце серед цивілізацій Євразії.

Походження українців, білорусів та росіян у світлі сучасних досліджень (КЛ.Б.35)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Залізняка Л. Л.*

Проблема походження східних слов'ян. Спроба об'єктивного висвітлення питань витоків та формування окремих східнослов'янських народів на основі даних археології, етнології, мовознавства, історичних джерел, антропології. Критика основних версій походження українців, у тому числі відомої концепції давньоруської народності. Етнотворчі процеси у Східній Європі на широкому тлі етногенезу в середньовічній Європі, а також у Римській імперії. Погляди провідних етнологів та філософів на проблеми нації взагалі, та української і російської нації зокрема.

ІСТОРІЯ***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Археологія та давня культура (КЛ.Б.1)***2,5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К. П.*

Основні закономірності й тенденції розвитку культури давнього людства на тери-

торії зарубіжної Європи до часів Київської Русі, та в країнах Азії та Африки до часів Великих географічних відкриттів у Новому світі. Спільні закономірності розвитку давньої та сучасної культури, її еволюційний та циклічний розвиток. Вивчення методики археологічних досліджень, оцінки пам'яток давньої культури. Курс включає двотижневу археологічну практику.

Історія європейської цивілізації (ІС.Б.05)

ІЄЦ-1. Доба античності та раннього середньовіччя

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Подаляк Н. Г.

Давньосхідні витоки європейської цивілізації, архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія, Середземномор'я, Велике переселення народів і варварські держави, феодалізація суспільства, універсалізм античної спадщини.

Продовження: ІС.Б.04, 41.

ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Кірсенко М. В.

Ленно-маноріальні відносини, сюзеренітет і васалітет. Стосунки між світською і духовною владою, схоластична свідомість, романський стиль і готика, хрестові походи, лицарство, станове суспільство і абсолютизм, великі географічні відкриття, релігійні війни й перші революції, Відродження, ересі та утопії.

Початок: ІС.Б.03.

Продовження: ІС.Б.05, 33, 36, 39, 40.

ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Кірсенко М. В.

Суспільство бароко і класицизму, секуляризація і бюрократизація, Французька революція і бонапартизм, Реставрація і лібералізм, промисловий переворот, Весна народів, клерикалізм, національна державність, імперіалізм і колоніалізм, кошмар коаліцій, соціалістичний рух, мілітаризація, расизм.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.06, 8, 37, 38.

ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Майборода О. М.

Світові війни, комунізм і фашизм, тоталітарні режими і рух Опору, науково-технічний прогрес, деколонізація і демократизація, освіта, локальні конфлікти і проблеми регіонів, країни "третього світу", захист прав людини, протидія агресії та експансіонізму, меншини і рівність, питання роззброєння, міжнародний правопорядок.

Початок: ІС.Б.05.

Продовження: ІС.Б.30, 34, 42, 43.

Українське середньовіччя (ІС.Б.06)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Нікітенко Н. М.

Поглиблене знайомство з історією Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Особливості спадщини, характеристики суспільства, тенденції його розвитку, особливості становлення соціальних верств та політичної історії.

Початок: ІС.Б.01; ІС.Б.17.

Продовження: ІС.Б.19; ІС.Б.20; ІС.Б.24.

Історія Гетьманщини (ІС.Б.08)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Мицик Ю. А.

Обставини виникнення, політична структура, основні події історії, доля Української гетьманської держави XVII — XVIII ст. Аналіз і порівняння ситуації в українських областях Речі Посполитої, Угорщини, Молдови, Кримського ханства, Московського царства і Російської імперії з акцентуванням на досвіді козацької держави.

Початок: ІС.Б.19; ІС.Б.20.

Історія Східно-Центральної Європи (ІС.Б.09)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Балабушевич Т. А.

Самобутність і розвиток взаємин регіону між Балтикою і Балканами, тобто народів колишньої польсько-литовської Речі Посполитої, Австрійської імперії та Австро-Угорщини з їхньою периферією, від найдавніших до новітніх часів. Націоналізм у Європі, передумови і підвалини розвитку.

Початок: ІС.Б.04

Продовження: ІС.Б.8; ІС.Б.9.

Спеціальні історичні дисципліни (1-3) (ІС.Б.10,11,12)

7.5 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., іспит, Гломозда К. Ю.

Джерелознавство як система, роль і застосування, взаємодія, виникнення і су-

часний стан спеціальних дисциплін, загальний огляд: археографія, геральдика, фалеристика, вексилологія, сфрагістика, Генеалогія, нумізматика, боністика, ономастика, хронологія та ін.

Початок: ІС.Б.01, 3, 4, 5, 6.

Продовження: ІС.Б.31, 32, 42.

Національне відродження в Україні (XIX ст.) (ІС.Б.13)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Попик В. І.

Концептуальні й конкретно-історичні проблеми українського національного відродження кінця XVIII — початку XX ст., зростання національного самоусвідомлення, розвиток української національної ідеї та національних програм, піднесення національно-культурного та національно-визвольного рухів, формування інститутів громадянського суспільства, навколо яких консолідувалася модерна українська нація. Розвиток української соціально-політичної думки, науки, освіти, культури.

Початок: ІС.Б.5; ІС.Б.12.

Продовження: ІС.Б.28.

Історія нової і новітньої Америки (ІС.Б.14)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Кірсенко М. В.

У хронологічному порядку розглядається найдавніша доба, колонізація і взаємини з тубільцями, державотворення, конституційна еволюція, територіальна експансія, зовнішня політика, регіоналізм і консолідація, індустріалізація і урбанізація, імміграція й асиміляція, етнолінгвістичні проблеми, світові війни, арсенал демократії, ідеологічна конфронтація, расизм, подолання дискримінації та сегрегації, фискальна й економічна еволюція, гілки влади, законодавство, суспільна стратифікація, панамериканізм, меншини, ментальність, релігійність, мораль, гегемонізм, роль у Європі, стосунки з Україною, перспективи.

Історія України XX ст. (ІС.Б.16)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Бажан О. Г.

Комплексний аналіз історії України 1900-2000 рр. Розвиток суспільно-політичних, соціально-економічних, національно-духовних процесів в Україні впродовж XX століття. Особлива увага приділяється феномену національно-визвольних змагань українського народу в 1917-1921 рр.; економічному, ідеологічному та соціокультурному змістові сталінізму: політиці українізації в 20-х — 30-х рр.; «українському питанню» напередодні та у роки II Світової війни. Предметом спеціального розгляду є сучасні проблеми державного будівництва та суспільного розвитку України.

Продовження: ІС.Б.07; ІС.Б.17; ІС.Б.18; ІС.Б.19; ІС.Б.30.

Історія країн Азії, Африки (ІС.Б.04)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., іспит, Люта Т. Ю.

Найдавніші самобутні центри людської цивілізації. Взаємозв'язок форм господарства та суспільного ладу і природних умов. Своєрідність державних інституцій. Внутрішня і зовнішня політика, етапи історії. Колоніальне поневолення і боротьба за незалежність. Релігійна ситуація. Проблема країн "третього світу".

Початок: ІС.Б.40.

Продовження: ІС.Б.45.

Історія православної церкви в Україні (ІС.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Мицик Ю. А.

Християнські конфесії та стан питання за доби раннього середньовіччя. Запровадження християнства в Русі-Україні. Церква у суспільстві України на різних етапах історії. Українська православна церква в системі Вселенського православ'я. Роль церкви у визвольних змаганнях українського народу. Проблема автокефалії. Християнство та український народний менталітет.

Початок: ІС.Б.01, 11, 19, 20.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16,5 залікових балів)

Актуальні проблеми історії України (ІС.Б.22)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Яковенко Н. М.

Окремі актуальні проблеми історії України.

Початок: ІС.Б.01.

Продовження: ІС.Б.18, 19, 20, 21, 22, 23.

Історія українського козацтва (ІС.Б.19)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Щербак В. О.

Передумови виникнення козацтва. Історична географія козацьких осередків. Козацтво в становій системі українського суспільства. Січовики та реєстровці. Традиції Запорозької Січі та січового братерства. Козацтво і гетьманщина. Війни та походи українського козацтва. Козацькі полководці. Місце козацтва в історії України.

Початок: ІС.Б.01, 17, 18.

Продовження: ІС.Б.20, 26.

Всесвітня історія XX ст. (ІС.Б.34)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Кучменко Е. М.

Основні історичні процеси, що були характерні для найнасиченішого і найбагатшого на події і нові явища періоду історії у загальносвітовому вимірі.

Початок: ІС.Б.06, 09, 33.

Продовження: ІС.Б.44.

Історична географія України (ІС.Б.02)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Балабушевич Т. А.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Продовження: ІС.Б. 11.

Історична географія світу (ІС.Б.35)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., теза, Балабушевич Т. А.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Продовження: ІС.Б.45.

Суспільство європейського Ренесансу (ІС.Б.34)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Подаляк Н. Г.

Відродження як історична доба, його передумови. Періодизація Ренесансу, місцева специфіка. Питання про відродження як закономірність світового масштабу. Світоглядні засади гуманізму. Сутність соціальної доктрини гуманізму. Розвиток наукових знань, заперечення схоластичних принципів. Суспільна структура доби Ренесансу. Ренесанс, реформація і контрреформація.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.39.

Історія державності України (ІС.Б.20)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Мицик Ю. А., Бажан О. Г.

Історія державних і самобутності держав регіону від найдавніших часів до сучасності, історичні зв'язки і перспективи відносин з Україною.

Початок: ІС.Б.01, 07, 17, 18, 19.

Продовження: ІС.Б.21, 24, 29.

Історія Балкан та Близького Сходу (ІС.Б.38)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Галенко О. І.

Розвиток взаємин і самобутності держав регіону від найдавніших часів до сучасності, історичні зв'язки і перспективи відносин з Україною.

Початок: ІС.Б.05.

Європейське Просвітництво (ІС.Б.39)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., теза, Скуратівський В. Л.

Комплексний розгляд періоду; Просвітництво як цивілізуюче явище; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта й наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи та аналіз феномену; наслідки та доля. Велика Французька революція як кульмінація доби.

Початок: ІС.Б.05, 36.

Продовження: ІС.Б.39.

Суспільство епохи бароко (ІС.Б.49)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Подаляк Н. Г.

Комплексний розгляд періоду; цивілізація бароко; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта й наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномену; наслідки.

Початок: ІС.Б.05, 38.

Визвольні змагання (XX ст.) (ІС.Б.21)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Верстюк В. Ф.

Україна у світовій війні, революція в Росії, Народна Республіка, Центральна Рада і Радянська влада, Гетьманат, Директорія, Західноукраїнська Народна Республіка, польська і білогвардійська інтервенція, поразка у боротьбі за незалежність, поділ України.

Початок: ІС.Б.17, 20.

Продовження: ІС.Б.24, 29.

Історія національних меншин в Україні (ІС.Б.23)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Мицько Ю. А.

Історична поліетнічність України. Іноетнічні державні утворення давнини. Терени компактного проживання. Історична демографія меншин. Історія правничого статусу. Національні рухи. Звичаєві особливості.

Початок: ІС.Б.17.

Продовження: ІС.Б.23, 29.

Українські землі в міжнародних відносинах (ІС.Б.24)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Люта Т. Ю.

Суб'єкт і об'єкт політики; війни і загарбання; договори і правовий статус; місце в планах великих держав; перерозподіли і територіальні претензії; уявлення про незалежність України в інших державах тощо.

Початок: ІС.Б.09, 17, 22.

Продовження: ІС.Б.30.

Історія Києва (ІС.Б.25)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Нікітенко Н. М., Денисенко Г. Г.

Проблема виникнення міста: датування та топографія. Київ упродовж віків як столиця, культурний та освітній, релігійний, науковий і промисловий центр. Роль міста у політичних процесах української історії.

Початок: ІС.Б.01, 18, 20, 21.

Продовження: ІС.Б.29.

Антична історія Європи (ІС.Б.43)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Нікітенко Н. М.

Архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія. Античні держави і варварські племена. Антична культура.

Початок: ІС.Б.03.

Економічна історія України (ІС.Б.29)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Балабушевич Т. А.

Еволюція господарських систем: використання ресурсів у різні часи, питома вага в різних державах і взаємозв'язки українських земель, промисловість, ремесла, сільське господарство, торгівля, комунікації, фінанси тощо.

Початок: ІС.Б.01, 02.

Галицький П'ємонт і Велика Україна (ІС.Б.28)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Попик В. І.

Порівняння статусу українських земель у Росії та Австро-Угорщині, осередок національного руху, освіта, кооперації, церква, партії, молодь тощо, контакти між громадськими діячами, Союз Визволення України і Січові Стрільці.

Початок: ІС.Б.01, 08.

Продовження: ІС.Б.29.

Демократизація та унезалежнення України (ІС.Б.32)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бажан О. Г.

Пожвавлення національно-визвольного руху в умовах кризи радянської політичної системи. Громадсько-політичні об'єднання 80-90-х рр. та їхня роль у суспільних процесах. Етапи здобуття незалежності та утворення Держави Україна. Багатопартійна система України. Розбудова державних інституцій. Боротьба за реальну демократизацію суспільства. Конституція.

Початок: ІС.Б.07, 20, 21, 22, 24, 28.

Продовження: ІС.Б.30.

Україна в Європі (ІС.Б.33)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Балабушевич Т. А.

Завершення вивчення історії України засобами ознайомлення зі своєрідним результатом українського історичного процесу: із сприйняттям сучасної України в європейському середовищі. Численні зустрічі з дипломатичними представниками зарубіжних країн.

Початок: ІС.Б.01, 06, 09, 23, 29.

Друга світова війна (ІС.Б.45)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік, Майборода О. М., Кучменко Е. М.

Механізм виникнення війни. Основні лінії політичного протистояння. Історичний сенс "осі" та антигітлерівської коаліції. Основні театри і періоди воєнних дій. Історичні підсумки Другої світової війни.

Початок: ІС.Б.34.

Джерелознавство та історіографія історії європейської цивілізації.**(ІС.Б.46)**

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Подаляк Н. Г.

Джерельна база дослідження предмету та основні історіографічні школи в його вивченні.

Початок: ІС.Б.06, 13.

Методика викладання історичних дисциплін (ІС.Б.32)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Бажан О. Г.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності у середній школі і подати основні відомості про засади методики викладацької діяльності у вищій школі.

Початок: ІС.Б.13, 46.

Історія військової справи (ІС.Б.47)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Гломозда К. Ю.

Війни і військова справа як складова частина всесвітньої та вітчизняної історії. Внутрішня логіка розвитку військової організації. Матеріальні та духовні чинники в історії війська. Огляд історії воєн, воєнного мистецтва, основних родів зброї. Ретроспектива проблеми будівництва в Україні власних Збройних сил.

Початок: ІС.Б.01, 06, 09.

Україно-російські взаємини ХVII-ХХ ст. Історіографія. (ІС.Б.26)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Щербак В. О.

Висвітлення взаємин двох народів у дворянській та науковій історіографії другої половини ХVII — початку ХХ ст. їх трактування за радянської доби і періоду незалежних держав України і Росії.

Історична етнологія України (ІС.Б.28)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Скрипник Г. А.

Вчення про етнос та основні стадії його розвитку. Етнічні особливості, етногенез, побут, культурно-історичні стосунки та значення наукового вивчення. Етнічне обличчя народу. Взаємозв'язки з антропологією, фольклористикою, історичною географією тощо. Історія етнологічних знань. Конкретна етнологія, етнологія, етнодемографія.

Початок: ІС.Б.02.

Продовження: ІС.Б.22.

Історія дисидентства в УРСР (ІС.Б.30)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Бажан О. Г.

Придушення відлиги і застій. Безвихідь режиму, криза. Сваюля, переслідування. Молодіжний протест. Захист мови. Протидія руйнуванню пам'яток. Правда історії. Самвидав. Релігійне дисидентство. Організації, люди.

Початок: ІС. Б. 01.

Продовження: ІС.Б.20; ІС.Б.29.

Історія міжнародних відносин (ІС.Б.37)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., теза, Кучменко Е. М.

Еволюція політичних, насамперед дипломатичних стосунків, основні союзи і коаліції, угоди і договори, переподіли сфер впливу, міжнародні організації, деідеологізація світової політики, європейська безпека.

Початок: ІС.Б.03; ІС.Б.04; ІС.Б.05; ІС.Б.06; ІС.Б.12.

Продовження: ІС.Б.23; ІС.Б.30; ІС.Б.33; ІС.Б.34; ІС.Б.43; ІС.Б.45.

Історія СРСР (ІС.Б.40)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Радянський Союз (1922-1991) розглянуто як унікальне державне утворення, яке об'єднувало під владою тоталітарного режиму конгломерат країн і народів, зі спільною офіційною ідеологією марксизму-ленінізму, єдиною панівною Комуністичною партією, Радянською (Червоною) Армією та репресивними органами державної безпеки (ВЧК-ОГПУ-НКВД-КГБ), маючи на меті асиміляцію неросіян і глобальний експорт революції.

Історія Росії до 1917 р. (ІС.Б.41)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Становлення Московської централізованої держави XIV — XV ст. Формування абсолютизму від Івана Грозного до Петра I. Внутрішнє становище і зовнішня політика Російської імперії.

Актуальні проблеми всесвітньої історії

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Конкретні регіони, провідні держави сучасного світу, невідомі раніше або недоступні зараз джерела, білі плями, ідеологізовані стереотипи, фальсифікації, контрверсійні й нові інтерпретації. Аналітичне порівняння подій у часі і просторі, взаємовпливи і взаємини України з націями, що розглядаються в програмі курсу.

Історія Османського світу (ІС.Б.44)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Галенко О. І.

Соціально-економічні підвалини Османської цивілізації. Рушійні сили османського піднесення, Османська династія, палац, центральна та провінційна адміністрація, правлячі класи, військо, право, судочинство, релігійні інститути, селянство та сільське господарство, міжнародна торгівля, ремісничі цехи, освіта, інтелектуальне життя, духовність та культура.

Навчально-науковий семінар

1,5 зал. б., 1 год./тиж., 10 трим., теза, Мицик Ю. А.

Всесвітня історія (підсумковий курс) (ІС.Б.48)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кучменко Е. М.

Гене́за та еволю́ція політичних, суспільних, культурних та інших найважливіших аспектів сучасної цивілізації з її національною та регіональною специфікою в хронологічному розгляді на конкретних прикладах. Головні історичні тенденції та процеси, які позначилися на формуванні сучасної політичної карти світу та цивілізаційних типів.

Початок: ІС.Б.ОЗ, 04, 05, 06, 09, 33, 34.

ПОЛІТОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Політологія-1 (Пл.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Смолянук В. Ф.

Курс має загальноосвітній характер. Матеріал концептуально ґрунтується на сучасному, цивілізаційному розумінні політики як забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Порівняльна політологія (Пл.Б.02)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Гарань О. В.

Основні поняття та методи порівняльної політології на прикладах провідних країн Заходу, комуністичних та посткомуністичних, а також країн «третього світу». Ознайомлення з низкою першоджерел західної політології сприятиме критичному осмисленню студентами можливостей застосування її основних концепцій до аналізу пострадянських реальностей.

Історія політичних вчень (Пл.Б.03)

5 зал. б., 4 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Кисельов С. О.

Розвиток вчень про сутність, походження, соціальну роль, види, основні форми прояву політики, влади, держави. Аналіз розвитку знань про політику. Політичні концепції традиції європейської думки. Ознайомлення з текстами, або їх перекладами, що здійснили відчутний вплив на розвиток науки про політику.

Політична система України (Пл.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Горбатенко В. П.

Еволюція, структура, стан і перспективи розвитку політико-правових інститутів, політичних партій, громадських організацій, парламенту, уряду, судів, місцевого самоврядування, засобів масової інформації в Україні. Аналіз політичних процесів у зв'язку з правовими конструкціями та економічними інтересами.

Сучасна західна політична теорія (Пл.Б.09)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Лісовий В. С.

Модерні тенденції розвитку західної політичної теорії, її зв'язок з ідеологією та політичною боротьбою, еволюція та зміст ліберальних, консервативних, соціал-демократичних теорій, особливості проявів окремих політико-ідеологічних течій у перехідних суспільствах.

Місцеве самоврядування в Україні (Пл.Б.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Молодцов О. В.

Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні. Тенденції, етапи еволюції та перспективи місцевого самоврядування в Україні. Основні функції, завдання та повноваження органів місцевого самоврядування. Роль і місце місцевого самоврядування в системі державного управління. Елементи системи, принципи формування органів місцевого самоврядування. Гарантії та відповідальність, нормативно-правова база розвитку місцевого самоврядування.

Аналіз, прогноз та прийняття рішення у політиці (Пл.Б.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Яблонський В. М.

Прикладний політичний аналіз і конструювання політичних технологій. Прийняття політичних рішень: цикли, стани і процедура. Технології проведення виборної кампанії та технології рекламної кампанії у політиці. Багатофакторний підхід до вивчення політичного лідерства і його застосування на прикладі президентських виборів 1994 та 1999 рр.

Політична культура (Пл.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Соломій О. А.

Сутність, структура і функції політичної культури. Історичні типи політичної культури та їхній взаємозв'язок. Особливості української політичної культури. Закономірності політичної соціалізації.

Теорія влади (Пл.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Рябов С. Г.

Пропонується розуміння влади як легітимного підпорядкування та системи інституцій, що здійснюють його. Аналізуються поняття «влада дійсна» та «влада реальна», «влада державна» та «влада політична», «джерело влади», «суб'єкт влади», «носії влади», «сильна влада». Розглядаються історичні типи державної влади, поділу влади, її легітимації, проблеми авторитету влади.

Європейська інтеграція і політичні процеси в країнах Центральної і Східної Європи (Пл.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Клименко О. В.

Історія і тенденції інтеграційних процесів на Європейському континенті. Рівень та потенціал інтегрованості України: політичні, економічні, культурні складові. Модерні геополітичні трансформації, питання стратегічного партнерства. Основні чинники політичної стабільності.

Історія української політичної думки (Пл.Б.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бевз Т. А.

Становлення і розвиток української політичної думки у тісному взаємозв'язку з розвитком світової політичної теорії. Політичні течії— консерватизм, лібералізм, "інтегральний націоналізм", соціал-демократія, націонал-комунізм. Специфіка цих течій в умовах України.

Початок: Пл.Б.02.

Основи теорії міжнародних відносин (Пл.Б.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Мадиссон В. В.

Основні теорії міжнародних відносин: концепції багатопольярного та двопольярного світу, геостратегічні концепції, феномен національних інтересів, концепції міжнародних конфліктів та застосування сили у міжнародних відносинах тощо. Процеси інтернаціоналізації суспільного життя та регіоналізації у сучасному світі. Теоретичні засади та практика зовнішньої політики України та найважливіших суб'єктів сучасної системи міжнародних відносин.

Початок: Пл.Б.02.

Етнополітика (Пл.Б.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, МейсДж.

Курс має допомогти слухачам у формуванні об'єктивного ставлення до етнополітичних відносин в суспільстві, у розумінні природи та характеру етнополітичних рухів, у пошуках оптимальних способів гармонізації етнопонаціональних проблем. Базові етнополітичні знання, коло етнополітичних понять, категорій і

термінів, практика вирішення етнополітичних проблем у різних країнах, механізм практичного здійснення етнічної політики, її основні форми і напрями. Початок: ПЛ.Б.02.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (неменше 22 залікових балів)

Міжнародний захист прав людини (ПЛ.Б.15)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Антонович М. М.

Оволодіння знаннями сучасної системи міжнародно-правових норм у галузі захисту прав людини; розглядаються походження норм, що встановлюють міжнародні стандарти з прав людини; взаємозв'язок між цивільно-політичними, економічними та соціальними правами; порядок імплементації міжнародно-правових норм у національне законодавство та система контролю за їх дотриманням.

Міжнародне публічне право (ПЛ.Б.16)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Антонович М. М.

Розглядаються питання співвідношення міжнародного та національного (внутрішньодержавного) права; визначаються джерела міжнародного права; правовий статус держав, міжнародних організацій, індивідумів у міжнародних відносинах.

Порівняльне конституційне право (ПЛ.Б.18)

2 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Павленко Р. М.

Мета курсу — розкрити важливі проблеми держави (державна-нація і суверенітет; конституціоналізм; представницька і пряма демократія; розподіл влади і політичний режим — так, як вони вирішуються в позитивному конституційному праві сучасних країн, в тому числі, членів Ради Європи, США, Канади, Японії, Китаю), вивчити теорію та практику конституційного компаративізму.

Теорії національного розвитку і освіти (ПЛ.Б.19)

2 зал. б., 3 год./тиж., 7 трим., залік, Дем'янчук О. П.

Розглядаються проблеми розвитку націй, теорії модернізації, залежності, людського потенціалу, цілісної світової системи, постмодерну та теоретичні засади перехідних процесів; історичні, економічні, соціо-культурні фактори в посткомуністичних трансформаціях. Курс, за визначенням, є міждисциплінарним.

Структура та функції державної влади (ПЛ.Б.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Павленко Р. М.

Державне управління в системі поділу державної влади. Управлінські рішення. Вплив виконавців на прийняття і впровадження рішень. Різновиди корупції. Адміністративна реформа. Концепція адміністративної реформи в Україні. Контроль за виконавчою владою.

Психологічні аспекти політичної пропаганди (ПЛ.Б.23)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., залік, Жадан І. В.

Типові моделі комунікацій, спрямувань та формувань бажаних думок, настроїв, оцінок, дій. Психологічні механізми пропагандистського впливу, умови та критерії його ефективності.

Зовнішня політика України (ПЛ.Б.27)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит.

Вивчаються особливості України як суб'єкта міжнародних відносин. Україна в системі сучасних міжнародних відносин, внутрішні чинники зовнішньої політики, національні інтереси, принципи та пріоритети зовнішньої політики, проблеми інтеграції України у світову спільноту, зовнішні чинники національної безпеки, становлення співробітництва між державами світу.

Семинар «Особливості політичного процесу в Україні» (ПЛ.Б.10)

1,5 зал. б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік, Якушик В. М.

Методологія наукових досліджень, теорія та практика реформаційних процесів у постсоціалістичних країнах і, зокрема, в Україні, конституційний процес в Україні, проблеми розподілу влад, легітимності державної влади. Децентралізація та деконцентрація державної влади, регіоналізація, становлення плюралістичної партійної системи, формування системи політичних норм демократичного суспільства тощо.

Початок: ПЛ.Б.02.

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

ФІЛОСОФІЯ

а) обов'язковий блок

Історія філософії (10 зал. б. на вибір)

- антична філософія 2,5 зал.б.
- філософія середніх віків та доби Відродження 2,5 зал.б.
- історія української філософії 2,5 зал.б.
- філософія Нового часу 2,5 зал.б.
- німецька класична філософія 2,5 зал.б.
- панорама сучасної зарубіжної філософи 2,5 зал.б.

Філософія-2 (6 зал. б. на вибір)

- метафізика 2 зал.б.
- епістемологія 2 зал.б.
- філософська антропологія 2 зал.б.
- філософія історії 2 зал.б.
- етика 2 зал.б.
- естетика 2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

— 2,5 зал.б.

(з п.ІІ, а) цикл професійно орієнтованих дисциплін)

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor— 18,5.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

а) нормативні дисципліни

- вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01) 2 зал.б.
- фольклористика (ФЛ.Б.04) 1 зал.б.
- основи компаративістики (ФЛ.Б.10) 2 зал.б.
- українська література-1 (ФЛ.Б.02) 4 зал.б.
- українська література-2 (ФЛ.Б.05) 4 зал.б.
- українська література-3 (ФЛ.Б.08) 5 зал.б.
- світова література-1 (ФЛ.Б.03) 2 зал. б.
- світова література-2 (ФЛ.Б.06) 3 зал.б.
- світова література-3 (ФЛ.Б.09) 3,5 зал.б.
- курсова робота 0,5 зал.б.

*Примітка — курси Українська література-1,2,3 (13 з.б.), Світова література -1,2,3 (8,5 з.б.) за вибором студента на 13 зал.б.**Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor — 18,5.*

ІНОЗЕМНІ МОВИ

а) нормативні дисципліни

- друга іноземна мова-1 6,5 зал.б.
- друга іноземна мова-2 4 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor— 10,5.

ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА

а) нормативні дисципліни:

- українська мова-2 2 зал.б.
- українська мова-3 7,5 зал.б.
- вступ до мовознавства 1 зал.б.
- загальне мовознавство 2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

4,5 зал.б.

в) курсова робота

0,5 зал.б.

г) педагогічна практика

1,5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor — 19.

ІСТОРІЯ**а) нормативні дисципліни:**

- Історія європейської цивілізації (3 дисципліни з чотирьох):
 - ІЄЦ-1. Доба Античності та раннього Середньовіччя 2,5 зал.б.
 - ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс 2,5 зал.б.
 - ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби 2,5 зал.б.
 - ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація 2,5 зал.б.
- спеціальні історичні дисципліни-1 2,5 зал.б.
- історія України ХХ століття 2,5 зал.б.
- науковий реферат 0,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни (6 зал.б.)

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor— 19.

ПОЛІТОЛОГІЯ**а) нормативні дисципліни (12 зал.б.):**

- Порівняльна політологія 3 зал. б.
- Історія політичних вчень-1 2,5 зал.б.
- Історія політичних вчень-2 2,5 зал. б.
- Політична система України 2 зал. б.

б) Обрати одну дисципліну з трьох (2 зал. б.):

- Політична культура 2 зал. б.
- Аналіз, прогноз та прийняття рішень у політиці 2 зал. б.
- Теорія влади 2 зал. б.
- Курсова робота 0,5 зал. б.

Вибіркові дисципліни (6,5 зал. б.):

- Історія української політичної думки 3 зал. б.
- Політологічна теорія держави 2 зал. б.
- Основи теорії міжнародних відносин 3 зал. б.
- Етнополітика 3 зал. б.
- Сучасна західна політична теорія 2 зал. б.
- Місцеве самоврядування в Україні 2 зал. б.
- Спецсеминар «Актуальні проблеми політології» 2 зал. б.
- ННС «Особливості політичного процесу в Україні» 1,5 зал. б.
- Європейська інтеграція та політичні процеси в країнах Центральної та Східної Європи 2 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor— 19.

СЕРТИФІКАТНІ ПРОГРАМИ**РЕЛІГІЄЗНАВСТВО****а) нормативні дисципліни:**

- релігієзнавство-2 2,5 зал.б.
- соціологія релігії 2 зал.б.
- психологія релігії 2 зал.б.
- філософія релігій 2 зал.б.
- географія релігій 1 зал.б.
- спецсеминар «Вступ до Біблії» 2 зал.б.
- історія християнства 2 зал.б.
- курсова робота 0,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни (4,5 зал.б.):

• історія релігій в Україні	1,5 зал.б.
• іудаїзм	1,5 зал.б.
• іслам	1,5 зал.б.
• неорелігії світу	1,5 зал.б.
• релігійні традиції Південної, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу	1,5 зал.б.
• протестантизм у світовому і вітчизняному контексті	1,5 зал.б.
• релігія і мистецтво	1,5 зал.б.
• моральні настанови Євангелія: філософсько-етичне осмислення	1,5 зал.б.
• політологічні аспекти релігієзнавства	1,5 зал.б.
• релігія і церква в посткомуністичних суспільствах	1,5 зал.б.
• християнські принципи суспільного життя	1,5 зал.б.
• історія релігійно-правових систем	1 зал.б.
• релігійні етноси господарювання та підприємництва	1,5 зал.б.
• релігійний текст як об'єкт історико-філософської інтерпретації	1,5 зал.б.
• науково-дослідний семінар з перекладу та редагування філософських та богословських текстів	1,5 зал.б.
• давньоєврейська мова Біблії	2 зал.б.
• грецька мова Нового Заповіту	2 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати — 18,5.

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО**а) нормативні дисципліни:**

• практичний курс англійської мови	13 зал.б.
• вступ до мовознавства	1 зал.б.
• українська мова-2	2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

• теорія і практика перекладу	1 зал.б.
• основи зіставного мовознавства	2 зал.б.
• лексика англійської мови	2 зал.б.
• перекладацький практикум з англійської мови (професійний переклад)	2 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати — 23.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрами факультету

Друга іноземна мова-1 (ФЛ.Б.01)

6,5 зал. б., 6, 6, 2 год./тиж., 7, 8, 9 трим., залік, залік, іспит, Бадешко Л. М., п. Єва Сьор (Швеція), Гончарова О. М., Бочко Г. П., Пашунова Л. О., Данилич Ю. О., Бреус В. В., Багіров А. І., Резаненко В. Ф., Єрмоленко О. С., Гладчук З. І.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням у усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, японська, арабська, шведська мови.

Продовження: ФЛ.Б.02.

Друга іноземна мова-2 (ФЛ.Б.02)

4 зал. б., 4, 4 год./тиж., 10,11 трим., залік, іспит, Бадешко Л. М., п. Єва Сьор (Швеція), Гончарова О. М., Бочко Г. П., Пашунова Л. О., Данилич Ю. О., Бреус В. В., Багіров А. І., Резаненко В. Ф., Єрмоленко О. С., Гладчук З. І.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, японська, арабська, шведська мови.

Початок: ФЛ.Б.01.

Англійська мова-2 (АМ.Б.2)

4 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., іспит.

Спеціалізований прикладний курс англійської мови з інтенсивністю аудиторних занять 4 години на тиждень (ESP - English for Specific Purposes, або Англійська мова-2). В межах курсу ESP, який узгоджено з методистами British Council та America House, студентам пропонується чотири основні напрямки спеціалізації: Перший - Business English - розрахований, головним чином, на студентів факультету суспільних наук і охоплює такі галузі, як Business and Management, Economics, Marketing, Secretarial Work.

Другий - Mass Media English - готує студентів факультету гуманітарних наук до роботи у закладах культури, видавництвах та засобах масової інформації (English of Radio, TV, Newspapers, Creative Writing, English for Public Administration).

Третій - English for Computer Sciences - розрахований на студентів департаменту комп'ютерних технологій.

Четвертий курс — English for Law Students — розрахований на студентів факультету правничих наук, які бажають в майбутньому мати змогу працювати у сфері міжнародного права або з правничою документацією англійською мовою. Студенти усіх факультетів, незалежно від фахової спеціалізації, мають змогу обрати один з чотирьох запропонованих напрямків ESP.

Обсяг програм для всіх чотирьох напрямів ідентичний.

Передбачається, що після кожного триместру студенти складають залік або іспит (система оцінки знань в НаУКМА фактично знімає різницю між заліком та іспитом).

Для студентів, які планують складати міжнародні тести, пропонується курс «Підготовка до складання тестів за міжнародними стандартами», програма якого спрямована на вдосконалення комунікативної компетенції студентів, подальший розвиток та інтеграцію мовних навичок (speaking, writing, listening and reading), здобутих на попередніх курсах. Одним з головних завдань курсу є підготовка студентів до вступу та успішного навчання на магістерських програмах. Крім того, програма сприяє здобуттю необхідних знань та навичок для складання тестів з англійської мови за міжнародними стандартами (TOEFL, GRE, IELTS, Cambridge First Certificate, Cambridge Advanced English, Cambridge Certificate of Proficiency in English).

English for journalism (АМ.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Курс «Журналістика» розрахований на студентів з високим та середнім рівнем володіння англійською мовою, які бажають у майбутньому працювати в засобах масової інформації. Курс читається англійською мовою і розрахований на 28 практичних занять протягом літнього триместру. Мета курсу: Після закінчення курсу студенти мають володіти такими вміннями та навичками:

1. брати інтерв'ю, тобто обмірковувати і правильно формувати запитання з метою одержання необхідної інформації;
2. занотовувати необхідну інформацію під час інтерв'ю;
3. використовувати техніку ведення дискусії: переривання, зміна напрямку, переконання і т. п.;
4. використання емфатичних конструкцій;
5. розуміти структуру і організацію газетних текстів;
6. читати газетні матеріали різного спрямування для різного контингенту читачів (за віком, статтю, політичними поглядами, соціальним походженням тощо);
7. писати газетні статті різних жанрів (новини, нариси, репортажі тощо);
8. редагувати газетні матеріали;
9. робити комп'ютерну верстку газетних матеріалів.

Ділова англійська мова/Business English

2зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., залік.

This is an upper-intermediate/advanced level course for students whose native language is not English. It is intended for students who want to further develop their basic skills.

Introductory Talk:

- ☐ Foundation of American Business.
- ☐ Small Businesses and Franchises.
- ☐ The Production of Goods and Services.
- ☐ Human Relations.
- ☐ Human Resource Management.

- Marketing and Consumer Behavior.
- Product and Pricing Decisions.
- Accounting.
- Money and Banking.
- Securities Markets.

Давньогрецька мова

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, залік, Кислюк О. І.

Основна мета курсу навчити студентів читати тексти, переважно історичного та філософського змісту.

Латинська мова

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік.

Оволодіння таким рівнем знань, який забезпечує: 1) читання, переклад та редагування оригінальних текстів; 2) вміння перекладати тексти гуманітарного, правового та природничого змісту; 3) вміння використовувати здобуті знання у власних дослідженнях; 4) вміння розбиратись у науковій термінології латинського походження.

Історія Києво-Могилянської академії

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Хижняк З. І.

Історія створення Києво-Могилянської академії, її традиції, визначні особи, спадщина, значення в історії України. Розрахований на студентів усіх факультетів та департаментів.

Продовження: ІС.Б.32.

Методика викладання історії (ІС.Б.46)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності у середній школі.

Продовження: ІС.Б.32.

Психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації (ФС.Б.129)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Гірник А. М.

Участь у семінарі допоможе учасникам усвідомити свої сильні і слабкі сторони в спілкуванні, обмінятися особистими знаннями розв'язання конфліктів, а також набути нового досвіду в процесі виконання вправ, розігрування ситуацій та їхнього групового аналізу.

Початок: ФС.Б.100.

Риторика

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Сватко Ю. І.

Риторика — традиційна складова європейської гуманітарної освіти, як теорія аргументації і практично-життєвого доведення ймовірних істин життя, теорія правильного мовлення і практичного вираження життєвих мовних синтезів в аспекті для іншого. Знайомство з теоретичними підвалинами риторичного знання, історичними типами риторичної практики, а також оволодіння практичними навичками мовлення і використання риторичних винаходів.

Голокост в Україні: історія, психологія, етика

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чайка Т. О.

Систематичний огляд і концепція Голокосту — етнонаціональної катастрофи ХХ ст. Виклад матеріалу здійснюється у 3-х вимірах: фактологічному, психологічному, етичному. Широко залучаються до курсу матеріали знятого автором відеоінтерв'ю, в рамках проекту "SHOAN" Стівена Спілберга, з тими, хто пережив катастрофу.

Передісторія Голокосту. Голокост в Україні. Світ після Голокосту.

Cognitive science: когнітивні моделі мовних та інтелектуальних процесів

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Штерн І.

Курс презентує інтердисциплінарний напрям, орієнтований на осіб, що спеціалізуються у галузі філософії мови, мовної інформатики, штучного інтелекту. Дисципліна до опанування знаннями з категорій когнітивістики та суміжних реалій, що характеризують інтелектуальні та мовні процеси.

Англійська мова для засобів масової Інформації/Mass Media English

2 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., залік.

This is an upper-intermediate/advanced level course for students whose native language is not English. It is intended for students who want to further develop their basic skills. So, the aim of the course is to develop speaking, listening, reading and writing skills on the basis of learner-centered approach. Since it is learner-centered, it takes into

consideration students' needs and aspirations, and can be described as occupational preexperience course for those who would like to work for communication systems. The course is conducted in English.

Англійська мова для комп'ютерних технологій/English for Computer Sciences

2 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., залік.

Course Description: advanced level course for students who specialize in computer science. The course is designed to help students to develop the skills they need to interact effectively in their professional area. The subject matter, drawn from various technical fields, is never too specialized. The course aims to develop all four skills, with special emphasis on vocabulary acquisition and grammatical accuracy.

Англійська для правників/English for Law Students

2 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., залік.

English for Law Students is course aimed for students who want to be able to work in the sphere of international law or to work with legal discourse or with clients who speak English. While attending this course the students learn structural systemic and lexical peculiarities of legal discourse, strategies and tactics of its composition and comprehension in oral and written forms.

English Grammar (Корективний граматичний курс) (АМ.Б.4)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

The grammar correction course will concise a brief functional survey of vital grammar forms, content based. Major emphasis will be placed upon the practical application of grammar forms and punctuation in present-day standard English.

Business Writing (АМ.Б.5)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Метою курсу «Ділове листування» є допомога студентам вдосконалити письмову мову, ознайомлення з різними видами ділового листування, підготовка студентів до роботи в тих установах, де необхідні знання та вміння в сфері англійської письмової мови. Доповнення знань з орфографії, лексики, граматики англійської мови, мета — зробити письмову мову більш точною, адекватною сучасним вимогам ділового листування.

Корективний фонетичний курс (АМ.Б.6)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Літній курс з фонетики англійської мови (британський національний варіант) розрахований на студентів НаУКМА (I, II, III рік навчання), які хочуть поліпшити свою вимову. Постановка та корекція звуків, словесний і фразовий наголос, мелодика нейтрального та емоційного висловлювання. Порівняння зі звуковою системою американського національного варіанта. Передбачається обов'язкова індивідуальна робота студентів у лінгафонному кабінеті.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська), турецька, угорська мови

4 зал. б., 4, 4 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит.

Польська мова — Харчук Р. Б., Романова Н. П.

Чеська мова — Житник В. К., Кадурина Л. Б.

Хорватська мова — Стоєвич М.

Турецька мова — Нільсон Деєран.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності.

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ФПрН)

*Декан факультету —
Замостян Віталій Павлович
доктор медичних наук, професор
(3 корпус, к. 217, тел. 416-51-88)*

Факультет природничих наук дає широку і ґрунтовну природничу підготовку. Чотирирічний бакалаврський курс передбачає дофахову підготовку, певна спеціалізація визначається вже з другого курсу, завершення вищої освіти мають забезпечити магістерські програми. Протягом першого року всі студенти факультету навчаються за єдиним планом. За перші два роки студент набуває фундаментальних знань з усіх базових дисциплін факультету — біології, екології, фізики, математики, хімії, інформатики. Він також бере декілька курсів гуманітарного та суспільного напрямків, які розширюють його світогляд та підвищують рівень його гуманітарної освіти. Крім основної спеціалізації (біологія, екологія, фізика живих систем) студенти факультету мають змогу отримати допоміжну, яка може бути обрана як на цьому факультеті, так і на інших. Для отримання диплома студент повинен взяти не менше 65 відсотків дисциплін природничого циклу від загальної кількості прослуханих курсів.

У 1996/97 навчальному році впроваджено магістерські програми з екології та екологічної політики, з вересня 1997 року відкрито магістеріум з біології. Термін навчання в магістеріумі 2 роки. Найбільш здібні та талановиті слухачі магістеріуму зможуть у 2-річній аспірантурі завершити підготовку та захистити дисертації на здобуття вченого звання кандидата наук.

Основними навчально-науковими структурами на факультеті є кафедри: екології, біології, фізико-математичних наук та хімії. Для успішної підготовки фахівців факультет та його підрозділи уклали угоди про наукове співробітництво з такими інститутами Національної академії наук України: ботаніки ім. М. Г. Холодного; експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р. Є. Кавецького; біохімії

ім. О. В. Палладіна; хімії поверхні, колоїдної хімії та хімії води; фізики.

На факультеті викладають відомі вчені: академік НАН України професор П.Г.Костюк (Інститут фізіології НАН України), академік НАН України професор М. Д. Гродзинський (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України), академік НАН України професор В.Д.Романенко (Інститут гідробіології НАН України), чл.-кор. НАН України професор Я. Б. Блюм (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України).

Специфіка факультету природничих наук полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в галузі екології, біології або фізики живих систем, а й отримати досить широку різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку, вміння працювати з комп'ютером, опанувати програми додаткової спеціалізації (minor) - біологія, екологія, фізика в межах факультету природничих наук або за програмами додаткової спеціалізації з інших факультетів і департаментів. Студентам, які спеціалізуються на кафедрі фізико-математичних наук, мають високий рейтинг у навчанні та успішно ведуть науково-дослідницьку роботу, надається іменна стипендія Зубань-Баланюк.

Методист факультету -

Кузюра

Ольга Юрївна

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ

Завідувач —

Великий Микола Миколайович

*доктор біологічних наук, академік,
професор*

Методист —

Осадча Наталія Пилипівна

Безусько Алла Герасимівна

кандидат біологічних наук, доцент

Білько Надія Михайлівна

*доктор біологічних наук, професор
(Інститут радіаційної медицини МОЗ
України)*

Блюм Ярослав Борисович

*член-кореспондент НАН України,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут клітинної біології та генетичної
інженерії НАН України)*

Блюм Олег Борисович

*кандидат біологічних наук, доцент
(Ботанічний сад ім. акад. О.О.Фоміна)*

Вадзюк Наталія Василівна

*старший викладач
(Київський педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)*

Войцицький

Володимир Михайлович

*доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)*

Гродзинський

Михайло Дмитрович

*академік НАН України, доктор біоло-
гічних наук, професор (Інститут клітин-
ної біології та генетичної інженерії НАН
України)*

Голда Данило Мусійович

*кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)*

Дзеверін Ігор Ігоревич

*кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут зоології НАН України)*

Донченко Георгій Вікторович

*член-кореспондент НАН України,
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)*

Зима Валентин Леонідович

*доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)*

Корнелюк Олександр Іванович

*доктор біологічних наук, професор
(Інститут молекулярної біології та
генетики НАН України)*

Костерін Сергій Олексійович

*доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)*

Костюк Платон Григорович

*академік НАН України, професор
(Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця
НАН України)*

Кравець Володимир Степанович

*доктор біологічних наук, доцент
(Інститут фізіології рослин НАН України)*

Курський Михайло Дмитрович

*доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)*

Куниця Наталія Іванівна

старший викладач

Лаврух Орест Васильович

*кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)*

Зерова-Любімова Тетяна Едуардівна

*кандидат біологічних наук
(Університет післядипломної освіти
МОЗ України)*

Малюта Станіслав Станіславович

*доктор біологічних наук, професор
(Інститут молекулярної біології та
генетики НАН України)*

Михальський

Леонід Олександрович

*кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)*

Мусієнко**Микола Миколайович**

доктор біологічних наук, професор
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Носова Людмила Іванівна

кандидат біологічних наук, доцент

Оляницька Лідія Григорівна

кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)

Оболенська Марія Юріївна

доктор біологічних наук
(Інститут молекулярної біології та
генетики НАН України)

Поліщук Валерій Петрович

кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

**Пристапнюк Олександр М а к -
симович**

кандидат біологічних наук, доцент
(Український медичний університет
ім. О. О. Богомольця)

Савцова Зоя Дмитрівна

доктор медичних наук, професор
(Інститут онкології МОЗ України)

Ситник Сергій Костянтинович

кандидат біологічних наук
(Інститут фізіології рослин НАН
України)

Скок Марина Володимирівна

кандидат біологічних наук,
старший викладач
(Інститут біохімії НАН України)

Стародуб Микола Федорович

доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Сокур Вадим Дмитрович

кандидат біологічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Тугай Василь Андрійович

доктор біологічних наук
(Інститут біохімії НАН України)

Цудзевіч Борис Олександрович

доктор біологічних наук, професор

(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Чернишева**Анастасія Олегівна**

кандидат біологічних наук, старший
викладач
(Інститут зоології НАН України)

Шевчук Віктор Григорович

доктор біологічних наук, професор
(Український медичний
університет ім. О. О. Богомольця)

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ

Завідувач —

Замостян Віталій Павлович

доктор медичних наук, професор

Методист —

Боголюбов**Володимир Миколайович****Архіпов Микола Павлович**

доктор біологічних наук, професор
(Центр радіаційної медицини АМН
України)

Вишенська Ірина Георгіївна

кандидат біологічних наук, доцент

Малюк Віктор Іванович

доктор біологічних наук, професор

Карпенко Валерій Іванович

кандидат біологічних наук, доцент

Нарбут Анатолій Вячеславович

кандидат хімічних наук, доцент

Бейко Іван Васильович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Білявський Георгій Олексійович

доктор геолого-мінералогічних наук,
професор
(Інститут агроєкології та біотехнології
УААН)

Волощук Володимир Михайлович

доктор фізико-математичних наук,
професор (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

**Гродзинський
Михайло Дмитрович**

доктор біологічних наук, професор
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Дідух Яків Петрович

доктор біологічних наук, професор
(Інститут ботаніки НАН України)

Дупленко Юрій Костянтинович

доктор філософських наук, професор
(Інститут геронтології НАН України)

Ісаєв Сергій Дмитрович

доктор хімічних наук, професор

Загнітко Василь Миколайович

доктор геолого-мінералогічних наук,
професор
(Інститут геохімії, мінералогії та
рудоутворення НАНУ)

Лаврик Володимир Іванович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут гідробіології НАН України)

Ліхтарьов Ілля Аронович

доктор біологічних наук, професор
(Центр радіаційної медицини
АМН України)

Посудін Юрій Іванович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Національний аграрний
університет)

Присяжнюк

Анатолій Євтихійович

доктор медичних наук, професор
(Інститут епідеміології НАН України)

Фіалко

Олександр Йосипович

доктор біологічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Шевченко Віктор Олексійович

доктор геолого-мінералогічних наук,
професор
(Інститут географії НАН України)

Дюканов Вадим Григорович

кандидат економічних наук, доцент
(Мінекобезпеки)

Романенко

Віктор Дмитрович

доктор біологічних наук, професор,
академік НАН України
(Інститут гідробіології НАН України)

Созінов

Олексій Олексійович

доктор біологічних наук, професор,
академік НАНУ, академік УААН
(НДІ агроєкології і біотехнології)

Трахтенберг Ісаак Михайлович

доктор біологічних наук, професор,
академік АМН України
(Інститут гігієни праці)

Боголюбов

Володимир Миколайович

кандидат технічних наук, доцент

Дьомкін

Володимир Олександрович

кандидат економічних наук, доцент

Замостян Павло Віталійович

старший викладач
(Центр радіаційної медицини
АМН України)

Іванова Наталія Юріївна

кандидат економічних наук, доцент

Комаріков Іван Юрійович

кандидат економічних наук, старший
викладач
(Мінекобезпеки)

Мовчан Ярослав Іванович

кандидат біологічних наук, доцент
(Секретаріат Верховної Ради
України)

Потапенко

В'ячеслав Георгійович

кандидат географічних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Хмелевський

Юрій Миколайович

кандидат технічних наук, доцент
(Фонд «Відродження»)

Чирка Віталій Гордійович

кандидат наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім. М. Драгоманова)

Середа Леонід Іванович
старший викладач

**Вишневська
Галина Володимирівна**
старший викладач

Осадча Оксана Миколаївна
старший викладач

Тихомирова Юлія Євгенівна
старший викладач

КАФЕДРА ФІЗИКО- МАТЕМАТИЧНИХ НАУК

Завідувач -
Голод Петро Іванович
кандидат фізико-математичних наук,
професор

Методист —
**Лисенко Володимир
Миколайович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

**Загородній
Анатолій Глібович**
член-кореспондент НАН України,
професор (Інститут теоретичної
фізики НАН України)

Пінкевич Ігор Павлович
доктор фізико-математичних наук,
професор (Національний
університет ім. Тараса Шевченка)

**Харк'янен
Валерій Миколайович**
доктор фізико-математичних наук,
професор (Інститут фізики НАН України)

**Прокопець Геннадій
Олександрович**
доктор фізико-математичних наук,
професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Зима Валентин Леонідович
доктор біологічних наук, професор

Лебовка Микола Іванович
доктор фізико-математичних наук,
доцент (Інститут біоколіноїдних хімії
НАН України)

Говорун Дмитро Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доктор біологічних наук, доцент
(Інститут молекулярної біології
та генетики НАН України)

Анісімов Ігор Олексійович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Шиманська Олена Трохимівна
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Ящук Валерій Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Рубцова Ірина Львівна
кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Фізико-математичний ліцей
Національного університету
ім. Тараса Шевченка)

Рудько Галина Юріївна
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Інститут напіпровідників НАН України)

Прилуцький Юрій Іванович
доктор фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

**Криводубський
Валерій Никифорович**
доктор фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

**Макарець
Микола Володимирович**
доктор фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)

Вінніченко Микола Вікторович
кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач

Опанасюк Юрій Арсенович
старший викладач

КАФЕДРА ХІМІЇ*Завідувач —***Брик Михайло Теодорович**
*доктор хімічних наук, професор**Зав. учбовою лабораторією —*
Литвин Людмила Іларіонівна**Підліснюк**
Валентина Вікторівна
*доктор хімічних наук***Ісаєв Сергій Дмитрович**
доктор хімічних наук, професор
(Національний технічний університет «КПІ»)**Картель Микола Тимофійович**
доктор хімічних наук, професор
(Інститут проблем сорбції і ендоекології НАН України)**Орлик Світлана Микитівна**
кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут фізичної хімії НАН України)**Бурбан**
Анатолій Флавіанович
*кандидат хімічних наук***Нігматуллін Рінат Равільович**
*кандидат хімічних наук***Тюхтенко Сергій Іванович**
кандидат хімічних наук, доцент
(Науково-технічний центр НАН України)**Гребенюк Анатолій Георгійович**
кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут хімії поверхні НАН України)**Кострова Людмила Іванівна**
*кандидат хімічних наук, старший викладач****КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ
НА ФАКУЛЬТЕТІ***

- 1. Освітньо-професійні бакалаврські програми**
 - БІОЛОГІЯ
 - ЕКОЛОГІЯ
 - ФІЗИКА
 - ХІМІЯ
- 2. Програми додаткової спеціалізації (minor)**
 - БІОЛОГІЯ
 - ЕКОЛОГІЯ
 - ФІЗИКА
- 3. Магістерські програми**
 - БІОЛОГІЯ
 - ЕКОЛОГІЧНА НАУКА ТА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

***ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ
ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:*****БІОЛОГІЯ*****Цикл нормативних
фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Загальна та неорганічна хімія (ХМ.Б.01)***2 зал. б., 4 год./тиж., 1 три м., іспит, Брик М. Т:*

Нетрадиційний виклад відомого класичного курсу «Загальна та неорганічна хімія» для вищих навчальних закладів і ставить за мету створення бази для подальшого вивчення інших курсів хімії (органічної, біонеорганічної, фізичної, екологічної тощо). Розгляд основних хімічних законів, вивчення хімії елементів, ознайомлення з наслідками впливу хімічних елементів та їх сполук на людину та живу природу. Курс складається з лекційних і семінарських занять та лабораторного практикуму.

Продовження: ХМ.Б.02, 03, 04, 05.

Загальна біологія (БЛ.Б.01)*3 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит, Безусько А. Г., Дзевєрін 1.1.*

Особливості хімічного складу та структурно-функціональної організації живого,

генетична інформація, її збереження та реалізація в процесі самооновлення; саморегуляція в біологічних системах; обмін речовин; процеси анаболізму та катаболізму; самовідтворення біологічних систем; онтогенез клітини та багатоклітинного організму, походження та еволюція життя.

Продовження: БЛ.Б.04, 05, 07, 08, 09.

Вища математика (МА.Б.50)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1-2 три м., залік, іспит, Митник Ю. В.

Базова математична дисципліна циклу природничих наук. Містить основи диференціального та інтегрального числення. Має на меті забезпечити студентів необхідним математичним апаратом для ґрунтовного вивчення фізики, хімії, біології та інших спеціальних курсів.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 три м., іспит, Я щук В. М.

Ботаніка (БЛ.Б.02)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4-5 три м., заліки, Оляницька Л. Г.

Система рослинного світу, водорості, гриби, вищі рослини, флористика, рослинні угруповання, географія рослин, екологія, біологічне та практичне значення, безпека роботи з отруйними рослинами.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.05.

Зоологія (БЛ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4-5 трим., заліки, Лаврух О. В.

Система тваринного світу, безхребетні, хордові; план будови та рівні організації; життєві цикли; біологічні особливості; місце в екосистемах; сучасний стан зоологічної науки.

Продовження: БЛ.Б.06, 08, 11.

Біохімія (БЛ.Б.04)

5 зал. б., 6 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Великий М. М., Куниця Н. І.

Вуглеводи, ліпіди, нуклеїнові кислоти, білки, ферменти, вітаміни; обмін речовин і енергії, обмін вуглеводів, обмін ліпідів, обмін білків і амінокислот, обмін нуклеїнових кислот; будова і функції біологічних мембран, регуляція метаболічних процесів.

Початок: БЛ.Б.1, ХМ.Б.01, 02.

Продовження: БЛ.Б.05, 07, 09, 14.

Фізіологія рослин (БЛ.Б.05)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Мусієнко М. М., Кравець В. С.

Рослинна клітина, водний режим рослин, фотосинтез, дихання, бродіння, мінеральне живлення, ріст і розвиток рослин, фізіологія стійкості рослин, фізіологічні основи охорони рослинного світу.

Початок: БЛ.Б.01, 04.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Анатомія людини (БЛ.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сокур В. Д.

Опорно-руховий апарат, кістки і м'язи, дихальна система, органи травлення, сечостатева система, залози внутрішньої секреції, серцево-судинна система, нервова система, сенсорні апарати, рецептори, аналізатори.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.08, 10, 11.

Вірусологія (БЛ.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Поліщук В. П.

Віруси, основні властивості та природа вірусів, класифікація вірусів, культивування, ідентифікація, хімічний склад віріонів, вірусні білки, фізична структура вірусів, розмноження, мінливість, генетика вірусів, патологія вірусних інфекцій, онкогенні віруси, екологія вірусів.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 05.

Продовження: БЛ.Б.09, 12, 14.

Біологія індивідуального розвитку (БЛ.Б.08)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Чернишева А. О.

Статеві та соматичні клітини, гамети, статеві залози та гаметогенез, ембріональний розвиток, запліднення і партеногенез, дробіння, бластуляція, гастрюляція, нейруляція, закладка осьових органів, детермінація, морфогенез і цитодиференціація, органогенез, постембріональний розвиток, метаморфоз, ріст, нестатеве розмноження, регенерація, соматичний ембріогенез.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06.

Продовження: БЛ.Б.09, 10, 11.

Генетика (БЛ.Б.09)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Мал юта С.С., ГолдаД. М.

Матеріальні основи спадковості, ядро, хромосоми, гени, генетична роль мітозу, мейозу, каріотип, генетична роль нуклеїнових кислот, генетичний код, принципи та методи генетичного аналізу, моногібридні та полігібридні схрещування, хромосомне визначення статі, зчеплене успадкування, кросинговер, генетичний аналіз, позаядерне успадкування, мінливість.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 07.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10)

2.5 зал. б., 3 та 2 год./тиж., 7-8 трим., іспит, Чернишева А. О.

Методи дослідження клітин та тканин, поверхневий апарат клітини, вакуолярна система клітин, органоїди енергетичного обміну, скоротливі структури, цитоскелет, включення, ядро, відтворення клітин, мітотичний цикл, диференціювання клітин, тканини, типи тканин.

Початок: БЛ.Б.01, 4, 7, 08.

Продовження: БЛ.Б. 11, 12, 13, 14.

Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11)

4 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., іспит, Шевчук В. Г.

Фізіологічні функції, фізіологія кровообігу, дихання, травлення, живлення, обмін речовин і енергії в організмі, фізіологія виділення, внутрішня секреція, фізіологія нервів і м'язів, фізіологія центральної нервової системи, сенсорні системи, вища нервова діяльність, фізіологічні закони, нервово-гуморальні механізми регуляції функцій, організм як цілісна саморегулююча система.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06, 08, 10.

Продовження: БЛ.Б.13.

Мікробіологія (БЛ.Б.12)

3 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Михальський О. Л.

Систематика мікроорганізмів, бактерії, будова бактеріальної клітини, фізіологія мікроорганізмів, ріст і розмноження, вплив зовнішніх факторів, мінливість мікроорганізмів, роль мікроорганізмів у кругообігу речовин в природі, перетворення азоту, сірки, фосфору, заліза за допомогою мікроорганізмів, патогенні мікроби.

Початок: БЛ.Б.01, 07, 09, 10.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Молекулярна біологія (БЛ.Б.13)

3 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Оболенська М. Ю.

Взаємодія ферменту з субстратом, кінетика, конформація біомакромолекул, організація біомембран.

Початок: БЛ.Б.9.

Біофізика (БЛ.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж. 8-9 трим., іспит, Зима В. Л.

Термодинаміка біологічних процесів, молекулярна біофізика, структурна організація біомакромолекул, біофізика білків та нуклеїнових кислот, біофізика клітинних процесів, біомембрани, мембранний потенціал, електрична збудливість клітин, біофізика скоротливих процесів, біофізика сенсорних систем, фотобіологічні процеси, біолюмінісценція і хемілюмінісценція, радіаційна біофізика, біофізика складних систем.

Початок: БЛ.Б.4, 05, 11.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тригуб О. С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Вступ до органічної хімії (БЛ.Б.15)

2 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., залік.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни та ароматичні сполуки), їхні галоген-, гідроксил- та амінопохідні, кетони та альдегіди,

карбонові кислоти та їхні похідні. Будова сполук та їх зв'язок з реакційною здатністю.

Історія біології (БЛ.Б.15)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Вадзюк Н. В.

Біологія як комплекс наук про живу природу, основні етапи розвитку біології, епоха практичних донедаєвих знань (умоглядний період) — від кам'яного віку до XVI ст., епоха виникнення та оформлення основних біологічних наук (описовий період) - з XIV ст. до середини XIX ст., період аналітичного розвитку біології, епоха синтезу наукових біологічних знань (каузальний період) - з середини XIX ст. до середини XX ст., епоха проникнення в біологічний ультрамікросвіт і розкриття сутності живих процесів, біологія сучасного та майбутнього часу.

Анатомія рослин (БЛ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Оляницька Л. Г.

Рослинна клітина та рослинні тканини, будова та розвиток вегетативних органів, анатомія насінин і плодів, методи анатомічних досліджень.

Палеоботаніка (БЛ.Б.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Безусько А. Г.

Рослинний світ минулих геологічних епох, збереження рослин у викопному стані та методи досліджень викопного матеріалу, принципи типології та номенклатури викопних рослин, викопні флори, історія розвитку рослинності Земної кулі. Початок: БЛ.Б.2.

Методи біохімічних досліджень (ЕЛ.Б.18)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Ситник С. К.

Основні поняття та теоретичні засади сучасних методичних прийомів, підходи та прикладні розробки, що застосовуються у біохімічній практиці, ознайомлення з практичним досвідом науковців у галузі біохімії.

Початок: БЛ.Б.04.

Основи ґрунтознавства (ЕЛ.Б.1)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік.

Процеси ґрунтоутворення, склад та властивості ґрунту, повітряний та тепловий режим, ґрунт як середовище росту і розвитку рослин, генезис, класифікація, географія та сільськогосподарське використання ґрунтів.

Біосистематика (БЛ.Б.19)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Блюм О. Б.

Сучасний напрям систематики, що ґрунтується на анатомічних та цитологічних особливостях організмів, наборі хромосом та їхній будові, хімічних особливостях.

Початок: БЛ.Б.2, 3.

Геоботаніка (БЛ.Б.20)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Наука про рослинний покрив Землі, розповсюдження і закономірності розміщення в ньому різних рослинних угруповань. У курсі геоботаніки розглядаються поняття про фітоценози, рослинність та флору, проблеми визначення ареалів різних видів та збереження ендеміків.

Початок: БЛ.Б.02.

Механізми клітинного гомеостазу (БЛ.Б.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Гоодзинський М. Д.

Гомеостатичні та перехідні стани біологічних систем, гомеостаз геному та його еволюція, форми репарації ДНК та їхня роль у підтримці гомеостазу геному, компартментація метаболізму, енергетичний гомеостаз, типи стратегії адаптації до умов довкілля.

Початок: БЛ.Б. 4.

Продовження: БЛ.Б.11, 14.

Навчально-науковий семінар (БЛ.Б.22)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 7-8, 10 трим., залік, Великий М. М.

Сучасні проблеми біологічної науки, робота зі спеціальною літературою та підготовка наукових доповідей.

Імунологія (БЛ.Б.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Скок М. В.

Захисні реакції організмів, спрямовані на збереження і підтримку їхньої функціональної та структурної цілісності та біологічної індивідуальності організмів.

Початок: БЛ.Б.4, 7, 9.

Продовження: БЛ.Б.11, 14.

Популяційна генетика (ЕЛ.Б.24)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Безусько А. Г.

Закономірності розвитку популяцій та біоценозів, моделі динаміки популяцій, угруповань та біоценозів: конкуренція, хижацтво, паразитизм, коменсалізм, муталізм, симбіоз, вплив природних факторів і факторів антропогенного походження на продуктивність і смертність організмів, популяцій і біоценозів.

Початок: БЛ.Б.9.

Фізична та колоїдна хімія (ХМ.Б.03)

2 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Дисперсність і поверхнева енергія, високомолекулярні сполуки, одержання і очищення дисперсних систем, оптичні та кінетичні властивості дисперсних систем та розчинів високомолекулярних сполук, поверхневі явища і адсорбція, подвійний електричний шар, електрокінетичні явища, коагуляція, структуроутворення, грубодисперсні системи, фізико-хімічні властивості розчинів високомолекулярних сполук.

Паразитологія (БЛ.Б.25)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О. В.

Паразити, їхні хазяї, відносини паразит-хазяїн, екто- і ендопаразити, симбіоз, імунітет.

Початок: БЛ.Б.3

Ентомологія (БЛ.Б.26)

1 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О. В.

Комахи. Підтип Трахейнодишні, загальна характеристика та особливості пристосування до наземного способу життя, клас Комахи (Insecta) (загальна характеристика, зовнішня та внутрішня будова), розмноження, партеногенез, поліембріонія, метаморфоз, його типи; екологічні групи комах, їхнє поширення, суспільні комахи, роль комах у природі та житті людини.

Початок: БЛ.Б.3.

Біоіндикація (БЛ.Б.27)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Блюм О. Б.

Біоіндикація вивчає організми, присутність яких, кількість або особливості розвитку слугують показниками природних процесів, умов або антропогенних змін середовища.

Початок: БЛ.Б.02, 03.

Моделювання біологічних систем (БЛ.Б.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Хмелевський Ю. М.

Основні методи моделювання природних та штучних біологічних систем та процесів, застосування комп'ютерної техніки для моделювання біологічних явищ.

Початок: МА.Б.01.

Репродуктивна біологія (БЛ.Б.29)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Резніков О. Г.

Гаметогенез та його регуляція, біологія статевих клітин, будова, розвиток та взаємодія статевих клітин рослинних та тваринних організмів, андрогами та гіногами, видоспецифічність процесу запліднення.

Початок: БЛ.Б.8, 11.

Ендокринологія (БЛ.Б.30)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Приступнюк О. М.

Залози внутрішньої секреції: загальна характеристика, еволюція ендокринної системи, гормони та їхні властивості, методи дослідження залоз внутрішньої секреції.

Початок: БЛ.Б.11.

Еволюційна теорія (БЛ.Б.31)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік.

Етапи історичного розвитку життя на Землі від його зародження до сучасного стану біосфери, докази наявності еволюційного процесу, теорії еволюції.

Початок: БЛ.Б.20.

Радіобіологія (БЛ.Б.32)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Войцицький В. М.

Типи іонізуючого випромінювання та його джерела, фізико-хімічні основи радіобіологічних процесів, радіаційно-біохімічні процеси, кінетика багатоклітинних популяцій при опроміненні.

Початок: БЛ.Б.11, 13, 14.

Клінічна біохімія (практикум) (БЛ.Б.33)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Куниця Н. І.

Методи біохімічних досліджень в біології та медицині; електрофорез білків та нуклеїнових кислот, ізоелектрофокусування, ізоферменти, гель-фільтрація, хроматографія, спектроскопія, радіоізотопні методи, застосування лазерів для досліджень біологічних об'єктів у нормі та патології.

Початок: БЛ.Б.4, 11.

Гематологія (БЛ.Б.34)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Білько Н. М.

Цитоморфологія органів кровотворення і периферичної крові в нормі та патології, що вивчає кістковий мозок, походження клітин крові, цитограма лімфатичних вузлів.

Початок: БЛ.Б.11.

ХІМІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вища математика (ХМ.Б.432)

8 зал. б., 3 год./тиж., 1 - 6 трим., залік, іспит.

Базова математична дисципліна циклу природничих наук. Містить основи диференціального і інтегрального числення. Має на меті забезпечити студентів необхідним математичним апаратом для ґрунтовного вивчення фізики, хімії, біології та інших спеціальних курсів.

Загальна фізика (ХМ.Б.432)

8 зал. б., 3 год./тиж., 1 - 6 трим., залік, іспит.

Механіка

Механіка як основа фізичної науки. Поняття про час і простір, принцип відносності. Кінематика точки та системи точок, закон Ньютона, симетрії та закони збереження, рух тіл змінної маси, рух в полі тяжіння, динаміка твердого тіла, механічні коливання, елементи механіки суцільного середовища.

Молекулярна фізика

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни та перетворення в кожному зі станів та фазові переходи, основні поняття термодинаміки та кінетичної теорії газів. Явища переносу, основа фізики розчинів, уявлення про будову кристалічних, аморфних, рідинно-кристалічних та полімерних речовин.

Електрика і магнетизм

Електричне і магнітне поля, їхній взаємозв'язок, напруженість, спрямованість, енергія. Магнітні властивості речовин в залежності від їхньої природи, можливості застосування в техніці електричного і магнітного полів.

Оптика

Світло та його взаємодія з речовиною, поняття геометричної, хвильової та квантової оптики, головні закони, які дають опис оптичних явищ, та використання цих законів в оптичних приладах, а також у різних галузях природознавства.

Атомна та ядерна фізика

Основні поняття та принципи квантової теорії, розв'язок рівняння Шредінгера для атома водню. Квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Основи спектроскопії конденсованих середовищ. Будова ядра та елементарних частинок. Ядерні реакції та методи їх опису. Практичне використання ядерної енергії, екологічні аспекти ядерної енергетики та безпеки.

Інформатика, обчислювальні машини та програмування (ХМ.Б.216)

4 зал. б., 1 год./тиж., 1-6 трим., залік.

Історичний нарис розвитку обчислювальної техніки та методів програмування. Моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у хімії, фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їхня класифікація. Мова Паскаль. Методи проектування

програм. Основні прийоми моделювання хімічних та фізико-хімічних процесів. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Неорганічна хімія (ХМ.Б.486)

3 зал. б., 8 год./тиж., 1-2 тρι м., іспит.

Мета курсу — створення бази для подальшого вивчення органічної, фізичної, колоїдної та інших курсів хімії. Основні хімічні закони, електронна будова та фізичні й хімічні властивості елементів (основних та побічних підгруп). Наслідки впливу хімічних елементів та їх сполук на людину і живу природу. Семінарські та лабораторні роботи, самостійне вивчення додаткового матеріалу.

Органічна хімія (ХМ.Б.432)

6 зал. б., 8 год./тиж., 4-5 тρι м., залік, іспит.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни, ароматичні, в тому числі поліядерні сполуки), їх галоген-, гідроксо- та амінопохідні, кетони, альдегіди, ефіри, карбонові кислоти та їхні похідні. Хімічна будова сполук та її зв'язок з хімічними, фізичними властивостями та реакційною здатністю органічних речовин. Органічні сполуки як необхідні елементи життєдіяльності людини та існування екосистеми, роль синтетичних органічних сполук у виникненні екологічних проблем, пов'язаних з їх використанням в АПК та інших сферах людської діяльності.

Фізична хімія (ХМ.Б.432)

6 зал. б., 8 год./тиж., 7-8 тρι м., залік, іспит.

Основні напрями фізичної хімії: хімічна термодинаміка, фазові та хімічні рівноваги, теорія розчинів, кінетика та каталіз, електрохімія.

Розділи термодинаміки і термохімії: перше, друге та третє начала термодинаміки, поняття про ентропію та ентальпію, характеристичні функції та термодинамічні потенціали. Застосування першого начала термодинаміки до хімічних процесів. Закон Гесса та залежність теплового ефекту від температури.

Вивчення кінетики хімічних реакцій, механізму гомогенних та гетерогенних хімічних реакцій, гомогенного та гетерогенного каталізу, молекулярності та порядку реакцій.

Розглядаються питання хімічних рівноваг та швидкості хімічних реакцій, залежності швидкості хімічних реакцій від температури, рівняння Ареніуса та поняття енергії активації, теорія активних зіткнень, методи перехідного стану, ланцюгові, фотохімічні та радіаційно-хімічні реакції. Основи теорії розчинів, явища розчинності речовин та осмосу, закони Рауля та Коновалова. Вирази концентрації розчинів, криоскопія та ебуліоскопія, теорія перегонки та явища азеотропії. Основи теоретичної та прикладної електрохімії, електродні процеси та реакції, явища електролізу та електродіалізу. Семінарські та лабораторні заняття, самостійне оволодіння окремими розділами фізичної хімії.

Колоїдна хімія (ХМ.Б. 135)

4 зал. б., 3 год./тиж., 7-8 тρι м., залік, іспит.

Основні закони та положення, пов'язані з дисперсністю твердих тіл та поверхневими явищами і адсорбцією. Питання адсорбції твердою поверхнею, типи адсорбції, рівняння Шишковського, Ленгмюра, Гіббса, БЕТ та їхнє застосування, визначення ізотерм та ізобар. Іонний обмін в природних і технологічних процесах, основи хроматографії. Дисперсність та колоїдний стан речовин, оптичні, електроповерхневі та електрокінетичні явища, структурна та агрегативна стійкість дисперсій, теорія ДЛФО. Роль поверхневих та колоїдно-хімічних процесів у живій природі, можливість використання колоїдно-хімічних процесів в екохімічному аналізі, екологічні аспекти колоїдної хімії.

Аналітична хімія (ХМ.Б.432)

6 зал. б., 8 год./тиж., 4-5 тρι м., іспит.

Теоретичні основи хімічного аналізу, методи якісного та кількісного неорганічного аналізу, техніка аналітичних робіт. Аналіз катіонів I—IV груп, аналіз аніонів, ваговий та об'ємний аналіз. Основи оптичного, електрохімічного, хроматографічного, радіометричного аналізу та принципів їх використання для аналізу об'єктів довкілля. Семінарські та лабораторні роботи з кількісного та якісного аналізу з використанням сучасних хімічних та фізико-хімічних методів.

Квантова механіка і квантова хімія (ХМ.Б.162)

3 зал.б., 3 год./тиж., 8-10 тρι м., залік, іспит.

Теорія та типи хімічного зв'язку в молекулах та твердих тілах. Будова молекул і

реакційна здатність, квантовохімічні характеристики реакційної здатності сполук та механізми хімічних реакцій у газовій фазі. Застосування квантової хімії в теорії адсорбції і каталізу, для дослідження різноманітних властивостей речовин та їхніх хімічних перетворень, а також в комп'ютерному синтезі нових матеріалів (сорбентів, каталізаторів). Семінарські заняття.

Хімія високомолекулярних сполук (ХМ.Б.162)

4 зал. б., 2 год./тиж., 7-9 трим., залік.

Полімерний стан речовин, основи процесів синтезу полімерів (полімеризація, поліконденсація, отвердіння, зшивання), полімераналогічних перетворень та макромолекулярних реакцій. Опис закономірностей кінетики полімеризації та поліконденсації, елементарних стадій реакцій полімеризації, констант реакцій приєднання, переносу та обриву ланцюга. Взаємозв'язок закономірностей синтезу полімерів з їхньою хімічною будовою та властивостями. Фізична хімія високомолекулярних сполук: розчини полімерів та їхні властивості, молекулярна маса, конфігурація і конформація полімерних ланцюгів, характеристики макромолекулярного клубка, термічні, теплофізичні та механічні, хімічні властивості полімерів, їхня корозійна та кліматична стійкість, екологічні аспекти хімії та фізико-хімії полімерів. Семінарські заняття, самостійне вивчення окремих розділів курсу.

Кристалохімія (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., Ютрим., іспит.

Основи кристалографії та кристалохімії, взаємозв'язок хімічної будови і складу сполук з їхньою кристалічною будовою, вплив кристалічної будови речовин на їхні хімічні властивості, основні типи кристалічних структур і будова їхніх ґраток. Будова природних та синтетичних кристалічних речовин, їхнє практичне використання.

Будова речовини (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Основи будови речовини в газовому, рідкому та кристалічному станах та у вигляді плазми. Поняття геометрії молекул, передбачення їх форми та конформації. Порівняльні характеристики газів, рідин, скла, рідких кристалів та рідких монокристалів.

Хімічна технологія (ХМ.Б.135)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 10-11 трим., залік, іспит.

Основні поняття про технологічні процеси в хімічних та споріднених виробництвах, їхні закономірності та принципи технічного оформлення. Опис технологічних процесів неорганічної хімії, органічного синтезу та тонкого органічного синтезу. Основи нових екологічних технологій (маловідхідних, із замкнутим виробничим циклом, безреагентних, енерго-, ресурсозберігаючих). Семінарські заняття.

Фізичні методи дослідження речовин (ХМ.Б.108)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Основні види хроматографічних методів аналізу та спрощена теорія хроматографічного процесу. Принципи мас-спектроскопії та хромато-мас-спектроскопії та їхнє використання для аналізу об'єктів довкілля. Основи ЯМР-спектроскопії як високо специфічного та інформативного методу аналізу неорганічних, органічних та біоорганічних речовин. Поєднання різних фізико-хімічних методів для ефективного використання в аналізі об'єктів довкілля (ЯМР — хромато-мас-спектроскопія — високоєфективна рідинна хроматографія тощо). Семінарські та лабораторні заняття.

Методика викладання хімії (ХМ.Б.108)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Методичні особливості викладання хімії. Вказано на необхідність закріплення знань про основні закони та положення хімії як основи для свідомого розуміння будови та властивостей розмаїття природних та синтетичних речовин. Вказано на дотримання у викладанні хімії принципів наглядності та наочності, вироблення навиків роботи з хімічними речовинами та постановки навчального експерименту, переходу від простого до більш складного пояснення хімічних процесів та їхніх закономірностей. Для закріплення набутих знань та оволодіння практичними навиками викладання в школі передбачена педагогічна практика.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих навчальних дисциплін

Практикум з аналізу об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., Ютрим., залік.

Розвиток у студентів практичних навичок застосування хімічних і фізико-хімічних методів аналізу для розв'язання екологічних та екохімічних задач. Оволодіння сучасними методами аналізу складних сумішей: капілярна газова хроматографія, газова хроматографія — мас-спектроскопія, високоефективна рідинна хроматографія та магнітно-резонансна спектроскопія. Лабораторний практикум виконується на базі сучасної лабораторії, обладнаної найновішими приладами фізико-хімічного аналізу.

Хроматографія в аналізі об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трім., залік.

Практикум передбачає вироблення у студентів навичок роботи з аналізу складних газових сумішей з використанням капілярної газової хроматографії, рідинних складних сумішей і розчинів — високоефективної рідинної хроматографії та тонкошарової хроматографії, практичне ознайомлення з адсорбційною, йонообмінною, ситовою хроматографією, хроматографією на прищеплених фазах.

Спектральні методи в аналізі об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трім., залік.

Практикум передбачає розвиток у студентів практичних навичок роботи з сучасним спектральним обладнанням з метою аналізу зразків складних об'єктів довкілля. Основною метою практикуму є оволодіння студентами методами аналізу з використанням ІЧ-, УФ-, ЕПР-, ЯМР- та мас-спектроскопії для екохімічного аналізу газоподібних, рідких та твердих зразків об'єктів довкілля.

Статистична обробка експерименту в хімії (ХМ.Б.54)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трім., іспит.

У курсі викладено елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їхнє застосування до вирішення екохімічного контролю. З використанням концепцій суб'єктивної ймовірності викладено вступ до теорії ризику.

Хімія навколишнього середовища (ХМ.Б.54)

3 зал. б., 2 год./тиж., Ютрим., залік.

Основи теоретичних та прикладних знань про хімічну будову і властивості природних органічних сполук, які є складовими живих і відмерлих організмів та продуктів їхньої життєдіяльності. Класифікація природних органічних сполук та їхніх хімічних властивостей з точки зору нейтралізації шкідливого впливу штучно внесених в екосистему забруднень та застосування в екохімічному аналізі. Семінарські заняття та самостійне вивчення окремих розділів курсу.

Методи виділення і дослідження природних сполук (ХМ.Б. 162)

3 зал. б., 2 год./тиж., 9-11 трім., залік, іспит.

Питання організації роботи з виділення зразків природних сполук із об'єктів довкілля та проведення хімічних та фізико-хімічних досліджень. Основи методів екстракції і концентрування мікрокількостей природних і синтетичних органічних сполук та важких металів з природних об'єктів. Основні методи дослідження природних сполук та їхні особливості.

Аналіз природних сполук (ХМ.Б.108)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10-11 трім., залік.

Способи підготовки природних сполук до аналізу та сучасні методи їхнього дослідження: ІЧ-, УФ-, ЯМР-, ЕПР-спектроскопія, хімічний елементний аналіз, хроматографія, мас-спектроскопія та колоїдно-хімічні методи аналізу природних сполук.

Екологічний менеджмент, маркетинг та право (ХМ.Б.54)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 7 трім., залік.

Основні поняття екологічного менеджменту, маркетингу та права, їхній взаємозв'язок. Основи екологічного менеджменту, його важливість для організації та управління таким складним процесом як моніторинг окремих еко-об'єктів, екосистем, регіонів та країни. Функції менеджменту та маркетингу в природоохоронних заходах та його значення для економіки цих заходів. Правові засади екологічного менеджменту, систематичний аналіз законодавчих актів та підзаконних нормативних документів стосовно екологічних проблем. Зарубіжний досвід в галузі екологічного менеджменту та екологічного права.

Екологічна політика і міжнародне природоохоронне співробітництво (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Екологічне законодавство України та інших країн з високим рівнем екологічної законодавчої бази. Аналіз екологічних програм та політики політичних партій і рухів України та інших країн, роль громадських організацій в постановці та вирішенні екологічних проблем. Аналіз міжнародних екологічних угод та конвенцій і їхнє виконання в Україні. Правові, економічні та інші аспекти міжнародного природоохоронного співробітництва та вирішення проблеми трансграничного переносу шкідливих та екологічно небезпечних забруднень, міжнародний моніторинг і контроль джерел забруднень атмосфери та водних систем. Семінарські заняття та самостійне вивчення окремих розділів курсу.

ЕКОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Загальна екологія (ЕЛ.Б.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит, Вишенська І. Г.

Основні закономірності взаємовідносин організмів та середовища, принципи і концепції екологічної системи, методи якісної і кількісної оцінки стану екосистем. Початок: ФМ.Б.02.

Продовження: ЕП.Б.07, 09, 11, 15, 21, 26.

Основи геології (ЕЛ.Б.07)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Загнітко В. М.

Ендогенні та екзогенні геологічні процеси, породоутворюючі та акцесорні мінерали магматичних, осадових та метаморфічних гірських порід. Утворення Землі, її розвиток, геологічні події, що передували сучасному її вигляду, рух континентів, клімат на Землі в далекому минулому і його зміни в процесі її розвитку, чому і коли вимерли динозаври, коли з'явилася людина й до чого призвела її бурхлива діяльність.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Екологічне право (ЕЛ.Б.08)

1 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік.

Принципи екологічного права, правового забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів, правового забезпечення розумної пріоритетності екологічних вимог. Основи екологічного законодавства європейських країн та США у порівнянні із екологічним законодавством країн Східної Європи та України: проблеми розробки сучасного екологічного законодавства України. Об'єкти екологічного права. Співвідношення екологічного права з іншими галузями права.

Початок: ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 12, 15, 21, 26.

Методи вимірювання параметрів довкілля (ЕЛ.Б.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Посудін Ю. І.

Основні параметри атмосфери, літосфери і гідросфери, а також фізичні, хімічні й біологічні методи їх вимірювання. Нормативи і стандарти якості елементів довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Популяційна екологія (ЕЛ.Б.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Дідух Я. П.

Структури та властивості популяцій, позитивні та негативні типи взаємодії між видами, регуляція чисельності популяцій та характер їхнього розселення.

Початок: МА.Б.01, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.13, 12, 15, 21, 26.

Основи ґрунтознавства (ЕЛ.Б.12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Фіалко О. Й.

Ґрунти як багатокомпонентні системи. Фізичні, фізико-хімічні, фізико-механічні властивості ґрунтів, зміни цих властивостей під впливом діяльності людини.

Шляхи підвищення родючості ґрунтів.
Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 11.
Продовження: ЕЛ.Б.12, 15, 21, 26.

Географія (ЕЛ.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шевченко В. О.
Основи фізичної та економічної географії.
Початок: ФМ.Б.02, ЕЛ.Б.30.
Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Геоморфологія (ЕЛ.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Чирка В. Г.
Багатоманітність форм рельєфу як результат взаємодії ендегенних та екзогенних геологічних процесів. Ландшафтознавство, ландшафтна екологія та геохімія ландшафтів.
Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ЕЛ.Б.30, 12.
Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26.

Екологія людини (ЕЛ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Малюк В. І.
Екологія популяцій людства, основи популяційної концепції, екологічний зміст величини й густоти популяцій людини, динаміка чисельності людства в історичному аспекті, локальні та глобальні наслідки популяційного вибуху, різновиди вікової популяційної структури та її можливі політичні й економічні ефекти, мобільність та основні напрями міграцій популяцій людства.
Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30, 08, 10, 11.
Продовження: ЕЛ.Б.21, 26, 27.

Метеорологія і кліматологія (ЕЛ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Волощук В. М.
Основні кліматоутворюючі фактори, їхній вплив на погоду та клімат даної території. Фізичні механізми, що визначають зовнішній вплив на кліматичну систему атмосфери, рельєф та складні взаємозв'язки кліматичних факторів.
Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.
Продовження: ЕЛ.Б.17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27.

Основи статистичного аналізу даних (ЕЛ.Б.18)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Середа Л. І.
Елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їхнє застосування до вирішення екологічних проблем. На підставі концепцій суб'єктивної ймовірності вступ до теорії ризику.
Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.
Продовження: ЕЛ.Б.20, 22, 23, 24, 25, 26, 27.

Ландшафтна екологія (ЕЛ.Б.21)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Гоодзинський М. Д.
Закономірності взаємовідносин організмів та середовищ в залежності від ландшафту. Основні розділи: екологія прісних водоймищ, моря та лиманів, екологія суші.
Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.
Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 25, 26, 27.

Моніторинг навколишнього середовища (ЕЛ.Б.22)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Боголюбов В. М.
Сучасні методи оцінки та прогнозу стану довкілля. Дистанційні методи досліджень.
Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.
Продовження: ЕЛ.Б.23, ЕЛ.Б.24, ЕЛ.Б.26, ЕЛ.Б.27.

Біогеохімія (ЕЛ.Б.28)

2 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.
Основи біогеохімії та гідрогеохімії, біогеохімія ландшафтів та біогеохімія техногенезу.
Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.
Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 26, 27.

Екологічна експертиза (ЕЛ.Б.23)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Вишеньська І. Г.
Глобальні та регіональні зміни в екологічних системах, що розвиваються внаслідок науково-технічного прогресу. Необхідність розробки заходів щодо запобігання руйнування біогеоценозів та біосфери в цілому. Підходи до оцінки та експертизи стану довкілля.
Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.
Продовження: ЕЛ.Б.25, 24, 26, 27.

Нормування антропогенного навантаження на довкілля (ЕЛ.Б.24)*1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 три м., залік, Замостян П. В.*

Форми та критерії оцінки якості довкілля і ступеня його забруднення. Екологічне нормування антропогенних забруднень. Гранично допустимі екологічні навантаження на довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04,06, ЕЛ.Б.30, 12,16,18,22,23.
Продовження: ЕЛ.Б.25, 26, 27.

Радіоекологія з основами радіобіології (ЕЛ.Б.26)*3 зал. б., 4 год./тиж., 11 три м., залік, Замостян В. П.*

Механізми впливу іонізуючого та неіонізуючого випромінювання на тваринний і рослинний світ і людину, рух радіонуклідів техногенного і природного походження в біогеохімічних циклах, по трофічних ланцюжках і мережах, вплив на довкілля радіаційної аварії на ЧАЕС. Основи радіобіології.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16,18.
Продовження: ЕЛ.Б.27.

Моделювання і прогнозування стану довкілля*1 зал. б., 2 год./тиж., 11 три м., залік, Бей ко І. В.*

Основні методи моделювання і прогнозування стану природних та штучних екологічних систем і процесів, що в них відбуваються, з елементами аналізу стану та змін екосистем.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 17, 18, 19, 22, 24, 26, 27.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін**Екологія мікроорганізмів (ЕЛ.Б.201)***3 зал. б., 4 год./тиж., 4 три м., іспит, Карпенко В. І.*

Способи взаємодії мікроорганізмів з довкіллям. Участь мікроорганізмів у біогеохімічних кругообігах та закономірності існування природних асоціацій мікроорганізмів.

Початок: ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11,12, 16, 18, 27.

Екологія рослин (ЕЛ.Б.202)*2,5 зал. б., 2 год./тиж., 5-6 трим., залік, іспит, Вишеньська І. Г.*

Основи морфології та систематики рослин, питання розповсюдження основних видів рослин на Україні, пристосування рослин до умов довкілля або до змін окремих його факторів, відносини між рослинами в біоценозах.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27.

Екологія тварин (ЕЛ.Б.203)*2.5 зал. б., 2 год./тиж., 5-6 трим., залік, іспит, Малюк В. І.*

Загальна характеристика, особливості будови, життєдіяльності, розповсюдження основних груп безхребетних та хребетних тварин.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 16, 18, 27.

Агроекологія (ЕЛ.Б.205)*1 зал. б., 2 год./тиж., 7 три м., залік, Боголюбов В. М.*

Основні види взаємодії суспільства і природи у сфері землеробства. Методи боротьби із забрудненнями біосфери, що виникають у результаті сільськогосподарської діяльності людини. Альтернативні технології, що мінімально руйнують довкілля.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕП.Б.22, 23, 24, 27.

Ресурси та охорона навколишнього середовища (ЕЛ.Б.206)*3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Карпенко В.І.*

Підходи до вивчення і аналізу стану енергетичних, водних, мінеральних та інших ресурсів, сільського та лісового господарства, аквакультури, землекористування.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕП.Б.22, 23, 24, 27.

Палеоекологія (ЕЛ.Б.209)*2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Безусько А. Г.*

Структура угруповань та реконструкції абіотичних факторів, що існували в минулі геологічні епохи. Використання палеоекологічних даних для прогнозуван-

ня розвитку сучасних екосистем.

Початок: БЛ.Б.03; ХМ.Б.04, 06; ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Екологічна біоіндикація (ЕЛ.Б.209)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трім., залік, Дідух Я. П.

Професійно орієнтований курс, який знайомить з основами біоіндикації стану основних складових сфери. Історичний огляд розвитку методів біотестування. Розглядаються три основних системи біоіндикації. Методи біотестування. Особливості методики й умов біотестування. Характеристики тест-об'єктів.

Екологія водоймищ з основами гідробіології (ЕЛ.Б.208)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трім., залік, Романенко В. Д.

Гідросфера і біота, що заселяє гідросферу, класифікація та основні властивості водної біоти, водні біогеоценози.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.21, 22, 23, 24, 27.

Основи екологічної політики (ЕЛ.Б.210)

2 зал. б., 2 год./тиж., 11 трім., залік, Замостян П. В.

Елементи нормативних і законодавчих положень, конвенції, міжнародні угоди, що стосуються природоохоронної діяльності, принципи підготовки і прийняття управлінських рішень.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18, 22, 23.

Управління природоохоронницькою діяльністю (ЕЛ.Б.211)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трім., залік, Замостян П. В.

Система державного управління природоохоронною діяльністю в Україні; законодавча база національної та міжнародної екологічної політики. Пріоритети в екологічній політиці України. Інструменти та методи природоохоронної діяльності, основи експертизи природоохоронних проектів.

Просторовий аналіз екосистем (ЕЛ.Б.212)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трім., залік, Потапенко В. Г.

Теорія, методика і технологія аналізу просторової (територіальної) інформації про екосистеми, в тому числі про абіотичні компоненти природного середовища (гірські породи, ґрунти, води, повітряні маси) та їх антропогенну трансформацію, зокрема, забруднення. Набуття навиків складання екологічних карт та просторових моделей на основі базових знань про стандартні загальновживані в світі програми просторового комп'ютерного моделювання в геоінформаційних системах (ГІС) (Map Info та Arc View) та тривимірного моделювання (Surfer).

Екологічна біотехнологія (ЕЛ.Б.213)

2 зал. б., 4 год./тиж., 9 трім., залік, Ключей ко О. Л.

Професійно орієнтований курс, який знайомить з основними положеннями сучасної біотехнології, зокрема, з методами клонального мікророзмноження, клітинної селекції рослин, генетичної інженерії і трансгенних рослин та тварин. Розглядаються молекулярні та екологічні аспекти використання фіторегуляторів. Біоконверсія. Виробництво білків одноклітинних організмів. Біоенергетика. Виробництво енергії з біомаси за допомогою мікроорганізмів. Мікробна переробка відходів і побічних продуктів сільського господарства та промисловості. Мікробна деградація та конверсія. Мікроорганізми як індикатори забруднення навколишнього середовища.

Соціоекологія (ЕЛ.Б.214)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трім., залік, Білявський Г. О.

Професійно орієнтована дисципліна, яка знайомить з соціологічними, філософськими, соціокультурними та природничими передумовами і поняттями соціоекології, яка визначає умови сталого розвитку суспільства з метою збереження екологічної рівноваги на Землі. Розглядаються зв'язки між соціально-економічними і соціально-політичними умовами розвитку держав та особливостями природокористування і природозбереження.

Загальна генетика (ЕЛ.Б.215)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трім., залік, Безусько А. Г.

В курсі передбачається викладання загальних основ науки про спадковість та мінливість, методів управління цими процесами. Основне завдання курсу вбачається у формуванні в студентів сучасного рівня знань з генетики, які необхідні для розуміння мікро- та макроеволюційних процесів, що відбуваються в різно-

манітних екосистемах.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

ФІЗИКА

(програма підготовки спеціаліста — «Фізика біологічних систем»)

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вища математика. Основи математичного аналізу (ФМ.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 три м., іспит, Городній М. Ф.

Дійсні числа та їх властивості, числові множини, границі послідовностей, поняття функції та способи завдання функції, неперервні та розривні функції, похідні функцій, диференціал та його властивості, методи дослідження функції за допомогою похідних, вектор-функція та елементи векторного аналізу. Невизначений та визначений інтеграл, методи інтегрування елементарних функцій.

Продовження: ФМ.Б.02, 03, 04.

Аналіз функції багатьох змінних (ФМ.Б.02)

3 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Вишенський В. А.

Ознайомлення з диференціюванням та інтегруванням функцій багатьох змінних і застосування цих методів для знаходження екстремумів, об'єктів, а також до фізичних та економічних задач.

Початок: ФМ.Б.01.

Продовження: ФМ.Б.03, 04.

Аналітична геометрія та лінійна алгебра (ФМ.Б.03)

3 зал. б., 4, 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, Пилявська О. С.

Оволодіння студентами природничого факультету фундаментальними поняттями лінійної алгебри та аналітичної геометрії («векторний простір», «євклідов простір», «лінійний оператор»), оволодіння методами розв'язування систем лінійних рівнянь, обчислення визначників, дослідження лінійних операторів та квадратичних форм. Вивчаються властивості основних геометричних об'єктів, пряма площина, криві та поверхні другого порядку. Розглядається застосування відповідного математичного апарату до фізичних задач.

Початок: ФМ.Б.01, 02.

Продовження: ФМ.Б.04.

Диференціальні та інтегральні рівняння (ФМ.Б.04)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Митник Ю. В.

Методи інтегрування звичайних диференціальних рівнянь та застосування диференціальних моделей для опису й аналізу різноманітних процесів і явищ природознавства.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03.

Методи математичної фізики (ФМ.Б.05)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., іспит, Голод П. І.

Рівняння математичної фізики в частинних похідних, їх класифікація та зведення до канонічного вигляду. Рівняння гіперболічного типу. Теорія розповсюдження хвиль. Параболічні рівняння. Системи рівнянь біохімічних реакцій з дифузією. Біфуркація розв'язків. Рівняння еліптичного типу. Метод розділення змінних та метод функцій Гріна. Чисельні методи. Нелінійні рівняння. Солітони та солітоноподібні розв'язки. Основні спеціальні функції (функції Бесселя, Лежандра, Чебишева-Ерміта). Елементи теорії узагальнених функцій.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 10, 12, 13, 14, 15, 16.

Теорія ймовірностей та математична статистика (ФМ.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Оленко А. Я.

Теоретичні основи теорії ймовірностей та математичної статистики та їхні застосування в обробці експериментальних даних. Ймовірності випадкових подій, випадкові величини та їх властивості. Описова статистика, теорія оцінювання параметрів та перевірки гіпотез. Початкові навички роботи із статистичними пакетами.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04.

Програмування та математичне моделювання-1**Програмування та математичне моделювання-2 (ФМ.Б.07)**

2 Зал. б., 4 год./тиж., 4-7 трим., іспит, Лебова М. І.

Поняття про моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їх класифікація. Методи проектування програм. Основні прийоми моделювання фізичних та біофізичних процесів. Скінченно-оїзницеві схеми для рівнянь з частинними похідними. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Я щук В. М.

Оглядовий курс, що складається з п'яти частин: механіки, молекулярної фізики, електрики, оптики, фізики атома та ядра. Основна мета — дати панораму фізичної науки як основи сучасного природознавства. Розглядається методологія фізичної науки за схемою узагальнення результатів спостережень, побудови фізичних моделей, гіпотез та теорій, постановки експериментів по їхній перевірці, введення фізичних величин та формулювання фізичних законів як кількісних співвідношень між ними.

Початок: ФМ.Б.01.

Продовження: ФМ.Б.12, 13, 14, 15, 16.

Молекулярна фізика (ФМ.Б.12)

2 зал б 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Шиманська О. Т.

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни в кожному із станів, та про фазові переходи. Основні поняття термодинаміки, кінетичної теорії газів та рідин. Явища переносу, основи фізики розчинів, елементи синергетики, уявлення про будову кристалічних, аморфних та полімерних речовин.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10.

Продовження: ФМ.Б.13, 14, 15, 16.

Електрика та магнетизм (ФМ.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Анісімов І. О.

Поняття про електричне та магнітне поля, про взаємодію зарядів та струмів, про збудження та розповсюдження електромагнітних хвиль. Електричні та магнітні властивості речовин в залежності від їхньої природи, а також принципи їх застосування в сучасних технологіях.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Продовження: ФМ.Б. 14, 15, 16.

Оптика (ФМ.Б.14)

2 5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Рудько Г. Ю., Лисенко В. М.

Світло та його взаємодія з речовиною. Поняття геометричної, хвильової та квантової оптики; основні закони та їх математичне формулювання. Використання цих законів в оптичних приладах, а також у різних галузях природознавства. Сучасні лазерні технології. Навики роботи з поширеними оптичними приладами.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14.

Продовження: ФМ.Б.15, 16.

Фізика атома і атомних явищ (ФМ.Б.15)

2 5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Рудько Г. Ю., Вінніченко М. В.

Закони та уявлення сучасної квантової фізики щодо опису руху мікрочастинок та їх хвильових властивостей. Феноменологічні основи квантової теорії матерії. Поняття про хвильову функцію та рівняння Шредінгера. Квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Квантова природа світла, аналіз процесів у лазерах. Основи атомної спектроскопії конденсованих середовищ.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14.

Продовження: ФМ.Б.16.

Фізика ядра і елементарних частинок (ФМ.Б.16)

1,5 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Прокопець Г. О.

Будова ядра та «елементарних частинок». Ядерні реакції та методи їх опису. Питання практичного використання ядерної енергії та екологічні аспекти ядерної проблеми. Сучасний стан фізики високих енергій і теорії елементарних частинок.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14, 15.

Класична механіка (ФМ.Б.21)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 5-6 трим., іспит, Голод П. І.

Принцип екстремальної дії, функція Лагранжа, рівняння механіки у формі Ейлера-Лагранжа; симетрії і закони збереження; механіка твердого тіла; теорія малих коливань, нелінійні коливання; механіка Гамільтона: канонічні рівняння руху, дужка Пуассона, канонічні перетворення, теорія Гамільтона-Якобі; інтегровні гамільтонові системи, змінні «дія-кут».

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 12, 13.

Продовження: ФМ.Б.22, 23, 24, 25.

Електродинаміка (ФМ.Б.22)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Загородній А. Г.

Основи класичної теорії поля та спеціальної теорії відносності. Рівняння електромагнітного поля у вакуумі та речовині, методи їх інтегрування. Випромінювання, розповсюдження та розсіювання електромагнітних хвиль.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 14, 15, 16, 21.

Продовження: ФМ.Б.23, 24, 25.

Квантова теорія (ФМ.Б.24)

3 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Голод П. І.

Основні принципи квантової механіки, обґрунтовується операторна природа спостережуваних величин, основні рівняння квантової механіки. Найважливіші одностатинкові задачі (квантові осцилятори, атом водню, частинка зі спіном у магнітному полі), квантова теорія систем багатьох частинок та її застосування до багатоелектронних атомів. На прикладі рівняння Дірака демонструється принцип релятивістської квантової механіки та квантової теорії поля.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23.

Продовження: ФМ.Б.25.

Термодинаміка і статистична фізика (ФМ.Б.25)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Пінкевич І. П.

Загальні властивості великих сукупностей атомів і молекул та загальні закономірності, що мають місце при встановленні рівноваги в таких системах. Статистичні методи та математичний апарат теорії ймовірностей застосовується для обґрунтування законів термодинаміки та фізики конденсованого середовища. Методи обчислення фізичних характеристик рівноважних макроскопічних систем.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 12, 21, 22, 24.

Продовження: ФМ.С.27.

Квантова теорія багаточастинкових систем (ФМ.С.26)

3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Голод П. І.

Принцип нерозпізнавальності частинок і його наслідки; теорія багатоелектронних атомів, самоузгоджене поле; багатоатомні молекули та їх симетрія, електронні стани молекул; слабозв'язаний бозе-газ, явище надплинності; теорія фермі-газу та фермі-рідини; електрони в твердому тілі та їх взаємодія з коливаннями ґратки; явище надпровідності.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Фізична кінетика (ФМ.С.27)

3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Пінкевич І. П.

Макроскопічна теорія процесів у статистично нерівноважних системах. Кінетична теорія газів та рідин; статистичний опис електромагнітних процесів; нерівноважні явища в біологічних та хімічно-реагуючих системах; кінетичні процеси в конденсованих середовищах; кінетика фазових перетворень.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Фізика неупорядкованих систем (ФМ.С.314)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Лебовка М. І.

Визначення основних типів неупорядкованості; експериментальні методи дослідження неупорядкованих середовищ; статистична механіка неупорядкованих середовищ; прояви неупорядкованих станів у різних типах фізико-біологічних систем; колоїдно-фізичні проблеми неупорядкованих систем і застосування фрактальної концепції до аналізу структури неупорядкованості.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Самоорганізація в біологічних системах (ФМ.С.315)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Харк'янен В. М.

Процеси самоорганізації в біологічних системах різного рівня складності. Виникнення стійких біологічних структур, режими їхнього функціонування в за-

лежності від зовнішніх умов. Роль процесів самоорганізації в розвитку та еволюції живих організмів.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 25, 26.

Фізика біополімерів (ФМ.С.44)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 три м., іспит, ГоворунД. М.

Завдання, об'єкти і методи фізики біополімерів. Структурно-фізичні властивості компонентів ДНК. Водневе зв'язування нуклеотидних основ та нуклеозидів. Роль стереохімічної нежорсткості компонентів ДНК та їхня залежність від послідовності нуклеотидних основ. Білки та їх просторова будова. Фізика ферментів. Сучасні біофізичні уявлення про перебіг елементарного ферментативно-каталітичного акту. Роль води у функціонуванні біополімерів.

Початок: ФМ.Б. 10, 11,23,24, 25,26.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів –16)

Експериментальні методи молекулярної біофізики (ФМ.Б.42)

2.5 зал. б., 2, 4 год./тиж., 5-6 три м., іспит, ГоворунД. М.

Завдання, об'єкти і методи сучасної експериментальної молекулярної біофізики. Дифракційні методи вивчення просторової будови біополімерів та їх комплексів: електронографія, рентгенографія, нейтроннографія. Оптичні методи дослідження фізичних властивостей біополімерів: релєєвське розсіювання світла та фотонно-кореляційна спектроскопія, коливальна спектроскопія (Раманівська та ІЧ-поглинання), спектроскопія УФ-поглинання, акустична спектроскопія, методи нелінійної оптики. Резонансні методи: спектроскопія ЯМР та її найважливіші модифікації, резонансна Раманівська спектроскопія.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Навчально-науковий семінар «Принципи самоорганізації живих систем» (ФМ.Б.31)

2зал. б., 1 год./тиж., 7,8, 10 трим., теза, Харк'янен В. М.

Фізичні основи функціонування біологічних макромолекул. Принципи організації та самоорганізації біологічних систем різного рівня складності. Фізичні механізми процесів перетворення енергії в біосистемах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Моделювання фізичних і біологічних систем (ФМ.Б.32)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Лебовка М. і.

Основні концепції та особливості використання методів моделювання фізичних і біологічних систем. Коливальні процеси у біофізичних системах, явища хаосу. Процеси перколяції, ріст фрактальних структур у біологічних і біолоїдних системах, моделювання росту бактеріальних колоній, дифузійні явища в неупорядкованих середовищах. Особливості застосування методів Монте-Карло і молекулярної динаміки для вивчення структури речовин у різних агрегатних станах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 07.

Основи електро- та радіотехніки (ФМ.Б.33)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Анісі мов І. О.

Явища в лінійних електричних колах, найбільш поширені електронні прилади та аналогові системи на їх основі.

Початок: ФМ.Б.01,02, 03,04, 05, 10, 12, 13, 14.

Методика викладання фізики (ФМ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Ляшенко О. І.

Фізика як навчальний предмет. Дидактичні основи навчання фізики в школі. Методика навчання фізики в основній школі. Методика вивчення загального та теоретичного курсів фізики в середній школі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14, 21, 22, 23.

Астрофізика (ФМ.Б.35)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Криводубський В. Н.

Астрофізичні об'єкти і методи їх спостережень. Еволюція зірок та галактик, ядерні джерела випромінювання. Астрофізика Сонця, основні закони сонячної циклічності, сонячно-земні зв'язки. Сучасні моделі астрофізичних об'єктів: нейтронних зірок, пульсарів, інших об'єктів Всесвіту. Проблеми нейтронного випромінювання прихованих мас та «чорних дірок».

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14.

Теорія суцільного середовища (ФМ.Б.41)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Макарець М. В.

Основні принципи та рівняння суцільного середовища. Рівняння руху ідеальної та в'язкої рідини. Рівняння Нав'є-Стокса. Елементи механіки пружного середовища. Поширення звуку в рідинах, газах та твердих тілах. Елементи магнітогідродинаміки та теорії плазми. Теорія впорядкованого та слабковпорядкованого конденсованого середовища. Плинні кристали. Нелінійні хвилі в рідинах та газах, солітонні явища.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 21, 22.

Продовження: ФМ.Б.24, 25.

Теорія функції комплексної змінної (ФМ.В.36)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Прилуцький Ю. І.

Елементи аналізу функцій комплексної змінної. Контурне інтегрування. Ряди Лорана та теорія лишків. Інтеграли типу Коші. Аналітичне продовження. Ріманові поверхні. Застосування комплексного аналізу у фізиці.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 22.

Продовження: ФМ.Б.24, 25, 33.

Симетрія та методи теорії груп у фізиці (ФМ.С.35)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Голод П. І.

Симетрія як універсальний принцип світобудови. Симетрія і групи. Групи симетрії правильних многогранників та їхній зв'язок з групами перестановок. Кристаліграфічні групи. Симетрії багатоатомних молекул. Принцип симетрії живого. Елементи теорії представлення групи та їхнє застосування до теорії малих коливань і опису симетрії електронних станів багатоатомних молекул. Механізми порушення симетрії.

Диференціальна геометрія та елементи топології (ФМ.С.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Голод П. І.

Гладкі многовиди та диференціально-геометричні структури на них. Основні поняття класичної теорії кривих та поверхонь, елементи ріманової геометрії та геометрії, що базується на понятті афінної зв'язності. Основні поняття топології гладких скінченновимірних многовидів, що ілюструються застосуваннями до класифікації замкнених ріманових поверхонь.

Нелінійні хвилі й дисперсивні структури (ФМ.С.36)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Анісімов І. О.

Колівні процеси в системах з однією, багатьма та нескінченною кількістю ступенів вільності, моделі коливних процесів у біохімії та екології. Лінійні, параметричні, нелінійні та автоколивальні системи.

Фрактали у біофізичних системах і медицині (ФМ.С.38)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Лебовка М. І.

Фрактальна концепція, її роль у феноменології та інженерних науках. Основні визначення і термінологія. Неупорядкованість і фрактальність, самоподібні системи, методи визначення фрактальної вимірності, методи фармації фрактальних об'єктів, симуляція росту фрактальних структур. Біофізичні реакції у фрактальних системах, процеси абсорбції, протікання в пористих середовищах, міграції, дезінтеграції і дисипації енергії. Фрактальний характер розповсюдження епідемічних захворювань.

Нелінійна оптика (ФМ.С.39)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Поперенко Л. В.

Нелінійна поляризованість середовища. Причина появи нелінійних оптичних явищ. Вимушене комбінаційне розсіяння світла, нелінійна рефракція, явища самовпливу когерентного випромінювання, нелінійне поглинання, самодифракція, обертання хвильового фронту.

Відкриті біофізичні системи поблизу і віддалік рівноваги (ФМ.С.312)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Харк'янен В. М.

Основи термодинаміки незворотних процесів, фізичної кінетики, нерівноважної статистичної термодинаміки, незворотні процеси, що відбуваються у відкритих біологічних системах поблизу і віддалік рівноваги.

Фізика фазових перетворень (ФМ.С.311)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, Шиманська О. Т.

Термодинамічна теорія фазових перетворень першого та другого роду. Класичні та сучасні статистичні теорії квазірівноважних фазових перетворень. Аналіз модельних теорій (модель Ізінга, модель ґратчастого газу). Класична теорія і ряд аспектів сучасних уявлень про кінетику зарядження і кінетику росту нової фази.

Кібернетичні моделі у біофізиці (ФМ.С.45)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Яценко В. О.

Основи кібернетичних систем та їхнє застосування до моделювання біологічних об'єктів. Теорія автоматів, автоматичного керування, розпізнавання образів, теорія інформації та аналізу даних.

Теорія солітонів (ФМ.С.313)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Голод П. І.

Модельні рівняння теорії конденсованого стану та їх солітоноподібні розв'язки. Закони збереження та інтегрованість нелінійних гамільтонових систем. Метод оберненої задачі розсіювання в теорії солітонів. Солітони в дискретних молекулярних ланцюжках. Солітонні моделі в біофізиці.

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)**БІОЛОГІЯ. Перша програма**

а) нормативні дисципліни — кількість залікових балів	— 11
• Біохімія (БЛ.Б.04)	4 зал.б.
• Генетика (БЛ.Б.09)	2 зал. б.
• Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10)	2 зал. б.
• Молекулярна біологія (БЛ.Б. 14)	3 зал. б.
б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни — кількість залікових балів — 7	
• Фізіологія рослин (БЛ.Б.05)	3 зал. б.
• Вірусологія (БЛ.Б.07)	2 зал. б.
• Мікробіологія (БЛ.Б. 12)	3 зал. б.
• Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11)	4 зал. б.
• Радіобіологія (БЛ.Б.26)	3 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor — 19.

ЕКОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни	
• Основи геології	2 зал. б.
• Метеорологія і кліматологія	1 зал. б.
• Загальна екологія	3 зал. б.
• Популяційна екологія	2 зал. б.
• Ландшафтна екологія	2,5 зал. б.
б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни	
• Екологія мікроорганізмів	3 зал. б.
• Екологія рослин	2,5 зал. б.
• Екологія тварин	2,5 зал. б.
• Екологія водоймищ з основами гідробіології	2 зал. б.
• Ресурси та охорона навколишнього середовища	3 зал. б.
• Палеоекологія	2 зал. б.
• Моніторинг навколишнього середовища	2,5 зал. б.
• Моделювання і прогнозування стану довкілля	3 зал. б.
• Управління природоохоронною діяльністю	1,5 зал. б.
• Основи статистичного аналізу даних	1 зал. б.
• Нормування антропогенного навантаження на довкілля	1,5 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor — 18,5.

Дисципліни вільного вибору студента , що пропонуються кафедрами факультету

Вступ до біології (БЛ.Б.35)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Безусько А. Г.

Центральні біологічні положення та закономірності з урахуванням наукових та загальнокультурних аспектів. Основні характеристики живого, його рівні організації та розвиток, проблема біологічної інформації, концепція спадковості. Закономірності спадковості та мінливості, соматична та екзосоматична спадковість.

Біологія стресу (БЛ.Б.36)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік.

Сучасні уявлення про природу стресу. Стрес — загальнобіологічний феномен. Механізми виникнення та розвитку стресових реакцій. Ефекти стресу на рівні організму, клітини та молекулярному рівні. Механізми адаптації організму до стресових навантажень.

Біохімія-2 (БЛ.Б.37)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Донченко Г. В., Куниця Н. І.

Будова та хімічні властивості нуклеїнових кислот різних типів — ДНК та РНК, а також їхніх компонентів — азотистих основ та моносахаридів. Метаболізм нуклеїнових кислот та його регуляція в клітині. Методи хімічного та біологічного синтезу нуклеїнових кислот.

Початок: БЛ.Б.4.

Невідкладна медична допомога (БЛ.Б.38)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Вивчення методів Підвищення захисних можливостей організму та надання першої медичної допомоги.

Біонеорганічна хімія-2 (ХМ.Б.04)

2 зал. б., 8 год./тиж., 8 трим., залік.

Типи біокомплексів та шляхи їх функціонування та структурного моделювання. Роль комплексоутворення при використанні детоксикантів та комплексів металів як лікарських препаратів. Методи синтезу сполук металів з біолігандами. Сучасні фізичні методи та їх можливості в області біокоординаційної хімії.

Високоєфективні фізико-хімічні методи аналізу (ХМ.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік.

Практичні аспекти нових методів ЯМР-аналізу, теорії ядерно-магнітного резонансу.

Квантова хімія (ХМ.Б.06)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Сучасний стан розробок у галузі електронної будови молекул та комп'ютерного синтезу нових матеріалів з комплексом наперед заданих властивостей. Проблеми конструювання нових матеріалів та дослідження деталей механізмів хімічних та біохімічних процесів.

Фізико-хімічні методи аналізу (ХМ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік.

Теоретичні основи хімічного аналізу органічних сполук. Оптичні, електрохімічні, хроматографічні та радіометричні методи аналізу. Застосування аналітичної хімії в екології.

Радіобіологія-2 (БЛ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Радіонуклідне забруднення довкілля, міграція радіонуклідів, трофічні ланцюги, коефіцієнти нагромадження радіонуклідів у живих організмах.

Радіобіологія-2 (БЛ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Барабой В. А.

Принципи побудови курсу біології в середній школі. Методи і методичні прийоми навчання. Форми організації навчальної роботи. Екскурсії на природу. Дослідні ділянки.

Декан факультету —

Сущенко Володимир Миколайович

кандидат юридичних наук, доцент

(4 корпус, к. 302,

тел. 416-60-73, 416-04-30,

email.vladlaw@uknna.kiev.ua;

olgalaw@ukma.kiev.ua)

Факультет створений і розпочав свою діяльність у 1996/1997 н. р. Сьогодні на ньому навчаються близько 230 студентів, а перший випуск «бакалаврів права» відбувся у 2000 році.

Особливістю факультету є така навчальна програма підготовки правників, що водночас поєднує в собі відповідні правові дисципліни європейської моделі «бакалаврату права» та вітчизняної моделі спеціалізації «правознавство».

Випускники факультету правничих наук зможуть на високому професійному рівні здійснювати юридичне обслуговування найрізноманітніших суб'єктів підприємницької діяльності у приватному і державному секторах економіки. Отримані знання вони зможуть використовувати на посадах консультантів, референтів та помічників керівників та спеціалістів юридичних фірм (бюро, агенцій, контор), відділів, викладачів права, науковців і т.п. При бажанні та відповідних здібностях вірогідно, що деякі з випускників займатимуться підприємницькою чи політичною діяльністю, їм також буде надана можливість у рамках дворічної магістерської програми продовжити вивчення права.

З метою надання студентам знань у галузі порівняльного правознавства на факультет були запрошені провідні викладачі університетів інших країн та

відомі юристи-практики, серед яких: Рудольф Махачек — професор права (Австрія), Джейн Шукоске - професор права (США), Богдан Футей - суддя Федерального суду США, Окружний суддя Апеляційного Суду Стівен Вільямсон (США), правник, доктор юридичних наук Стівен Нікс (США), Суддя з питань адміністративних правопорушень при Державному департаменті США Луелін Фішер та інші.

У листопаді 1998 року факультет отримав ґрант Фонду Ноу Хау на трирічну Програму співробітництва з Коледжем права Англії та Уельсу та Квін Мері енд Вестфільд Коледж Університету Лондона по створенню правничої клініки факультету та розробці магістерських програм. Керівник проекту декан Сущенко В. М.

У 1998 році відкрилась бібліотека правничого факультету. Фонд бібліотеки, а це 2800 примірників літератури з права, на 50 відсотків складається з подарованих Університетові колекцій книжок. Значна частина літератури подарована Школою права Університету Балтимора (США) та іншими закордонними друзями факультету. Свою власну книжкову колекцію подарував також декан В. М. Сущенко. Правники стали першим і єдиним факультетом, який має свою бібліотеку.

У 1998 році на базі факультету правничих наук за участю Управління комп'ютеризованих інформаційних систем та мереж Секретаріату Верховної Ради України створений Центр систем правової інформації. Основним завданням Центру є участь у розвитку різних галузей систем правової інформації, зокрема, у Міжнародній програмі «Глобальна правова інформаційна мережа — GLIN». Напрямами діяльності Центру є організація науково-дослідницьких та навчально-методичних робіт з окремих проблем у сфері правової інформації та правничої освіти, переклад законодавчих актів та навчальних, методичних, нормативних матеріалів з англійської та інших європейських мов на українську і навпаки, а також наукові та методичні розробки у сфері порівняльного правознавства.

З 1999-2000 н.р. Центр залучено

до адміністрування Програми «Стажування студентів у Верховній Раді України» разом з представництвом Асоціації колишніх конгресменів СІНА та Асоціацією народних депутатів України. Ця Програма передбачає опанування інтернами авторських курсів, які читаються на базі факультету правничих наук доцентами кафедр, а також провідними фахівцями апарату Верховної Ради України.

Факультет підтримує ділові стосунки та співпрацює з Національною юридичною академією України ім. Я.Мудрого та Академією правових наук України, Національною академією внутрішніх справ України, юридичними факультетами Київського університету ім. Т.Г.Шевченка та Львівського державного університету ім. І.Франка, Інститутом держави і права НАН України ім. В.Корецького, Інститутом законодавства Верховної Ради України, Українською правничою фундацією, Школою права Балтиморського університету (США), Фондом «НОУ ХАУ» Великобританії, — а також є колективним членом Асоціації українських правничих шкіл, Української Асоціації студентів-правників, Асоціації юристів у галузі банківського і фінансового права України.

Секретар деканату —
Косенко Людмила Василівна

Методист факультету —
Музиченко Людмила Василівна

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-ПРАВОВИХ НАУК

Завідувач —
Копиленко
Олександр Любомирович
доктор юридичних наук, професор,
(Радник Г'юлови Верховної Ради України)

Методист —
Литвинчук Ольга Степанівна

Варфоломеева Тетяна Вікторівна
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

(віце-президент Спілки адвокатів України)

Сущенко
Володимир Миколайович
кандидат юридичних наук, доцент

Смирнова Тетяна Сергіївна
кандидат юридичних наук, доцент

Артикуца Наталія Володимирівна
кандидат філологічних наук,
професор

Сидорова Наталія Валеріївна
кандидат юридичних наук, доцент

Савенко Микола Дмитрович
доцент
(суддя Конституційного суду України)

Шмарьова Тетяна Олександрівна
старший викладач

Горьова Світлана Леонідівна
асистент

Бірченко Юлія Іванівна
асистент

Левошина Наталія Антонівна
асистент

КАФЕДРА ГАЛУЗЕВИХ ПРАВОВИХ НАУК

Завідувач —
Коваль Леонід Васильович
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Методист —
Мокрицька Тамара Василівна

Мусіяка Віктор Лаврентійович
кандидат юридичних наук, професор

Антонович Мирослава Михайлівна
кандидат філологічних наук, доцент

Ханик-Посполітак Роксолана Юріївна
кандидат юридичних наук, доцент

Логуш
Любов Володимирівна
кандидат юридичних наук, доцент

Лихова**Софія Яківна**

кандидат юридичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Письменний**Дмитро Петрович**

кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ України)

Овчиннікова**Гізела Фоківна**

кандидат юридичних наук, доцент
(Національний технічний університет «КПІ») ‘

Краснова**Марія Василівна**

кандидат юридичних наук, доцент
(Національний університет ім. Тараса Шевченка)

Кравченко**Наталія Григорівна**

старший викладач

Філіп**Степан Юрійович**

старший викладач

Приянчук**Ігор Васильович**

старший викладач

Ємельянов**Костянтин Валерійович**

асистент

Кузнєцов**Віталій Володимирович**

асистент

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТІ

1. Освітньо-професійна бакалаврська програма:

- **0601 - ПРАВО**

Програма підготовки фахівця в галузі правознавства спрямована на одержання загальної (базової) правової

освіти, а також забезпечення фахової спеціалізації в таких напрямках правознавства, як:

- Фінансове та банківське право.
- Підприємницьке (господарське, арбітражне, митне, податкове тощо) право.
- Адміністративне право і державне управління.
- Міжнародне співробітництво правничих інституцій у галузі правничого обслуговування юридичних та фізичних осіб.
- Законодавча і нормотворча техніка.
- Методи дослідження у правовій роботі та використання результатів досліджень в юридичній практиці.

Побудова навчальних програм і навички практичного викладання основ правознавства у загальноосвітніх школах та середніх професійних навчальних закладах. Перший рік навчання на факультеті включає вивчення блоку обов'язкових загальноосвітніх дисциплін та деяких професійно орієнтованих, зокрема: а) юридична деонтологія (вступ до спеціальності); б) теорія держави і права; в) історія держави і права України. На другому-третьому роках навчання студенти вивчатимуть обов'язкові і професійно орієнтовані дисципліни, що складатимуть їхні базові знання у сфері юриспруденції, з метою подальшого використання цих знань як для застосування у практичній діяльності, так і для поглибленого вивчення через магістерську програму. Протягом четвертого року студентам буде надано можливість чіткіше зорієнтуватися у спеціалізації для юридичної практики в тій чи іншій сфері суспільного життя.

Значна частина навчального часу загальнопрофесійної освіти відводиться на спецкурси, спецсеінари та самостійну роботу. Практична підготовка включає навчальну та виробничу практики в юридичних відділах підприємств, організацій, установах державної влади, юридичних конторах (бюро, агенціях), консультаціях, навчальних закладах.

ПРАВО***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Юридична деонтологія і професійна етика (ПВ.Б.01)**

1 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим. м., залік, Сущенко В. М.

Історія виникнення юридичних спеціальностей, головні ознаки професії юриста, місце її серед інших спеціальностей та значення для розбудови правової держави. Продовження: ПВ.Б.53.

Теорія держави і права (ПВ.Б.02)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит.

Методологія дослідження державно-правових явищ, загальнотеоретичні правові поняття та категорії; сутність, зміст і форми держави і права; системи основних прав, свобод та обов'язків людини: поняття правової держави та її співвідношення з громадянським суспільством; структури права і законодавства; правових форм діяльності держави; правового регулювання суспільних відносин; місця законності та правопорядку в правовій та політичній системах. Початок: ПВ.Б.01.

Продовження: ПВ.Б.06-43.

Історія держави і права зарубіжних країн (ПВ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 1,2,3 трим., залік, іспит, Шмарьова Т. О.

Інструментарій науки історії держави і права зарубіжних країн, конкретні державні інструменти та системи права, розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.28, 43.

Історія держави і права України (ПВ.Б.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2-3 трим., залік, іспит, Копиленко О. Л.

Загальні закономірності виникнення і розвитку держави і права України від давніх часів до сучасного періоду.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.06, 17.

Державне право зарубіжних країн (ПВ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Овчинникова Г. Ф.

Загальні положення науки державного права, конституції зарубіжних країн, конституційно-правові засади суспільного ладу та державної політики, держава та її конституційно-правовий статус, політичні партії та партійні системи, політичний режим, конституційно-правовий статус людини і громадянина, політико-територіальний устрій держав. Системи виборів та референдумів, форми правління, парламенту, уряду, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, основи державного права країн, які відіграють важливу роль у світі.

Початок: ПВ.Б.03.

Продовження: ПВ.Б.42, 43.

Конституційне право України (ПВ.Б.06)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Савенко М. Д.

Роль Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організація і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.08, 17, 27, 30, 36.

Цивільне та сімейне право (ПВ.Б.07)

7 зал. б., 5 год./тиж., 4-7 трим., залік, іспит, Мусяка В. Л.

Загальні положення про суб'єкти, об'єкти та склад цивільних правовідносин, а також положення про право власності, зобов'язальне право, авторське та суміжні права, патентне право, спадкове та сімейне право.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.09, 10, 12, 13, 15, 19, 26, 28, 29, 31, 41, 46-49.

Адміністративне право та процес (ПВ.Б.08)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5-6 трим., залік, іспит, Коваль Л. В.

Сутність, форми та методи державного управління, система виконавчої влади

та її функції, проблема адміністративного примусу в державному управлінні і відповідальності, державне керівництво економікою, управління соціально-культурним будівництвом, адміністративно-політичною діяльністю та міжгалузевим державним управлінням.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.16, 17, 24, 34, 42, 44, 47-49, 52.

Аграрне право (ПВ.Б.09)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Логуш Л. В.

Місце аграрного права в системі права; джерела права; суб'єкти аграрних правовідносин; членські й трудові правовідносини; державне регулювання сільськогосподарства, право власності; організаційно-правові форми управління діяльністю сільськогосподарського підприємства; регулювання виробничої, фінансової, господарської та інших напрямків діяльності сільгосппідприємства; правове становище та напрямки діяльності селянського і підсобного господарств; регулювання організації праці і її оплати; соціальні проблеми.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.10, 12, 13, 15, 17, 19, 25, 27, 29, 37.

Екологічне право (ПВ.Б.10)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Краснова М. В.

Предмет, метод, системи та джерела екологічного права, права власності на екологічні об'єкти, управління в галузі екології, загальні положення права природокористування, правову охорону екологічних об'єктів, права землекористування, водокористування, користування надрами, лісами, тваринним світом, атмосферним повітрям та його охорона, природозаповідне право, правова охорона природи в сферах народного господарства.

Початок: ПВ.Б.06, 07.

Продовження: ПВ.Б.11, 13, 15, 17, 19, 27, 30, 34, 37, 47.

Міжнародне публічне право (ПВ.Б.11)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Антонович М. М.

Загальні положення, співвідношення міжнародного права та внутрішньодержавного права, суб'єктів, основних принципів сучасного міжнародного права, права міжнародних договорів, права міжнародних організацій, дипломатичного і консульського права, права міжнародної безпеки, міжнародного екологічного права.

Початок: ПВ.Б.03, 05.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 42, 46, 47, 48, 51.

Фінансове і банківське право (ПВ.Б.12)

2 зал. б., 3 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Кравченко Н. Г.

Загальні положення правового регулювання фінансових відносин, правовий стан суб'єктів фінансової діяльності. Податкове, банківське право, валютне регулювання, використання цінних паперів. Правове положення Національного банку України та інших форм банківських, фінансово-кредитних установ, механізм правового регулювання діяльності комерційних банків, їх реєстрації, надання банківського кредиту та розрахункових правовідносин.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 17, 19, 23, 25, 26, 29, 31, 34, 38, 44, 46-48.

Трудове право (ПВ.Б.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Філіп С. Ю.

Правові механізми всіх інститутів: трудового договору, трудового правовідношення, колективних угод, колективного договору, працевлаштування громадян, часу роботи, часу відпочинку, оплата праці, гарантійних і компенсаційних виплат, дисципліни праці, матеріальної відповідальності сторін трудового правовідношення, охорони праці, трудових спорів і порядку їх вирішення, нагляду за додержанням трудового законодавства, соціального забезпечення і всі види допомоги в разі непрацездатності, а також допомоги сім'ям з дітьми.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 16, 19, 25, 29, 30, 34, 36, 47, 48, 50, 52.

Кримінальне право (ПВ.Б.14)

7 зал. б., 5 год./тиж., 7-10 трим., залік, іспит, Лихова С. Я.

Кримінальне законодавство України, його принципи, підстави кримінальної відповідальності та загальні ознаки злочину, ознаки окремих злочинів, правила їх кваліфікації, відокремлення злочинів один від одного та суміжних з ними діянь, система, види кримінальних покарань, підстави та порядок при-

значення покарань, умов звільнення від кримінальної відповідальності, її заміна іншими заходами примусового впливу, погашення та зняття вироків.
Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.18, 20, 21, 24, 25, 30, 35, 38, 39.

Цивільний процес (ПВ.Б.15)

3,5 зал. б., 5 год./тиж., 8-9 трим., залік, іспит, Логош/І. В.

Загальні положення цивільного процесу, правове положення осіб, які беруть участь у справі, провадження справ у суді першої інстанції, провадження справ у касаційній і наглядовій інстанціях, виконання судових рішень, участь у цивільному процесі іноземних громадян і осіб без громадянства, інститути арбітражного судочинства, нотаріат, третейські суди.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.16, 22, 24, 30, 34, 37, 45.

Судові та правоохоронні органи (ПВ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Смирнова Т. С.

Організації, статус, порядок формування та основні функції суду, прокуратури, органів дізнання і слідства, юстиції, внутрішніх справ, адвокатури і деяких інших, їхня взаємодія.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.15, 22, 24, 30, 34, 35, 37, 49.

Правове регулювання самоврядування в Україні (ПВ.Б.17)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Смирнова Т. С.

Зміст і поняття державного будівництва і самоврядування як науки та навчальної дисципліни, територіальні, правові, економічні і фінансові основи організації та діяльності органів державної влади і самоврядування, організація та діяльність органів законодавчої і виконавчої влади, місцеве самоврядування, їхня взаємодія з правоохоронними органами.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.27, 36.

Кримінологія (ПВ.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит.

Злочинність, особа злочинця, причини і умови злочинності та окремих злочинів, попередження злочинів; кримінологічна характеристика та попередження окремих видів та груп злочинів (злочинів неповнолітніх, рецидивною, професійною, організованою злочинністю, насильницькою та корисливою злочинністю, хуліганства, необережних та інших злочинів); проблеми розвитку та сучасного становища вітчизняної та зарубіжної кримінології.

Початок: ПВ.Б.14.

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Правові основи підприємницької та інвестиційної діяльності (ПВ.Б.19)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., Сидорова Н. В.

Основи і джерела правового регулювання, забезпечення та гарантії підприємницької діяльності.

Початок: ПВ.Б.07, 13.

Продовження: ПВ.Б.37, 38, 40, 44, 46-48, 50, 52.

Кримінальний процес (ПВ.Б.20)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 10-11 трим., залік, іспит, Письменний Д. П.

Предмет науки кримінального процесу і головні її категорії, принципи кримінально-процесуальної діяльності та правового статусу її суб'єктів, порядок порушення та розслідування кримінальних справ, провадження справ у суді першої інстанції, перегляд вироків, постанов та ухвал суду, розгляду питань, що виникають при виконанні вироків.

Початок: ПВ.Б.14, 16.

Продовження: ПВ.Б.21, 45.

Криміналістика (ПВ.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Сущенко В. М.

Теоретичні основи розслідування злочинів, загальнонаукові та спеціальні методи криміналістики, теорія криміналістичної ідентифікації, основи криміналістичної техніки, загальні положення теорії розслідування окремих видів злочинів, тактика провадження окремих слідчих дій.

Початок: ПВ.Б.14, 18, 20.

Продовження: ПВ.Б.38, 39.

Логіка (ФС.Б.116)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Васильев С. О.

Продовження: ПВ.Б.02, 32.

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2-3 трим., залік, іспит, Бойко Б. І., Тригуб О. С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Продовження: ПВ.Б.22, 32.

**Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін
(мінімальна кількість залікових балів–16)****Основи правової статистики (ПВ.Б.22)**

0,5 зал. б., 1 год./тиж., Ютрим., залік.

Предмет, метод та система правової статистики, завдання, що стоять перед нею; окремі наукові статистичні методи: масового статистичного спостереження, групування статистичних даних, табличний, графічний, виявлення абсолютних, відносних та середніх величин, побудови статистичних рядів тощо; деякі положення економічної, соціально-демографічної та інших галузей статистики, що використовуються при характеристиці кримінально-правових, кримінологічних, адміністративно-правових і цивільно-правових явищ.

Продовження: ПВ.Б.15, 18, 20, 21, 37.

Адвокатура України (ПВ.Б.24)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., Ютрим., залік, Варфоломеева Т. В.

Історія адвокатури, законодавство про адвокатуру, принципи та організаційні форми її діяльності, питання, пов'язані з організацією консультативної роботи адвоката, тактикою і методикою участі адвоката у судовому розгляді справ.

Початок: ПВ.Б.06, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 20, 30, 32, 33, 37, 45.

Податкове право (ПВ.Б.25)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит, Сидорова Н. В.

Сутність правових норм, що регулюють розміри, форми, методи та терміни стягнення податків та платежів, що носять податковий характер, які необхідні державі для виконання її функцій.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.12-17, 19, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 37, 46-48.

Міжнародне комерційне право (ПВ.Б.26)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит, Ханік-Посполітак Р. Ю.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.31, 37, 42, 44, 51.

Основи римського цивільного права (ПВ.Б.28)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Безклубий І. А.

Найважливіші цивілістичні категорії права Давнього Риму, підготовка до вивчення сучасного національного та міжнародного цивільного права.

Початок: ПВ.Б.03, 11.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 43.

Корпоративне право (ПВ.Б.29)

1 зал. б., 1 год./тиж., 11 трим., залік, Приянчук І. В.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37, 40, 42, 46-48.

Міжнародне приватне право (ПВ.Б.31)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік.

Загальні положення міжнародного приватного права, його джерела, питання регулювання приватних відносин цивілістичного характеру (цивільних, сімейних, трудових), ускладнених іноземним елементом.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.19, 42.

Правничі термінологія та діловодство (ПВ.Б.32)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Артикуца Н. В.

Комплексне і системне знання національної термінології права на понятійному

і мовному рівнях, поповнення фахового словника, підвищення культури усного і писемного професійного мовлення.

Початок: ПВ.Б.01, 02.

Продовження: ПВ.Б.15, 20, 37, 42.

Адміністративна відповідальність (ПВ.Б.34)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 8-9 трим., залік, іспит, Коваль Л. В.

Адміністративна відповідальність, система соціальної профілактики правопорушень, форми та методи діяльності адміністративно-юрисдикційних органів із виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень.

Початок: ПВ.Б.02, 08.

Кримінально-виконавче право (ПВ.Б.35)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Система кримінально-виконавчих установ та органів держави, які виконують покарання; правове регулювання виконання покарання та застосування заходів карно-виховного впливу; правове положення засуджених, які відбувають покарання, режим відбування позбавлення волі в установах виконання покарань; порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, а також порядок та підстави звільнення з місць позбавлення волі.

Початок: ПВ.Б.08, 14.

Арбітражний процес (ПВ.Б.37)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит, Логуш Л. В.

Організація арбітражних судів, доарбітражне врегулювання господарських спорів, підвідомчість господарських спорів, учасники арбітражного процесу, доказ в арбітражному процесі, порядок подання позову та порушення провадження у справі, вирішення господарських спорів, рішення, ухвали та постанови арбітражного суду та їхнє виконання.

Початок: ПВ.Б.15.

Бухгалтерський облік і судово-бухгалтерська експертиза (ПВ.Б.38)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік.

Основні положення судової бухгалтерії, аналіз бухгалтерських документів, використання інформації документів в юридичній практиці, аналіз обліку найголовніших господарських операцій, участь спеціаліста-бухгалтера в слідчих (судових) діях, основні положення організації документальної ревізії, судово-бухгалтерської і планово-економічної експертизи.

Початок: ПВ.Б.12.

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Судова медицина та психіатрія (ПВ.Б.39)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Михайліченко Б. В.

Питання, що виникають у процесі розслідування і судового розгляду щодо кримінальних експертиз, використання на практиці даних цих експертиз для побудови слідчих версій.

Початок: ПВ.Б.20, 30.

Продовження: ПВ.Б.21.

Біржеве право (ПВ.Б.40)

1 зал. б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Види бірж, порядок створення і діяльності бірж: товарної, фондової, валютної та порядок виконання біржових операцій.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37.

Житлове право (ПВ.Б.41)

1 зал. б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Забезпечення громадян житлом, а також користування ним.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.49.

Порівняльне правознавство (ПВ.Б.42)

0,5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.02-05.

Продовження: ПВ.Б.43.

Історія вчень про державу і право (ПВ.Б.43)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік.

Історичний процес нагромадження знань у галузі держави і права (загальнотеоретичних, державноправових, цивільно-правових, кримінально-правових та

інших) у вигляді вчень, теорій, шкіл, ідей у різні періоди (рабовласницький, феодальний, буржуазний, соціалістичний, посткапіталістичний, постсоціалістичний) із визначенням своєрідності систем юридичного знання певних народів і держав, вітчизняна думка про державу та право.

Початок: ПВ.Б.03, 04.

Судова риторика (ПВ.Б.45)

1 зал. б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Інструментарій етапів підготовки публічного виступу, психолого-педагогічні основи активізації уваги судової аудиторії, способи обґрунтування винності і невинності підсудного, вимоги до промов ораторів-юристів всіх інстанцій і всіх видів їх професійної діяльності.

Початок: ПВ.Б.01.

Нотаріат України (ПВ.Б.49)

1 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Козярик Н. С.

Нотаріат, система органів і посадових осіб, які вчиняють нотаріальні дії, принципи нотаріального провадження, загальні правила здійснення нотаріальних дій, правила здійснення окремих нотаріальних дій.

Початок: ПВ.Б.08.

Правове регулювання соціального захисту

(ПВ.Б.50)

2 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., іспит, Філіп С. Ю.

Правові норми регулювання.

Початок: ПВ.Б.06, 08, 17.

Продовження: ПВ.Б.48.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрою факультету

Навчально-науковий семінар (ПВ.Б.53)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 8-10 трим., теза.

Початок: ПВ.Б.01, 02, 06.

Латинська мова 3(ФЛ.Б.07)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Литвинов В. Д.

Дипломатичне та консульське право (ПВ.Б.51)

2 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.11, 42, 45.

Методика викладання правознавства (ПВ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.01-04, 06.

Правове регулювання зайнятості населення (ПВ.Б.52)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.06, 13.

Керівник департаменту —

Бажал Юрій Миколайович

*доктор економічних наук,
професор*

(4 корпус, к. 325, тел. 416-60-33, факс
417-41-74, e-mail: bazhal@eerc.kiev.ua)

Створений у червні 1997 р. на базі
кафедри економічної теорії НаУКМА.

Департамент готує фахівців за на-
прямом підготовки «Економічна тео-
рія». Система освіти двоступенева:
бакалаврат — магістеріум.

•Наприкінці другого року навчання
на бакалавраті за наявності вакант-
них місць департамент може набира-
ти додатковий контингент на основну
спеціалізацію з інших факультетів та
кафедр. Якщо кількість бажаючих пе-
рейти до департаменту перевищує
кількість наявних вакантних місць, то
відбір до департаменту здійснювати-
меться на конкурсній основі згідно з
критеріями департаменту.

У 1996 році кафедра економічної
теорії НаУКМА перемогла в конкурсі,
організованому Консорціумом еконо-
мічних досліджень та освіти (КЕДО)
Мета конкурсу - виявлення кафед-
ри, на базі якої можливе було б ство-
рення сучасної магістерської програ-
ми з економічних наук, що відповіда-
ла б міжнародним стандартам.

За результатами конкурсу з 1996
року в Києво-Могилянській академії
започаткована Українська програма
КЕДО.

Директор магістерської програми -
Майкл Блекмен

*доктор економіки(Ph.D. in Economics),
професор*

(3 корпус, к. 304, тел. 417-41-74)

Консорціум економічних дослі-
джень та освіти — це громадсько-
приватна організація, що об'єднує
Фонд Євразію (за фінансової під-
тримки Агентства міжнародного роз-
витку США), Фонд Форда, Інститут
Відкритого суспільства, Благодійний
фонд П'ю, Фонд Старра, Світовий
банк, Міністерства зовнішніх справ
Норвегії та Швеції.

Загальний нагляд за програмою
здійснює Міжнародна Надзیرна Рада,
членами якої є доктор Андерс Аслунд
(Фонд Карнегі), доктор Андреас Вьор-
готер (Інститут післядипломної освіти,
Відень), доктор Жорж де Меніл (Вища
школа Соціальних наук, Париж), док-
тор Даніель Кауфман (Світовий банк,
Гарвардський університет), професор
Джефрі Сакс (Гарвардський універси-
тет), професор Олександр Ястремсь-
кий (НаУКМА), професор Адоніс Яців
(Університет Торонто).

У грудні 1998 року Департамент ак-
редитований Міністерством освіти Ук-
раїни за 4-м рівнем.

Методист департаменту -
Корольова Ольга Олегівна

(4 корпус, к. 325, тел. 416-60-33)

**ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ
СКЛАД:****КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ
ТЕОРІЇ**

Завідувач —

Бажал Юрій Миколайович

доктор економічних наук, професор

Методист —

Загранична Ольга Іванівна

Бураковський Ігор Валентинович

доктор економічних наук, доцент

Злупко Степан Миколайович

*доктор економічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
(Львівський університет ім.І.Франка)*

Єріна Антоніна Михайлівна

*доктор економічних наук, професор
(Київський економічний університет)*

Сопко Василь Васильович

*доктор економічних наук, професор
(Київський економічний університет)*

Ревенко Валерій Лук'янович

*доктор економічних наук, професор
(МННЦ інформаційних технологій та
систем НАН України)*

Григор'єв Геннадій Степанович

кандидат економічних наук, доцент

Галицька Елеонора Вікторівна

*кандидат економічних наук, доцент
(Київський державний економічний
університет)*

Горбачук Василь Михайлович

*кандидат економічних наук, доцент
(інститут кібернетики НАН України)*

Іванова Наталія Юріївна

*кандидат економічних наук, доцент
(інститут кібернетики НАН України)*

Корнілова Людмила Євгенівна

*кандидат фізико-математичних наук,
доцент*

Краснікова Лариса Іванівна

кандидат економічних наук, доцент

Кузьменко Валерій Павлович

*кандидат економічних наук, доцент
(Інститут україно-російських відносин
РНБОУ)*

Лук'яненко Ірина Григорівна

кандидат економічних наук, доцент

Степанкова Тетяна Михайлівна

*кандидат економічних наук, доцент
(Академія державного управління
при Президентіві України)*

Баркаї Хейм

*доктор економіки, професор
Єврейського університету, Ізраїль*

Беді Арджун,

*доктор економіки, професор
Колумбійського університету, США*

Бренмен Ленс,

*доктор економіки, Вісконський
університет, США*

Воллер Крістофер

*доктор економіки, професор
Університету Індіана, США*

Гарднер Рой

*доктор економіки, професор
Університету Індіана, США*

Волнер Клаус

*доктор економіки, професор
Стокгольмської школи економіки*

Дін Джеймс

*доктор економіки, професор Універ-
ситету Саймона Фрайзера, Канада*

Днесь Ентоні

*доктор економіки, професор Універ-
ситету Хердшоайер, Великобританія*

Елліс Джін

*доктор економіки, професор
Університету Денвера, США*

Лускі Ізраель

*доктор економіки, професор
Університету Бен-Гуріона, Ізраїль*

Маріотті Марко

*доктор економіки, професор Універ-
ситету Ексетері, Великобританія*

Фарді Мохсен

*доктор економіки, економіст
Світового банку, США*

Херкен-Крауер Хуан-Карлос

*доктор економіки, професор Американ-
ського університету в Парижі, Франція*

Шачмуров Йоханан

*доктор економіки, професор
Пенсільванського університету, США*

Цірманер Януш

*доктор економіки, професор
Гарвардського інституту
міжнародного розвитку, США*

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ НА ДЕПАРТАМЕНТІ

1. Програма бакалаврату за напрямом «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»;
2. Програма магістеріуму «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»;
3. Програма кандидатів наук за напрямками:
 - 3.1. Економічна теорія;
 - 3.2. Економіко-математичні методи.

Фундаментальні та професійно орієнтовані дисципліни за напрямками підготовки:

ПРОГРАМА БАКАЛАВРАТУ**НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ****ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ*****Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Політична економія**

2 зал. б., 1 трим., іспит.

Базова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів з економіки. Вивчаються загальні основи економічного життя суспільства; закономірності розвитку суспільного виробництва; дії економічних законів і методи їх використання; напрямки еволюції основних соціально-економічних систем.

Економічна теорія-1

2 зал. б., 1 трим., іспит.

Програма спрямована на пропедевтичне ознайомлення студентів з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналізом поведінки споживача. Вивчаються такі структури ринку як досконала конкуренція та монополія.

Продовження: Економічна теорія-2, Макроекономіка, Мікроекономіка.

Економічна теорія підприємництва

2 зал. б., 2 трим., іспит.

Вступ до мікроекономіки, тому його мета полягає в ознайомленні студентів із основами мікроекономіки: ключовими поняттями, термінологією та основним науковим апаратом. У програмі курсу увага акцентується на вивченні поведінки і механізми прийняття рішень на рівні окремого споживача або фірми. Студенти знайомляться із теорією виробництва, поняттями виробничої функції та витрат виробництва, основами аналізу та взаємодії попиту і пропозиції.

Початок: Економічна теорія-1.

Продовження: Мікроекономіка.

Статистика

2.5 зал. б., 5 трим., іспит.

Статистичні методи обробки соціально-економічної інформації. Статистичні показники, їх джерела, використання в економічному аналізі. Комп'ютерні засоби обробки статистичної інформації.

Початок: Математика-1, Математична статистика.

Продовження: Економетрика, Економіка України, Фінанси.

Дослідження операцій

3.5 зал. б., 4 трим., іспит.

¹ Після акредитації програми Міністерством освіти України в грудні 1998 року студенти другого, третього та четвертого років навчання навчаються за перехідними програмами. Перелік курсів має орієнтовний характер.

Пошук найкращого (оптимального) способу дій задля розв'язання тієї чи іншої проблеми економічного, організаційного або іншого характеру. Центральне місце у ДО займають математичні моделі та методи. Усі математичні моделі доповнюються неформальним аналізом реальної ситуації.

Початок: Математика-1, 2, 3.

Продовження: Мікроекономіка, Макро- та мікроекономічне моделювання.

Макроекономіка

2.5 зал. б., 4 три м., іспит.

Система макроекономічних показників та моделей, що описують взаємозв'язки між ними, методика їх обчислення в балансовій системі та в системі національних рахунків. Елементи теорії росту, концепції державного регулювання, альтернативні теорії циклу, елементи грошово-фінансової політики та ін.

Початок: Економіка-1, Математика-1.

Продовження: Економіка України, Макро- та мікроекономічне моделювання.

Мікроекономіка

2.5 зал. б., 5 три м., іспит.

Теорія корисності, аналіз поведінки споживача, рівняння Слуцького, теорія фірми, досконала конкуренція, монополія, олігополія, монополістична конкуренція, елементи теорії ризику, часткова та загальна рівновага, ринки факторів виробництва, громадські блага та фіаско ринку, мікроекономічні ефекти перехідного періоду.

Початок: Економічна теорія-2, Дослідження операцій.

Продовження: Макро- та мікроекономічне моделювання.

Економетрика

2.5 зал. б., 5 три м., іспит.

Кількісні закономірності економічних процесів за допомогою математико-статистичних методів та моделей. Курс розглядає принципи побудови економетричних моделей та їхнє застосування.

Початок: Економічна теорія -1,2; Математика; Статистика.

Продовження: Економіка України.

Основи менеджменту

2.5 зал. б., іспит.

Організації, менеджери та успішне керування. Комунікації. Прийняття рішень. Функції управління. Забезпечення ефективності діяльності організацій. Маркетинг: соціальні основи, інформація, середовище. Споживацькі ринки та поведінка споживачів. Розробка товарів, ціноутворення, розповсюдження, просування товарів.

Початок: Мікроекономіка.

Фінанси

2.5 зал. б., 8 три м., іспит.

Природа грошей та грошової системи. Теорія грошей: грошова політика та її вплив на проблеми економіки. Інфляція, причини і шляхи її приборкання. Проблеми грошової політики в Україні.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Статистика.

Продовження: Економіка України.

Економіка України

2 зал. б., 8 три м., тези.

Синтезний курс, присвячений актуальним проблемам економіки України. Проблеми трансформації державної економіки в ринкову, грошової системи та інфляції, конверсії виробництва, еколого-економічні проблеми України.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Статистика.

Макро- та мікроекономічне моделювання

3 зал. б., 8 три м., іспит.

Мета курсу — синтезувати знання, отримані студентами з математичних, економічних та інших дисциплін, і на базі синтезу розвинути теоретичні та практичні навички в аналізі економічних процесів за допомогою моделювання.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Економетрика, Дослідження операцій.

Продовження: Теорія економічного ризику.

Історія економічних вчень

2 зал. б., 11 три м., залік.

Гене́за економічної теорії та методи економічного аналізу від економічної ідеї Стародавнього світу до сучасних економічних доктрин, зокрема розвиток класичної школи та її альтернатив, неокласичних концепцій, кейнсіанства; сучас-

ний етап розвитку світової економічної думки: неоконсерватизм, посткейнсіанство, радикальна політекономія, соціал-демократичні політичні теорії. Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Економіка України.

Економіка перехідного періоду

1.5 зал. б., 10 трим., іспит.

Теоретичний та практичний досвід перехідного періоду економічних систем деяких посткомуністичних країн. Вплив економічного середовища, юридичної системи, економічної політики і фінансової системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 33, 31.

Теорія економічного ризику

2 зал. б., 4 год./тиж., іспит, Ястремський О. І.

Теорія сподіваної корисності Неймана-Севіджа, страхова справа та фірма в умовах ризику.

Початок: Мікроекономіка, Макро- та мікроекономічне моделювання.

Бухгалтерський облік

2.5 зал. б., 8 трим., іспит.

Основні питання предметної сутності та загальної методології бухгалтерського обліку в процесі суспільного відтворення, в управлінні виробничими та комерційними процесами, формування вартісних параметрів суспільного відтворення та економіко-правових відносин у суспільстві на рівні основних господарюючих формувальних — підприємств, фірм тощо при створенні суспільного продукту, розподілу та перерозподілу національного доходу. Сукупність теоретичних та практичних питань методології та організації бухгалтерського обліку на рівні підприємства.

Міжнародна економіка

3 зал. б., 8 трим., іспит.

Основні теорії міжнародної торгівлі (класичні та неокласичні теорії). Механізм торговельної політики (економіка протекціонізму, економічна інтеграція). Аналіз основ міжнародних валютно-кредитних відносин (платіжний баланс, валютний ринок тощо) та інструментів валютно-кредитної політики (валютні курси, валютне обмеження, облікові ставки і т.д.). Міжнародні економічні інститути, особливості розвитку окремих секторів світового господарства.

Початок: Макроекономіка, Фінанси.

Продовження: Економіка міжнародної торгівлі.

Макроекономічна політика

2 зал. б., 10 трим., іспит.

Економічне законодавство, теоретичні підходи до складових макроекономічної політики та елементи розробки макрофінансової програми.

Початок: Макроекономіка, Міжнародна економіка.

Менеджмент проектів засобами типу «PERT»

2.5 зал. б., 11 трим., іспит.

Основи сучасного менеджменту проектів, започаткованого системою PERT. Поняття проекту як цільового комплексу взаємопов'язаних операцій, побудова його сіткової моделі. Ефективні алгоритми аналізу, планування, корекції та оптимізації різноманітних показників проекту (часових, ресурсних, фінансових) із врахуванням їхньої взаємообумовленості.

Початок: Дослідження операцій.

Теорія економічних циклів та антикризової політики

3 зал. б., 7 трим., іспит.

Курс спирається на фундаментальну теорію промислових криз видатного українського вченого Михайла Туган-Барановського та теорію «довгих хвиль» його учня Миколи Кондратьєва, а також праці Й. Шумпетера, Д. Кейнса, С. Казнеця, Г. Менша та інших. Розглядається інструментарій антициклічної політики, антикризовий менеджмент на макроекономічному та мікроекономічному рівні.

Маркетинг

2,5 зал. б., 10-11 трим., іспит.

Мета курсу: формування розуміння та вміння вирішити практично проблеми конкурентоспроможності підприємства на основі аналізу причин успіху чи провалу маркетингових заходів відомих операторів ринку. Активно використовуються інтерактивні методи навчання: розгляд кейсів (ситуаційних вправ), які ґрунтуються на досвіді діяльності підприємств на різних сегментах українського ринку; застосування комп'ютерних симуляцій; розробка реальних проектів.

Конкурентоспроможність в глобальній економіці

1,5 зал. б., 10 три м., іспит.

Дається концептуальна основа та аналітичні інструменти, необхідні для роботи підприємств у глобальному економічному середовищі. Розвиваються знання студентів про сучасні світові економічні, фінансові, політичні, демографічні і культурні тенденції.

***Дисципліни вільного вибору студента,
що пропонуються департаментом***

Економічна теорія підприємництва

Бухгалтерський облік

Статистика

Основи менеджменту

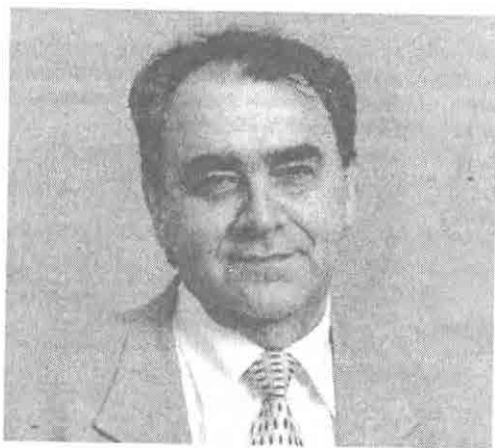
Фінанси

Економіка України

Історія економічних вчень

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ДСНТ)

*В. о. Керівника департаменту -
Хмелько Валерій Євгенович
доктор філософських наук, професор
(4 корпус, к. 299, тел. 416-31-24)*

Створений у травні 1997 року на основі кафедр соціології, що існувала в складі факультету суспільних наук та Школи соціальної роботи, що була самостійним департаментом (з 1995 року). Участь у роботі департаменту (як окрема організація) бере Київський міжнародний інститут соціології. Об'єднання соціології і соціальної роботи в межах одного департаменту дає змогу побудувати більш різноманітні програми підготовки соціологів за рахунок введення до їхнього навчального плану прикладних дисциплін, спрямованих на формування у студентів умінь і навичок щодо внесення цілеспрямованих змін у соціальне середовище. З іншого боку, це дозволяє забезпечити більш ґрунтовне теоретичне і методичне навчання соціальних працівників.

Враховуючи, що в Україні були практично відсутні навчальні заклади, які б готували широко обізнаних соціальних працівників найвищого рівня (бакалаврів, магістрів, докторів), НаУКМА разом із Лондонською школою економіки та університетом міста Порто (Португалія) з 1993 року почали підготовку до впровадження в Україні сучасної вищої освіти у сфері соціальної роботи. Для створення ШСР та сприяння становленню професії соціального працівника в Україні в 1995 році було отримано Грант для здійснення українсько-британсько-португальського

проекту «Соціальна робота в Україні». Грант надала програма TEMPUS, що є складовою частиною програми Європейського Співтовариства TACIS.

На початок цього навчального року на бакалаврських та магістерських програмах департаменту навчається близько 200 студентів.

*Методист департаменту —
Щербина Олена Іванівна
(4 корпус, к. 201, тел. 417-40-38)*

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА СОШОЛОПІЇ

Завідувач —

Оксамитна Світлана Миколаївна
кандидат соціологічних наук, доцент

Методист —

Гончар Тетяна Леонідівна

Паніотто Володимир Ілліч
доктор філософських наук

**Оссовський
Володимир Леонідович**
доктор соціологічних наук, професор

Кутуєв Павло Володимирович
кандидат соціологічних наук, доцент

Бондар Вікторія Семенівна
старший викладач

Іващенко Ольга Василівна
кандидат філософських наук, доцент

Погорілий Олександр Іванович
доктор соціологічних наук, професор

Семашко Олександр Миколайович
*доктор філософських наук, професор
(інститут українознавства)*

Степаненко Віктор Петрович
*кандидат соціологічних наук
(Інститут соціології НАН України)*

Глєбова Любов Миколаївна
кандидат біологічних наук, доцент

Лизогуб Ірина Юріївна

кандидат соціологічних наук, старший

викладач (Національний університет асистент (КМІС)

ім. Тараса Шевченка)

Харченко**Наталія Миколаївна**

соціологія

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Соціологія-1 (СЦ.Б.1)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В. Л., Оксамитна С. М., Бондар В. С.

«Вступ до соціології» (Introduction to Sociology). Початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності.

Продовження: СЦ.М.3

Соціологія-1 (с) (СЦ.Б.)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В. Л., Бондар В. С.

Семінарський курс з тих самих проблем, що висвітлюються в лекційному курсі «Соціологія-1». Поглиблення знань, які дає лекційний курс, шляхом обговорення у семінарських групах прослуханих та прочитаних студентами матеріалів, формування початкових навичок ведення аргументованої полеміки з проблем соціології, підготовка до майбутньої участі у наукових семінарах в якості доповідача, опонента та пропонента.

Курс є додатковим до курсу «Соціологія-1».

Соціологія-2 (СЦ.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оссовський В. Л., Бондар В. С.

Заключна частина курсу «Вступ до соціології». Соціологічні уявлення стосовно сексуальності, шлюбу й сім'ї, релігії та ідеології, економічних та політичних систем, систем освіти й охорони здоров'я як соціальних інституцій. Основні соціологічні уявлення процесів відтворення населення, урбанізації, взаємодії суспільства з природним довкіллям, колективної поведінки і соціальних рухів, реформ і революцій, інших форм соціальних змін, розвитку технології та еволюції суспільств.

Продовження: СЦ.Б.5, 15, 16, інші спеціалізовані курси соціології.

Основи «паблік рилейшнз» (СЦ.Б.51)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Глебова Л. М.

Основні теоретичні засади «public relations»(нР). Цілі, напрямки, об'єкти діяльності, методи та форми стратегічного менеджменту ПР. Особливості інституту ПР у діяльності громадських організацій, сфері бізнесу, політичних та виробничих відносин. Проблема створення іміджу організації, питання Personal Public Relation: створення особистого іміджу, лідерства, пошуку шляхів розв'язання конфліктів, розвитку культури міжособистісних взаємин.

Історія соціології-1 (СЦ.Б.4)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4-5 трим., Погорілий О. І.

Аналіз становлення і розвитку світової соціологічної думки від античності до початку ХХ ст. Історичні та соціокультурні передумови розвитку теоретичних уявлень про суспільство, основні етапи становлення соціології як науки. Ідейно-теоретичний зміст таких соціологічних вчень, як позитивізм Конта, еволюціоністська соціологія, марксизм, психологічна соціологія, розуміюча соціологія М.Вебера, соціологізм Еміля Дюркгейма та ін. Основні етапи розвитку емпіричної соціології, а також особливості розвитку соціологічної думки в Україні в Росії.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Паніотто В. І.

Систематичний виклад основних методів збору соціологічної інформації та початкові знання із забезпечення репрезентативності соціологічної та інших параметрів якості інформації (надійність, точність, валідність). Методи спостереження, аналізу документів (якісний аналіз і контент-аналіз), методи опитування

(інтерв'ю, телефонне опитування, експертне опитування тощо). Питання етики соціологічного дослідження. Завдання — дати знання та навички проведення соціологічного дослідження, забезпечення його якості, вміння оцінювати надійність соціологічних даних у публікаціях.

Якісні методи в соціології

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Бондар В. С.

Знайомство з такими якісними методами збору й аналізу соціологічної інформації, як вивчення окремих прикладів, біографічний метод, типологічні процедури, метод стилістичного аналізу особистих документів, текстів тощо. Особливості конструювання вибірки, збору, обробки та аналізу даних, проблеми інтерпретації соціологічної інформації.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

3 зал. б., 3 год./тиж., 7-8 трим., Коpecь Л. В.

Розглядаються риси поведінки особи, що залежать від присутності інших людей, питання структури та динаміки міжособових відносин у малій соціальній групі, проблеми соціалізації, формування особистості, мотивація тощо.

Курс є продовженням курсу «Загальна та вікова психологія» та «Психологія особистості».

Соціальна філософія (СЦ.Б.8)

3 зал. б., 3 год./тиж., 7-8 трим., ЯцукТ. І.

Розглядаються філософські погляди на співвідношення людини і суспільства, природи та суспільства, на динаміку суспільних процесів.

Історія соціології-2 (СЦ.Б.9)

2 зал. б., 2 год./тиж., 7-8 трим., КутусєвП. В.

Основні періоди і напрями розвитку соціологічної думки першої половини та середини ХХ ст.; аналіз соціологічних ідей Чиказької школи, функціоналізму М. Парсона і Р. Мертона, теорії соціального конфлікту і соціального обміну, символічного інтеракціонізму, теорії комунікативної дії, феноменологічної соціології, неомарксизму та світосистемного аналізу; проблеми «постмодерного» етапу розвитку світової соціологічної думки.

Початок: СЦ.Б.4.

Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях (СЦ.Б.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Лизогуб І. Ю.

Кількісний аналіз даних, традиційні показники та методи аналізу даних, що використовуються соціологами — міри центральної тенденції та варіації, таблиці одновимірних та двовимірних розподілів, перевірка статистичних гіпотез, побудова графіків, кореляційний, регресійний методи аналізу. Питання вимірювання в соціології. Отримання навичок самостійної роботи в середовищі комп'ютерних пакетів статистичного аналізу даних ОСА та БРвБ. Бажаним, але не обов'язковим, є попереднє знайомство зі вступним курсом з основ математичної статистики. Курс є обов'язковим для студентів бакалаврату та для студентів першого курсу магістерських програм, які не слухали курс кількісного аналізу даних в бакалавраті. Продовження: СЦ.М.11.

Математико-статистичні методи в соціології (СЦ.Б.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, ГорбачикА. П.

Основні методи багатовимірного статистичного аналізу даних — регресійний, кластерний, розвідувальний, факторний та сітковий методи аналізу. Виділяється відповідний клас задач, аналізуються умови та обмеження використання методу (особливо вимоги до даних), розглядаються питання аналізу та інтерпретації результатів застосування методу. Курс супроводжується практичними заняттями із застосуванням пакетів програм аналізу даних ОСА та БРвБ. Необхідним є попереднє знайомство з основами кількісного аналізу емпіричних даних та володіння навичками самостійного комп'ютерного аналізу даних в обсязі курсу «Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях».

Початок: СЦ.Б.10.

Основи макросоціології (СЦ.Б.12)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 8 трим., іспит, Хмелько В. Є.

Основи соціологічних теорій виникнення, історичного розвитку та типологізації людських суспільств; проблеми соціогенезу, соціокультуральної еволюції, структури людства як системи суспільств; сучасні погляди стосовно будови суспільства, його макроструктур, соціальних інституцій, їхніх макросоціальних змін та перспектив, що прогножуються.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Основні теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціальної структури в соціології. Основні елементи соціальної структури: статуси, ролі, соціальні організації, інституції, групи. Концепції та емпіричні дослідження соціальної стратифікації, класової структури та соціальної мобільності.

Соціологія масових комунікацій (СЦ.Б.13)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., Ютрим., іспит, Оссовський В. Л.

Аналіз соціальних функцій мас медіа як однієї з найбільш впливових інституцій сучасного суспільства. Сучасні соціологічні концепції діяльності мас медіа, стратегії впливу комунікатора на формування суспільної свідомості, зокрема громадської думки, моделі дослідження ефективності формуючої функції засобів масової комунікації. Зовнішні та внутрішні умови перетворення засобів масової інформації в засоби масової комунікації в посттоталітарних суспільствах.

Гендерні дослідження в соціології

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Різноманітні концепції гендерних (соціостатевих) відмінностей та відносин у суспільстві, результати емпіричних соціологічних та статистичних досліджень та інтерпретацій соціально-культурних відмінностей у життєдіяльності чоловіків і жінок. Виникнення та розвиток гендерних досліджень, гендерно-рольові стереотипи та гендерна соціалізація у суспільстві, сексуальність як соціокультурне явище, гендерні стосунки в сім'ї, у сфері освіти і трудової зайнятості, розподіл влади і політичної діяльності, гендерні дослідження девіантної поведінки та насилля, фемінізм як суспільна думка та політична практика, перспективи Гендерної рівності у сучасному суспільстві.

Політична соціологія (СЦ.Б.7)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П. В.

Основні поняття, процеси та знахідки світової літератури з політичної соціології з зосередженням на явищах та процесах, що відбуваються в Україні та в інших посткомуністичних суспільствах Центральної та Східної Європи. Політична ідеологія, соціальна нерівність, політична поведінка, політичні партії, групи тиску, принципи та інституції демократії, політичні системи та соціальні рухи.

Вступ до сучасних соціологічних теорій (СЦ.Б.14)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П. В.

Найважливіші напрямки нового теоретичного руху в сучасній соціології. Аналіз того, як соціальна теорія в умовах «постмодерної кондиції» (Ж. Ф. Льютар), намагається розробити нові засоби для осягнення соціальної реальності, радикально міняючи свої теоретико-епістемологічні засади. Основні теоретичні припущення сучасної соціологічної теорії і філософії соціальних наук, концептуальний апарат новітніх соціальних теорій в історико-соціологічному і теоретичному аналізі. Основні праці представників сучасної західної соціологічної думки.

Початок: СЦ.Б.4, 9.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Оссовський В. Л.

Основні поняття теорії громадської думки, методологічне та методичне забезпечення ідентифікації стану та динаміки громадської думки, механізмів її формування в умовах суспільства, що трансформується.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів -20)

Організація та планування ділових комунікацій: теорія, методи, практика

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Гпебова Л. М.

Теоретичні засади розвитку комунікативних процесів в суспільстві, основні поняття, моделі комунікації та сучасні комунікативні технології. Практичні навички їх застосування для налагодження ефективної співпраці із ЗМІ, різними колами громадськості, для розвитку культури ділового спілкування та досягнення особистого успіху в побудові професійної кар'єри.

Даний курс пропонується як самостійний, а також як продовження курсу «Основи публік рилейшнз».

Стратегія порівняльного дослідження*2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Погоріла Н. Б.*

Теорія та практика сучасного порівняльного дослідження з акцентом на міжнаціональному порівняльному дослідженні. Основні напрямки в сучасних порівняльних дослідженнях, підготовлені викладачем та запропоновані у вигляді теоретичних матеріалів та емпіричних прикладів. Набуття аналітичних навичок шляхом виконання самостійних завдань та інтерпретації даних.

Історія соціологічної думки в Україні (СЦ.Б.52)*1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Погорілий О. І.*

Питання формування і розвитку соціологічної думки в Україні. Аналізується українська «просоціологія» (соціологічні ідеї Г.Сковороди та діячів Кирило-Мефодіївського товариства, перших істориків України, Михайла Драгоманова, Івана Франка, Олександра Потебні) та академічний етап української соціології (Михайло Грушевський, Микита Шаповал, В'ячеслав Липін). Розглядається значення класичної спадщини для сучасної соціологічної думки в Україні.

Початок: СЦ.Б.4, 9.

Соціологія шлюбу та сім'ї (СЦ.Б.53)*1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.*

Соціологія сім'ї та шлюбу вивчає походження, функції та еволюцію сім'ї, сім'ю як соціальний інститут, життєвий цикл сім'ї, типи сімей та сімейних організацій у соціологічному вимірі, типи сімейної та шлюбної поведінки, конфлікти в сім'ї, позашлюбні згоди тощо.

Соціологія міста та села (СЦ.Б.54)*1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.*

Соціологія міста та села вивчає територіальну, соціальну спільноту, стратифікацію міського та сільського населення, просторові аспекти соціальної мобільності, соціальну дезорієнтацію та маргінальні групи.

Соціологія освіти (СЦ.Б.55)*1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Гавриленко І. М.*

Здійснюється соціологічний аналіз системи освіти. Вона розглядається як сукупність педагогічних відносин, соціогрупова структура, множина навчальних соціальних організацій та особливий соціальний інститут. Досліджується освітня ситуація в сучасному українському суспільстві.

Соціологія культури (СЦ.Б.56)*3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Семашко О. М.*

Курс покликаний дати синтез знань теорії історії та практики емпіричних досліджень культури, узагальнення принципів дослідження культури в її західних і вітчизняних традиціях, ознайомлення з методикою і технікою сучасних соціокультурних досліджень. Близько третини курсу присвячено узагальненню досвіду досліджень нової соціокультурної реальності в Україні, розгляду соціологічного забезпечення реформ у сфері культури. Курс передбачає засвоєння засад методики і техніки соціологічних досліджень культури, проблемні зустрічі з діячами культури, проведення емпіричних соціокультурних спостережень, узагальнення досвіду культурних інновацій.

Економічна соціологія та соціологія праці (СЦ.Б.23)*3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Іващенко О. В.*

Усталений у новітній вітчизняній та зарубіжній економічній соціології підхід до розгляду економічних явищ крізь призму соціологічної перспективи та економіки — сфери виробництва, обміну, розподілу та споживання — як складових соціальної системи.

Соціологія мистецтва (СЦ.Б.59)*3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Семашко О. М.*

Курс є систематичним викладом тематики однієї з галузей соціології з намаганням знайти синтез західної та вітчизняної традицій вивчення предмета. Теорія предмета поєднується з розглядом емпіричного вивчення художньої культури, ознайомлення з методикою і технікою соціологічних досліджень мистецтв. Узагальнення досвіду емпіричних соціологічних досліджень художнього життя України 70-90-х років. Курс передбачає, крім традиційних, такі форми знань: «круглі столи», співбесіди з провідними вітчизняними митцями, мистецтвознавцями, критиками, проведення соціологічних короткочасних спостережень нових явищ художнього життя.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються кафедрою соціології студентам Департаменту економічних наук, Школи соціальної роботи, кафедри історії та політології

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

СОЦІОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни

• Соціологія - 1 (с) — СЦ.Б.2	1 зал.б.
• Соціологія - 2 — СЦ.М.3	2 зал.б.
• Історія соціології - 1 — СЦ.Б.4	3 зал.б.
• Методологія і методи соціологічних досліджень - СЦ.Б.5	2 зал.б.
• Історія соціології - 2 — СЦ.Б.9	2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни — 9 залікових балів

• Основи макросоціології — СЦ.Б.15	1,5 зал.б.
• Соціальна структура суспільства — СЦ.Б.16	2 зал.б.
• Історія соціологічної думки в Україні — СЦ.Б.13	1 зал.б.
• Математико-статистичні методи в соціології — СЦ.Б.12	2 зал.б.
• Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях — СЦ.Б.10	2 зал.б.
• Соціологія громадської думки — СЦ.Б.17	1 зал.б.
• Соціологія шлюбу та сім'ї — СЦ.Б.53	1,5 зал.б.
• Соціологія міста та села — СЦ.Б.54	1,5 зал.б.
• Соціологія освіти — СЦ.Б.55	1,5 зал.б.
• Соціологія культури — СЦ.Б.56	3 зал.б.
• Політична соціологія — СЦ.Б.57	1,5 зал.б.
• Соціологія мистецтва — СЦ.Б.59	3 зал.б.
• Соціологія масових комунікацій — СЦ.Б.14	1,5 зал.б.
• Тендерні дослідження в соціології — СЦ.Б.58	2 зал.б.
• Вступ до сучасних соціологічних теорій — СЦ.Б.15	1,5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor — 19.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються кафедрою соціології студентам усіх бакалаврських програм

Основи «паблік рилейшнз» (СЦ.Б.51)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Гнебова Л. М.

Гендерні дослідження в соціології

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б.17)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Осовський В. Л.

Політична соціологія (СЦ.Б.7)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П. В.

Основи макросоціології (СЦ.Б.12)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Хмелько В. Є.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Оксамитна С. М.

ШКОЛА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Завідувач —

Грига Ірена Максимівна

доцент, кандидат медичних наук

(4 корпус, к. 298, т. 416-31-24,

e-mail: griga@ukma.kiev.ua)

Школа соціальної роботи (ШСР) є окремим підрозділом, який першим в Україні почав готувати кваліфікованих спеціалістів у сфері соціальної роботи. Навчальні курси, що пропонуються студентам бакалаврату і магістеріуму, вдало поєднують теоретичну і практичну підготовку.

На сьогоднішній день Школа співпрацює з наступними зарубіжними установами:

Політехнічний Університет «Англія», Кембридж, Великобританія;

Лондонська школа економіки, Великобританія;

Манчестерський Університет, Великобританія;

Університет Данді, Великобританія;

Університет м. Порто, Португалія;

Школа Аліс Соломон, м. Берлін, Німеччина;

Університет Любляна, Словенія.

Протягом 1999-2000 н.р. співробітниками Школи соціальної роботи були видані такі підручники:

1. Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. Полтавця В. І. К.: Видавничий дім «KM Academia», 2000.

(Автори: Грига І. М., Іванова О. Л., Кабаченко Н. В., Семигіна Т. В., Брижовата О. С., Дума Л. П., Лисенко О. П. — співробітники НаУКМА; Рамон Ш. - Політехнічний Університет «Англія», Кембридж, Великобританія; Лукас Д. - Благодійний Фонд Гамлет Траст, Великобританія; Шіарз Д. - Великобританія та інші).

2. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи / Наукові консультанти Н. Кабаченко та Д. Полтавець. К.: ВАИТЭ, 2000.

3. Спікер П. Соціальна політика: теми та підходи / Наук. ред. О. Іванова. К.: ВАИТЭ, 2000.

Методист —

Данильченко

Наталія Леонідівна

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

Іванова Олена Леонідівна
старший викладач

Кабаченко Надія Василівна
кандидат філософських наук

Коцюба Андрій Ігорович
старший викладач

Лішук Роман Миколайович
кандидат медичних наук

Бойко Алла Михайлівна
викладач практики

Савчук Олена Миколаївна
викладач практики

Голубєва Марія Олександрівна
кандидат педагогічних наук, доцент

Копець Людмила Володимирівна
кандидат психологічних наук, доцент

Семигіна Тетяна Валеріївна
магістр соціальної роботи

Дума Лілія Петрівна
магістр соціальної роботи

Шнейдина Світлана Григорівна
магістр права

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Соціологія-І(с) (СЦ.Б.2)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік Оссовський В. Л., Оксамитна С. М., Кару к В. П.

Курс є додатковим до курсу «Соціологія-1».

Соціологія-2 (СЦ.М.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оссовський В. Л., Кару к В. П.

Продовження: СЦ.Б.5, 16, інші спеціалізовані курси соціології.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Паніотго В. І.

Початок: СЦ.Б.2, 5, 16.

Загальна і вікова психологія (СР.Б.1)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Ліщук Р. М.

Механізми та закономірності психічної діяльності людини. Основні теорії психічного розвитку людини, вікові періоди та кризи. Роль соціальних і біологічних чинників у процесі розвитку.

Курс є початковим.

Продовження: СР.Б.2.

Психологія особистості (СР.Б.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Копець Л. В.

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, що мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.Б.1.

Продовження: СЦ.Б.7, 14.

Вступ до соціальної роботи (СР.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Дума Л. П.

Основні аспекти професійної діяльності: фахові знання, навички та цінності; вимоги щодо професійних та особистих якостей соціального працівника; етичні засади соціальної роботи; основні групи клієнтів соціальної сфери. Фази процесу соціальної роботи. Аспекти професійних та міжпрофесійних меж, особливості командної та мультидисциплінарної роботи, заходи попередження та зменшення стресу та вигорання.

Продовження: СР.Б.5.

Базові навички спілкування-1 (СР.Б.4)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Коцюба А. І.

Навички уважної поведінки, запитання в розмові, навички рефлексивного слухання, спостереження, встановлення та віддзеркалення почуттів. П'ятикрокова структура інтерв'ю.

Продовження: СР.Б.16.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Копець Л. В.

Теорії та методи соціальної роботи (СР.Б.5)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., 3 год./тиж., 8 трим., залік, іспит, Грига І. М.

Теоретичні засади соціальної роботи. Особливості застосування різних теорій та моделей на практиці. Індивідуальні, групові форми роботи та догляду, методи догляду та роботи у громаді.

Початок: СР.Б.3

Продовження: СР.Б.8, 11, 12, 13, 17-22.

Основи соціальної політики (СР.Б.6)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Іванова О. Л.

Основні поняття соціальної політики. Передумови та складові соціальної політики.

Продовження: СР.Б.10.

Правові основи соціальної роботи (СР.Б.7)

2 зал. б., 7 год./тиж., 9 трим., іспит, Ілнейдіна С. Г.

Державні закони як правова база соціальної роботи; закони та підзаконні акти, що регулюють соціальний захист різних груп населення (діти, молодь, сім'я, пенсіонери, інваліди та ін.).

Робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.Б.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Кабаченко Н. В.

Особливі групи клієнтів соціальної роботи: люди з вадами, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, діти-сироти, люди, які мають залежність від хімічних речовин, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення, люди похилого віку. Специфічні потреби, принципи та критерії вибору ефективних методів втручання в роботу.

Початок: СР.Б.3, 5.

Соціальна політика в Україні (СР.Б.10)

3 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Іванова О. Л.

Соціальна політика, що діє в Україні- Передумови формування, напрямки та загальні принципи; законодавче, інституційне забезпечення та фінансування; аналіз; планування та розробка окремих соціальних програм та напрямків реформування соціальної політики України.

Початок: СР.Б.6.

Індивідуальна соціальна робота (СР.Б.11)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим. м., залік, Бойко А. М.

Курс передбачає вивчення індивідуальної соціальної роботи, знайомить з основами консультування та менеджментом надання індивідуальної підтримки.

Соціальна робота в громаді (СР.Б.12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим. м., іспит, Семігіна Т. В.

Принципи соціальної роботи в громаді, уявлення про громаду як систему соціальної підтримки та етапи становлення соціальних служб у громаді. Висвітлення досвіду роботи громадських служб в Україні й за кордоном. Формування навичок аналізу особливостей соціальної роботи в громаді.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим. м., іспит, Кабаченко Н. В.

Розуміння специфіки роботи з літніми людьми з огляду на вікові психологічні й фізичні особливості та потреби. Стереотипи, що існують у суспільстві. Врахування прогресивного міжнародного досвіду роботи з цією категорією людей.

Початок: СР.Б.3, 5.

Курсова робота

0,5 зал. б., 8 трим.

Вибіркові професійно орієнтовані дисципліни, що викладаються у департаменті (мінімальна кількість залікових балів - 16)

Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціологічних дослідженнях (СЦ.Б.12)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим. м., іспит, Горбачик А. П.

Групова робота (СР.Б.14)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим. м., залік, Коцюба А. І.

Теоретичне і методичне підґрунтя групової психологічної роботи, надання досвіду участі у навчальній психокорекційній групі в межах таких підходів як груповий аналіз, гештальттерапія, психодрамата клієнтцентрована терапія.

Початок: СР.Б.1, 2.

Базові навички спілкування-2 (СР.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим. м., залік, Коцюба А. І.

Складні комунікативні навички: фокусування розмови, конфронтація, розвиток, виділення та відзеркалення значення, навички впливу. Робота з відеоматеріалом та індивідуальні консультації.

Початок: СР.Б.4.

Основи менеджменту (СР.Б.17)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим. м., іспит, Іванова О. Л.

Основні принципи менеджменту. Сучасні концепції практичного менеджменту. Менеджмент організацій.

Волонтерство у соціальній роботі (СР.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим. м., залік.

Уявлення про історичний аспект добровільництва, мотивація волонтерів та шляхи їхнього залучення до виконання завдань соціальної роботи. Принципи професійної підготовки та організації роботи волонтерів.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота в охороні психічного здоров'я (СР.Б.19)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим. м., залік.

Соціальні чинники в маніфестації та перебігу психічних захворювань. Деінституціоналізація, догляд у громаді. Значення різних форм догляду, що надаються в денних центрах, резидентних установах, кризових центрах, притулках. Роль груп самопомогі в представництві інтересів користувачів системи охорони психічного здоров'я.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з дітьми та молоддю (СР.Б.20)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим. м., залік.

Зміст та форми роботи служб для молоді. Попередження негативних явищ серед дітей та молоді. Роль недержавних організацій у роботі з сім'ями, в яких є діти з вадами, та дітьми-сиротами. Сучасні методи догляду та утримання дітей: тимчасовий догляд, усиновлення, влаштування в будинки сімейного типу.

Початок: СР.М.4, СР.М.5.

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.Б.21)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Гоуга І. М.

Біопсихосоціальні аспекти хвороби, профілактичний та реабілітаційний напрямки соціальної роботи у сфері охорони соматичного та психічного здоров'я, аспекти танатології, особливості роботи з вмираючими та їхніми родичами.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С. М.

Основні теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціальної структури в соціології. Основні елементи соціальної структури: статуси, ролі, соціальні організації, інституції, групи. Концепції та емпіричні дослідження соціальної стратифікації, класової структури та соціальної мобільності.

Соціальна робота з інвалідами (СР.Б.22)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Специфічні проблеми та потреби людей з різними вадами. Соціальний захист інвалідів. Організації та установи, що здійснюють догляд за людьми з вадами та представляють їхні інтереси.

Початок: СР.М.4, СР.М.5.

ПРАКТИКИ**Ознайомча практика (СР.Б.23)**

3 зал. б., 36 год./тиж., 6 трим.

Відбудуватиметься протягом 3-х тижнів, після літнього триместру. Знайомство з державними та недержавними установами, а також службами, що надають соціальні послуги вразливим категоріям населення.

Продовження: СР.Б.24, 25.

Навчальна практика (СР.Б.24)

11 зал. б., 10 год./тиж., 7-10 трим., залік.

Існуюча система надання послуг та аналіз діяльності організацій, які займаються соціальною роботою в м. Києві. Конкретні навички та методи соціальної роботи.

Початок: СР.Б.23.

Продовження: СР.Б.25.

Навчально-дослідницький практикум (СР.Б.25)

6 зал. б., 18 год./тиж., 11 трим.

Забезпечує умови для виконання кваліфікаційної роботи: збір первинного матеріалу.

Початок: СР.Б.23, 24.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються Школою соціальної роботи студентам усіх бакалаврських програм**Вступ до соціальної роботи (СР.Б.3)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Гоуга І. М.

Психологія особистості (СР.Б.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Коцюба А. І.

Загальна і вікова психологія (СР.Б.1)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Коцюба А. І.

Основи психології та педагогіки (СР.Б.26)

1 зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., залік.

Основи психологічних та педагогічних знань: закономірності психічної діяльності, теорії психічного розвитку людини, вікові періоди та кризи, психологічні теорії особистості та її поведінки, теорії виховання та навчання.

Базові навички спілкування-1 (СР.Б.4)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Гоуга І. М.

Порівняльна педагогіка (СР.Б.27)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Дем'янчук О. П.

Теоретичні засади порівняльних досліджень. Системи освіти у державах з різним рівнем розвитку. Можливі системи освіти для майбутнього суспільства.

Шкільна педагогіка (СР.Б.28)

2 зал. б., 4 год./тиж., 6 або 9 трим., залік, Голубєва М. О.

Основні питання теорії виховання та теорії навчання (дидактики). Сучасні проблеми форм, методів, принципів і технологій навчання.

ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДКТ)

Керівник департаменту —
Глибовець Микола Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(1 корпус, к. 302,
тел. 463-69-85, 416-60-64, e-mail:
glib@roller, ukma.kiev.ua)

Створений у червні 1996 року на базі кафедри інформатики.

Основними завданнями департаменту є:

- забезпечення базової вищої освіти з фундаментальних напрямків сучасної кібернетики, інформатики та прикладної математики;
- підготовка фахівців широкого профілю, здатних розробити та впровадити складні комп'ютерні системи, застосовувати та впроваджувати системні методи та методи математичного моделювання при вирішенні завдань в економіці, управлінні, а також у теоретичних та прикладних науково-технічних дослідженнях.

До складу департаменту входять: кафедра інформатики, кафедра математики, допоміжні структурні одиниці.

Кафедра інформатики та кафедра математики забезпечують викладання основних дисциплін циклів «Інформатика», «Вища математика» на всіх факультетах Університету. Кафедри готують фахівців за напрямком базової вищої освіти «Комп'ютерні науки» з профілізацією на перехід до програм спеціаліста «Комп'ютеризовані системи обробки інформації та управління», «Інтелектуальні системи обробки інформації та прийняття рішень».

Планується започаткувати роботу кафедри мережних технологій та мультимедійних систем. На сьогодні всі конкурентоспроможні інформаційні технології, по суті, є мережними комп'ютерними технологіями, а новітні професії програміста тісно пов'язані з обробкою аудіо-, відео-зображень.

Нині відбувається справжня реформа математичної освіти в напрямку розвитку прикладних дисциплін — програми підготовки спеціалістів з «актуарної математики», «індустріальної математики», «фінансової математики», «математичних методів у менеджменті» тощо. Особливо актуальними тут є математичні методи захисту інформації. Найбільш популярні системи RSA, система Рабіна та інші.

Планується відкриття спеціальності за професійним спрямуванням «Прикладна математика, системний аналіз та захист економічної інформації» (бакалавр). На ДКТ є всі умови для підготовки спеціалістів у даній галузі всіх трьох рівнів акредитації: бакалаврат, магістеріум, аспірантура. Зокрема, розроблена магістерська програма «Прикладна математика» включає в себе ґрунтовну математичну і комп'ютерну підготовку. Випускник магістеріуму буде підготовлений для проведення наукових досліджень у цих галузях, зокрема для вступу в аспірантуру і підготовки дисертації.

Відкрилася аспірантура за такими напрямками рубрикації ВАК України: 01.01.08 — Математична логіка, теорія алгоритмів, дискретна математика; 05.13.06 — Автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні системи; 05.13.12 — Системи автоматизації проектування.

Серед напрямків науково-дослідної роботи департаменту чільне місце займає моделювання соціальних та економічних процесів, інтелектуальні системи обробки інформації, прийняття рішень і керування, а також прикладна математика, дискретний аналіз, сучасна математика.

Методист факультету —
Олецька Світлана Іванівна

**ПРОФЕСОРСЬКО-
ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:****КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ***Завідувач —***Глибовець Микола Миколайович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент*Методист —***Розбицька Ядвіга Францівна****Олецький Олексій Віталійович**
кандидат технічних наук, доцент**Спасітельєва Світлана Олексіївна**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Тригуб Олександр Семенович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Попов Юрій Дмитрович**
доктор технічних наук, професор
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)**Дорошенко Анатолій Юхимович**
доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут програмних систем)**Омельченко
Віталій Володимирович**
старший викладач**Кравченко Іван Васильович**
старший викладач
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)**Кулябко Петро Петрович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)**Терещенко Василь Миколайович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет
ім. Тараса Шевченка)**Бойко Борис Іванович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)**Іваненко Віктор Іванович**
доктор технічних наук,
професор
(Національний технічний університет
«КПІ»)**Кислоокій Володимир
Микитович**
кандидат технічних наук, доцент**Синявський
Олександр Леонідович**
доктор технічних наук**Бублик
Володимир Васильович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент (Національний універси-
тет ім. Тараса Шевченка)**Матвієнко
Володимир Тихонович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)**Горохівський Семен Самуїлович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Ляшко Володимир Іванович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент**Медведев Михайло
Геннадійович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент**Франчук
Олег Васильович**
кандидат технічних наук, доцент**Перевозчикова Ольга
Леонідівна**
доктор фізико-математичних наук,
професор**Гладун Анатолій Ясонович**
кандидат технічних наук, доцент**Штерн Ірен Борисівна**
кандидат філологічних наук, доцент**Зубенко
Віталій Володимирович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Редько Ігор Володимирович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Кирієнко Оксана Валентинівна

асистент

Печкурова Олена Миколаївна

асистент

КАФЕДРА МАТЕМАТИКИ

Завідувач —

Бондарчук Юрій Вікторович

доктор фізико-математичних наук,
доцент

Методист —

Мельник Софія Степанівна**Вишенський****Володимир Андрійович**

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

(Національний університет

ім. Тараса Шевченка)

Городній Михайло Федорович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

(Національний університет

ім. Тараса Шевченка)

Любашенко Володимир**Васильович**

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

(Інститут математики НАН України)

Митник Юрій Васильович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Основи матаналізу (МА.Б.01)**

3 зал. б., 3 год./тиж., 1-2трим., іспит, Городнію М. Ф.

Базова математична дисципліна департаменту комп'ютерних технологій. Містить основи диференціального та інтегрального числення. Має на меті забезпечити студентів необхідним математичним апаратом для вивчення комп'ютерних наук.

Продовження: МА.Б.10.

Методи та засоби комп'ютерних технологій (ІН.Б.02)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 1 три м., іспит, Три губ О. С., Франчук О. В.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до ви-

Оленко Андрій Якович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Національний університет ім. Тараса
Шевченка)

Пилявська**Ольга Степанівна**

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Шпортюк**Володимир Григорович**

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

(Національний технічний університет
«КПІ»)

***КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ
НА ДЕПАРТАМЕНТІ*****1. Освітньо-професійна****бакалаврська програма:**

- **08.04 КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ**
Спеціальність — Комп'ютерні науки
Кваліфікація:

6.0804 Бакалавр комп'ютерних наук.

2. Програми спеціаліста

- **080401 КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ
СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
ТА УПРАВЛІННЯ**

Кваліфікація:

7.080401 Інженер-програміст.

- **080405 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ
ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ**

Кваліфікація:

7.080405 Інженер-програміст.

вчення ряду спеціальних дисциплін за професійним спрямуванням — комп'ютерні науки.

Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC, Apple Macintosh та використання комп'ютерних мереж. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення: MS DOS, NC, Windows v.3.11, Windows'95, Windows'98, Word, Excel, Finder та Claris Works для Macintosh, Unix, Telnet, Pine, Netscape-комунікатор, Eudora тощо.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., іспит, Ящук В. М.

Основи дискретної математики (ІН.Б.04)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 2 трим., іспит, Кулябко П. П., Терещенко В. М.

Теорія множин. Алгебраїчні системи. Алгебра Буля та числення висловлювань. Теорія графів. Комбінаторика. Теорія скінчених автоматів.

Принципи роботи комп'ютерних систем (ІН.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Олецький О. В.

Архітектура сучасних комп'ютерних систем та сучасні тенденції її розвитку. Основні теоретичні положення на прикладі системи команд процесора Intel 8086/88. Самостійне написання і захист реферату, програмування завдань на керування зовнішніми пристроями.

Початок: ІН.Б.02.

Тісно пов'язаний з курсами «Дискретна математика», «Теорія алгоритмів і математична логіка», «Програмування».

Продовження: ІН.Б.02.

Основи програмування та алгоритмічні мови. Паскаль (ІН.Б.06)

2.5 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Глибовець М. М., Олецький О. В., Тригуб О. С.

Мова Паскаль: основні елементи мови; засоби роботи з зовнішніми файлами; створення звукових ефектів та графічних зображень, інші можливості.

Аналітична геометрія (МА.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Митник Ю. В.

Аналітичні методи розв'язування геометричних задач. Способи задань геометричних об'єктів (прямих, площин, кривих та поверхонь 2-го порядку) за допомогою рівнянь.

Продовження: МА.Б.08, 10.

Лінійна алгебра (МА.Б.08)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Бондарчук Ю. В.

Оволодіння студентами комп'ютерних спеціальностей фундаментальними поняттями лінійної алгебри («поле», «векторний простір», «евклідов простір», «алгебра», «лінійний оператор»), оволодіння методами розв'язування систем лінійних рівнянь, обчислення визначників, дослідження лінійних операторів та квадратичних форм.

Основи комп'ютерних алгоритмів (ІН.Б.09)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Глибовець М. М.

Методика побудови комп'ютерних алгоритмів. Математичний апарат аналізу алгоритмів, поняття ефективності алгоритмів, базові алгоритми вирішення типових класів задач. Основні методи розв'язання задач: розділай і пануй, бектрекінг, жадібного банкіра, символічні обчислення, використання евристик.

Продовження: ІН.Б.06.

Аналіз функцій багатьох змінних (МА.Б. 10)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Вишенський В. А.

Ознайомлення з диференціюванням та інтегруванням функцій багатьох змінних і застосування цих методів для знаходження екстремумів, об'єктів, а також до фізичних та економічних задач.

Теорія алгоритмів і математична логіка (МА.Б.11)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Устименко В. О.

Фундаментальна математична дисципліна, яка, зокрема, містить математичні основи комп'ютерних наук. В ній розглядаються формалізації системи логічних міркувань, поняття алгоритму, алгоритмічно розв'язної та нерозв'язної задачі, поняття про складність алгоритму.

Продовження: ІН.Б.04

Організація баз даних і знань (ІН.Б.12)

4 зал. б., 4 год./тиж., 5-6 трим., залік, іспит, Кулябко П. П., Терещенко В. М.

Інформаційна модель концептуального рівня. Поняття бази даних. Основні властивості. Реляційна модель бази даних. Основні мовні моделі. Логічне проектування баз даних. Бази знань, експертні системи та інші застосування.

Мова програмування Сі (ІН.Б.13)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Глибовець М. М., Зубенко В. В.

Основні синтаксичні структури мови Сі та їхнє застосування щодо вирішення різних практичних задач. Використання покажчиків, конструювання нових типів даних, робота з файлами. Великий набір задач і варіанти їх розв'язання.

Диференціальні рівняння (МА.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Митник Ю. В.

Методи інтегрування звичайних диференціальних рівнянь та застосування диференціальних моделей для опису і аналізу різноманітних процесів і явищ природознавства.

Функціональне програмування (ІН.Б.15)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., залік, Медведев М. Г.

Структура програми на Ліспі, її основні оператори, класифікація вмонтованих функцій за типами, засоби обробки масивів, створення рекурсивних програм. Обробка простих та складних списків, дерев, обчислення рекурсивних функцій, породження комбінаторних об'єктів, обробка текстової інформації, файлові операції.

Початок: ІН.Б.04, 16.

Продовження: ІН.Б.17.

Основи проектування систем штучного інтелекту (ІН.Б.16)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Олецький О. В.

Основні підходи до створення систем штучного інтелекту, тобто систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Моделі прийняття рішень, програмування ігор, принцип резолюції, семантичні мережі і фрейми та ін. Багатозначні та нечіткі логіки, формування гіпотез, теорія індуктивних висновків і т. п.

Логічне програмування (ІН.Б.17)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Медведев М. Г.

Мова Пролог. Структура програми на Пролозі, засоби представлення знань, поняття рекурсії, циклу, бектрекінгу, віконного інтерфейса. Представлення баз даних у Пролозі, довга арифметика, алгоритми на графах, синтаксичні перетворювачі, математичні ігри зі стратегією та задачі на шахівниці.

Початок: МА.Б.11, ІН.Б.04, 16, 15.

Теорія ймовірностей (МА.Б.18)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Оленко А. Я.

Курс знайомить з теоретичними основами теорії ймовірностей та математичної статистики та їх застосуваннями в обробці експериментальних даних. У курсі розглядаються ймовірності випадкових подій, випадкові величини та їх властивості. Студенти ознайомлюються з описовою статистикою, теорією оцінювання параметрів та перевірки гіпотез. Даються початкові навички роботи із статистичними пакетами.

Мови об'єктно-орієнтованого програмування. С++ (ІН.Б.19)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Спасітелева С. О.

Застосування об'єктного підходу у програмуванні. Вивчення основних принципів об'єктно-орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення об'єктно-орієнтованих програм. Створення прикладних програм засобами IDE Borland C++.

Початок: ІН.Б.13.

Продовження: ІН.Б.12.

Моделювання систем (ІН.Б.20)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Іваненко В. І.

Аналіз методів цифрової обробки інформації. Макетування аналого-цифрових перетворювачів та алгоритмів первинної обробки даних. Перегляд типів локальних комп'ютерних мереж. •

Паралельні обчислювальні системи (ІН.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Дорошенко А. Ю.

Класифікація паралельних систем, архітектура, алгоритми розпаралелювання, алгоритми складання розкладу роботи паралельних систем. На прикладі мови програмування Ada вивчаються загальні підходи до побудови мов програмування паралельного типу.

Гіпертекстові технології. Intranet (ІН.Б.22)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., залік, Кислоокий В. М.

URL - універсальний засіб адресації інформаційних ресурсів. Мова HTML для підготовки гіпертекстів. Клієнт-сервер протокол HTTP для розповсюдження гіпертекстових документів. Інтерактивна парадигма роботи в Internet. Мова Java як об'єктно-орієнтовна, архітектурно-нейтральна мова програмування. Програмування аплетів Java. Взаємодія з користувачем. Відтворення зображень та звуків. Початок: ІН.Б.24, 19.

Курсова робота (ІН.Б.23)

1.5 зал. б., 6, 9, 12 трим., всі викладачі кафедри.

Самостійні дослідження з обраної тематики під керівництвом одного з викладачів кафедри.

**Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін
(мінімальна кількість залікових балів – 16)****Комп'ютерні мережі. Internet (ІН.Б.24)**

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Печкурова О. Н., Кислоокий В. М., Олецкий О. В.

Структура та можливості глобальної комп'ютерної мережі Internet. Користування основними сервісними функціями Internet та отримання практичних навичок у галузях інформаційного пошуку та створення Web-сторінок в Internet.

Комп'ютерна вірусологія (ІН.Б.25)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Ю. Д.

Організація пам'яті IBM PC. Накопичувачі на дисках. Віруси, троянські коні, черв'яки. Проявлення вірусів. Загальні рекомендації запобігання вірусного зараження. Класифікація антивірусних програм. Засоби зберігання та відновлення інформації.

Математичні методи дослідження операцій (ІН.Б.26)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Іваненко В. І.

Математичні моделі операцій. Методи оптимізації операцій. Методи оптимізації операцій в умовах дії перешкод.

Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра (ІН.Б.27)

2 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Попов Ю. Д.

Системи DERIVE та MathCAD. Основні відомості. Арифметика, алгебра. Побудова графіків. Диференціальне та інтегральне числення. Вектори та матриці.

Системи та інструментальні засоби програмування (ІН.Б.28)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Бойко В. І.

Ознайомлення з сучасними технологіями візуального та об'єктно-орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення навчальних пакетів. Початок: ІН.Б.19

Розробка та експлуатація банківських комп'ютерних систем (ІН.Б.29)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 9 трим., залік, Тригуб О. С., Франчук О. В.

Структура банку і головні банківські операції, їхня автоматизація та інформатизація. Адаптація та подальше розширення САБ. Система програмування The CLARION Professional Developer.

Функціональний аналіз (МА.Б.30)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Устименко В. О.

Границі множин. Доповнення та різниці множин. породжені кільця та б-кільця. Вимірні множини. Внутрішня міра. Міра Лебега та її властивості. Вимірні функції, дії над вимірними функціями. Інтегровані прості функції. Метричні простори, приклади метричних просторів, повні метричні простори, доповнення метричних просторів, принцип стискаючих відображень та його застосування в алгебрі та аналізі. Принцип вкладених куль.

Чисельні методи (МА.Б.31)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Устименко В. О.

Методи ділення напіл. Прямі методи розв'язування систем лінійних алгебраїчних рівнянь: метод Гаусса, метод квадратних коренів. Метод прогонки. Обумовленість систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Ітераційні методи для систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Методи розв'язування нелінійних систем. Інтерполяційний многочлен у формі Лагранжа та Ньютона. Похибка інтерполяції. Застосування інтерполяції. Середньоквадратичне та рівномірне наближення.

Ортогональні многочлени. Метод найменших квадратів. Інтерполяційні та згладжуючі сплайни. Алгоритм побудови кубічних сплайнів.

Системи кодування інформації (ІН.Б.32)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., Ютрим., іспит, Кравченко І. В.

Алгоритми криптографічного захисту інформації. Математичні основи теорії кодування та теорії складності задач. Теорія чисел, теорія інформації, алгоритми потокового та блочного кодування. Алгоритми «відкритого ключа». Системи електронних підписів.

Архітектура мікропроцесорів (ІН.Б.33)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., Ютрим., залік, Гладун А. Я.

Основні функціональні блоки мікропроцесорів. Дешифратор команд, арифметично-логічний блок, регістри. Адресний простір та принципи адресації. Системи команд та програмування на мові Асемблера. CISC- та RISC-процесори. Порівняльний аналіз процесорів типів Intel, Motorola, Transputer, Power PC, Digital Alpha. Продовження: ІН.Б.5.

Обчислювальна геометрія (ІН.Б.34)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Кравченко І. В.

Геометричний пошук. Локалізація точки в множині геометричних об'єктів. Побудова опуклих оболонки. Розміщення геометричних об'єктів.

Системне програмування і ОС (ІН.Б.35)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Синявський О. Л.

Функції та структура ОС. Управління процесами та ресурсами. Віртуальна пам'ять. Управління даними. Файлові системи. Підтримка терміналів та телекомунікацій. Управління мережею. Мережна файлова система. Програмування драйверів. Операційні системи Unix, Windows NT, Novell Net Ware, CISCO IOS.

Основи побудови компіляторів (ІН.Б.36)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Глибовець М. М.

Теоретичні основи побудови компіляторів: формальні граматики, теорія автоматів. Аналіз особливостей програмної реалізації побудови компіляторів та існуючі програмні інструментарії побудови компіляторів типу yacc і lex.

Методи і засоби обробки інформації (ІН.Б.37)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Бондарчук Ю. В.

Математичні засоби моделювання та розв'язання задач, що виникають при передачі інформації. Зокрема таких як шифрування, виявлення та виправлення помилок.

Комп'ютерна графіка (ІН.Б.38)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 12 трим., залік, Кравченко І. В.

Вивчення алгоритмів синтезу зображень та засобів їхнього відтворення з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Обробка зображень (ІН.Б.39)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Бублик О. В.

Основні програмні комплекси обробки зображень.

Технології мультимедіа (ІН.Б.40)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Бублик О. В.

Основи архітектури і принципів функціонування мультимедіа-систем. Сучасне технічне і програмне забезпечення.

Інтелектуальні мережі (ІН.Б.41)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Синявський О. Л.

Архітектура комп'ютерних мереж. Модель OSI взаємодії відкритих систем. Протоколи фізичного, каналного, мережного та транспортного рівнів в моделі OSI. Протоколи TCP/IP, RIP, EGP, BGP. Протоколи прикладного рівня.

Оглядові лекції (ІН.Б.42)

36 год./тиж., 12 трим.

Повторення та систематизація знань, набутих студентами.

Навчальна практика (ІН.Б.43)

36 год./тиж., 3 трим., Глибовець М. М., Тригуб О. С., Олецький О. В.

Методи застосування комп'ютерних технологій у практичній роботі.

Дослідницька практика (ІН.Б.44)

36 год./тиж., 6 трим., Дорошенко А. Ю.

Підготовка до наукової роботи в галузі нових технологій обробки інформації, оптимального керування, дослідження операцій; написання рефератів та наукових повідомлень.

ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛІСТА

КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

У центрі спеціальності — сучасна теорія управління та її застосування до завдань проектування складних систем довільної природи (біологічні, технічні, соціальні та інші) і керування цими системами.

Сучасна теорія управління (ІН.С.01)

2,5 зал. б., бгод./тиж., 13 трим., іспит.

Основи проектування складних об'єктів і систем (ІН.С.02)

2,5 зал. б., бгод./тиж., 13 трим., іспит.

Основи автоматизації складних об'єктів і систем (ІН.С.03)

2,5 зал. б., бгод./тиж., 13 трим., залік.

Теорія систем контролю та управління (ІН.С.04)

2,5 зал. б., бгод./тиж., 14 трим., іспит.

Сучасні інформаційні технології (ІН.С.05)

2,5 зал. б., бгод./тиж., 14 трим., іспит.

Математичні моделі інформаційних процесів та управління динамічних об'єктів (ІН.С.06)

2,5 зал. б., бгод./тиж., 14 трим., залік.

Оглядові лекції (ІН.С.07)

36 год./тиж., 15 трим.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Програма орієнтована на поглиблене вивчення теорії сучасних інтелектуальних систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Вивчаються моделі подання знань та методи вирішення інтелек-

туальних задач. Дисципліни спеціальності орієнтовані на детальне ознайомлення з інформаційним, програмним та технічним забезпеченням інтелектуалізованих програмних комплексів та набуття навичок написання власних систем. У центрі уваги такі практичні задачі, як створення експертних систем, автоматизований переклад текстів, розпізнавання зразків.

Програмне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13-14 трим., іспит, залік.

Одна з перспективних інтелектуальних комп'ютерних технологій розподіленого штучного інтелекту, що віднедавна носить назву багатоагентні інтелектуальні системи. Ознайомлення з основними поняттями теорії агентів, архітектури агентів, мовами агентних систем, а також з поняттями мобільності обчислень. У практичному плані студенти отримують змогу власноручно конструювати програмних агентів для застосування в різних галузях сучасних інформаційних технологій (софтботи для інформаційного пошуку, персональні асистенти, керування електронною поштою, планування нарад і зустрічей тощо).

Лінгвістичне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13-14 трим., іспит, залік.

Опанування лінгвістичних концепцій та лінгвістичних моделей забезпечення

ментально-орієнтованих систем штучного інтелекту. Спеціалізовані наукові напрямки, що в сучасному парадигмальному контексті відомі як NATURAL LANGUAGE PROCESSING, TRANSLATION AND UNDERSTANDING, SEMIOTIC AND COGNITIVE MODELS OF KNOWLEDGE REPRESENTATION, MANMACHINE NATURAL LANGUAGE COMMUNICATION тощо. Курс включатиме низку відповідних навчальних розділів: автоматичний переклад, багаторівневі лінгвістичні процесори, герменевтичні моделі (моделі розуміння природної мови), моделі аргументування та логіко-лінгвістичного виведення, моделі діалогу природною мовою та моделі мовленнєвих актів, моделі репрезентації та опрацювання текстових знань тощо. Курс ґрунтується на новітніх досягненнях у зазначених дослідницьких напрямках, а також включатиме власні наукові розробки автора.

Моделі та системи розпізнавання образів (ІН.С.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік.

Розглядаються сучасні алгоритми цифрової обробки інформації: фільтрація та реставрація сигналів. Наводяться алгоритми розпізнавання відбитків пальців, друкованих символів та інших об'єктів.

Основи системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації (ІН.С.11)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.

Методи аналізу вимог щодо розробки проектів прикладних програмних систем на першій фазі їх життєвого циклу. Розглядаються методи подання знань при концептуальному моделюванні предметних областей, методи експертного аналізу та оцінювання об'єктів, об'єктні моделі подання знань, вимоги до корпоративних інформаційних систем та еталонна модель POSIX-середовища відкритих систем з відомими профілями. На практичних заняттях методи, що розглянуті на лекціях, будуть демонструватися на прикладі деяких програмних продуктів.

Методологія розробки програмних продуктів та великих програмних систем (ІН.С.12)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.

Розглядаються методи та основні етапи розробки великих програмних систем. Курс базується на математичних методах для складання алгоритмів, методах інженерних розрахунків та теорії прийняття рішень для оцінки витрат і вибору компромісних рішень, методах керування для визначення вимог до системи, врахування ситуацій, пов'язаних з можливими втратами, ефективної організації роботи виконавців. Розглядаються деякі спеціальні інструментальні засоби, що використовуються для проектування високонадійного та ефективного програмного забезпечення.

Інформаційні системи та структури даних (ІН.С.13)

2,5 зал. б., 6 год./тиж., 14 трим., залік.

Знайомство студентів з методами введення даних у документних базах даних та інформаційних системах. Передбачається детально розглянути основні структури даних та абстрактні типи даних. Останні розглядаються згідно з їх найсучаснішим визначенням у ISO/IEC 11404:1996 «Інформаційні технології. Мови програмування, їх середовище та системний інтерфейс. Незалежні від мов типи даних». На практичних заняттях методи, що розглянуті на лекціях, будуть демонструватися на прикладі їх реалізації у конкретних програмних продуктах. Планується залучати студентів до самостійного опрацювання конкретних методів і структур з подальшим їх розглядом на практичних заняттях.

Охорона праці в галузі (ІН.С.13)

1.5 зал. б., 1 год./тиж., 14 трим., іспит.

Необхідність цього курсу пов'язана з необхідністю ознайомлення студентів зі специфікою трудової діяльності в галузі комп'ютерних технологій і з охороною праці в цій галузі.

Оглядові лекції (ІН.С.14)

36 год./тиж., 15 трим.

Цикл дисциплін, що викладаються на інших факультетах

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

нормативна — ДСНТ — Тригуб О. С., Ляшко В. І., Омельченко В. В.

ДЕН - Шило В. П., Гладун А. Я., Печкурова О. М.

ФПРН - Франчук О. В., Омельченко В. В.

ФПЕН - Тригуб О. С., Печкурова О. М.

вибіркова - ФГСН - Кравченко І. В., Матвієнко В. Т., Редько О. В., Ляшко В. І.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Персональні комп'ютери типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Системи обробки соціально-економічної інформації (COCEI) —

нормативна — ДЕН — Спасителева С. О.

Курс передбачає розгляд питань пов'язаних із застосуванням комп'ютерних технологій при вирішенні економічних задач.

Студенти знайомляться з основними типами систем обробки соціально-економічної інформації. У ході навчання студенти набувають теоретичні та практичні знання в галузі баз даних та систем керування базами даних. На практичних заняттях розглядаються питання обробки інформації за допомогою СКБД Access.

Практика з інформатики (ІН.Б.46)

нормативна — ДСНТ — Ляшко В. І.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при рішенні задач автоматизованої обробки соціологічних даних. Виконання практичних робіт з аналізу даних, що передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розробка власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Практика з COCEI (ІН.Б.49)

Нормативна — ДЕН — Спасителева С. О.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при вирішенні економічних задач. Виконання практичних робіт з аналізу даних, що передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розробка власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Декан —

Моренець Володимир Пилипович,
доктор філологічних наук, професор
(14 корпус, к. 14, 15,
т. 417-51-55, 462-49-09)

Магістеріум як самостійна інституція НаУКМА об'єднує в собі різні програми **поглибленої фахової** освіти. Ці програми, складені з урахуванням сьогоденних професійних потреб суспільства, як правило, розраховані на *два роки стаціонарного навчання*. Впродовж цього терміну студенти шляхом успішного освоєння низки обов'язкових та вибіркових лекційних курсів, практичних занять, різних науково-дослідних та педагогічних практикумів, написання та захисту магістерської праці мають набрати мінімум 68 і максимум 82 залікових бали.

Виданий на цій підставі диплом магістра НаУКМА свідчить про здобуття прийнятого у світі одноіменного наукового ступеня. Диплом магістра дозволяє нашим випускникам працюва-

ти за фахом в якості професіоналів вищого рівня підготовки. Оскільки ж цей диплом НаУКМА є конвертованим і визнається в поважних університетах Заходу, то він також дає змогу продовжувати навчання на відповідних програмах докторських студій (в університетах Європи та Америки - Programme of Doctoral Study) або в аспірантурі НаУКМА.

Перехід студентів-бакалаврів до Магістеріуму відбувається шляхом конкурсного відбору. Окрім іншого, це дозволяє випускникам бакалаврату скоригувати або навіть змінити первісно обраний напрям своєї майбутньої професійної діяльності. Відтак умовами вступу на будь-яку магістерську програму, що пропонується НаУКМА цього року, є диплом бакалавра (або спеціаліста) державного зразка й успішно складені іспити зі спеціальності, української та англійської мов (детальніше це викладається в щорічно оприлюднюваних загальних умовах вступу до Магістеріуму та додаткових програмних матеріалах, що з ними охочі завжди можуть ознайомитися в деканаті Магістеріуму).

Це також означає, що ми заохочуємо вступати до нашого Магістеріуму випускників інших українських та зарубіжних вузів, котрі в наведеному нижче переліку знайдуть цікаву для себе програму поглибленої професійної підготовки і зажагнуть здобути її не деінде, а саме в Національному університеті «Києво-Могилянська академія». Слід підкреслити, що цей перелік рік у рік зростає, а чим та чи та програма справді може вас привабити - прочитайте нижче: з цього починається презентація кожної з них.

Очолені знаними у своїх галузях вченими, магістерські програми мають власну освітньо-професійну специфіку і відносну самостійність; кожна з них запрошує до викладання відомих вітчизняних та зарубіжних науковців;

заняття проводяться українською та англійською мовами.

Діяльність програм і весь навчальний процес координується деканатом Магістеріуму й адміністративно підпорядковується деканові, а концептуальні питання наукового та освітнього характеру розглядає Вчена рада Магістеріуму. Наукова продукція, себто дослідницькі статті, студії та розвідки магістрів та їхніх викладачів публікуються в альманасі «Магістеріум»: він виходить фаховими збірниками (як додаток до «Наукових записок НаУКМА»), що ними кожна програма

періодично звітує про свої досягнення. Адже за задумом та стратегією своєї діяльності Магістеріум передовсім покликаний формувати професіоналів, готових до *самостійної, пошукової науково-дослідної та творчої праці*.

Сьогодні кожна магістерська програма має власний кабінет, оснащений під'єднаним до Інтернету комп'ютером. Окрім того, в навчальному корпусі Магістеріуму розміщені два загальні комп'ютерні класи. Студенти Магістеріуму забезпечуються гуртожитком.

**Ласкаво просимо!
You are Welcome!**

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «АРХЕОЛОГІЯ ТА ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Кваліфікація — 8.030301 магістр історії

Керівник -

Залізняка Леонід Львович

доктор історичних наук, професор

Магістерська програма з археології та давньої історії України спрямована на підготовку фахівців з археології та первісної історії, які б відповідали високим нормам сучасної європейської науки.

Програма є продуктом тісної співпраці НаУКМА з Інститутом археології НАНУ, потужний науковий потенціал якого дозволив залучити до викладання безпрецедентну кількість фахівців найвищої кваліфікації. Курси лекцій читають провідні фахівці України з даної проблематики. Безпо-

середнє поєднання академічної науки з сучасною вищою освітою гарантує високий рівень знань майбутніх фахівців з археології та давньої історії Європи. Найдавніше минуле України розглядається на широкому тлі первісної історії всієї Євразії. Майбутні магістри матимуть широку спеціалізацію, що дозволить працевлаштуватися в різноманітних установах: від науково-дослідних інститутів та університетів до дипломатичних представництв в Україні та за її кордонами. Ступінь магістра дасть змогу продовжити освіту у дворічній аспірантурі для здобуття вченого ступеня кандидата наук, а також оволодівати докторськими програмами в університетах Європи та Америки.

Перший рік навчання

Кам'яна доба: культура, суспільство, економіка, спосіб життя (АР.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Залізняка Л. Л., проф., д.і.н.

Людство у пошуках пращура. Зародження життя на Землі та його еволюція. Проблема антропогенезу. Періодизація кам'яної доби. Найдавніші людські істоти та заселення України. Устрій та демографія мисливських суспільств. Первісні мисливці палеоліту та мезоліту: спосіб життя, економіка, культура. Мисливці на мамонта, бізона та північного оленя прильодовикової Європи. Неолітична революція та найдавніші землероби України. Практичні заняття з археологічними матеріалами.

Соціокультурні процеси в Україні за доби бронзи (АР.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Пустовалов С. Ж.

Доба неоліту-бронзи в історії людства. Україна як посередник між цивілізаціями Близького Сходу та Східною Європою. Найдавніші металурги. Культурна періодизація. Зародження відгінного скотарства та його поширення Євразійськими степами. Землеробський і скотарський світи України доби бронзи. Трипільська проточивілізація. Найдавніші скотарі Надчорномор'я: суспільство, господарство, побут, духовна і матеріальна культура. Археологічні культури Полісся та Середнього Подніпров'я.

Ранній залізний вік України та суміжних територій (АР.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Бунятян К. П.

Роль заліза в історії людства. Номадизм. Культури залізної доби. Періодизація скіфо-сарматської доби Надчорномор'я. Геродот про Скіфію та похід Дарія на скіфів. Грецька колонізація та поява скіфів у Надчорномор'ї. Землероби лісостепу. Скіфія: історія, суспільство, економіка, військова справа, матеріальна та духовна культура. Скіфська триада. Скіфські кургани (пересічні і царські). Пізні скіфи в Криму. Гальштадт і Латен в Європі та в Україні. Сармати: історія, господарство, культура. Сарматська експансія в Подунав'я та Подніпров'я.

Антична цивілізація Північного Надчорномор'я (АР.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, ЗубарВ. М.

Історична періодизація античного світу – архаїка, класика, еллінізм, римський час. Грецька колонізація Північного Надчорномор'я. Роль античних центрів у соціально-економічному розвитку регіону та їх вплив на історію Східної Європи. Економіка, суспільний та політичний устрій, етнічний склад, духовна та матеріальна культура античних центрів Надчорномор'я. Міста-колонії Березань, Ольвія, Тіра, Херсонес. Боспорське царство. Стосунки зі скіфами, сарматами, гунами. Римська експансія. Християнізація Північного Надчорномор'я.

Походження та ранні етапи розвитку слов'ян (АР.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Приходнюк О. М.

Історія пошуків слов'янської прабатьківщини. Писемні джерела про походження слов'ян та найдавніші слов'янські племена. Зарубинецька культура. Ранні слов'яни: суспільство, економіка, культура. Готська та гунська навали і слов'яногенез. Історичні склавини та анти за даними археологічних досліджень празької та пенківської культур. Слов'янська експансія в Подунав'я та на Балкани. Номади раннього середньовіччя: гуни, авари, болгари, хозари. Літописні племена східних слов'ян та їх археологічні відповідники. Переддержавний період та постання Київської Русі.

Русь і Степ (АР.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Моця О. П.

Проблема державності східних слов'ян. Лука-райковецька культура та літописні племена Південної Русі. Формування держави Русь за «Повістю минулих літ». Стосунки з хозарами та варягами. Київ як центр державної консолідації. Давньоруське місто та його функції. Язичництво, хрещення Русі та поширення писемності. Історичні етапи розвитку Русі. Феодальна роздрібленість. Галицько-Волинське князівство. Відносини зі степом: хозари, угри, печеніги, половці, чорні клобуки. Татаро-монгольська навала. Матеріальна та духовна культура Русі за археологічними джерелами.

Первісна історія Центральної та Західної Європи (АР.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Конча С. В.

Первісна історія: предмет, джерела, методика. Періодизація давньої історії людства. Кам'яна доба в історії людства. Антропогенез. Ранній палеоліт. Прильодовикові мисливці Європи. Неолітична революція в Європі. Неоліт Балкан та Балтії. Доба енеоліту-бронзи в Європі. Доба великих міграцій та поширення індоєвропейців. Поширення заліза. Гальштадт та Латен. Кельти, іллірійці, фракійці. Грецька колонізація Середземномор'я. Етруски. Стародавні германці. Цивілізація та її варварська периферія. Велике переселення народів. Витоки середньовічних народностей.

Історична антропологія (АР.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Сегеда С. П.

Антропологія як джерело історичної та етнічної інформації. Головні форми гомінід. Неандертальці Криму. Антропологічний склад населення України в палеоліті, мезоліті та неоліті. Родові могильники Надпорожжя. Антропологічні особливості трипільців, степовиків Надчорномор'я та найдавніших індоєвропейців

Центральної Європи. Антропологія скіфів та сарматів. Формування слов'ян за антропологічними джерелами. Антропологічні особливості давньоруського населення. Генетичні витоки українців, білорусів та росіян у світлі антропологічних даних. Антропологічні типи українського народу.

Скіфія за матеріалами розкопок елітних курганів (АР.М.09)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 3 три м., залік, Болтрик Ю. В.

Історія розкопок царських курганів. Золотий бум 70-х рр. Золото скіфів як історичне джерело. Скіфська еліта за даними археології та письмовими джерелами. Царські кургани: Чортомлик, Солоха, Куль-Оба, Огуз, Мелітопольський, Гайманова та Товста могили. Курганна традиція та устрій елітних курганів Скіфії. Династії скіфських царів за матеріалами розкопок їхніх поховань. Поховання сарматської знаті. Знайомство з шедеврами скіфської торевтики.

Княжий Київ (АР.М.10)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 3 три м., залік, Івакін Г. Ю.

Коли і як виник Київ. Центр державної консолідації у Східній Європі. Городище Кия. Старокиївська гора заданими археології. Київ Володимира. Місто Ярослава: Гора, Поділ, Софія, укріплення. Житлова та церковна архітектура. Монастирі та печери околиць. Економіка і торговельні зв'язки. Монголо-татарський погром. Київ пізнього середньовіччя. Матеріальна культура княжого Києва за даними археології.

Охорона і використання пам'яток історії, природи і культури (АР.М.14)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 3 три м., залік, Омельченко Ю. А.

Історія, теорія, методологія охорони пам'яток. Види пам'яток, їх класифікація. Зародження музеєзнавства. Становлення і розвиток державної системи охорони пам'яток в Україні в ХХ ст. Головні напрями пам'яткоохоронної діяльності. Закон про охорону історико-культурної спадщини. Методологія реставраційного процесу. Сучасні містобудівні проблеми реставрації історичних ландшафтів. Наукові засади виявлення, обліку, дослідження пам'яток історії та культури. «Звід пам'яток історії та культури». Сучасні інформаційно-облікові системи. Структура органів охорони пам'яток України. Міжнародно-правові засади охорони історико-культурної спадщини.

Другий рік навчання

Походження індоєвропейців (АР.М.12)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Конча С. В.

Індоєвропейська проблема та історія її дослідження. Класифікація індоєвропейських мов. Праіндоєвропейці та їх оточення за даними палеолінгвістики. Головні версії розміщення батьківщини. Найдавніші індоєвропейські скотарі за матеріалами розкопок курганів степової України. Скотарство як двигун розселення індоєвропейців в Євразії. Арії Індії та Ірану за Ригведою та Авестою. Індоєвропейські релікти в українській традиційній культурі.

Походження українців (АР.М.13)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Залізняк Л. Л., проф., д.і.н.

Поняття етнос, нація, етнокультурна безперервність. Трипільсько-арійська, ранньосередньовічна та пізньосередньовічна версії походження українців. Проблема давньоруської народності. Універсальні закони етногенезу в середньовічній Європі. Диференціація слов'янства у ранньому середньовіччі. Від склавинів та антів до Київської Русі та козацької України. Київська Русь - українська держава. Етнічні процеси в Київській Русі. Зародження білоруського та російського народів. Новітні концепції етногенезу росіян. Спадкоємці Київської Русі.

Археологія доби українського козацтва (АР.М.11)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., залік, Пустовалов С. Ж.

Історія археологічних досліджень козацьких пам'яток. Писемні джерела та археологія про господарство, побут, військову справу козацтва. Запорозькі січі за даними археології: Хортицька, Томаківська, Базавлуцька, Микитинська, Чортомлицька, Покровська, Задунайська. Паланки та зимівники. Розкопки козацьких поховань та місць історичних битв. Озброєння та побут козаків за даними розкопок під Берестечком. Могили гетьманів та козацьких отаманів.

Формування та розвиток давніх цивілізацій (АР.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Павленко Ю. В.

Формаційний та цивілізаційний підходи до історії людства. Класифікація цивілі-

зацій за О.Шпенглерем та Д.Тойнбі. Шляхи переходу від первісних до ранньо-цивілізаційних соціокультурних систем. Первинні та вторинні цивілізації та їх варварська периферія. Цивілізації Близького Сходу, Китаю, Америки. Греко-римська цивілізація як нащадок Стародавнього Сходу.

Теорія і практика археологічних досліджень (АР.М.16)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бунятян К. П.

Структура археологічного дослідження. Головні археологічні поняття: пам'ятка, культурний шар, культура. Археологічні розвідки та розкопки. Фіксація матеріалів. Облік, первинна та лабораторна обробка, реставрація та консервація археологічних матеріалів. Емпіричні та теоретичні дослідження. Археологічні реконструкції соціальної структури та економіки первісних суспільств. Господарсько-культурний тип. Археологічна культура та етнос.

Технологія та типологія знарядь кам'яної доби (АР.М.17)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Кухарчук Ю. В.

Історія дослідження кам'яних знарядь. Методи дослідження - типологічний, трасологічний, експериментальний, ремонтаж. Ознаки штучного розколювання кременю. Первинна та вторинна обробка. Типологічна класифікація та періодизація кам'яних знарядь. Характерні знаряддя раннього та пізнього палеоліту, мезоліту, неоліту. Практичне знайомство з технікою обробки кременю та археологічними колекціями.

Найдавніші землероби України (АР.М.18)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Корвін-Піотровський О. Г.

Причини зародження відтворюючого господарства. Неолітична революція на Близькому Сході. Поширення перших землеробів на Балканах та у Подунав'ї. Балканський центр неолітизації та його вплив на становлення ранніх землеробів Правобережної України. Трипільська культура: господарство, суспільний устрій, духовна та матеріальна культура за даними археології. Трипільська проточивілізація та скотарі степів Надчорномор'я. Перемога відтворюючої економіки. Історичні долі Трипілья.

Методика антропологічних досліджень (АР.М.19)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Сегеда С. П.

Методи антропологічних досліджень: палеодемографія, краніологія, остеологія, соматологія, одонтологія, дерматогліфіка. Збирання, консервація та реконструкція палеоантропологічних матеріалів - кісткових решток давніх людей. Вимірні та описові ознаки черепа. Реконструкція обличчя за черепом. Папілярні лінії долоні та пальців людини. Описові ознаки будови зубів. Статистичні методи аналізу антропологічних даних.

Нумізматика України (АР.М.20)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Козубовський Ю. П.

Нумізматика як історична дисципліна. Історія нумізматики в Україні. Методика нумізматичних досліджень. Скарб як джерело історичної інформації. Античні монети в Північному Надчорномор'ї (Ольвія, Тіра, Херсонес, Пантикапей). Грецька, римська та візантійська монети в Україні. Грошова система Київської Русі. Золотоординська та західноєвропейська монети XIII - XVIII ст. в Україні. Знайомство з нумізматичними матеріалами.

МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ «БІОЛОГІЯ»

Кваліфікація — 8.070402 магістр біології

Керівник -

Великий Микола Миколайович
доктор біол. наук, професор

Магістерська програма з біології створена з урахуванням стану та перспектив розвитку біологічної науки в Україні та світі. Навчальний план передбачає підготовку фахівців, які повинні мати глибоку теоретичну базу з

питань молекулярної та клітинної біології, біохімії та генетики, а також вміння застосовувати сучасні біологічні методи для фундаментальних та прикладних наукових досліджень. Магістри біологи на підставі отриманих знань мають бути підготовлені для роботи в НДІ НАН України та установах системи Міністерства освіти, Міністерства охорони здоров'я, Міні-

стерства сільського господарства, Міністерства охорони навколишнього середовища України, в інших країнах світового співтовариства. Магістерська програма з біології зосереджує зусилля на підготовці фахівців, які б окрім професійної діяльності були готові до навчання в аспірантурі. Дворічна програма магістерського рівня з біології біології в США, Німеччині, Японії.

достатня для продовження навчання на докторському рівні за кордоном, Зміст та якість програми відповідають стандартам магістерських програм університетів Північної Америки, Західної Європи, Японії, про що свідчить продовження післядипломної освіти випускниками магістерської програми з

Перший рік навчання

Англійська мова (АМ.М.1)

4 зал. б., 4 год./тиж., 1 та 2 трим., залік,

Методи кінетичного аналізу у фізико-хімічній біології (БЛ.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Костерін С. О., д.б.н.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань кінетики ферментативних реакцій та ферментативного каталізу, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб у галузі сучасної ферментології.

Біосинтез та модифікація білків (БЛ.М.02)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Цудзевич Б. О., проф., д.б.н.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки - молекулярні механізми формування функціонально активних молекул білків.

Мембранологія (БЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Курський М. Д., проф., д.б.н.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань мембранології, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб у цій галузі.

Біоенергетика (БЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Войціцький В. М., проф., д.б.н.

Сучасні наукові уявлення, основні поняття, методичні підходи та теоретичні основи біоенергетики (перетворення, генерація та утилізація енергії живими організмами).

Генетика людини (БЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Зерова-Любімова Т. Е., доц., к.б.н.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань генетики людини - особливості успадкування, передача та реалізація генетичної інформації у людини за норми та патології, визначення та характеристики каріотипу людини.

Біохімія рослин (БЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Кравець В. С., проф., д.б.н.

Особливості біохімічного складу та метаболізму рослин на клітинному рівні.

Генетика мікроорганізмів (БЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Михальський О. Л., доц., к.б.н.

Організація та функціонування геному бактерій, вірусів, грибів, протозоа. Сучасні уявлення про геном, його реплікацію та експресію, мутації, генетичні рекомбінації, їх значення в еволюції прокариот і їх практичне застосування у ряді біотехнологічних процесів.

Скелетні структури клітини (БЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Блюм Я. Б., проф., д.б.н.

Теоретичні основи даних сучасної клітинної біології, питання структурно-функціональної організації цитоскелету клітини, що в програмі бакалаврату вивчаються лише фрагментарно.

Методика наукових досліджень (БЛ.М.09)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., залік, Стародуб М. Ф., проф., д.б.н.

Самостійна наукова робота, підготовка студентів до виконання та написання магістерської дисертації.

Формування білкових структур (БЛ.М.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Корнелюк О. І., проф., д.б.н.

Просторова структура білків, самоорганізація білкових структур та їх динаміка, процесінг білків, шаперони, пріони. Основи білкової інженерії.

Молекулярні основи проліферації (БІ.М.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Савцова З. Д., проф., д.б.н.

Роль процесів проліферації та диференціації клітин у розвитку живих організмів. Поліпептидні фактори росту як головні регулятори проліферації та диференціації клітин. Механізми регуляції проліферації та диференціації.

Біохімія вітамінів та коферментів (БЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Донченко Г. В., чл.-кор. НАНУ, проф., д.б.н.

Уявлення про вітаміни як біологічно активні сполуки. Їх класифікація, хімічна структура, внутрішньоклітинний розподіл. Теоретичні основи шляхів метаболізму та функціонування в організмі вітамінів, коферментів та їх біологічно активних похідних.

Фізіологія та біохімія стресу (БЛ.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Барабой В. А., проф., д.б.н.

Висвітлення останніх досягнень у вивченні основних закономірностей виникнення, розвитку та реалізації стресу. Класичні та сучасні уявлення про стрес як загальнобіологічне явище.

Радіаційна біохімія (БЛ.М.14)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Войціцький В. М., проф., д.б.н.

Механізми впливу іонізуючого та неіонізуючого випромінювання на метаболічні процеси в організмі.

Біоетика (БЛ.М.15)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, ДуPLENKO Ю. К., проф., д.м.н.

Історія формування моральних концепцій ставлення людини до біологічних експериментальних досліджень. Сучасні тенденції розвитку біотехнологій та етичні проблеми, пов'язані з ними. Біоетика та програма «Геном людини».

Механізми внутрішньоклітинної сигналізації (БЛ.М.16)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 трим., залік, Саутін Ю. Ю., проф., д. б.н.

Взаємозв'язки між цитоплазматичною мембраною та цитоплазмою, внутрішньоклітинні месенджери зовнішньоклітинних сигналів, молекулярні механізми взаємодій між органелами клітини.

Механізми канцерогенезу (БЛ.М.17)

2 зал. б., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Савцова З. Д., проф., д.б.н.

Біологічна сутність злоякісного росту, головні відмінності злоякісно трансформованих клітин від нормальних, етіологія та патогенез виникнення пухлин, особливості дії хімічних, біологічних та фізичних канцерогенних факторів.

Фізіологія та біохімія морфогенезу (БЛ.М.18)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Мусієнко М. М., проф., д.б.н.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки - молекулярні механізми, що забезпечують процеси розвитку. Проблема морфогенезу та його регуляції вирішується комплексно з урахуванням знань студентів з біохімії, молекулярної генетики та фізіології.

Регуляція метаболізму клітини (БЛ.М.19)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Великий М. М., проф., д.б.н.

Основні поняття та теоретичні основи актуальних проблем сучасної біохімії - механізми регуляції та загальної інтеграції метаболічних процесів у клітинах еукаріотів.

*Другий рік навчання***Молекулярна фізіологія (БЛ.М.20)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Костюк П. Г., академік НАНУ, проф., д.б.н.

Сучасні уявлення про регуляцію біологічних систем, що здійснюється на молекулярному рівні.

Біотехнологія та генна інженерія (БЛ.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Михальський О. П., доц., к.б.н.

Природа та різноманітність біотехнологічних процесів, значення фундаментальних відкриттів у біології, хімії для розвитку сучасної біотехнології. Одержання та клонування рекомбінантних ДНК, використання технології рекомбінантних ДНК

для одержання інсуліну, інтерферонів. Стратегія застосування вакцин та вакцинне виробництво. Перспективні напрямки біотехнології - направлений транспорт лікарських препаратів, імунотоксини, респекрини. Генна терапія.

Сучасний імунохімічний аналіз (БЛ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Стародуб М. Ф., проф., д.б.н.

Математичні методи в біології (БЛ.М.23)

2,5 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., залік, Хмелевський Ю. М., доц., к.т.н.

Теоретичні основи та практичний досвід обробки інформації в біологічних дослідженнях.

Біохімія (практикум) (БЛ.М.24)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Куниця Н. І., ст. викл.

Самостійне проведення лабораторних досліджень у різних галузях біохімії.

Фізико-хімічні методи (практикум) (БЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Ту гай В. А., проф., д.б.н.

Практичне застосування фізико-хімічних методів аналізу для вирішення біологічних та екологічних задач.

Цитохімія та цитогенетика (практикум) (БЛ.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік (вакансія).

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ЕКОЛОГІЯ(ЕКОЛОГІЧНА НАУКА ТА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА)»

Кваліфікація — 8.0708 магістр екології

Керівник -

Замостян Віталій Павлович

доктор мед. наук, професор

Магістерська програма з екологічної науки та екологічної політики пропонує дворічний курс поглибленої спеціалізації в галузі екології, екологічної політики, екологічного права, екологічної економіки та менеджменту. Ця програма не має аналогів в Україні і створена в результаті аналізу кращих програм університетів світу. Її основні особливості: розширений курс екологічної політики, екологічної економіки, планування, прогнозу та екологічного права, що дасть змогу студентам спеціалізуватися у цих напрямках екології. Випускники зможуть отримати кваліфікацію еколога-дорадника і брати участь у прийнятті рішень стосовно важливих екологічних проблем.

Характерною рисою програми є широке викладання спеціальної тематики, яка забезпечить коректну оцінку, прогноз екологічної ситуації та наслідків, а також прийняття оптимальних рішень щодо раціонального природокористування і шляхи розвитку

промисловості та сільського господарства. Її особливістю є глибоке вивчення комп'ютерних методів моделювання екологічних систем та процесів, що в них відбуваються, комп'ютерних географічних методів екологічного моніторингу. Програма дозволяє органічно поєднати науку про довкілля з практичними методами ведення природоохоронної політики. Передбачається два напрями основної спеціалізації: «Екологічна наука» (Environmental science) та «Екологічна політика» (Environmental policy). Запланована також допоміжна спеціалізація «Радіаційна біофізика та протирадіаційний захист» (Health physics and radiation protection).

За бажанням, студенти матимуть можливість вступити до дворічної аспірантури і підготувати до захисту кандидатську дисертацію, а також продовжити навчання у західних університетах.

Кращі науково-дослідні праці студентів друкуються в альманасі «Магістеріум» (додаток до «Наукових записок НаУКМА»).

Перший рік навчання

Проблеми екології (ЕЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В. П., проф., д.м.н.

Курс розраховано на студентів, які вступили на магістерську програму з екології по закінченню інших навчальних закладів. У курсі даються фундаментальні закони і поняття екології крізь призму економічних, політичних і культурних реалій сьогодення. Розкриваються механізми сучасного конфлікту природи і людини.

Клітинні основи самовідновлюючих систем (БЛ.М.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Білько Н. М., проф., д.м.н.

Теоретичні основи сучасних даних з питань цитології, цитохімії, гістохімії самовідновлювальних клітинних систем на прикладі гемопоезу.

Спектральний аналіз у фізико-хімічній біології (БЛ.М.28)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Тяхтенко С. І., доц., к.х.н.

Теоретичні основи спектроскопії ЯМР та практичне застосування ЯМР для розв'язання біохімічних та біологічних проблем.

Біосенсори (БЛ.М.29)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Стародуб М. Ф., проф., д.б.н.

Новий напрямок в біохімічній діагностиці та моніторингу довкілля. Інтеграція досягнень біології, хімії, електроніки та кібернетики. Поєднання «живого» з «неживим» для забезпечення високого, специфічного, чутливого, простого та дешевого багатопараметричного аналізу в режимі реального часу. Біохімічні і фізико-хімічні сигнали біологічних молекул та систем, їх реєстрація, розпізнавання і використання для оцінки стану організму та екосистеми. Засади функціонування, типи та практичне застосування біосенсорів як принципово нового покоління інструментальних аналітичних засобів.

Науково-дослідний семінар (БЛ.М.30)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Великий М. М., проф., д.б.н.

Сучасні проблеми екології людини (ЕЛ.М.03)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Малюк В. і., проф., д.б.н.

Основи вчення про екологію людини - спеціальний розділ фундаментальної екології. Засади, зміст, місце екології людини в системі екологічних дисциплін; систематизований, збалансований огляд сучасної наукової інформації, значення дисципліни як теоретичної основи економічної та політичної екології, екологічного права й менеджменту.

Екологічна епідеміологія (ЕЛ.М.04)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Присяжнюк А. Є., проф., д.м.н.

Терміни й поняття, методи аналізу стану здоров'я популяції. Екологічні чинники, що впливають на демографічну ситуацію та механізми їх дії, вплив екологічних чинників на епідеміологію основних нозологічних форм. Епідеміологія рідкісних подій.

Екологічна етика (ЕЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, ДуPLEN К. Ю. К., проф., д.м.н.

Історія формування моральних концепцій ставлення людини до довкілля і вплив довкілля на формування етнокультурних особливостей, зокрема, української людності. Сучасні тенденції екологізації мислення, розвитку екологічної культури та екологічне виховання.

Математична екологія 1 (ЕЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Лаври к В. і., проф., д.ф.-м.н.

Основні екометричні поняття і прийоми: база даних екометричних моделей, проблема визначення, нормальне припущення, коефіцієнт кореляції і коефіцієнт детермінації, АБЮУА - аналіз варіант, дисперсійний аналіз, простий регресійний аналіз, проблеми оцінки, матричні підходи до лінійної регресійної моделі, методи побудовування множинних регресійних моделей, інтервальна оцінка і тестування гіпотез, криві росту.

Екологічна політика (теоретичні аспекти) (ЕЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Дьомкін В. О., доц., к.ек.н.

Огляд сучасних екологічних проблем: глобальні, національні екологічні проблеми та підходи до їх вирішення; історичний огляд концепцій охорони навколишнього середовища; організація управління екологічною політикою: організаційні основи проведення державної екологічної політики за кордоном та в

Україні; методи політичного аналізу екологічної політики: загальні основи урядової інтервенції, аналіз при прийнятті рішень, аналіз «школа-користь», регулюючі та ринкові механізми, оцінка та управління екологічним ризиком.

Математична екологія 2 (ЕЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Бейко І. В., проф., д.т.н.

Продовження екометрики із застосуванням більш складних методів статистичного аналізу: множинна регресія, тест гіпотези в множинній регресійній моделі, прогнозування з допомогою множинної регресії, нелінійні регресійні моделі та методи нелінійної оптимізації, системи регресійних рівнянь, стаціонарні стохастичні процеси, модель симультанних рівнянь. Застосування на конкретних екологічних прикладах.

Протирадіаційний захист (ЕЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Ліхтарьов І. А., проф., д.ф.-м.н.

Міжнародні підходи та вітчизняний досвід організації захисту людини та навколишнього середовища від впливу іонізуючого випромінювання; основні радіологічні, політичні, соціальні, економічні та етичні проблеми, пов'язані з забезпеченням протирадіаційного захисту та радіаційної безпеки в умовах нормальної експлуатації радіаційно-ядерних об'єктів та в умовах, що вимагають втручання; теоретичні основи аналізу ризику та їх застосування при прийнятті рішень щодо виробництва на ЧАЕС та інших атомних станціях.

Екологічна інженерія (ЕЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С. Д., проф., д.х.н.

Принципові основи промислових технологій, які найбільш забруднюють довкілля. Перспективи і методи захисту довкілля від промислових забруднень, зокрема технологічні засоби очистки газових, рідких та твердих викидів промислових підприємств, організація безвідходних виробництв, переробка побутових відходів та регенерації ґрунтів.

Основи менеджменту (ЕЛ.М.15)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Іванова Н. Ю., доц., к.е.н.

Основи організації управління в державному та приватному секторі. Психологічні основи взаємостосунків керівника та підлеглих, розв'язання конфліктів, основи організації переговорів, управління часом, ресурсами, кадрами та ін. Основи вивчення та аналізу громадської думки.

Другий рік навчання

Екотоксикологія (ЕЛ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Трахтенберг І. М., чл.-кор. НАНУ, проф., д.м.н.

Основні терміни й поняття токсикології, класифікація шкідливих речовин як природного, так і синтетичного походження, основні механізми їх шкідливого впливу на організм тварин і людей, методи вимірювання токсичності, токсикологія найважливіших токсичних речовин і шкідливих продуктів діяльності людини. Основи нормування шкідливих речовин в навколишньому середовищі.

Екологічна економіка (ЕЛ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дюканов В. С., доц., к.т.н.

Основи економіки, політична економіка, економічні інструменти захисту навколишнього середовища. Природа економічних проблем, поведінка споживача та індивідуальні потреби, фірма і виробництво, попит і пропозиція на ринку, ринкові ціни та розподіл благ, умови оптимального розподілу ресурсів, ідеальна конкуренція в теорії та на практиці, монополія і громадська політика, розподіл ринків та доходів, провали ринку і причини екологічних проблем, інструменти державного впливу на охорону довкілля.

Екологічна політика (практичні аспекти) (ЕЛ.М.22)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Потапов В. І., проф., д.т.н.

Основи управління екологічною політикою, сторони, що беруть участь у формуванні, та реалізація екологічної політики, законодавчі, організаційні, методичні та концептуальні основи екологічної політики. Теоретичні аспекти екологічної політики на прикладі України та країн світового співтовариства.

Агроекологія (ЕЛ.М.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Боголюбов В. М., доц., к.т.н.

Особливості агроєкосистем і агроландшафтів. Методи боротьби із забруднен-

нями агросфери. Альтернативні технології, що мінімально руйнують довкілля. Проблеми земельної реформи та агроекологічна політика.

Хімія навколишнього середовища (ЕЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С. Д., проф., д.х.н.

Хімічний склад та хімічні процеси, що мають місце в оточуючих людину атмосфері, гідросфері та літосфері. Розширене тлумачення терміна «забруднення» для оцінки стану довкілля з огляду сучасних наукових позицій.

Реляційні бази даних в екології (ЕЛ.М.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Хмелевський Ю. М., доц., к. т.н.

Підґрунтя створення баз даних та інформаційних систем в екології; сучасні підходи до створення реляційних баз даних; проблеми інформаційних систем. Взаємозв'язок між інформаційними системами, організацією та управлінням.

Технічні основи інформаційних систем; управління базами даних; телекомунікації в новій інформаційній архітектурі. Основи побудови інформаційних систем, в тому числі й екологічних. Інформаційні системи рівня накопичення знань; системи прийняття рішень та штучний інтелект.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Кваліфікація — 8.050101 магістр з економічної теорії

Керівники магістерської програми:

*від КЕД О - Блекмен Майкл,
доктор економіки, професор;*

від НаУКМА - Бажал Юрій

*Миколайович, доктор економічних
наук, професор*

Виходячи з нагальної потреби України в економічній освіті, зорієнтованій на ринкову економіку, 1996 року Консорціум економічних досліджень та освіти (КЕДО)* - група міжнародних донорських організацій, спільно з Національним університетом «Києво-Могилянська академія» започаткували магістерську програму з економіки, зміст та ресурсне забезпечення якої відповідають міжнародним стандартам. Першим директором програми був почесний професор Індіанського Університету, почесний доктор НаУКМА, Роберт Кемпбел.

Нині директором програми є професор Майкл Блекмен.

Завдяки підтримці КЕДО програма має змогу залучати висококваліфікований професорсько-викладацький склад, забезпечувати слухачів додатковою стипендією, повним комплектом безкоштовних підручників. У виключному користуванні магістеріуму - дві спеціальні комп'ютерні лабораторії. Більшість курсів викладається англійською мовою.

Після закінчення магістеріуму кращим його вихованцям надається можливість вступати до аспірантури НаУКМА або ж на докторські програми західних університетів.

Прийнятною половиною випускників програми продовжують навчання на докторських програмах у провідних університетах Сполучених Штатів Америки, Канади та Європи.

* КЕДО - це громадсько-приватна організація, що об'єднує Фонд Євразія (за фінансової підтримки Агентства міжнародного розвитку США), Фонд Форда, Інститут відкритого суспільства, благодійний фонд П'ю, Фонд Старра, Корпорацію Карнегі, Світовий банк, Міністерства закордонних справ Норвегії та Швеції.

Перший рік навчання

Макроекономіка (поглиблений курс)

7,5 зал. б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

*Професори - Хуан-Карлос Херкен-Крауер (Ph.D., Лондонська школа економіки)-
Пітер Люк(Ph.D., університет Херіот-Ватт);*

Єжи Конечний (Ph. D., Варшавський університет).

Основні теорії макроекономічного аналізу: класична, кейнсіанська та монетаристська; макроекономічні характеристики держави: валовий продукт, грошова маса,

рівень безробіття, інфляція тощо. Основні типи макроекономічних індексів; базові макроекономічні закони; теорія економічного зростання тощо. Порівняльний аналіз економіки в часовому вимірі та в міжнародних аспектах. Розглядається ефективність різних типів економічної політики уряду.

Мікроекономіка (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Професори - Джин Елліс (Ph.D., університет Теннессі);

Стефан Луц (Ph. D., університет Пердью);

Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорку).

Аналіз поведінки споживача, теорія виробництва, структура ринку та стратегія конкуренції, вибір у часі, невизначеність та ризик, елементи теорії ігор, загальна рівновага та добробут, асиметрична інформація, громадські блага та фіаско ринку, теорія громадського вибору, право та економіка, інформаційні технології в економіці. Загальна рівновага та економічна ефективність.

Статистика та економетрика (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Професори — Ізраель Лусні (Ph.D., Єврейський університет);

Пітер Люк (Ph. D., університет Херіот-Ватт);

Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорку).

Поняття теорії імовірності (випадкові величини та їхня характеристика), статистичного аналізу; основи класичної лінійної регресії. Побудова та перевірка статистичних гіпотез, оцінка параметрів економетричних моделей. Побудова регресійних моделей за відсутності припущень класичної регресійної моделі. Роль часу в економетричному моделюванні та його вплив на економетричні результати. Питання теорії економетричного прогнозування. Побудова економетричних прогнозів на основі вибіркового даних.

Математика для економістів (поглиблений курс)

7.5 зал. б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Теорія оптимізації та її застосування в економічному аналізі: умови оптимальності першого та другого порядку, опукле програмування. Спеціальні типи функцій, характерні для економічного аналізу: однорідні, гомотетичні, квази та псевдоопуклі (увігнуті). Моделювання та аналіз поведінки споживача (рівновага споживача, ефекти заміни та доходу, рівняння Слуцького), математичні теорії фірми та загальної рівноваги. Аналіз економічної динаміки.

Англійська мова (поглиблений курс)

4.5 зал. б., 1,2,3 мінітерми, заліки;

5 мінітерм, іспит,

Українська мова (поглиблений курс)

2 зал. б., 3,4 мінітерми, іспит,

Філософія (поглиблений курс)

2 зал. б., 1,2 мінітерми, іспит,

Охорона праці в галузі

1 зал. б., 5 мінітерм

Другий рік навчання

Економіка праці

1,5 зал. б., іспит.

Професор - Пітер Люк (Ph.D., університет Херіот-Ватт).

Організація та функціонування ринків праці. Теорія використовується для прогнозу ефектів дії економічної політики на функціонування та результати ринків праці. Вивчаються ринки праці у країнах перехідного періоду. Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка.

Економіка перехідного періоду

1,5 зал. б., іспит,

Професор - Ежи Конечний (Ph.D., Варшавський університет).

Соціально-економічна реструктуризація в перехідний період, зокрема, загальні зміни в економіці, трансформація власності, ринків, структури управління, правового статусу тощо. Аналізуються зміни в управлінні підприємством та органі-

зацією. Розглядається теоретичне узагальнення та практичний досвід перехідного періоду постсоціалістичних країн, вплив економічного середовища, юридичної системи, економічної політики і фінансової системи на еволюцію економіки перехідного періоду. Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка.

Фінансові ринки

1,5 зал. б., іспит.

Професор - Ізраель Лускі (Ph.D., Єврейський університет).

Ринки факторів, фінансових активів. Аналіз фінансових ринків, процеси їхньої інтеграції.

Початок: Макроекономіка.

Міжнародна торгівля

1.5 зал. б., іспит.

Професор - Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью).

Статичний та динамічний аналіз платіжного балансу країни та її обмінного курсу в залежності від ступеня відкритості економіки, її масштабу, режимів обмінних курсів. Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Математика для економістів, Статистика та економетрика.

Історія економічної думки

1.5 зал. б., іспит.

Професор - Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорку).

Аналіз розвитку сучасної неокласичної економіки на прикладі окремих моделей. Формування та еволюція головних концепцій та теорій. Вплив на сучасний стан економіки.

Політична економія

1.5 зал. б., іспит.

Професор - Ейл Вінтер (Ph.D., Вашингтонський університет).

Розгляд головних моделей та результатів політичної економії. Політична стратегія (концепція теорії ігор), формування коаліцій, роль лоббі та його вплив на політичну ситуацію, визначення ролі політичних партій у парламенті, фактори впливу на політичну ситуацію. Голова уряду та його роль у формуванні уряду.

Економіка навколишнього середовища

1.5 зал. б., іспит.

Професор - Стефан Луц (Ph.D., університет Пердью).

Аналіз впливу економічної політики та економічних рішень на навколишнє середовище. Різні методи досягнення соціально оптимального використання всіх ресурсів, зокрема й довкілля.

Суспільний вибір

1.5 зал. б., іспит.

Професор - Ейл Вінтер (Ph. D., Вашингтонський університет).

Дослідження найбільш вагомих моделей та результатів теорії суспільного вибору. Вибірчі технології. Теорія ризику.

Науково-дослідний семінар

6 зал. б., 1,2,3,4 мінітерми, іспити.

Професори - Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорку);

Джин Елліс (Ph. D., університет Теннессі);

Стефан Луц (Ph. D., університет Пердью);

Єжи Конечний (Ph.D., Варшавський університет);

Хартмут Лімон (Ph.D., Лондонська школа економіки).

Систематизація та поглиблення теоретичних знань. Головні навички написання дослідницької праці. Пошук наукових джерел.

Тезисне дослідження

1.5 зал. б., 5 мінітерм, іспит.

Професори - Чарльз Стіл (Ph.D., університет Нью-Йорку);

Джин Елліс (Ph.D., університет Теннессі);

Стефан Луц (Ph. D., університет Пердью).

Грунтовний аналіз дослідницьких праць. Презентації.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ІНФОРМАЦІЙНІ УПРАВЛЯЮЧІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ»

Кваліфікація — 8.080401 магістр комп'ютерних наук

Керівник - Синявський Олександр Леонідович,
професор, доктор технічних наук

Магістерська програма 8.080401 «Інформаційні управляючі системи та технології» орієнтована на підготовку кадрів для проведення досліджень та науково-технічних розробок у галузі проектування та реалізації крупномасштабних інформаційних управляючих систем переважно у соціально-економічній та гуманітарній сферах, які інтенсивно розвиваються тепер в Україні. Швидко поширюється Internet, охоплює основні регіони України комп'ютерна мережа Frame Relay, з'єднана з глобальними комунікаціями. Транснаціональні корпорації, які розгортають мережі своїх представництв в Україні, розповсюджують на нашу територію і свої інформаційні управляючі системи. Створюються різноманітні інформаційні управляючі системи регіонального масштабу, міського масштабу, системи, що розміщуються в групах будинків, розташованих в одному або різних районах міста.

Магістр комп'ютерних наук, який спеціалізується у галузі інформаційних управляючих систем, буде:

- проводити дослідження і обстеження об'єктів та процесів управління, що підлягають комп'ютеризації;
- проектувати інформаційні управляючі системи з застосуванням мережних рішень, апаратних платформ та програмних продуктів провідних світових виробників;
- орієнтуватись на ринку інформаційних технологій України, обирати постачальників комп'ютерної техніки та виконавців робіт та послуг по інсталяції мереж;
- обирати технології програмування, відповідні потребам конкретних інформаційних управляючих систем, і розробляти прикладні програми у різноманітних предметних областях;
- вільно володіти українською мовою, орієнтуватись у питаннях розробки україномовної термінології з комп'ютерних наук, мати навички наукового редагування;
- практично володіти англійською мовою, мати навички перекладу професійних текстів на рідну мову.

Перший рік навчання

Основи системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації (ІН.М.01)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, *Перевозчикова О. Л., ц.ф.-м.н.*

Курс призначений для знайомства студентів з методами аналізу вимог щодо розробки проектів прикладних програмних систем на першій фазі їх життєвого циклу. Розглядаються методи подання знань при концептуальному моделюванні предметних областей, методи експертного аналізу та оцінювання об'єктів, об'єктні моделі подання знань, вимоги до корпоративних інформаційних систем та еталонна модель РОБІХ-середовища відкритих систем з відомими профілями. На практичних заняттях методи, розглянуті на лекціях, будуть демонструватися на прикладах програмних продуктів.

Розподілені операційні системи (ІН.М.02)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, *Синявський О. Л., проф., д.т.н.*

Архітектура клієнт/сервер і розподілені обчислення. Основи операційної системи, побудованої за моделлю клієнт/сервер. Розподілені інформаційні системи. Структура відкритої інформаційної мережі. Планування і створення локальних і глобальних мереж та принципи керування ними. Регіональні та корпоративні мережі. Методика проведення аналізу мережних вимог організації і вибору конкретних апаратних засобів. Різновиди комп'ютерних мереж. Засоби адміністрування мереж. Серверне програмне забезпечення розподілених операційних систем. Можливості взаємодії різних мережних операційних систем.

Прикладне програмування (поглиблений курс) (ІН.М.03)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дехтярюк Е. С., проф., д.т.н.

Етапи розробки програмного продукту. Сучасні системи програмування. Середовище програмування Unix. Free Software Foundation та проект GNU. «GNU Compiler Collection». Програмні засоби для контролю породження виконуваних файлів. GDB-відладчик рівня вхідної мови для C, C++. Бібліотека C++ для статистичних обчислень, генерації випадкових чисел. GNU Pascal. GNU Prolog.

Архітектура, апаратні та програмні засоби систем мультимедіа (ІН.М.04)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Бублик В. В., доц., к.ф.-м.н.

Фізичні основи та технічні засоби мультимедіа. Програмні засоби мультимедіа. Графічні зображення, звук та відео. Структура мультимедійного проекту. Управління мультимедійним проектом. Макетування мультимедійних презентацій. Корекція зображень. Створення інтерактивних документів. Мультимедіа в Internet. Підготовка графічних зображень для Internet.

Інформаційні системи та структури даних (ІН.М.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Перевозчикова О. Л., проф., д.ф.-м.н.

Курс призначений для знайомства студентів з методами ведення даних у документних базах даних та інформаційних системах. Передбачається детально розглянути основні структури даних та абстрактні типи даних. Останні розглядаються згідно з найсучаснішим визначенням у ISO/IEC 11404:1996 «Інформаційні технології. Мови програмування, їх середовище та системний інтерфейс. Незалежні від мов типи даних. На практичних заняттях методи, розглянуті на лекціях, будуть демонструватися на прикладах їх реалізації у конкретних програмних продуктах. Планується залучати студентів до самостійного опрацювання конкретних методів і структур з подальшим їх розглядом на практичних заняттях.

Архітектура інформаційних управляючих систем (ІН.М.06)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Гороховський С. С., доц., к.ф.-м.н.

Архітектура системи як сукупність взаємопов'язаних інфраструктур. Технологічна, інформаційна та інтелектуальна інфраструктури. Сучасні комунікації та протоколи. Розробка мережних застосувань з використанням програмних продуктів провідних фірм. Internet Information Server - мережний сервер файлів та застосувань. Створення Web-вузлів та управління ними. Можливості SQL-сервера. Управління базами даних і розробка клієнт-серверних застосувань. Принципи роботи Proху-сервера. Модель захисту, засоби адміністрування та управління системою.

Методологія розробки програмних комплексів (ІН.М.07)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Дехтярюк Е. С., проф., д.т.н.

Етапи розробки програмного комплексу: аналіз вимог, технічне завдання, планування, проектування, програмування, тестування, налагодження, випробування, експлуатація, супроводження. Засоби розробки застосувань у складі пакету Microsoft Visual Studio: Basic, C++, J++. Створення власних програмних комплексів з використанням сучасних технологій та мов програмування.

Архітектура розподілених баз даних та систем управління базами даних (початок) (ІН.М.08)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Редько І. В., доц., к.т.н.

Порівняльний аналіз архітектур баз даних: локальних, файл-серверних, клієнт-серверних, та багаторівневих. Основні відмінності SQL-орієнтованого підходу до операцій над даними від навігаційного. Основні етапи розробки баз даних: аналіз, проектування, реалізація, тестування та вдосконалення і програмні засоби їх підтримки. Використання CASE-засобів для проектування баз даних. Моделювання процесів предметної області, сутностей і зв'язків, реляційних структур даних. Генерація структур баз даних. Огляд сучасного стану ринку промислових СУБД. Технічні характеристики СУБД Oracle, Informix, MS SQL та інших.

Методи обробки соціально-економічної інформації (ІН.М.09)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Фісун М. Т., доц., д.т.н.

Обробка та інтерпретація соціально-економічної інформації. Сучасні математичні методи та програмні засоби. Аналіз актуальних економічних проблем соціодення та проблем соціального розвитку суспільства.

Глобальна структура Internet (ІН.М.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Синявський О. Л., проф., д.т.н.

Internet: глобальна картина і національні мережі. Розвиток Internet в Україні. Структура менеджменту Internet. Товариство Internet. «RIPE» - європейські IP-мережі. Концепція Internet-сервіс провайдерів та локальних Internet-періодів. Автономні системи, концепція routing-об'єктів, протокол BGP-4. Глобальний routing:

Network Access Points (NAP), very High Speed Backbone Network Service (vHBNS).
Проект «Routing Arbiter». Структура глобальної доменної системи імен (DNS).

Другий рік навчання

Математичне моделювання технічних об'єктів (ІН.М.11)

1.5 зал. б., 6 год./тиж., 3 три м., залік, Дехтярюк Е. С., проф., д. т. н.

Зведення задач аналізу детермінованих та стохастичних процесів у технічних об'єктах до крайових задач для систем диференціальних рівнянь у частинних похідних. Сучасні аналітичні та чисельні методи. Проблема чисельної стійкості різницевих схем. Методи статистичних випробовувань (методи Монте-Карло). Технологія реалізації математичного моделювання технічних об'єктів у програмних комплексах.

Архітектура розподілених баз даних та систем управління базами даних (продовження) (ІН.М.12)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 три м., іспит, Редько І. В., доц., к. т. н.

Універсальні засоби розробки баз даних в архітектурі клієнт/сервер. Середовище Delphi Client/Server Suite. Використання мови структурованих запитів та спеціалізованих інструментів Delphi для означення даних та маніпулювання даними. Створення баз даних, доменів і таблиць. Додавання, зміна та видалення записів. Розробка екранних форм та звітів. Цілісність бази даних і поняття транзакції. Відкат змін. Розмежування транзакцій: керування транзакціями і рівні ізоляції транзакцій. Встановлення привілеїв доступу. Особливості реалізації розподілених застосовань. Способи і засоби оптимізації продуктивності застосовань архітектури клієнт/сервер.

Комунікаційні мережі (ІН.М.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 три м., залік, Пархомов Ю. П., доц., к. т. н.

Мережі цифрових каналів, побудовані на базі волоконно-оптичних, радіорелейних та супутникових ліній зв'язку. Мережі Frame Relay. Розвиток магістральної мережі Frame Relay Укрпак. Створення зонових мереж на обласних рівнях. Постійні віртуальні канали (PVC) для користувачів. Протокол Frame Relay, як протокол канального рівня, формат фрейму, функції прикінцевих та мережних пристроїв. FR-маршрутизатори та FRAG (FR Access Devices). Забезпечення у мережі Frame Relay підтримки протоколів мережного рівня IP, IPX, X.25 та інших. Перспектива взаємодії з технологією ATM.

Системне адміністрування Internet/Intranet (ІН.М.14)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кислюк В. М., доц., к. т. н.

Internet-технології для intranet-мереж. Створення та конфігурування intranet-Мережі. Інсталяція та конфігурування TCP/IP. Сервіси мережних операційних систем: DHCP, DNS, WINS та ін. Доступ до файлів, принтерів та буферів обміну спільного використання. З'єднання з Internet. Інсталяція та конфігурування Web-серверів. Програмні засоби для адміністрування мережі. Розподіл користувачів за групами. Права користувачів. Профілі користувачів. Обов'язки адміністратора мережі.

Математичне моделювання соціально-економічних спільнот (ІН.М.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Іваненко В. І., проф., д. т. н.

Основні принципи математичного моделювання і системного аналізу соціально-економічних систем. Математичні моделі конфліктно-керованих процесів і систем.

Архітектура мультипроцесорних обчислювальних систем (ІН.М.16)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Дорошенко А. Ю., проф., д. ф.-м. н.

Метою курсу є ознайомлення слухачів магістерської програми з математичними основами та новітніми досягненнями в архітектурі мультипроцесорних та розподілених обчислювальних систем (МРОС).

Курс складається з двох частин: загальнотеоретичної та практичної. Загальнотеоретична частина зосереджена навколо основних концепцій та механізмів сучасних МРОС: прозорості, надання послуг та координації.

Висвітлюються питання організації апаратного та програмного забезпечення для високопродуктивних обчислень в МРОС, паралельних та розподілених операційних систем, моделей мережних обчислень та паралельних баз даних.

Практична частина курсу включає виконання слухачами навчально-дослідницьких робіт (проектів) і спрямована на вивчення та застосування методів паралельних обчислень у власних дослідженнях слухачів.

Декларативне програмування та розробка баз знань (ІН.М.17)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 три м., іспит, Валькман Ю. Р., проф., д. т. н.

Процедурна та декларативна парадигми програмування. Системи, основані на знаннях, та експертні системи, їх структура та етапи розробки. Технологія створення систем, що основані на знаннях. Ідентифікація знань, їх концептуалізація, формалізація, розробка експертної системи, відладката тестування.

Інструментальні засоби створення експертних систем. Інженерія знань (когнітологія). Методи добування знань від експертів, з текстів, з прикладів.

Побудова баз знань із застосуванням апаратів продукцій, фреймів та семіотичних мереж. Приклади відомих промислових систем та інструментальних комплексів їх створення.

Адміністрування інформаційних управляючих систем (ІН.М.18)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 три м., іспит, Синявський Э. Л., проф., д. т. н.

Мережні операційні системи. Інсталяція та конфігурування мережних операційних систем. Засоби маршрутизації. Розподілені файлові системи. Дискові структури. Системні можливості та функціональні засоби забезпечення відмовостійкості. Домени та контролери доменів. Механізм надання користувачам доступу до ресурсів та аудит доступу. Мережний монітор. Управління продуктивністю. Сценарії відновлення системи при аварії.

Методи дискретного аналізу (ІН.М.19)

2 зал. б., 6 год./тиж., 5 трим., залік, Сахаров О. С., проф., д. т. н.

Побудова математичних моделей складних просторових об'єктів, складання функціональних рівнянь. Дискретизація: побудова задач, близьких до даних у певному розумінні, що допускають чисельний розв'язок. Створення чисельних методів для розв'язання дискретизованих задач. Проектування та розробка програмних комплексів для чисельного аналізу просторових об'єктів. Огляд сучасного стану ринку програмних систем, що реалізують методи дискретного аналізу.

Паралельні алгоритми та мови паралельного програмування (ІН.М.20)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Дорошенко А. Ю., проф., д. ф.-м. н.

Метою курсу є вивчення слухачами магістерської програми мов та засобів паралельного програмування високопродуктивних обчислень на мультипроцесорних та розподілених обчислювальних системах (МРОС).

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ІСТОРІЯ»**Кваліфікація — 8.030301 магістр історії**

Керівник -

Мицик Юрій Андрійович,

доктор історичних наук, професор

Магістерська програма з історії формує дослідників вітчизняної історії в її європейському контексті. Фундаментальні засади циклу враховують новітні здобутки науки, увагу зосереджено на узагальнювальних курсах, порівнянні найважливіших феноменів, виявленні першовитоків та аналізі специфічних рис у тенденціях новітнього самовизначення і сучасної ментальності.

Під час навчання поєднуються лекції та проблемні семінари, магістри всіляко заохочуються до самостійної роботи. Залучені фахівці з України та зарубіжних країн мають досвід викладання в університетах світу. Передба-

чено удосконалення володіння англійською мовою, а також буде надано можливість опанувати інші мови, в першу чергу країн Східно-Центральної Європи. У праці з документальними джерелами буде вдосконалено володіння методами спеціальних історичних дисциплін.

Програма забезпечить здобуття престижного звання магістра і підставу для підготовки серйозної наукової праці, яку після певного доопрацювання у дворічній аспірантурі НаУКМА та здачі належних іспитів можна буде захищати як кандидатську дисертацію. Набута кваліфікація дає змогу працювати в наукових установах, навчальних закладах, засобах масової інформації, осередках культури, органах влади і управління, державній адміністрації, політиці, дипломатії.

*Перший рік навчання***Творення нової Європи (I): Ренесанс. Реформація (IC.M.04)***3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Подалаян Н. Г., доц., д.і.н.*

Від Середньовіччя, через схоластику до гуманізму. Відкриття, наука. Меценати, мистецтво. Універсалізація світопізнання. Церква, ересі. Католицизм, православ'я, протестантизм. Селянські релігійні війни. Полювання на відьом. Стани і верстви. Утопії. Химера світової монархії. Криза феодалізму і делігітимізація сюзеренів. Міста, комуни, самоврядування. Грошове господарство. Формування абсолютизму. Централізм і партикуляризм.

Історична географія і демографія Центрально-Східної Європи (IC.M.05)*3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Балабушевич Т. А., доц., к.і.н.*

Приналежність теренів. Еволюція кордонів. Загарбання, угоди. Адміністративний поділ. Конфесійні взаємини і структура парафій. Етногенез. Автохтони, міграції, меншини. Русії природної та примусової асиміляції. Лінгвістичні процеси. Феномен рухливого кордону. Заселення, внутрішня колонізація. Пов'язаність, особливості субрегіонів. Динаміка і щільність залюднення. Соціологічні методи. Віковий, статевий, фаховий, освітній розподіл.

Теорія і практика історії (1): вступ до філософії історії (IC.M.06)*3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Гломозда К. Ю., доц., к.і.н.*

Генеза, школи і течії. Історіософія. Концепції прогресу. Інтердисциплінарна взаємодія. Міфи і стереотипи. Об'єктивізація. Кінець історії. Синхронізованість і компаративність. Географічна і тематична засади. Соціальний детермінізм і суб'єктивізм. Мотивованість поведінки. Обґрунтованість і адекватність висновків. Догматизм і вульгаризація. Матеріальна та інтелектуальна історія. Явища і події. Хронологія і періодизація.

Становлення і розвиток української державності Нового часу (IC.M.07)*3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Щербак В. О., проф., д.і.н.*

Напрями політичної ідеології. Українська державність за Литовської доби. Перше національне відродження. Утвердження козацтва як соціального стану. Еволюція ідеї української автономії в складі Речі Посполитої. Становлення політичного статусу Гетьманщини. Українська козацька держава. Адміністративно-політичний статус Слобожанщини та Запоріжжя. Правобережжя і Північне Причорномор'я. Культура як чинник державотворення. Традиції і перспективи.

Україна в Литовській та Польській державах (IC.M.08)*3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Яковенко Н. М., проф., д.і.н.*

Київська і Галицько-Волинська спадщина. Велике князівство. Корона. Склад, статус еліт. Династії. Персональна і реальна унія. Річ Посполита. Елекційність. Сенат, сейм, сеймики. Нові конфесії. Від толерантності до Контрреформації. Орден, братства. Шкільництво, книгодрукування. Полеміка, компроміси. Роль греко-католицизму. Геополітичні чинники. Ринки, торгівля. Особистість, громада, корпоративність. Повстання, ексцеси. Поділи.

Творення нової Європи (2): Просвітництво. Революції (IC.M.09)*3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Верба І. В., доц., к.і.н.*

Енциклопедія. Секуляризація. Пліуралізм. Республіканство і бонапартизм. Класицизм, ампір. Реставрація. Змови, конспіративні товариства. Романтизм, реалізм. Дипломатія. Європейський Концерт. Лібералізм, парламентаризм. Патріотизм, націоналізм. Расизм і шовінізм. Скасування кріпацтва і рабства. Клерикалізм. Індустріалізація, робітництво. Пролетаризація. Загальне виборче право. Корпоративність. Синдикалізм. Імпресіонізм.

Українське суспільство Нової доби (IC.M.10)*3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Мицик Ю. А., проф., д.і.н.*

Від аграрності до урбанізації. Стратифікація. Майнова диференціація. Харизма влади. Верстви, класи. Магнатерія, шляхта. Генеалогія, геральдика. Політичний лад. Устрій держав. Правова свідомість, установи. Конституціоналізм. Інтелектуали. Мистецтво. Самоідентифікація. Ремісництво. Міщанство. Самоврядування. Селянство. Пролетаріат. Буржуазія. Локальні риси. Самобутність, вплив супердержав. Порівняння на тлі Європи. Культура.

Османська імперія. Історія Криму (IC.M.17)*3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Галенко О. І., доц., к.і.н.*

Основну увагу зосереджено на соціально-економічних підвалинах Османської цивілізації. Розглядаються такі проблеми, як рушійні сили османського піднесення.

ня, Османська династія, палац, центральна і провінційна адміністрація, правлячі класи, військо, право, судочинство, релігійні інститути, селянство та сільське господарство, міжнародна торгівля, ремісничі цехи, освіта, інтелектуальне життя, духовність та культура. Євразійська степова цивілізація, тюркські держави в Малій Азії та на Україні, політичні та культурні стосунки Османського світу з Україною.

Україна і Габсбурзька монархія (ІС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Балабушевич Т. А., доц., к.і.н.

Етапи творення і сенс конгломерату. Королівство Галичини і Лодомерії, полонізація. Етнічне балансування. Будителі. Герцогство Буковина. Аграрні рухи. Архаїчний дуалізм. Угорська Русь: мадяризація. Єврейський чинник. Аналогії в Європі. Московіфільство, русинство, українство. Концепція П'ємонті. Греко-католицизм. Кооперація. Економіка. Просвіти. Соколи. Політичні партії, спілки. Січові Стрільці. Традиція, ментальність, легенда.

Демократизація Східної Європи (ІС.М.9)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Бажан О. Г., доц., к.і.н.

Відлиги. Стагнація. Екоцид. Криза. Солідарність. Перебудова. Націонал-комунізм. Легалізація партій, церков. Вибори. Пліуралізм. Оксамитові революції. Дезінтеграція Радянського Союзу, Чехословаччини, Югославії. Суверенізація України. Співдружність незалежних держав. Реваншизм. Шантаж. Переорієнтація. Інфляція. Безробіття. Сепаратизм. Монархізм. Приватизація. Пріоритети і орієнтири. Перспективи інтеграції в Європі.

Проблема імперій в Нові часи (ІС.М.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Кучменко Е. М., доц., к.і.н.

Стимули: сировина, стратегія, робоча сила, еміграція, місіонерство, цивілізаторство. Іспаніо-португальський, голандський, британський, французький колоніалізми. Інтелектуальна і технічна експансія. Японія і Східна Азія. Панісламізм, пан-тюркізм. Месіанство панамериканізму. Глобальність пангерманізму. Расизм. Архаїзм Австро-Угорщини. Антагонізми Росії. Сфери впливу, інвестиції, напівколонії. Режим капітуляцій, імунітети, екстериторіальність. Базис.

Національне відродження в Європі (ІС.М.21)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Попик В. І., доц., к.і.н.

Курс присвячений теоретичним і конкретноісторичним проблемам національного розвитку країн і народів Європи у другій половині XVIII - на початку XX ст., найважливішим закономірностям формування модерних європейських націй, зростання національного самоусвідомлення народів, піднесення національних культур, формування національних ідей і програм, а також регіональним особливостям вияву цих процесів, основним тенденціям і специфічним проявам національно-культурного і суспільно-політичного поступу окремих європейських народів, питанням формування національних культур, ролі у ньому міжкультурних зв'язків та взаємодій.

Історична наука у XX ст.: напрямки і тенденції розвитку (ІС.М.22)

3 зал. б., 8 год./тиж., 4 трим., іспит, Стельмах С. П., доц., к.і.н.

Розглядаються теоретичні концепції, методологічні новації й напрями розвитку немарксистської історіографії XX ст.: криза класичного «Історизму» і перехід до аполітичної соціально орієнтованої історичної науки (американська традиція соціальної історії, школа «Анналів», «критична соціальна історія» в Німеччині); історична наука в умовах постмодернізму (макро- і мікроісторія, «історія повсякденності», гендерна історія та ін.).

Другий рік навчання

Розбудова націй і держав у Центрально-Східній Європі (ІС.М.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Балабушевич Т. А., доц., к.і.н.

Слов'янське Відродження від філології до політики. Австрорасизм. Весна Народів. Лібералізм і автократія. Проблема малих народів. Балканізація. Світова війна, крах імперій. Лімітрофи. Санітарний Кордон. Мала Антанта. Нацизм і фашизм: окупація, колабораціонізм, орієнтація рухів Опору. Народні демократії. Варшавський пакт. Стагнація. Обмежений суверенітет, інтернаціоналістські інтервенції. Демократизація. Паралелі й перспективи.

Теорія і практика історії (2): методологія, методика історичних досліджень (ІС.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Стельмах С. П., доц., к.і.н.

Класифікація джерел. Систематизація, добір матеріалів. Визначення вартості.

Техніка праці. Слов'янська і латинська палеографія. Статистика. Інтерв'ю. Комп'ютерне опрацювання відомостей. Застосування спеціальних дисциплін. Значення картографії, топоніміки, гідроніміки. Галузева історія. Проблемний критерій. Персонали, мемуаристика, біографії. Відомчі, службові, приватні архіви. Літературні та мистецькі пам'ятки.

Сучасна західна історіографія всесвітньої історії (ІС.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Подаляк Н. Г., доц., д.і.н.

Ідеологізовані стереотипи. Об'єктивізація викладу. Деполітизація. Подолання диспропорцій. Місце історії між гуманітарних наук. Модифікації. Компаративність. Пріоритети. Набуття та використання інформації. Координація. Математичні методи. Комп'ютеризація. Новітні концепції. Галузевість, регіоналізація. Національні школи. Персонали. Роль провідних університетів. Чільні напрями. Обмін досвідом, впливи. Новації у шкільництві.

Творення нової Європи (3): Культура XX сторіччя (ІС.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Скуратівський В. Л., доц., к.і.н.

Еклектизм. Електрика, радіо. Хімія. Соціал-демократія. Велика війна. Конструктивізм. Автомобіль. Втрачене покоління. Кіно. Авіація. Велика Депресія. Авторитаризм. Друга світова війна. Ядерна зброя. Залізна Завіса. Холодна війна. Деколонізація. Третій Світ. Блокова стратегія. Локальні конфлікти. Атлантизм. Спільний Ринок. Неоконсерватизм. Космонавтика. Генетика. Екологія. Інтеграція. Роль США. Інформатика. Постіндустріальне суспільство.

Теорія і практика історії (3) (ІС.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Яковенко Н. М., проф., д.і.н.

Курс присвячений головним напрямам новацій у зарубіжній історичній науці другої половини XX ст., формуванню уявлення про постмодерністську «революцію» в теорії історичного пізнання, «лінгвістичний поворот» і запровадження пов'язаних з ним постструктуралістських методик аналізу історичного джерела: деконструктивного і семіологічного. Мета, тематика, дослідницькі напрями «мікроісторії», а також засади дослідницьких методик, що використовуються «мікроісториками».

Економічний розвиток Центрально-Східної Європи (ІС.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Кульчицький С. В., проф., д.і.н.

Географія. Природа. Сировина, корисні копалини. Мережа комунікацій. Ресурси, відносини. Позаекономічний примус. Вільнонаймана праця. Ремесла, промисли. Ярмарки, транзит. Транспорт, залізниці, водні шляхи. Енергетика. Гірничодобувна і важка індустрія. Оброблювальні галузі, легка промисловість. Мілітаризація, конверсія. Регіоналізація. Товарообіг. Підпорядкованість. Самозабезпечуваність. Фінанси. Зовнішня торгівля, ринки. Еволюція інфраструктур.

Українська еміграція і діаспора (ІС.М.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Бажан О. Г., доц., к.і.н.

Чинники, мотиви. В Росії: Малиновий, Сірий, Зелений клин. Виїзд з Австро-Угорщини, Польщі, Закарпаття і Буковини. Наслідки поразки у Визвольних Змаганнях. Інституціоналізація. Культура. Спадок, самозбереження. Архіви. Церкви. Переміщені особи. Табори. Працевлаштування. Фракції. Тероризм. Радянські депортації, новобудови. Цілина, Північ. Винародовлення, асиміляція на Сході. Зв'язки. Осередки. Зворотний вплив.

Типологія тоталітаризму (ІС.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Май борода О. М., проф., д.і.н.

Передумови. Ірредента. Пропаганда. Більшовизм, фашизм, нацизм. Класова боротьба. Монопартиїстність. Елітні формації. Служби безпеки. Культ вождя, дуче, фіурера. Чистки. Табори. Різновиди за Піренейми, на Дунаї й Балканах. Аналоґи в Азії, Латинській Америці. Мілітаризм. Агресія. Опір. Денацифікація. Рецидиви. Модифікації в Росії, Європі. Геноцид. Мобілізації. Етноцид. Диспропорції економіки. Дисидентство. Правозахисництво. Міжнародні санкції.

Актуальні проблеми всесвітньої історії (ІС.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Грицак Я. Й., проф., д.і.н.

Досвід всесвітньої історії та ідеологія оновлення. Загальні питання методології та історіографії. Внесок історії окремих народів у глобальну історію. Всесвітня історія та монотеїзм. Актуальні проблеми історії колоніалізму. Людина та її спосіб життя. Духовні фактори у глобальній історії. Проблеми ментальності в сучасній історіографії. Дослідження з історії парламентаризму.

Науково-дослідний семінар (ІС.М.27)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Мицик Ю. А., проф., д.і.н.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «КУЛЬТУРОЛОГІЯ (ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ)»

Кваліфікація — 8.020101 магістр культурології

Керівник -

Погорілий Олександр Іванович

доктор соціологічних наук, професор

Кафедра культурології та археології НаУКМА пропонує дворічну магістерську програму з культурологічних дисциплін, акцентуючи на теорії та методології досліджень в галузі культури, історичній та соціальній антропології, українській культурології в європейському контексті. Метою програми є формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять, теорій та концепцій, засобів інтерпретації та методів вивчення культурних явищ з особливою увагою до співвідношення локальних культур і світових тенденцій культурного розвитку.

Магістр-культуролог матиме змогу

працювати у науковому центрі, пов'язаному з дослідженням проблем культури, в культурно-освітніх закладах, викладати у вищій школі, працювати референтом, науковим консультантом з питань культури, редактором або керівником відповідних підрозділів видавництва, керувати закладами або відділами культури державних установ та інституцій, працювати в культурних представництвах України за кордоном, організовувати та здійснювати дослідження в галузі культури у співпраці з зарубіжними вченими.

Навчання протягом двох років здійснюється за напрямом спеціалізації «Теорія та історія культури» з орієнтацією на захист магістерської роботи, а також на захист кандидатської дисертації після дворічної аспірантури.

Перший рік навчання

Візантія і православна культурна традиція (КЛ.М.01)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Нікітенко Н. М., доц., к.і.н.

Вплив візантійської цивілізації на формування православної культурної традиції, візантійсько-слов'янський діалог культур. Синтез національного і універсального в культурі народів Візантійської співдружності, принципові засади політичної ідеології Візантії і Русі. Візантійська правова спадщина у країнах східнохристиянської ойкумени. Роль православної церкви у житті суспільства, характерні риси східно-християнської духовної культури, православна ідеологія і художня творчість. Образ людини у духовному космосі східнохристиянської культури - від середньовіччя до сьогодення.

Сучасне мистецтво: концепції та практика (КЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Петрова О. М., проф., д.ф.н.

Філософські засади парадигми модернізму (класичного авангардизму). Історія формування мистецьких напрямів модерного мистецтва: сезанізм, кубізм, фовізм, експресіонізм, сюрреалізм тощо. Український класичний авангард. Концепції абстракціонізму К. Малевича, В. Кандинського. Етнічні підвалини модерністського пошуку А. Архипенка. Виробниче мистецтво О. Родченка. Злам модерністської парадигми - формування системи постмодернізму. Естетика потворного, категорії підсвідомого в творчості українських постмодерністів; світовий досвід.

Масова культура (КЛ.М.03)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Джулай Ю. В., доц., к.ф.н.

Цілісне теоретичне уявлення про походження, сутність і функції масової культури в суспільстві. Сучасні філософські та культурологічні ідеї щодо специфіки функціонування феноменів культури в масовому суспільстві, ролі засобів масової комунікації в процесі тиражування та споживання предметів масової культури.

Порівняльна етнологія (КЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Курочкін О. В., проф., д.і.н.

Теорія і практика сучасних компаративістських досліджень у галузі європейської етнології (етнокультурології, соціальної антропології). Феномен української етнічності крізь призму проблем загальноєвропейської етнічності історії як наслідок процесів аккультурації, дифузії, культурних контактів та взаємовпливів. Спільне і відмінне у розвитку етнічних традицій європейських народів, особливості східноєвропейського етнокультурного ареалу, його регіонального та локального розмаїття. Значна увага приділена порівняльному аналізу важливих характеристик матеріальної і духовної культури українців та їхніх найближчих сусідів і етнокультурних партнерів.

Постмодернізм (КЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Івашина О. О., ст. викл.

Курс демонструє, що таке постмодернізм; порівнюються його прояви в різних сферах культури, виражені різними мовами, зіставляються різноманітні теорії про походження поняття «постмодернізм», про генеалогію постмодерністських циклу та контексту тощо. Відтворюється той стиль мислення, той тип свідомості, та тісно-ментальна поверхня, той об'єм, той п-вимірний культурний ландшафт, котрий персоніфікується в курсі під назвою «постмодернізм».

Постструктуралізм (КЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Івашина О. О., ст. викл.

Курс поглиблено висвітлює одну з провідних традицій гуманітарного мислення, орієнтує на осягнення важливих проблем існування людини в сучасному світі. Головні концепції та понятійний апарат структуралізму. Тематичне коло постструктуралізму, розуміння його методологічних можливостей.

Психоаналіз і культура (КЛ.М.07)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Собуцький М. А., доц., к.ф.н.

На основі дослідження джерел, історії виникнення центральних теоретичних положень та головних напрямів однієї з найвідоміших і найвпливовіших у сучасній гуманітаристиці теоретичних побудов - психоаналізу та його похідних, подається розгнута картина бачення його як феномена культури, як одного зі специфічних способів організації та осмислення дійсності. Головна мета курсу полягає у вивченні, аналізі та інтерпретації деяких ментальних феноменів сучасної західної цивілізації у формі реалізації теоретичних аспектів психоаналізу.

історична антропологія

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., к.ф.н.

Курс складається з трьох модулів: перший присвячено витокам історичної антропології, другий - її методологічним засадам, третій - основним темам дисципліни. Обговорення відмінностей та евристичної цінності таких підходів до історичного аналізу, якими є «подієва історія», «історія структур», «тотальна історія», «мікроісторія». Значна частина курсу присвячена історії становлення «Школи Анналів», а також її фундаментальним концептам: «ментальності», «соціальній історії», «великим протяжностям». Курс побудовано на оригінальних франкомовних джерелах.

Другий рік навчання

Семіотика імажинативних систем

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., к.ф.н.

Аналіз понять міфологічної, соціальної та індивідуальної уяви. Тлумачення уяви як специфічної людської реакції на страх смерті та невідомого, а також як прагнення до тотальності. Значну частину курсу присвячено історичним типам соціалізації уяви, що складають «імажинативні системи». Історія імажинативності розглядається на тлі «історії чуттєвості» та «соціальної історії».

Культура та цивілізація (КЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павленко Ю. В., проф., д.ф.н.

Актуальні проблеми розвитку світової цивілізації у культурному аспекті. Співвідношення понять «культура» та «цивілізація». Формування локальних та регіональних цивілізацій, внутрішня соціокультурна природа основних з них (давньоєгипетська, антична тощо). Особлива увага приділена закономірностям становлення та природи сучасної світової макрочивілізації, місцю в ній України та інших держав Центрально-Східної Європи.

Постколоніалізм і перехідне суспільство (КЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Б. В., доц., к.ф.н.

Аналітичні моделі перехідного суспільства, світовий досвід соціальних модернізацій. Критичне осмислення моделей К. Маркса та його послідовників у Росії та Україні, творче засвоєння концепцій модернізації суспільства, вироблених західними дослідниками, уважне виявлення історико-національної специфіки України, політичних та економічних суб'єктів, що діють на її теренах. Висвітлення складної ідейно-політичної ситуації постколоніалізму, посткомунізму, переходу від моноістин та моноідеології до розуміння багатоаспектності буття, необхідності політико-економічного плюралізму та діалогічних форм комунікації.

Категорії та архетипи культури (КЛ.М.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Мусеев І. К., ст. викл.

Фундаментальні категорії та архетипи культури у складі насамперед українського ціннісно-смислового світу та у зіставленні з аналогами європейського ареалу. Загальна система предметного поля культури (категорії «простір», «час», «центр», «периферія», «хаос», «межа» тощо), вертикальні семантичні побудови (категорії «верх», «низ», «середина світу» тощо), а також процеси та інтенції, що забезпечують живе функціонування культурного цілого (інверсії, розрізнення та ототожнення, концентрації тощо). Часові параметри буттєвості (час «коловий», «лінійний» тощо), кульмінаційні «ініціації» культури (свято, «вічна мить» тощо) та категорії тягlostі: «традиція», «новаторство», «спадщина» тощо.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ПОЛІТОЛОГІЯ (ПОРІВНЯЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ)»

Кваліфікація — 8.040301 – магістр політології

Керівник -

Кисельов Сергій Олегович,

кандидат філософських наук, доцент

Магістерська програма з політології пропонує дворічний курс поглибленої спеціалізації в галузі політології. Особливістю підготовки магістра з політології є суспільна та державна потреба у забезпеченні діяльності органів державної влади, політичних громадських інституцій.

Основними завданнями програми є опанування фундаментальних гуманітарних та фахових знань, формування здібностей до творчого мислення та самостійного прийняття відповідальних рішень, а також навичок науково-дослідницької роботи міждисциплінарного характеру. Значна увага приділяється висвітленню новітніх напрямів у вітчизняній та зарубіжній політології, оволодінню навичками збору, обробки, аналізу соціально-політичної інформації, виявленню довготривалих тенденцій у розвитку політичного процесу.

Магістр політології має володіти методикою викладання основ політо-

логії, здатністю проводити аналіз політичних процесів з метою знаходження та обґрунтування найбільш ефективних варіантів рішень у різних напрямках управлінської діяльності, а також може здійснювати моделювання політичного процесу як на макро-(державна), так і мікрорівні (місто, район, громада). Випускник програми може обіймати посади в підрозділах органів державного та місцевого управління, в засобах масової інформації, у громадських (у тому числі міжнародних) та політичних організаціях, наукових установах, експертних та аналітичних інституціях. При одержанні педагогічної підготовки магістр може також обіймати посади викладача політології у вищих навчальних закладах.

Основною формою освіти є стаціонарні лекційно-семінарські курси, науково-дослідницькі та спеціальні семінари, педагогічна практика. Кращі науково-дослідницькі роботи студентів друкуються в «Наукових записках НаУКМА» (серія «Політологія»), у альманасі «Магістеріум» (додаток до «Наукових записок НаУКМА»).

*Перший рік навчання***Методологія політичних і соціологічних досліджень (ПЛ.М.01)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Стукало С. В., проф., д.пол.н.

Процес соціологічного дослідження та застосування його методів у практиці політологічних студій, а саме: збирання первинної інформації за допомогою методів спостереження, аналіз документів та опитування; проведення елементарного статистичного аналізу даних; здатність працювати у складі дослідницької групи; критичний аналіз публікацій про результати соціологічних досліджень у наукових виданнях і засобах масової інформації.

Сучасні політичні ідеології (ПЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Шахов В. А., доц., к.і.н.

Сучасні концепції політичної ідеології, їхні структури та функції. Дискусії, які ведуться щодо ролі ідеології у суспільстві («Кінець ідеології?», «Кінець історії?»). Лібералізм, консерватизм, соціалізм та комунізм, анархізм, націоналізм, націонал-соціалізм та фашизм, а також іслам (як політична ідеологія).

Політичний процес та політичні технології в посткомуністичному суспільстві (ПЛ.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Шахов В. А., доц., к.ф.н.

Ознайомлення з сучасними принципами аналізу політичного процесу, із сучасними методами практичної політології, формування вмінь і навичок використання політичної технології в практичній політичній діяльності. Поняття політичного маркетингу і менеджменту. Типи виборчих систем. Функції та види політичних антитехнологій.

Політична історія України у XX ст. (ПЛ.М.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Кульчицький С. В., проф., д.і.н.

Мета курсу: систематизувати наявні знання з політичних і соціальних аспектів вітчизняної історії; виявити історичні корені актуальних політичних проблем, які є предметом аналізу в інших курсах порівняльної політології; виробити уміння критично ставитися до «новомови» джерел радянської доби і радянських стереотипів мислення, а також до політизованих антикомуністичних стереотипів, синхронізувати основні події політичної історії України з подіями всесвітньої історії XX ст. і осмислити їх у межах єдиної концепції. Історичні корені радянської влади, межі її пов'язаності з комуністичною доктриною і заснованою на цій доктрині політичною організацією; специфіка функціонування радянської тоталітарної держави на різних історичних етапах; шляхи формування на руїнах тоталітаризму громадянського суспільства.

Політичні теорії і політика в пострадянських країнах (ПЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Смолянук В. Ф., доц., к.пол.н.

Становлення та сучасний стан науки про політику у пострадянських країнах. Проблема політизації наукового знання у країнах колишнього СРСР, основні напрями розвитку політичної науки, аналіз політики і політичних процесів у пострадянських країнах, теоретичні засади осмислення ситуації посткомунізму у пострадянському просторі, становлення концепцій посткомуністичних трансформацій і політичних процесів у пострадянських країнах. Аналіз концепцій громадянського суспільства і «відкритого суспільства», політична практика пострадянських перетворень, проблеми легітимації пострадянської політичної влади в концепціях суспільствознавців.

Порівняльна політика держав Центрально-Східної Європи (ПЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, МейсДж., Ph.D (History)

The course compared the different political cultures, systems, problems, and approaches to solving those problems in the various postcommunist states of Europe. Each state is treated with a brief historical overview in order to seek continuity in its current behavior or its degree of success in breaking with old, now disfunctional, patterns. States of the region are also examined in terms of possible sources of conflict or bases for cooperation among each other and with Ukraine. Also examined is how the changes in these states, the expansion of NATO and possibly the EU and other traditionally Western structures into the region might impact on the interests of various states, including Ukraine.

«Об'єднана Європа на політичній мапі світу» (ПЛ.М.07)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., к.ф.н.

У курсі розглядаються ідейні, політичні, юридичні та культурні засади створення об'єднаної Європи, переглянуто основні історичні етапи її становлення. Підда-

ються аналізу поняття «європейські цінності», «європейські інститути», «націоналізм», «федералізм», «регіоналізм». Окремий розділ курсу присвячено новому в сучасній європеїстиці поняттю «Європи регіонів». Розв'язує сучасних загальноєвропейських процесів змальовується на фоні процесів глобалізації.

Порівняльні правові системи (ПЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Мартиненко П. Ф., проф., к.юр.н.

Розкриття важливих проблем держави (державо-нація і суверенітет; конституціоналізм; представницька і пряма демократія; розподіл влад і політичний режим - так, як вони вирішуються в позитивному конституційному праві сучасних країн, в тому числі членів Ради Європи, США, Канади, Японії, Китаю), вивчення теорії та практики конституційного компаративізму: порівняльні нормативні структури, джерела та механізми дії конституційного права, порівняльні норми конституційної відповідальності, сучасна практика конституційної юстиції, порівняльні інститути конституційного права, особливості правового змісту та шляхів реалізації кожного з них.

Економічна політика держави (ПЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит (вакансія).

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, ще у вітчизняній науці традиційно включався до економічних наук, а на Заході - до політологічних. Аналізуються політичні аспекти ролі сучасної держави у виробленні економічної політики, вплив на цей процес як політичних структур, так і різноманітних груп тиску. Особлива увага приділяється аналізу підходів різних політекономічних шкіл до ролі держави в економічних процесах: кейнсіанства; монетаристської школи; теорії раціональних очікувань тощо.

Теорія колективного вибору (ПЛ.М.10)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 15 трим., іспит, Рябов С. Г., проф., д.ф.н.

Розглядається домінуюча складова сучасного політичного процесу - ухвалення суспільних рішень та їхнє здійснення. Метою курсу є з'ясування сутності суспільних рішень, їхніх різновидів, головних стадій та форм їхнього оптимального вироблення та ухвалення. В центрі уваги - аналіз такої складової суспільних рішень, як процес колегіального політичного вибору, аналіз новітньої західної літератури з даного питання.

Семінар з порівняльної політології (ПЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Кресіна І. О., проф., д.пол.н.

Безпосередня підготовка магістрів до написання наукової роботи із порівняльної політології, вироблення навичок застосування основних теоретико-методологічних підходів порівняльної політології держав для аналізу конкретної ситуації на прикладах різних країн. Порівняльний аналіз політичних систем здійснюється із застосуванням як «ідеальної» типологізації, так і емпіричних прикладів. Кожного року викладач визначає конкретний політико-географічний регіон світу, що стає предметом поглибленого порівняльного аналізу.

Європейська інтеграція (ПЛ.М.12)

3 зал. б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Май борода О. М., проф., д.і.н.

Формування всебічних і ґрунтовних уявлень щодо змісту, сутності й характеру інтеграційних процесів на Європейському континенті протягом останнього півстоліття. Завдання курсу - дати слухачам поглиблене знання про причини, фактори і напрямки співробітництва європейських держав, наблизити їх до розуміння об'єктивності, незворотності і водночас гострої внутрішньої суперечності процесів міжнародного співробітництва.

ООН в сучасному політичному світі (ПЛ.М.13)

3 зал. б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Бруз В. С., проф., д.і.н.

Корінні зміни в світі та їх відображення в ООН. Суперечності сучасного світу: процеси інтеграції та дезінтеграції. Зміна концепції національної та міжнародної безпеки: воєнні, політичні, економічні, соціальні, екологічні та інші аспекти безпеки і нові завдання ООН. Пошуки шляхів підвищення миротворчої діяльності ООН. Економічна, екологічна і соціальна діяльність ООН. ООН і права людини.

Другий рік навчання

Політична філософія (ПЛ.М.14)

2 зал. б., 3 год./тиж., 16 трим., іспит, Лісовий В. С., проф., к.ф.н.

Опанування основних понять і теоретичних уявлень, вироблених класичною,

модерною та сучасною європейською філософією щодо політичного життя людей у суспільстві. Специфіка курсу полягає у висвітленні філософсько-методологічних засад суспільно-політичного знання. Завдання курсу - навчити розумінню базових понять класичного та сучасного суспільно-політичного мислення, вмінню аналітично застосовувати їх для кваліфікованого осмислення соціально-політичних процесів сьогодення.

Політика і управління в США (ПЛ.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, МейсДж., Ph.D. (History)

The American political experience is both unique and one of the longest and most developed experiments in self-government. After a brief historical overview, the three branches of the American government are examined individually as are state and local government. Political parties, constituencies, interest groups, lobbying, race (ethnic) relations (from Jim Crow to Affirmative Action), and other aspects of the American political system are examined and discussed.

Політична антропологія (ПЛ.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, Голіченко Т. С., доц., к.філ.н.

Курс являє собою спробу поєднання традиційних понять політології з сучасним баченням проблем антропології, зокрема історичної антропології. Однією з ознак такого синтезу є спроба застосування структурних методів у політології. Відтак, до аналізу політичних явищ застосовуються такі антропологічні поняття як «традиція», «ритуал», «системи спорідненості», «міф», «вірування», «свята», «ментальності». Інноваційність курсу полягає в широкому використанні сучасних франко- та англосовієтських досліджень з політичної антропології (М. Блок, М. Гodel'є, М. Абелєс, К. Касторіадіс, Д. Дюран, М. Фуко).

Порівняльна політологія країн Західної Європи (ПЛ.М.17)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, Горбатенко В. П., проф., д.пол.н.

Категоріально-політологічна основа порівняльних досліджень. Країни Західної Європи як об'єкт порівняльно-політологічних досліджень. Етапи модернізаційного розвитку Заходу. Захід у порівнянні з незахідними цивілізаціями. Західна Європа і США: проблеми і перспективи взаємовідносин. Західна Європа і Україна: відмінності історичного розвитку, проблеми і механізми інтеграції. Політико-адміністративні системи країн ЄС (порівняльний аналіз). Новітні цивілізаційні процеси в розвитку Західного суспільства. Модернізація і постмодернізація: західноєвропейський досвід. Основні цінності сучасного суспільства: західноєвропейський досвід і Україна. Західна Європа і майбутнє людської цивілізації: порівняльні аспекти сучасної футурології.

Національна ідея і проблеми еліт (ПЛ.М.18)

3 зал. б., 2 год./тиж., 16 трим., іспит, Кресіна І. О., проф., д.пол.н.

Культурно-історична генеза поширеного у сучасній літературі з політології поняття «еліти» та особливості функціонування еліт у політичному, соціальному та філософському контекстах. Поглиблює знання політологів у сфері, що знаходиться на стику політичної філософії, політології, історії політичних вчень та політичної соціології. Вивчення класичних та сучасних текстів з даного питання. Аналіз таких актуальних проблем, як харизма і бюрократія, легітимація політичних еліт за умов демократії і за умов тоталітаризму, стратегії адаптації колишніх політичних еліт та їх самоідентифікації, мікрофізика влади й історична динаміка ідеї зверхності. Специфіка застосування даних понять до українських реалій.

Політика економічних реформ у перехідних суспільствах (ПЛ.М.19)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 16 трим., іспит, Могилевська В. П., ст. викл.

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, що у вітчизняній науці традиційно включався до економічних наук, а на Заході - до політологічних. Пропонується порівняльний аналіз економічних реформ: 1) у країнах, що здійснюють перехід від командної до ринкової економіки за умов демократизації (Центрально-Східна Європа, Росія) або ж її відсутності (Китай); 2) у країнах з ринковою економікою, що здійснюють перехід від тоталітаризму до демократії (Латинська Америка, Південна Корея). Аналіз економічної лібералізації в Україні у порівнянні з процесами, що відбуваються в країнах-сусідах.

Навчально-дослідницький семінар «Проблеми теорії та практики поділу влади» (ПЛ.М.20)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит, Рябов С. Г., проф., д.філ.н.

Пропонується розуміння поділу влади як обмеження всевладдя однієї людини чи олігархії, встановлення рівноваги й стабільності в суспільстві, як «дозуван-

ня» впливу й уможливлення рівності прав одномасштабних суб'єктів політики. З'ясовується, чому у принципі є можливим і необхідним поділ влади. Здійснюється аналіз функціонального, інституційного та процедурного аспектів поділу влади. У ракурсі цих ідей розглядаються такі поняття та явища, як антиномія держави та громадянського суспільства, розрізнення права та закону, законодавчої та виконавчої влади, виборність, колективне волевиявлення, федералізм, конфедералізм, сепаратизм, представництво, парламентаризм, «джерело влади», «суб'єкт влади», «носій влади», форми державного управління, політичні режими тощо.

Міжнародне регулювання конфліктів у сучасних міжнародних відносинах (ПЛ.М.21)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 тρι м., іспит, Могилевська В. П., ст.викл.

Розглядаються основні механізми регулювання конфліктів на сучасному етапі. Акцент робиться на аналізі міжнародно-правових аспектів. Значна увага приділяється ролі міжнародно-правових організацій, зокрема ООН, Європейському Союзу, НАТО, СНД та ряду інших структур.

Порівняльний аналіз зовнішньої політики (ПЛ.М.22)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит (вакансія).

Порівняльний аналіз процесів формування зовнішньої політики, методів та засобів здійснення зовнішньої політики, ролі груп інтересів на світовій політичній арені. Аналіз засобів вирішення міжнародних конфліктів, роль міжнародних організацій та міжнародно-правове регулювання зовнішньополітичних питань.

Порівняльна публічна адміністрація (ПЛ.М.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит, Якушик В. М., проф., д.пол.н.

Порівнюються системи державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівні. Аналізуються процеси вироблення та впровадження політики, роль державної служби та здійснення державної виконавчої влади. Розкривається сутність та процес адміністративної реформи в Україні в порівнянні з досвідом інших країн.

Методика викладання політології у вищій школі (ПЛ.М.24)

1 зал. б., 5 год./тиж., 17трим., залік, Смоляннюк В. С., доц., к.пол.н.

Курс належить до циклу дисциплін, що є обов'язковими для тих магістрів, котрі бажають здобути додаткову кваліфікацію «Викладач вищої школи». Основні методики викладання політології; різні підходи до побудови політологічних курсів та структур навчальних планів політологів. Методика аналізу першоджерел - документів, класичних політологічних текстів та праць провідних сучасних політологів.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

Кваліфікація — 8.040202 магістр соціальної роботи

Керівник -

Грига Ірена Максимівна

кандидат медичних наук, доцент

Програма є першою в Україні магістерською програмою підготовки фахівців соціальної роботи та соціальної політики. Після її опанування, випускники можуть ефективно працювати на адміністративних посадах в системі соціального захисту населення України, успішно здійснювати наукову та викладацьку діяльність.

Перший рік навчання дає можливість отримати комплекс теоретичних знань з соціальної роботи і соціальної політики, соціології, психології,

права. Ці курси були розроблені спеціально для соціальних працівників. Значна частина навчального курсу відводиться на практичну (навчальна, виробнича, дослідницька практики) та самостійну підготовку, в яку входять аудиторні практичні заняття і «польова» практика з соціальної роботи у соціальних службах, закладах освіти, медичних та інших установах, а також самостійна науково-дослідна робота. Відмінною рисою другого року навчання є те, що студенти витрачають більше часу на практичну роботу, а також працюють над дослідницьким проектом, в якому запроваджують та аналізують новітні ідеї щодо вирішення соціаль-

них проблем окремих груп населення України.

За результатами захисту робіт кращі магістри дістають рекомендацію до аспірантури. Школа соціальної роботи використовує у навчальному процесі здобутки української та зарубіжної науки. Цьому сприяють контакти з провідними науковими та навчальними центрами світу, запрошення викладачів з Великобританії, Канади, США, Португалії, Словенії, Німеччини, від-

рядження та стажування викладачів і студентів Школи за кордоном, реалізація спільних проектів з ВЗО Європи.

Оскільки до магістеріуму вступають особи, які мають вищу освіту у споріднених із соціальною роботою галузях (педагогіка, медицина, соціологія тощо), деякі курси є однаковими для слухачів бакалаврату і магістеріуму, тому в списку переліку курсів мають подвійний шифр. Певні курси викладаються лише в магістеріумі.

Перший рік навчання

Вступ до соціальної роботи (СР.М.4) (СР.Б.5)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Грига І. М., доц., к.м.н.

Продовження: СР.М.5.

Теорії соціальної роботи (СР.М.15) (СР.Б.5)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Кабаченко Н. В., доц., к.філ.н.

Теоретичні засади соціальної роботи. Особливості застосування різних теорій і моделей на практиці.

Початок: СР.М.4.

Продовження: СР.М.6, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32.

Методи соціальної роботи (СР.М.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Гоига І. М., доц., к.м.н.

Індивідуальні та групові форми роботи та догляду, методи догляду та роботи у громаді; вміння соціального працівника.

Основи аналізу соціальної політики (СР.М.10) (СР.Б.6)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Іванова О. Л., ст.викл.

Продовження: СР.М.11.

Соціальна політика в Україні (СР.М.11) (СР.Б.10)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Іванова О. Л., ст.викл.

Початок: СР.М.10.

Методи досліджень у соціальній роботі (СР.М.6)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Кабаченко Н. В., доц., к.філ.н.

Основні науково-методичні підходи до визначення, моніторингу та оцінювання соціальних потреб і проблем окремого клієнта чи соціальної групи з метою визначення фокусу втручання у роботі з ними; методи та критерії оцінки проведеної соціальної роботи.

Початок: СР.М.4, 5.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.7)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит, Семигіна Т. В., ст. викл.

Прикладні аспекти організації та впровадження нових підходів і методів соціальної роботи у вітчизняній та міжнародній практиці. Критичний аналіз тенденцій формування соціальної політики в Україні.

Соціологія для соціальних працівників (СР.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Кабаченко Н. В., доц., к.філ.н.

Основи соціології та соціологічні підходи до вивчення проблем суспільства, груп та особистості.

Правове регулювання соціальних відносин (СР.М.9)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Шнейдіна С. Г., ст. викл.

Принципи правового регулювання соціальних відносин. Законодавче забезпечення соціального захисту в Україні.

Загальна психологія та психологія розвитку (СР.М.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Ліщук Р. М., ст. викл., к.м.н.

Основні механізми та закономірності психічної діяльності. Пізнавальні процеси. Теорії психічного розвитку, вплив на процес розвитку соціальних і біологічних факторів. Критерії нормального і аномального психічного розвитку, сензитивні періоди та вікові кризи.

Продовження: СР.М.16, 18.

Психологія особистості (СР.М.16) (СР.Б.2)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Ліщук Р. М., ст. викл., к.м.н.

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, які мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.М.14.

Продовження: СР.М.17, 19.

Соціальна психологія (СР.М.18) (СР.Б.7)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 три м., залік, Копець Л. В., доц., к.психол.н.

Соціально-психологічний аналіз великих та малих груп у суспільстві, групової динаміки, міжособистісних стосунків, закономірностей соціального розвитку особистості з метою використання набутих знань у соціальній роботі з індивідами та групами.

Початок: СР.М.14.

Технологія підготовки наукової роботи (СР.М.3)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 три м., залік, Гоига І. М., доц., к.м.н.

ПРАКТИКИ**Навчальна практика (СР.М.20) (СР.Б.24)**

1.5 зал. б., 6 год./тиж., 1 три м., Бойко А. М., ст. викл.

Виробнича практика (СР.М.31)

4.5 зал. б., 6, 12 год./тиж., 2-3 трим., Бойко А. М., ст. викл.

Практика спрямована на формування навичок професійної діяльності. Базами практики студентів є установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди.

Початок: СР.М.20.

Продовження: СР.М.23.

Групова робота (СР.М.17) (СР.Б.14)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 три м., залік, Коцюба А. І., ст. викл.

Початок: СР.М.16.

Менеджмент у соціальній роботі (СР.М.32)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Іванова О. Л., ст. викл.

Сучасні концепції практичного менеджменту в соціальній роботі та можливості їхнього використання в управлінській діяльності, принципи формування команди професіоналів, методика розробки та оцінювання соціальних програм.

Початок: СР.М. 4, 5.

Основи соціальної реабілітації осіб з особливими потребами (СР.М.27)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., залік, Висоцька А. М.

Курс передбачає ознайомлення з основними категоріями осіб, що мають порушення психофізичного розвитку, з особливостями їхньої адаптації та інтеграції в суспільстві; вивчення шляхів соціальної реабілітації осіб з особливими потребами; практичне ознайомлення з мережею корекційно-освітніх та реабілітаційних закладів.

Другий рік навчання**Соціальна робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.М.26)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н.В., доц., к.філ.н.

Особливі групи клієнтів соціальної роботи: люди з вадами, діти-сироти, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, люди, які мають залежність, літні люди, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення тощо. Їхні специфічні потреби, методи роботи.

Початок: СР.М. 4, 5.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.7)

3 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, Семігіна Т. В., ст. викл.

Дослідницька практика (СР.М.28)

9 зал. б., 12 год./тиж., 4-5 трим., Бойко А. М., ст. викл.

Збирання первинного матеріалу та дослідження, що завершуються написанням і захистом кваліфікаційної роботи. Базами дослідницької практики є установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди.

Початок: СР.М. 4, 5, 3, 6.

ВИБІРКОВІ КУРСИ**Прикладна персонологія (СР.М.8)**

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Гоуга І. М., доц., к.м.н.

Теоретичні аспекти інтенціонального інтерв'ювання та консультування, аналіз власної манери спілкування, усвідомлення переваг та недоліків, оволодіння мікротехніками комунікації та навичками інтерв'ювання та консультування.

Соціальна робота з біженцями та пошукувачами притулку (СР.М.33)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Р. Джозеф-Натта.

Історія та сучасний стан проблеми біженців, еволюція поглядів на права біженців та їх відображення в міжнародних документах та законодавстві. Нормативно-правова база стосовно біженців та пошукувачів притулку. Проблема інтеграції та можливості її розв'язання. Допомога біженцям та пошукувачам притулку.

Соціальна робота з клієнтами, інфікованими ВІЛ та хворими на СНІД**(СР.М.25)**

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бойко А. М., ст. викл.

Епідеміологічні дані про захворюваність на СНІД та розповсюдження ВІЛ-інфекції, шляхи її передачі та групи ризику зараження, соціально-психологічні аспекти СНІДу та ВІЛ-інфекції, основні методи профілактики та втручання, навички та цінності, що є пріоритетними у соціальній роботі з такими клієнтами.

Початок: СР.М. 4, 5.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.М.23) (СР.Б.13)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н. В., доц., к.філ.н.

Початок: СР.М.4, 5.

Волонтерство у соціальній роботі (СР.М.30) (СР.Б.18)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Брижовата О. С., ст. викл.

Початок: СР.М. 4, 5.

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.М.24)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Гоуга І. М., доц., к.філ.н.

Початок: СР.М. 4, 5.

Соціальна психіатрія (СР.М. 19)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Полтавець Д. В., ст. викл.

Курс забезпечує необхідні для соціального працівника знання про вплив соціального оточення на розвиток психічних захворювань, а також на корекцію, лікування та адаптацію психічно хворих людей у суспільстві.

Початок: СР.М. 16.

Соціальна робота з наркозалежними (СР.М.29)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бойко А. М., ст. викл.

Міжнародний та вітчизняний досвід роботи з людьми, які мають проблеми залежності від алкоголю або наркотиків, та їхніми родичами, види та заходи профілактики залежностей, тенденції соціальної політики стосовно алкоголю та наркотиків в Україні та в розвинених країнах Європи.

Початок: СР.М. 4, 5.

Педагогіка вищої школи (СР.М.34)

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голубєва М. О., доц., к.пед.н.

Особливості організації навчання в сучасних вищих навчальних закладах України. Предметна, курсова, модульна система освіти. Підготовка та проведення лекцій та семінарських занять. Інноваційні технології у педагогіці вищої школи.

Методика викладання соціальної роботи у вищій школі

1 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Голубєва М. О., доц., к.пед.н.

Інтерактивні методи викладання, практична орієнтованість дисципліни: ситуативні завдання, вивчення випадків, рольові ігри.

Курс є початковим.

Продовження: СР.М.22.

Педагогічна практика (СР.М.22)

1 зал. б., 9 год./тиж., 5 трим., залік, Голубєва М. О., доц., к.пед.н.

Досвід організації навчального процесу, моніторингу та кінцевого оцінювання знань, види контролю якості знань та рейтингова система, особливості проведення лекцій та групових занять з використанням сучасних методів навчання в межах концепції Liberal Art Education у системі вищої освіти.

Початок: СР.М.35.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються Школою соціальної роботи студентам усіх магістерських програм

Педагогіка вищої школи (СР.М.34)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голубєва М. О., доц., к.пед.н.

Загальна психологія (СР.М.18) (СР.Б.7)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Коpecь Л. В., доц., к.психол.н.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «СОЦІОЛОГІЯ»

Кваліфікація – 8. 040201 магістр соціології

Керівник -

Хмелько Валерій Євгенович

доктор філософських наук, професор

Кафедра соціології НаУКМА пропонує дворічну магістерську програму із соціології, де основна увага приділена проблемам методології і методам соціологічних досліджень, класичній і сучасній соціологічній теорії, соціології перехідних суспільств та окремим галузевим соціологіям.

Програма націлена на формування у слухачів поглибленого розуміння соціальних процесів у сучасному суспільстві, вдосконалення володіння новітніми дослідницькими методами, створення передумов для глибших порівняльних досліджень соціальної

структури і соціальних трансформацій.

Магістр-соціолог зможе працювати в будь-якому науково-дослідному центрі соціологічного профілю, викладати у вищій школі, працювати референтом, науковим консультантом у державних та громадських установах, редактором або керівником відповідних підрозділів видавництва, засобів масової інформації, організовувати соціологічні дослідження у співдружності із зарубіжними вченими.

Отримання ступеня магістра дає змогу вступити до дворічної аспірантури для завершення роботи над кандидатською дисертацією та здобуття вченого ступеня кандидата соціологічних наук, а також навчатись на докторських програмах західних університетів.

Перший рік навчання

Класичні соціологічні теорії (СЦ.М.2)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 три м., іспит, Погорілий О. І., проф., д.філ.н.

Класична спадщина світової соціологічної думки від античності до початку ХХ століття. Аналіз теоретичного змісту соціальних вчень Т. Гоббса, Ж.-Ж. Руссо, Т. Монтеск'є, позитивізму О. Канта, еволюціоністської соціології Г. Спенсера, соціологічних поглядів К. Маркса і А. де Токвіля. Соціологічна спадщина Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Парето та представників психологічної соціології.

Теорії суспільства та його еволюції (СЦ.М.3)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Хмелько В. Є., проф., д.філ.н.

Макросоціальна будова людських суспільств та їхні історичні зміни. Систематичне порівняння між суспільствами різних типів з наголосом на логіці їхнього соціокультурального розвитку. Загальні теорії історичних соціальних систем та соціальної еволюції. Основні ідеї таких макросоціологічних концепцій, як еколого-еволюційна теорія та теорія «цивілізаційних хвиль».

Сучасні дослідження соціальної стратифікації (СЦ.М.6)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Оксамитна С. М., доц., к.соц.н.

Класичні та сучасні концепції соціальної структури, соціальної нерівності, класів та соціальної мобільності. Методи і результати емпіричних, особливо порівняльних досліджень, тенденції наслідків та вимірів соціальної диференціації та стратифікації, класової, статусної та тендерної нерівності, міжгенераційної і внутрішньогенераційної соціальної мобільності.

Соціальні структури та особистість (СЦ.М.4)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Хмелько В. Є., проф., д.філ.н.

Оглядається дослідницька література стосовно взаємозв'язків між соціальними структурами та особистістю із зосередженням на таких проблемах, як концептуалізація соціально-класової, професійної, етнічної структур та особистості як внутрішньої системи регуляції соціальної поведінки людини. Соціологічні методи виміру когнітивних та емоційно-мотиваційних характеристик соціально-психологічних диспозицій особистості.

Сучасні соціологічні теорії (СЦ.М.5)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Степаненко В., доц., к.соц.н.

Аналіз сучасних теоретичних підходів у соціології, такі теорії соціальної дії, як структурний функціоналізм, знаковий («символічний») інтеракціонізм, соціальний біхевіоризм, феноменологічна соціологія, етнометодологія, неомарксизм, критична теорія. Методологічні та філософські проблеми, що стосуються тих теоретичних підходів, які розглядаються.

Соціологічні дослідження громадської думки в Україні (СЦ.М.10)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Осовський В. Л., проф., д.філ.н.

Ставлення та ціннісні орієнтації, їхні зміни; аналіз відповідної літератури та вихідних емпіричних даних; співвідношення ставлень і цінностей з поведінковими орієнтаціями; інтерпретація запитань в опитувальнику як індикаторів ставлень та цінностей; вивчення форм електоральної поведінки; пристосування до нового інституціонального порядку; ставлення до інших націй та міжнародних організацій.

Якісні методи соціологічного дослідження (СЦ.М.8)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Осовський В. Л., проф., д.філ.н.

Методологічні та методичні засади пошуку знання, що базується передусім на розумінні та інтерпретації поведінки і дій різних соціальних суб'єктів, концентрації уваги соціолога на окремих особливостях в описі цілісної картини соціальних практик. Зміст найпопулярніших технологій якісних досліджень, логіка дослідницьких стратегій, алгоритми дій соціолога під час роботи в полі.

Вибіркові методи у соціологічних дослідженнях (СЦ.М.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, Паніотто В. І., проф., д.філ.н.

Уявлення про вибірковий метод у соціальних науках та побудова вибірки для проведення деяких з найбільш поширених типів соціологічних досліджень. Поняття математичної статистики, необхідні для розуміння курсу (нормальний розподіл, репрезентативність тощо) та типи вибірок. Методи розрахунку похибки вибірки для простих випадкових вибірок (SRS), а також дизайн-ефект для розрахунку похибки стратифікованих, кластерних та багатоступінчатих вибірок (зокрема, вибірок з ймовірністю, що пропорційна розміру — PPS). Організаційні питання побудови вибірок.

Методика соціологічних досліджень: сучасні кількісні методи (СЦ.М.7)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Горбачик А. П., доц., к.ф.-м.н., Лизогуб Ю.І., ст. викл., к.соц.н.

Поглиблене вивчення методів багатомірної статистики та їхнє практичне застосування в аналізі соціологічних даних. Аналіз номінальних даних. Факторний та кластерний аналіз, логлінійна модель, дискримінантний аналіз, багатовимірне шкалювання, логістична регресія. Практичні заняття проводяться в середовищі пакету SPSS. Для нормального засвоєння курсу необхідним є знайомство з основами кількісного аналізу емпіричних даних та володіння навичками самостійного комп'ютерного аналізу даних в обсязі курсу «Статистичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях».

Вибіркові дисципліни:**Особливості процесів у public relations в умовах радикальних соціальних змін (СЦ.М.51)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Глебова Л. М., ст. викл., к.біол.н.

Основні теоретичні засади та технології сучасного «паблік рилейшнз» (ПР). Досягнення світової теорії, практики та етики ПР; завдання, принципи та особли-

вості розвитку ПР в умовах радикальних соціальних змін. Практичні навички роботи в галузі ПР. Теорія комунікації. Застосування ПР-технологій для налагодження гармонійних взаємовідносин з ЗМІ, різними колами громадськості, сферою бізнесу, політики та для розвитку культури ділового спілкування і досягнення особистого успіху. Формуванню критичного мислення у слухачів сприятиме проведення тематичних семінарів, тренінгів та диспутів.

Моделювання та прогнозування соціальних процесів (СЦ.М.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, Паніотто В. І., проф., д.філ.н.

Мета курсу — підвищити загальну соціологічну культуру та розширити кругозір студентів, навчити методам побудови простих регресійних моделей і дати знання, достатні для роботи з математиками над побудовою більш складних моделей. Динамічні ряди, регресійні моделі, експертні оцінки, глобальні моделі (Римський клуб, роботи Форрестера, Медоуза), синергетичний підхід (модель суспільного виробництва життя), імітаційні моделі (прогнозування ціннісних орієнтацій), моделювання особи (роботи групи Амосова), застосування теорії графів (динаміка міжособистісних стосунків у малих групах) та експертні системи.

Моделі структурних рівнянь в аналізі соціологічної інформації (СЦ.М.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4, 5 трим., залік, Лизогуб І.Ю., ст. викл., к.соц.н.

Другий рік навчання

Вибіркові дисципліни

Неофункціоналізм у сучасній соціологічній теорії (СЦ.М.4)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Кутуєв П. В., доц., к.соц.н.

Неофункціоналізм як один із найважливіших напрямків нового теоретичного руху в сучасній соціології. Аналіз соціальної теорії в умовах «постмодерної кондичії» (Ж.Ф.Льотар, нові засоби для осягнення соціальної реальності, радикальні зміни теоретико-епістемологічних засад. Основні теоретичні припущення в контексті сучасної соціологічної теорії і філософії соціальних наук, концептуальний апарат в історико-соціологічному та теоретичному аналізі, основні праці представників неофункціоналізму.

Теорії та дослідження тендерних відносин у суспільстві (СЦ.М.5)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Оксамитна С. М., доц., к.соц.н.

Сучасні теоретичні концепції та дослідження тендерної диференціації і стратифікації у суспільстві. Вплив біологічних, психологічних та соціальних чинників на тендерну диференціацію та наслідки типізації за статтю для індивіда й суспільства. Тендерна соціалізація, нерівність, сексуальність, соціальна політика в суспільстві. Основні напрямки сучасного фемінізму.

Соціально-культурні трансформації та їхні особливості в сучасній Україні (СЦ.М.21)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Семашко О. М., проф., д.філ.н.

Проблеми модернізації та соціальних змін у соціальній філософії (СЦ.М.23)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Я щук Т. І., проф., д.філ.н.

Основні концепції соціальних змін та модернізації в сучасній соціальній теорії, можливості й межа застосування понятійного апарату теорії модернізації до аналізу трансформаційних процесів у сучасному українському суспільстві. Критичний аналіз класичних та сучасних теорій прогресу, соціальних змін та модернізації.

Політична соціологія суспільної трансформації: сучасна Україна у порівняльно-історичному контексті (СЦ.М.7)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Кутуєв П.В., доц., к.соц.н.

Висвітлення найважливіших концептуальних схем політичної соціології, що мають запропонувати пояснення процесам політичного розвитку, соціальним революціям, поняттям «панування» і «політичний режим». Теоретичний аналіз ленінських і постленінських режимів у порівняльній перспективі і на матеріалі

України зокрема. Перспективи розвитку громадянського суспільства, демократичних інституцій і політичної культури у постленінській Україні в контексті теорій модернізації та суспільної трансформації.

Закономірності протосоціальної поведінки і соціальна компетенція

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Коpecь Л. В., доц., к. психол. н.

Сучасні теорії протосоціальної поведінки, особистісні характеристики, що сприяють наданню допомоги іншим людям, соціальні умови, що сприяють взаємодопомозі. Аналіз компетентності особистості, її компоненти, умови розвитку.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ФІЛОЛОГІЯ (ІСТОРІЯ ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА)»

Кваліфікація – 8.030503 магістр філології

Керівник -

Моренець Володимир Пилипович,
доктор філологічних наук, професор

Магістерська програма з історії, теорії літератури та компаративістики пропонує дворічний курс поглибленої спеціалізації в галузі історії зарубіжної та вітчизняної літератури, теорії літератури та компаративістики.

Основними завданнями програми є: формування нових стандартів філологічної освіти завдяки ознайомленню з сучасними школами і напрямками літературознавства та критики, поширенню у світі дослідницькими й інтерпретаційними практиками; розгляд історії української літератури в широкому європейському і світовому контексті; переосмислення історії української літератури в цілому й нове прочитання окремих текстів. Значна увага приділяється вдосконаленню англійської мови слу-

хачів, виробленню навичок редакторської роботи на комп'ютері та бібліографічного пошуку в Інтернеті.

Педагогічний акцент робиться на формуванні науково-дослідного складу мислення, здатності аналізувати художні явища в динамічній системі світової писемної культури й брати активну участь у живому літературному процесі. Випускники програми мають бути готовими до самостійної наукової та педагогічної праці в якості літературознавців означеного профілю, виступати в ролі критиків, наукових референтів, аналітиків літпроцесу, редакторів гуманітарних видань.

• Основною формою освіти є стаціонарні лекційні курси (науково-дослідний семінар, педпрактикум). Кращі науково-дослідні студії наших слухачів друкуються в «Записках Магістеріуму НаУКМА» (додаток до «Наукових записок НаУКМА»).

Перший рік навчання

Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Гром'як Р. Т., проф., д.ф.н.

Ознайомлення з головними теоріями літературознавства, передовсім західного, у XX столітті. В курсі розглядається методологія, понятійний апарат, головні терміни, напрями розвитку таких шкіл як формалізм, структуралізм, деконструкція, постструктуралізм, психоаналіз, фемінізм, неомарксизм, постколоніалізм.

Українське літературне бароко

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Павленко Г. І., доц., к.ф.н.

Українське літературне бароко як епохальний стиль, що виступає не як спроба синтезу культур Середньовіччя та Ренесансу, а базується на власних естетико-художніх принципах. Домінанти поетики бароко у різних жанрах і творчості окремих письменників, а саме: Мелетія Смотрицького, Лазаря Барановича, Івана Величковського, Антонія Радивиловського, Дмитрія Туптала, Григорія Сковороди.

Український романтизм (естетика та поетика явища)

3 зал. б. 3; 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Смілянська В. Л., проф., д.ф.н.

Українська модифікація преромантизму і романтизму в західноєвропейському

та слов'янському контекстах. Міжслов'янські взаємини і співпраця культурних діячів, «будителів» у справі витворення національної романтичної історіографії, естетики, літературної критики і фольклористики. Набуток так званих «українських шкіл» у ряді літератур. Естетичний аналіз художньої системи окремого твору, навчитися осмислювати спільне й особливе в розвитку певного літературного жанру й течії, провадити самостійний бібліографічний пошук та критично студіювати наукову літературу.

Вступ до поетики (сучасні наукові моделі дослідження)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, *Легкий М. З., доц. к.ф.н.*

Авторська версія предмету заснована на фундаментальних ідеях історичної поетики, психології творчості, теорії систем і раціональних пропозиціях структуралізму. Формування наукових уявлень про автора, твір і літературний процес, опанування методик цілісного (системно-структурного) аналізу твору, історико-психологічного аналізу процесу, осмислення контекстуальних зв'язків авторської свідомості з середовищем, «семантичних зсувів» інтертекстуальних ефектів у літературних явищах і процесах.

Українська поезія (науково-дослідний практикум)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Моренець В. П., проф., д.ф.н.*

Визначальні факти саморуку української поетичної думки від І.Франка по день теперішній у контексті загальноєвропейських філософсько-естетичних тенденцій. Національні особливості цього процесу та його «нехрестоматійні» явища (течії, угруповання, особистості). Систематизація картини поетичного процесу останніх 100 років, філософсько-естетичне поглиблення цієї картини та вироблення нових методологічних підходів до предмета. Як альтернатива «прогресистської» обґрунтовується «поступальна» модель видового і жанрового розвитку з відповідною їй механікою взаємодії різних ідейно-стильових течій.

Українська модерна драматургія

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Агеева В. П., проф., д.ф.н.*

Аналіз української модерної драматургії кінця XIX - XX століть. Творчість найвизначніших представників української модерної драматургії, зокрема Лесі Українки, О. Олеса, Л. Старицької-Черняхівської, С. Черкасенка, В. Винниченка, Я. Мамонтова, М. Куліша, І. Кочерги, І. Микитенка, І. Дніпровського, К. Буревія, І. Котельцького, О. Корнійчука, О. Коломійця, М. Зарудного.

Теорія жанрів і стилів

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Наливайко Д. С., чл.-кор. НАНУ, проф., д.ф.н.*

Жанри й стилі є константами літературного розвитку, його стійкими динамічними елементами. Вивчення літератури на рівні жанрів і стилів — це вивчення її на рівні стійких структур і тенденцій. Їхнє особливе місце в загальній та історичній поетиці: жанр — фундаментальна категорія теорії літературного твору. Стиль — теорії літературного процесу. Пов'язаність жанрів і стилів у розвитку літератури, змінність цієї пов'язаності на різних його етапах і в різних художніх системах.

Англійський роман

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Жлуктенко Н. Ю., доц., к.ф.н.*

Жанрова система англійського роману XVIII - XX століть. Творчі здобутки англійських романістів як минулих століть (Д. Дефо, Дж. Свіфт, Г. Філдінг, Л. Стерн, Ч. Діккенс та ін.), так і нинішнього століття (Д. Г. Лоуренс, В. Вульф, Дж. Джойс та ін.); їхній вплив на світовий літературний процес. Еволюція жанру роману в Англії з особливим акцентом на проблемі психологізму та різних формах його втілення в романах різних епох, художність напрямів та індивідуальних стилів.

Студії з російської літератури XIX ст.

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, *Нагорна Н. М., доц., к.ф.н.*

Найбільш репрезентативні твори російської класичної літератури XIX століття, зокрема оповідання, повісті, художньо-публіцистичні есе, романи Гоголя, Достоевського, Толстого, Чехова. Основний акцент робиться на вивченні художніх текстів в аспекті наратології як однієї з сучасних методик аналізу та інтерпретації твору. Поєднання в процесі аналізу різних рівнів тексту, пов'язаних з нараційним рівнем (фабульно-сюжетний, композиційний, мотивний, просторовий, аксіологічний та ін.).

Німецький романтизм

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, *Шалагінов Б. Б., доц., к.ф.н.*

Удосконалення рівня освіти шляхом вивчення різних критичних й аналітичних підходів, стимулювання науково-дослідної і перекладацької зацікавленості з

метою активізації наукової розробки даної проблематики у вітчизняній академічній і вузівській науці, а також перекладацької практики українською мовою.

Другий рік навчання

Французька література другої половини XIX ст.

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Наливайко Д. С., чл.-кор. НАНУ, проф., д.ф.н.

У цей час складається реалізм у його завершених формах, виникають нові течії — натуралізм, імпресіонізм, символізм, які згодом поширюються в інших європейських та американській літературах, розпочинається і найактивніше відбувається перехід до модернізму. У розкритті цієї сутності й значення французької літератури другої половини XIX століття полягає основне завдання цього курсу.

Актуальні проблеми сучасного літературознавства

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит (вакансія).

Проблеми інтерпретації художнього твору з позицій сучасних літературознавчих шкіл та апробованих у світі методик дослідження.

Польська література 1890-1939 рр.

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Моренець В. П., проф., д.ф.н.

Цілісна картина розвитку польської літератури означеного періоду у множині притаманних їй жанрів. Життя та творчість провідних майстрів, критична інтерпретація найзначніших творів. Основні літературно-естетичні напрями і течії (позитивізм, модернізм, футуризм, авангард, неокласицизм, конструктивізм, кастрофізм та ін.), що визначають саморух літератури та характер літературних угруповань. Національна специфіка й традиції польської літератури даного періоду, її місце на ідейно-естетичній карті Європи, типологічні паралелі з українським літературним процесом.

Літературна герменевтика

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Фесенко В. І., проф., д.ф.н.

Вивчення однієї з головних теоретичних шкіл західного літературознавства XX ст., оволодіння методологією, понятійним апаратом, головними термінами герменевтичного аналізу тексту праць. Вплив відомих філософів (Ф.Шлейєрмахера, М.Гайдеггера, П.Рікера) на становлення герменевтики як науки. Практичний результат курсу - уміння аналізувати художні тексти, застосовуючи герменевтичний підхід.

Типи нарацій

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Легкий М. З., доц., к.ф.н.

Історія, методологія, структура, понятійний апарат наратології як теоретичної дисципліни. На матеріалі переважно української прози демонструється застосування наратологічної моделі аналізу тексту в літературознавчому дослідженні.

Нова американська література

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Денисова Т. Н., проф., д.ф.н.

Історія американського роману XX століття, її основні лінії, школи, постаті. Відтворення характеру й основних напрямів усього дискурсу літератури США в XX столітті. Дослідження процесу ідентифікації та самоідентифікації особистості в контексті американського суспільного буття (через контекст роману та його найпродуктивніших моделей). Модифікація основних компонентів жанру, виявлення внутрішніх джерел романного руху, закодованих у самій його діалогічній суті.

Латиноамериканський магічний реалізм

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Алексеєнко О. Б., доц. к.ф.н.

Латиноамериканська проза другої половини XX століття, акцент на творчості таких видатних її майстрів як Г. Гарсія Маркес, М. А. Астуріас, А. Корнтьєр, Н. Фуентес, Х. Рульфо, Х. Л. Борхес, Х. Кортасар та ін.

Актуальні проблеми сучасної української літератури (вибірковий курс)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Кравченко А. Є., доц., к.ф.н.

У курсі буде висвітлено жанрово-стильову специфіку української прози останніх десятиліть. Предметом аналізу буде творчість сучасних українських письменників: Ю. Андруховича, О. Ульяненка, О. Забужко, В. Медведя.

Тарас Шевченко (вибірковий курс)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Смілянська В. Л., проф., д.ф.н.

Шевченківське джерелознавство (з текстологією і бібліографією), творчість (з її поділом на умовні періоди та критичною рецепцією), світогляд і принципи ху-

дожного мислення. Пропонуються різні сучасні дослідницькі підходи до інтерпретацій багатьох творів, враховуються тогочасні фольклорні та літературні контексти. Акцентуються дискусійні моменти інтерпретацій творів.

Іван Франко (вибірковий курс)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 4 три м., іспит, Гундорова Т. І., проф., д.ф.н.

Літературно-художня і критична спадщина І. Франка, аналіз основних ідеологем та міфологем творчості письменника, естетичних принципів, жанрових і формальних структур. Інтертекстуальне і порівняльне дослідження варіантів одного й того ж твору, повторюваних мотивів і сюжетних схем, порівняння текстів Франка з творами інших європейських літератур. Застосовуються сучасні літературознавчі методики та підходи, зокрема психоаналіз. Творчість І. Франка розглядається у процесі еволюції і взаємовідштовхування.

Науково-дослідний семінар (вибірковий курс)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 три м., іспит, Китастий Віктор, проф., д.ф.н.

Практичне застосування знань про сучасні літературознавчі моделі дослідження тексту. Робота з авторитетними критичними першоджерелами, переклад з англійської та наукове коментування малодоступних критичних студій, аналіз репрезентативних художніх текстів із застосуванням різних методологічних підходів сучасного літературознавства.

Російська література «срібного віку» (вибірковий курс)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 5 три м., іспит, Кисел ьова Л. О., доц., к.ф.н.

«Золотий вік» російської філософії та «срібний вік» російської поезії. Російський літературний процес зламу XIX-XX століть, його напрями та художні системи (декаданс, символізм, акмеїзм, футуризм), визначні представники (С. Єсенін, В. Хлебніков, О. Блок, М. Гумільов, М. Цветаева, А. Ахматова та інші).

Український роман (вибірковий курс)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Агеева В. П., проф., д.ф.н.

Історія українського роману XIX-XX століть. Основний акцент робиться на романистиці XX віку, зокрема на модерній прозі перших десятиліть (О. Кобилянська, В. Винниченко, В. Підмогильний, Ю. Яновський), МУРівській добі (В. Домонтович) та специфіці сучасного авангардного роману.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

«ФІЛОСОФІЯ (ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ)»

Кваліфікація — 8.030101 **Магістр філософії**

Керівник -

Горський Вілен Сергійович,

доктор філософських наук, професор

Магістерська програма з філософії пропонує дворічний курс за спеціалізацією «історія філософії». Ця, перша в Україні, програма такого типу спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, готових до науково-дослідницької діяльності та педагогічної роботи у ВУЗах. Основним завданням програми є формування нових стандартів філософської освіти через ознайомлення з сучасними філософськими напрямками, новітніми здобутками в галузі наукового дослідження проблем всесвітньої історії філософії та переосмисленні історії української філософської думки.

Значна увага приділяється набуттю навичок історико-філософського витлумачення філософських текстів, проблемам методології та методики дослідження і викладання філософських дисциплін та історії філософії.

Основною формою навчання є стаціонарні авторські спецкурси, науково-дослідні семінари, педпрактикуми провідних вітчизняних та зарубіжних фахівців. Студенти також мають можливість прослухати курс поглибленого вивчення англійської мови, курси з актуальних соціально-політичних та економічних питань. Під час навчання студенти беруть участь у наукових конференціях, філософських диспутах. Кращі наукові праці студентів публікуються в щорічнику «Магістеріум» (до-

даток до «Наукових записок НаУКМА»).

Отримання ступеня магістра дає право вступити до дворічної аспірантури для завершення роботи над ди-

сертацією на здобуття вченого ступеня кандидата філософських наук, а також навчатись на докторських програмах західних вузів.

Перший рік навчання

Типи середньовічного філософування на латинському Заході (ФС.М.01)

Зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Святко Ю. І., проф., д.філ.н.

Курс передбачає аналіз середньовічного життєвого досвіду як філософського феномену і аналіз середньовічного власне філософського досвіду як досвіду філософування у світі Об'явлення. Вирізняються три типи філософування на середньовічному латинському Заході з огляду на загальну діалектику речі і три типи ідеального філософа (в безлічі їх особистісних втілень): 1) філософ як праведник; 2) філософ як вчений («учитель - учень»); 3) філософ як магістр. Відтворюється загальна модель християнського середньовічного філософування на латинському Заході.

Філософські ідеї в культурі Київської Русі (ФС.М.02)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Горський В. С. проф., д.філ.н.

Філософська думка як компонент культури Київської Русі. Відображення філософсько значимих ідей у творчості Іларіона, Нестора, Володимира Мономаха, Климента Смолятича, Кирила Туровського, оригінальних та перекладних пам'яток культури України княжої доби. Взаємодія філософської думки Київської Русі з візантійською, давньоболгарською культурами, культурою Сходу та країн Західної Європи.

Метафізика Арістотеля (ФС.М.03)

З зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тихолаз А. Г., проф., к.філ.н.

«Метафізика» - центральна праця у філософській спадщині Арістотеля. Курс має на меті через вивчення тексту «Метафізики» виробити у студентів ґрунтовні уявлення про філософію Арістотеля. Розглядаються джерелознавчі проблеми, пов'язані з вивченням тексту «Метафізики», аналіз її складу та історії формування. Розглядаються проблеми тлумачення Арістотелем філософії, методологічні засади «першої філософії», вчення про сутність, причини та початки буття, теологія Арістотеля та ін. Підсумовує курс висвітлення місця і ролі «Метафізики» в історії світової філософської думки.

Рационалізм Нового часу: Р. Декарт, Б. Спіноза та Г. Ляйбніц (ФС.М.04)

З зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Гусев В. І. проф., к.філ.н.

Розглядаються філософські праці головних представників європейського раціоналізму XVII ст. Р.Декарта, Б.Спінози, Г.Ляйбніца. Особливості раціоналістичної методології. Метафізика, теорія пізнання. Ідея Бога і природа людської душі. Психологічна проблема. Свобода і необхідність. Порівняльний аналіз поняття субстанції.

Методологія історико-філософського пізнання (ФС.М.05)

З зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Прокопов Д. Є., к.філ.н.

Специфіка історико-філософського знання. Головні етапи становлення історико-філософської науки. Проблеми історико-філософського джерелознавства. Розуміння і витлумачення історико-філософського тексту. Аналіз постпозитивістських, екзистенційних, герменевтичних, постмодерністських історико-філософських концепцій.

Філософія духу Г. В. Ф. Гегеля (ФС.М.06)

З зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Єрмоленко А. М., проф., д.філ.н.

«Феноменологія духу» Гегеля як вчення про індивідуальні та суспільні форми поступу розуму. Форми абсолютного духу. Головні ідеї філософії історії. Філософія права Гегеля. Право. Мораль. Моральність. Субстанційна моральність держави як вища буттєва форма існування етичного.

Марксизм і неомарксизм (ФС.М.07)

2 зал. б., 5 год./тиж., 3 трим., залік, Єрмоленко А. М., проф., д. філ.н.

Наука і утопія в марксизмі: гуманістичний і догматичний варіанти марксизму. Проблема відчуження і його подолання. Концепція раціональності в соціальній філософії Франкфуртської школи неомарксизму. Марксизм і соціал-демократія.

Філософія як смислотворчість життя (ФС.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Кримський С. Б., проф., д.філ.н.

Принципи духовності XX ст. Колізії людської екзистенції. Метафізика долі та людська діяльність. Світодрама добра і зла. Унікальність особи та дар любові. Ціннісно-смысловий універсум. Форми освоєння світу: гнозис, міф, мудрість та трагедія знання. Поняття культури. Пафос національної культури. Архетипи української культури. Цивілізаційний та персоналістський аспекти всесвітньої історії. Граничні проблеми сучасної цивілізації на межі III тисячоліття.

НДС «Історико-філософські студії» (ФС.М.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 2,4 трим., залік, Горський В. С. проф., д.філ.н.

Охорона праці в галузі

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., іспит, Лисий І. Я., доц., к.філ.н., Архипова Л. Д., ас.

Курс «Охорона праці» має на меті передати студентам такі знання і виробити відповідні початкові навички, які б забезпечили оптимальне виконання майбутніми філософами їх фахових обов'язків на ниві як науково-педагогічної, так і науково-дослідницької роботи. У цьому курсі студенти передусім ознайомлюються із законодавством держави у сфері охорони праці, а також із тими урядовими документами і усталеними правилами, які регламентують здобуття вчених ступенів і звань, діяльність викладача вищої школи і співробітника науково-дослідних установ. Більша частина академічного часу, відведеного для курсу «Охорона праці», використовується для практичних занять.

*Другий рік навчання***Британський емпіризм: Локк, Берклі, Юм (ФС.М.10)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусєв В. І., доц., к.філ.н.

Засадничі принципи та еволюція Британського емпіризму. Головні праці Д. Лока, Д. Берклі та Д. Юма. Проблеми пізнання. Структура досвіду та критика метафізичних понять. Мова і проблема загального. Природа душі і пізнавальні здібності людини. Межі пізнання. Знання і віра. Деякі етичні питання, в т.ч. походження моральних категорій.

Філософія Канта: сучасні інтерпретації (ФС.М.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Лой А. М., проф., д.філ.н.

Аналізуються два принципово різні варіанти філософування в межах трансформування феноменологічної традиції, з одного боку, і рецепції кантівської - з другого. Своєрідне забарвлення отримують сюжети кантівських «Критик»: метафізика і критика чистого розуму, кончність пізнання, єдність аперцепції, роль уяви, чуттєвості, розуму і розсудку, формальне та матеріальне апіорі, онтологічний статус цінностей, морально належного, обов'язку, цілей і т.п.

Феноменологічна філософія: Е.Гусерль (ФС.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кошарний С. О., доц., к.філ.н.

Розглядається сутність ідеї феноменології, основні етапи її розвитку та філософського обґрунтування в працях Е.Гусерля. Основні поняття феноменологічної теорії свідомості, феноменологічний метод і його нормативні вимоги.

Головні лінії філософського розвитку феноменології після Е.Гусерля.

Академічна філософія в Україні XIX ст. (ФС.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Ткачук М. Л., доц., к.філ.н.

Київська духовна академія та її роль у розвитку філософської культури в Україні. Формування київської релігійно-філософської школи. Філософська спадщина О. М. Новицького. С. С. Гогоцький як філософ та історик філософії. Філософія П. Юркевича. Філософські течії у Київському університеті наприкінці XIX ст. Філософські погляди О. О. Козлова. Історико-філософська концепція О. М. Гілярова. Філософські ідеї Г. І. Челпанова.

Етика та філософія діалогу: М.Бубер, Е.Левінас, М.Бахтін (ФС.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Малахов В. А., проф., д.філ.н.

Курс має метою ознайомлення студентів з засадами філософії діалогу XX ст. та її впливом на розвиток сучасної етики. На основі вивчення і осмислення творів М.Бубера, М.Бахтіна, О.Больнова, Е.Левінаса та ін. розкривається концептуальна специфіка філософії діалогу, аналізуються її основні ідеї, висвітлюються її модифікації в різних культурних і морально-ціннісних контекстах.

Комунікативна практична філософія (ФС.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 три м., іспит, Єрмоленко А. М., проф., д.філ.н.

Трансцендентальна прагматика: парадигмальний поворот від філософи свідомості до філософи комунікації. Дискурс та проблема граничного обґрунтування етики. Консенсуально-дискурсивна раціоналізація життєвого світу. Норми комунікативної етики. Розвиток морально-ціннісних форм суспільної інтеграції та соціокультурна еволюція моральної свідомості. Дискурсивно-прагматична реконструкція практичного розуму.

Сучасна французька філософія (ФС.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 5 три м., залік, Голіченко Т. С., доц., к. філ.н.

Курс знайомить студентів з системою поглядів трьох визначних представників сучасної французької філософії: М. Мерло-Понті, П. Рікюра і Р. Варта.

Окремі проблеми історико-філософської науки (ФС.М.17)

В цьому році цей курс викладатиме докт. Т.Закидальський (Канада) на спецсемінарі «John Rawls: A Theory of Justice». Спецсемінар передбачає аналіз головного твору, в якому найбільш яскраво репрезентовано провідну етико-політичну теорію новітнього покоління американських філософів. Курс передбачає аналіз твору, критичне осмислення його ідейного змісту та знайомство з різноманітними модернізаціями теорії Роулса в сучасній філософській думці.

Філософія (поглиблений курс) - для студентів нефілософських магістерських програм (ФС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 три м., іспит.

Цей курс читатиметься для студентів, що навчаються на магістерських програмах з нефілософських спеціальностей. Курс спрямовано на підвищення загального рівня філософської культури спеціалістів з гуманітарних, соціальних та природничих наук. Передбачається поглиблене вивчення філософських проблем, що мають методологічне значення для різних галузей знань. Модифікації курсу відповідно до спеціальностей:

- а) Філософія гуманітарного знання - доц., к.філ.н. А. Л. Богачов - спец, культура, історія.
- б) Філософія соціального пізнання - к.філ.н. В. І. Кебуладзе - спец, соціологія, соціальна робота.
- в) Філософія мови: актуальні проблеми - к.філ.н. О. І. Йосипенко - спец, філологія.
- г) Політична філософія - к.філ.н. В. С. Лісовий - спец, політологія.
- д) Філософські проблеми екології - проф., д.філ.н. В. С. Крисаченко - спец, екологія.
- е) Філософські проблеми біології - проф., д.філ.н. В. С. Крисаченко - спец, біологія (2 трим).

Планується відкриття:

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА ШКОЛИ БІЗНЕСУ НаУКМА

Керівник -

Шеремета Павло Михайлович,

магістр ділового управління

(4 корпус, 4 поверх, тел. 238-24-44)

Триває робота по створенню принципово нової програми підготовки фахівців бізнесу, що відповідає світовим стандартам та орієнтується на практичне навчання з нових спеціальностей в Україні.

Слухачі отримують диплом магістра ділового управління (МВА).

Відкриття програми планується у 2001 році.

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА «ЖУРНАЛІСТИКА»

Телефон для довідок 417-51 -55

Магістерська програма готуватиме фахівців для друкованих та електронних засобів масової комунікації, а також видавництв, прес-служб, відділів громадських зв'язків, інформаційних і рекламних агенцій. Планується розпочати навчальний процес у 2001 році. Абітурієнтами департаменту зможуть стати як бакалаври НаУКМА, так і випускники інших вузів — незалежно від фаху.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ

ДЕПАРТАМЕНТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

*Керівник департаменту —
Валерій Маньківський
кандидат технічних наук
(вул. Набережно-Хрещатицька, 27,
«Бурса», 2-й поверх, к. 19,20, 21
тел. 416-42-61)*

*Методисти департаменту -
Ірина Диннікова
Любов Ковальчук*

Створений у 1998 році як госпрозрахунковий структурний підрозділ Університету з метою підготовки абітурієнтів (в першу чергу, вихідців із сільської місцевості) до вступу на 1-й рік навчання на бакалаврських програмах НаУКМА.

Зміст навчання

Навчання базується на шкільних програмах з урахуванням особливостей освітньої діяльності та вимог до вступних випробувань у НаУКМА. Навчальний план включає дисципліни,

з яких проводяться вступні тестування в НаУКМА, а саме: *українську мову, українську та всесвітню літературу, англійську мову, історію, математику, біологію, хімію, фізику, основи правознавства, історію Києво-Могилянської академії.* Додатково рекомендуються самоопукні курси інформатики, основ ринкової економіки, українознавства, тощо.

Форми навчання:

- денна на контрактній основі - 8 місяців (2 семестри: листопад - червень) за п'ятиденним тижнем;
- вечірня та школа вихідного дня (платні підготовчі курси з окремих дисциплін) - 10 місяців (вересень — червень);
- заочна (платна) - 10 місяців (вересень - червень); навчальні сесії - 3 рази протягом навчального року, тривалість кожної сесії - 1 тиждень.

Протягом останніх двох тижнів перед вступним тестуванням працюють також інтенсивні платні підготовчі курси з усіх дисциплін навчального плану.

Умови вступу

До ДДП на денній основі приймаються особи, які мають повну середню освіту.

Зарахування до складу слухачів проводиться за конкурсом за результатами вступних випробувань (співбесіда та складання тесту) і після оплати за повний курс навчання.

Заяви приймаються з 12 липня до 30 вересня. До заяви вступника додаються:

- документ про середню освіту (для тих, хто вчиться у ВЗО,— залікова книжка або її завірена копія);
- медична довідка за формою 086-у;
- 5 фотокарток розміром 3x4 см;

- паспорт (подається особисто);
 - угода про навчання в ДДП.
- Проведення співбесід і тестування - з 1 до 10 жовтня, зарахування - до 20 жовтня, початок навчання - 1 листопада.

На платні підготовчі курси та заочну форму навчання приймаються учні 11 класів середніх загальноосвітніх шкіл та інші особи з відповідним рівнем підготовки.

Оцінка знань

Усі навчальні дисципліни і види занять з яких у семестрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються за прийнятою в НаУКМА рейтинговою 100-бальною системою оцінювання знань: менше 60 балів — «незадовільно», 61-75 — «задовільно», 76-90 — «добре», 91-100 — «відмінно».

Умови зарахування до складу студентів НаУКМА

На всіх факультетах і департаментах НаУКМА студентами основного складу може бути зараховано до 20% випусників ДДП денної форми навчання, котрі показали найвищі результати за рейтинговими списками за два семестри до випускного тестування — відповідно до визначених квот — і набрали не менше 50% можливої кількості балів по кожному з трьох модулів профільюючого блоку тесту, а також з англійської мови.

У 1998/1999 н.р. в ДДП навчалось 99 слухачів, 42% слухачів вступило до НаУКМА.

У 1999/2000 навчальному році в ДДП навчалось 90 слухачів.

Навчальні дисципліни

На всіх формах навчання слухачі опановують такі дисципліни:

УКРАЇНЬСЬКА МОВА

В результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- орфоепічні норми і засоби милозвучності української мови;
- правила орфографії та пунктуації у відповідності до останнього видання «Українського правопису»;
- основи українського словотвору,

лексики і фразеології;

- особливості словозміни різних частин мови;
- стилі української мови;
- основні засади перекладу тексту з однієї мови на іншу;

вміти:

- правильно говорити літературною українською мовою;
- грамотно писати;
- створювати та редагувати написаний текст;
- відповідно до стилю правильно вживати лексику;
- стилістично використовувати синоніми, антоніми, пароніми;
- ставити слова у належних граматичних формах;
- робити фонетичний, морфологічний та синтаксичний розбір речення чи слова;
- перекладати на українську мову.

АНГЛІЙСЬКА МОВА

В результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- базову граматику англійської мови та основний вокабуляр у межах вступного тесту НаУКМА;

вміти:

- сприймати на слух загальний зміст, читати та розуміти прочитаний текст.

МАТЕМАТИКА

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основні математичні поняття і факти, означення і теореми шкільного курсу математики, загальні підходи і методи розв'язання задач;

вміти:

- застосовувати набуті знання при розв'язанні вправ і задач.

ІСТОРІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основні факти історії України та всесвітньої історії (в межах шкільної програми);
- короткі відомості про визначних діячів історії України та всесвітньої історії;

• нові підходи та трактування історичних подій та явищ;

вміти:

- синхронізувати явища та події української та всесвітньої історії;
- самостійно опрацьовувати історичні документи, науково-популярну літературу, виявляти різні погляди на історичні явища, процеси, раціональні моменти в них, виробляти свою точку зору, що мусить базуватися на міцному фактичному фундаменті;
- визначити основне і другорядне, об'єктивне і суб'єктивне, давати визначення історичним поняттям, складати порівняльну характеристику історичних подій та процесів;
- добре орієнтуватися в історичному матеріалі й правильно відповідати на контрольні запитання (контрольна робота, тести тощо).

УКРАЇНСЬКА**ТА СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА**

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основні відомості з теорії літератури;
- основні етапи літературного процесу, його періодизацію;
- передбачені програмою тексти української та світової класики;

вміти:

- розрізняти тропи, стопи і строфи, літературні роди і види;
- визначати основні ознаки літературних стилів;
- аналізувати образну систему художнього тексту.

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- походження, типи та форми держави і права взагалі та історію формування української державності і права зокрема;
- основи конституційного ладу і правової системи України та основні положення окремих галузей права;
- необхідність суворого дотримання законів, неприпустимість протиправної поведінки;

вміти:

- формувати навички правомірної поведінки, діяти у відповідності з нормами права в найтиповіших життєвих си-

туаціях, виконуючи різні соціальні ролі;

- аналізувати суспільно-політичні події в Україні та світі, спираючись на знання з теорії й історії держави та права, користуватися вітчизняними нормативними та міжнародно-правовими актами, різноманітними джерелами права, юридичною літературою;
- застосовувати набуті знання з основ правознавства у повсякденному житті.

БІОЛОГІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основи ботаніки;
- основи зоології;
- основи анатомії та фізіології людини;
- основи загальної біології;

вміти:

- аналізувати особливості будови та функціонування біологічних систем (на різних рівнях організації живої матерії);
- робити порівняльний аналіз морфофункціональних особливостей представників різних царств;
- вирішувати ситуаційні завдання з різних розділів біології;
- вирішувати генетичні та екологічні задачі;
- вирішувати тестові завдання.

ХІМІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основи загальної хімії;
- основи неорганічної хімії;
- основи органічної хімії;

вміти:

- користуючись періодичним законом, пояснити хімічні властивості елемента та його найважливіших сполук;
- аналізувати зв'язок хімічної будови органічних сполук з їх хімічними властивостями та реакційною здатністю;
- застосовувати набуті знання при розв'язанні задач, складанні хімічних рівнянь.

ФІЗИКА

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основи механіки;

- основи теплоти, молекулярної фізики;
 - основи електрики і магнетизму;
 - основи коливань і хвиль;
 - основи оптики, атомної фізики;
- вміти:**
- застосовувати набуті знання при розв'язанні фізичних задач.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД

Українська мова

Володимир Житник

кандидат філологічних наук, доцент

Валентина Мурашко

старший викладач

Олександр Слободян

кандидат філологічних наук, доцент

Англійська мова

Ірина Василенко

кандидат філологічних наук, доцент

Тамара Міщенко

кандидат філологічних наук,
доцент

Ірина Пироженко

старший викладач

Наталія Куліченко

старший викладач

Ірина Сем'янків

старший викладач

Алла Шугай

старший викладач

Ольга Долинська

старший викладач

Математика

Юрій Боднарчук

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Юрій Митник

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Історія

Юрій Мицик

доктор історичних наук, професор

Віталій Щербак

доктор історичних наук, професор

Марина Болгарова

асистент

Література

Андрій Кравченко

кандидат філологічних наук, доцент

Віра Сулима

асистент

Наталія Глінка

асистент

Біологія

Алла Безусько

кандидат біологічних наук, доцент

Ігор Дзеверін

кандидат біологічних наук, доцент

Хімія

Людмила Кострова

кандидат хімічних наук, доцент

Фізика

Ірина Рубцова

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Основи правознавства

Наталія Лєвошина

старший викладач

Історія КМА

Зоя Хижняк

кандидат історичних наук, доцент

Валерій Маньківський

кандидат технічних наук, старший ви-
кладач

У 1998/1999 навчальному році в ДДП навчалися 99 слухачів. За результатами навчання найкращі 22 випускники Департаменту згідно з рішенням Приймальної комісії наказом ректора (№ 155-с від 04.06.99) зараховані до складу студентів (15 - студенти основного складу, 7 - студенти резерву) на всі факультети і департаменти НаУКМА без вступного тестування. Всього ж у 1999 році до НаУКМА вступило 42% слухачів ДДП 1998/99 навчального року.

У 1999/2000 навчальному році в ДДП навчалися 90 слухачів.

З метою надання допомоги слухачам ДДП у підготовці складання вступного тесту НаУКМА департамент видав посібники з біології («Ботаніка» і «Зоологія») і англійської мови («Exercises in english grammar»). Готуються також до друку посібники з основ правознавства та математики.

Департамент має гранти для оплати навчання слухачів ДДП з сільської місцевості, які надаються їм за конкурсом Міжнародним благодійним фондом відродження Києво-Могилянської академії. У 1998/1999 н.р. ними скористалися 19 слухачів, у 1999/2000 н.р. - 27 слухачів ДДП.

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ

Керівник -

Котик Ігор Олегович

З 23.06.2000 працюють інтенсивні підготовчі курси до вступу в Національний університет «Києво-Могилянська академія».

Розклад занять:

8.30	- англійська мова
10.00	- українська мова
11.30	- математика
13.00	- література
15.00	- історія
16.30	- хімія, фізика
18.00	- правознавство, історія

НаУКМА (підготовчі курси з правознавства працюватимуть з 23 по 30 червня, з історії НаУКМА — з 1 по 7 липня).

Додаткову інформацію Ви можете отримати за адресою:

04070, Київ-70, вул. Набережно-Хрещатицька, 27, тел. 416-42-61.

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКА ШКОЛА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (UKRAINIAN-CANADIAN ENGLISH SCHOOL)

Створена у вересні 1996 р. силами кафедри англійської мови НаУКМА за фінансової підтримки та методичної допомоги факультету Arts and Science Division коледжу Гранта Мак'юена (GMCC), м. Едмонтон, Канада. Проект створення Школи дістав схвалення та здобув Грант фонду «Відродження», що дав можливість забезпечити Школу сучасною комп'ютерною технікою, підручниками, посібниками.

Метою Школи є надання можливості вивчення англійської мови на основі комунікативного підходу з урахуванням потреб і запитів слухачів. Школа пропонує:

- багаторівневі курси загальної англійської мови (General English), починаючи з рівня Elementary, і далі Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate та Advanced. Мінімальний курс триває 2 місяці. Повний курс передбачає 15 етапів тривалістю 2 місяці

кожний з гнучкою системою переходу на наступний рівень;

- курс ділової англійської мови (Business English);
- підготовчий курс для вступників до НаУКМА;
- курс підготовки до складання іспиту TOEFL, Pitman, FCE та інших міжнародних тестів.

Слухачам пропонуються створені викладачами кафедри програми нових курсів: корективний граматичний та корективний фонетичний, англійська мова для журналістів та для науковців, Academic Skills. Заняття проводяться у зручний для слухачів час у вечірні години. В кожній групі навчається 10-12 осіб. Школа має можливість забезпечити навчання на території замовника.

Викладачі Школи - співробітники кафедри англійської мови НаУКМА - висококваліфіковані працівники, які мають великий досвід викладання у найпрестижніших вузах Києва й постійно підвищують кваліфікацію, поповнюють свої знання на семінарах при Британській Раді та Домі Америки в Україні. До роботи у Школі залучаються також іноземні викладачі, зокрема на курсі підготовки до TOEFL.

Школа створена в результаті кількарічної співпраці між кафедрою англійської мови та GMCC. Протягом цього періоду Школа дістала значну матеріально-технічну підтримку GMCC - підручники, методичні посібники, комп'ютерне оснащення, експертизу при розробці програм, а також можливість викладачам стажуватися в англійськомовному середовищі і вивчати досвід, набутий GMCC, що вже тривалий час працює у цьому напрямку.

Раді бачити всіх охочих за адресою:

04070, Україна, м. Київ,
вул. Г. Сковороди, 2,

*Національний університет
«Києво-Могилянська академія»
2-й корпус, к. 411.*

*Кафедра англійської мови,
тел. 463-69-30.*

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО- МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ» ПРОВІДИТЬ НАБІР СТУДЕНТІВ НА ДЕННУ ФОРМУ НАВЧАННЯ:

НА БАКАЛАВРСЬКІ ПРОГРАМИ ФАКУЛЬТЕТІВ І ДЕПАРТАМЕНТІВ

за напрямками підготовки:

гуманітарних і суспільних наук

(історія, культура, політологія,
філологія, філософія);

природничих наук

(біологія, екологія, - фізика, хімія);

правничих наук (право);

економічних наук

(економічна теорія);

комп'ютерних технологій

(комп'ютерні науки);

соціальних наук і технологій

(соціологія, соціальна робота).

Строк навчання у бакалавраті — 4

роки. Відбір на конкретні напрями підготовки здійснюється на факультетах і в департаментах після другого року навчання на конкурсних засадах.

У вступному тестуванні на програми бакалаврату можуть взяти участь громадяни України без обмеження віку, що мають середню освіту, в тому числі студенти вищих закладів освіти (ВЗО), а також іноземні громадяни з аналогічною освітою.

У 2000 р. заяви прийматимуться з 1 червня по 7 липня включно.

До заяви вступника додаються:

- документ про освіту або його завірена копія (для тих, хто вчиться у ВЗО — залікова книжка або її завірена копія);
- медична довідка за формою 286-У;
- 6 фотокарток розміром 3 x 4 см;
- паспорт (подається особисто).

Мета тестування — визначення рівня підготовки в обсязі програми середньої школи та володіння українською й англійською мовами, що є робочими мовами в НаУКМА.

Зарахування до Університету проводиться за конкурсом на основі результатів тестування. У 1998/99 н. р. плата за навчальні послуги становила 1600 грн.

Вступне тестування проводиться у другу неділю липня.

Університет має гуртожиток.

За успіхи в навчанні призначаються персональна та іменні стипендії, надаються Гранти.

Студенти, що отримають диплом бакалавра, можуть вступати до магістеріуму НаУКМА.

Докладнішу інформацію про організацію тестування, зарахування на навчання в НаУКМА можна отримати в приймальній комісії за адресою: 04070, Київ-70, вул. Набережно-Хрещатицька, 27, «Бурса», тел. 416-60-22.

НА МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ;

- ☐ Біологія
- ☐ Екологія (екологічна наука та екологічна політика)
- ☐ Археологія та давня історія України
- ☐ Інформаційні управляючі системи і технології
- ☐ Економічна теорія
- ☐ Філологія (історія, теорія літератури та компаративістика)
- ☐ Культурологія (теорія та історія культури)
- ☐ Політологія (порівняльна політологія)
- ☐ Історія
- ☐ Соціальна робота
- ☐ Соціологія
- ☐ Філософія (історія філософії).

Умови вступу на магістерські програми НаУКМА

1. Абітурієнтами магістерських програм НаУКМА можуть бути громадяни України, іноземних держав і особи без громадянства, без обмеження віку, незалежно від їхнього походження, расової та національної приналежності, статі, ставлення до релігії та віросповідання, політичних поглядів, роду і характеру занять, які мають закінчену вищу освіту (диплом спеціаліста або бакалавра), здали до Приймальної комісії НаУКМА вказані в додатку №1 документи та сплатили вартість вступного тестування.

2. Зарахування абітурієнтів студентами Магістеріуму відбувається на

підставі оцінки реферату або друкованої наукової праці, результатів відповідних вступних іспитів і співбесіди.

3. Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт — 100, з яких:

- за реферат або друковану наукову працю — до 30 балів (менше 6 — незадовільно, 6-10 — задовільно, 11-20 — добре, 21-30 — відмінно);

- за письмовий іспит зі спеціальності — до 30 балів (менше 6 — незадовільно, 6-10 — задовільно, 11-20 — добре, 21-30 — відмінно);

- за письмовий іспит з української мови — до 10 балів (менше 4 — незадовільно, 4-6 — задовільно, 7-8 — добре, 9-10 — відмінно);

- за тест з англійської мови — до 10 балів (менше 4 — незадовільно, 4-6 — задовільно, 7-8 — добре, 9-10 — відмінно);

- за співбесіду зі спеціальності — 20 балів (враховуються публікації, в тому числі тези доповідей на конференціях).

За погодженням з Радою Магістеріуму та Приймальною комісією кожна програма може встановлювати спеціальні фахові вимоги.

4. Реферат або друкована наукова праця на тему за обраною спеціальністю подається українською або англійською мовою обсягом до 1,5 друкованого аркуша (близько 60,5 тис. знаків). При оцінюванні враховується актуальність проблематики, логіка та стиль викладу, вміння використовувати наукові джерела. Оцінка за реферат або друковану наукову працю остаточно визначається і повідомляється лише після співбесіди на кафедрі.

Під час письмового іспиту зі спеціальності абітурієнти виконують тестове завдання або пишуть есе, що висвітлює запропоновані питання. Тривалість іспиту — 1,5 години. При оцінці враховується точність фактичних даних, логічність аргументації, ясність та рівень грамотності викладу.

Під час письмового іспиту з української мови абітурієнти виконують завдання для перевірки рівня володіння українською мовою та грамотності. Тривалість іспиту — 1,5 години.

Тест з англійської мови передбачає перевірку володіння трьома основними мовними навичками (слухання,

читання, письмо). Тривалість тесту — 1 год. 20 хв.

Співбесіда передбачає захист поданого реферату, оцінку знань щодо основних напрямів розвитку відповідної дисципліни. Враховується також рівень наукових публікацій.

5. Конкурсний відбір на магістерську програму з **економіки** проводиться за кількістю балів, отриманих за тестування з української, англійської мов, математики, економіки та співбесіди (останні два види перевірки проводяться англійською мовою).

Вступники на магістерську програму з економіки, окрім зазначених в додатку №1 документів, мають для попередньої реєстрації до 23 червня подати до офісу програми:

- 1) заповнену аплікаційну форму програми (яку можна отримати в офісі Програми чи замовити надходження поштою за адресою: 04070, м. Київ, вул. Сковороди, 2, корп. 3, кімн. 304, Програма EERC);

- 2) академічну виписку балів (можливий україномовний варіант);

- 3) три завірені рекомендаційні листи англійською мовою (в тому числі з місця навчання/роботи);

- 4) за бажанням — реферат або друковану працю за обраною спеціальністю англійською мовою (чи summary українського реферату в обсязі 500 слів).

6. Сума балів, одержаних за кожен з видів перевірки, визначає місце абітурієнта у рейтингу для зарахування. Якщо оцінка за один з видів перевірки — незадовільна, абітурієнт не може бути зарахованим.

7. Випускники бакалаврату НаУКМА усіх спеціальностей, окрім економічної теорії, що мають середній рейтинг 91 бал та вище і бажають продовжувати навчання на магістерських програмах за тією самою спеціальністю, приймаються до магістеріуму без іспитів.

8. За результатами конкурсних випробувань абітурієнти можуть бути зараховані студентами резерву Магістеріуму за умови, якщо вони успішно пройшли вступні випробовування, але отримали з англійської мови менше 6, проте не менше 4 балів. Студенти резерву будуть зараховані до основного складу студентів Магістеріуму, якщо вони після першого триме-

стру інтенсивного вивчення англійської мови складуть відповідні іспити з результатом не менше 76 балів. В іншому разі, студент резерву Магістеріуму відраховується з НаУКМА.

Рішення Приймальної комісії, затверджене наказом Ректора, є остаточним.

9. Зарахування до складу студентів магістерських програм відбувається після сплати абітурієнтом вартості навчальних послуг за перший рік навчання. Документ, що potwierджує сплату за навчальні послуги в розмірі 1600 грн., є підставою для внесення прізвища абітурієнта в списки студентських академічних груп. Університет залишає за собою право змінювати розмір сплати за навчальні послуги залежно від економічних умов.

Особи, що не сплатили за навчальні послуги, не надавши відповідного документа, який дає право на звільнення від сплати, в списки студентів не включаються і на їхні місця приймаються інші абітурієнти — за рейтинговим списком вступного тестування.

10. Умови вступу на магістерські програми НаУКМА іноземних громадян регулюються Правилами прийому та навчання іноземних громадян в НаУКМА.

Вступники на магістерські програми мають подати до приймальної комісії:

- ♦ *Заповнену вступну анкету*
- ♦ *Диплом чи додаток до диплому або їх нотаріально завірени копії*
- ♦ *6 фотокарток 3x4 см.*
- ♦ *Медичну довідку за формою 286-у*
- ♦ *Реферат а бо друковану наукову працю українською мовою на тему за обраною спеціальністю обсягом до 1,5 друкованого аркуша (до 36 сторінок машинопису)*
- ♦ *Паспорт (подається особисто)*
- ♦ *Ідентифікаційний код (з податкової інспекції)*
- ♦ *Інші документи, які вважає за потрібне подати абітурієнт (публікації, тези доповідей на конференціях, відзнаки, сертифікат про складання іспиту TOEFL тощо).*

Документи приймаються з 1 червня. Вступні іспити проводяться у третій тиждень липня.

Докладнішу інформацію про додаткові умови вступу на магістерські програми НаУКМА можна дістати в Приймальній комісії за адресою:

254070, Київ-70, вул. Сковороди, 14, тел. 416-60-90.

НАШІ КОНТАКТНІ ТЕЛЕФОНИ

Президент

Брюховецький 417-84-61
В'ячеслав Степанович

Віце-президент з економіки та фінансів

Дяченко
Людмила Іванівна 463-69-50

Віце-президент з розвитку НаУКМА

Шумкова 463-71-12
Наталія Рудольфівна

Віце-президент із зв'язків з філіями та колегами

Зубко 463-69-31
Вадим Микитович

Помічник Президента, керівник відділу міжнародного співробітництва

Яшенков 416-53-61
Вадим Петрович

Факультет гуманітарних і суспільних наук

Декан

Щербак 416-14-20
Віталій Олексійович
Деканат 416-14-20

Факультет правничих наук

Декан

Сущенко 416-60-73
Володимир Миколайович
Деканат 416-60-73

Факультет природничих наук

Декан

Замостян 416-51-88
Віталій Павлович
Деканат 416-60-71

Департамент комп'ютерних технологій

Керівник

Глибовець 463-69-85
Микола Миколайович
Деканат 463-69-85

Департамент соціальних наук і технологій

Керівник

Хмелько 416-31-24
Валерій Євгенович
Деканат 417-40-38

Департамент економічних наук

Керівник

Бажал 416-60-33
Юрій Миколайович
Деканат 416-60-33

КЕДО

Директор

Блекмен Майкл 417-41-74

Департамент доуніверситетської підготовки

Керівник

Маньківський 416-42-61
Валерій Казимирович

Департамент «Школа бізнесу»

Керівник

Шеремета 238-24-44
Павло Михайлович

Магістеріум

Декан

Моренець 417-51-55
Володимир Пилипович

Декан студентів

Горін Сергій Миколайович 416-45-49

Голова Студентської колегії

Казанко Роман 416-45-49

Відділ зв'язків із громадськістю

Керівник

Белашко Ірина Юріївна 417-82-15

Приймальна комісія

Секретар

Невінчаний 416-60-22
В'ячеслав Сергійович

Підготовчі курси

Директор

Котик
Ігор Олегович 416-42-61

Українсько-канадська школа англійської мови

Менеджер

Омеляненко 463-69-30
Людмила Олександрівна

Телефон для довідок

416-60-59

Наша адреса:
Україна, 04070, Київ-70,
вул. Сковороди, 2.
E-mail: pr@ukma.kiev.ua
WWW Server: <http://www.ukma.kiev.ua>
Факс: (044) 417-84-61, 463-67-83

Календар-довідник
2000-2001

навчальний рік

Календар-довідник підготовлено
відділом зв'язків із громадськістю НАУКМА,
Тетяною Куценко.

Надруковано у Видавничому домі «KM Academia».
Зам. 0-103.

Коректор — Ірина Ярошенко.
Художнє оформлення, макет та верстка Олега Коспи.

didact

**ЧЛЕНИ ДОВІРЧОЇ РАДИ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
1997–2001 рр.**

Володимир Загорій — президент
Любомир Буняк
Мирослава Іванців (США)
Київська міськдержадміністрація
Богдан і Наталя Ковалі (США)
Микола Кравець
Юрій Кузів (США)
Подільська райдержадміністрація м. Києва
Державне підприємство «Київтрансгаз»
Національний банк України
Тетяна Засуха
Родина Феценко-Чопівських (США)
Олександр Горобець
Ярослав і Ольга Дужі (США)
Степан Бицько (Великобританія)
Тиміш і Євгенія Таборовські (Канада)

**МІЖНАРОДНА
КОНСУЛЬТАЦІЙНА РАДА**

Збігнєв Бжезінський (США)
Богдан Гаврилишин (Швейцарія)
Уіл Гудґієр (Австрія)
Лоуренс Майсек (Канада)
Роландас Павільоніс (Литва)
Роланд Піч (Німеччина)
Юрій Шевельов (США)
Іван Фізер (США)
Ярослав Розумний (Канада)
Поль Рікьор (Франція)
Жорж Ніва (Швейцарія)

СХЕМА УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО МІСТЕЧКА

Старий академічний (Мазепин) корпус
(арх. Й. Шедель, XVII ст.)

з Благовіщенською церквою (XVIII ст.)

- Конгрегаційна зала
- Бібліотека магістеріуму
- Центр сучасного мистецтва при НаУКМА

1 КОРПУС

(Новий академічний корпус, арх.

А. Меленський, XIX ст.)

- Факультет гуманітарних і суспільних наук
- Департамент комп'ютерних технологій
- Бібліотека бакалаврату
- Галерея мистецтв

2 КОРПУС

- Лабораторії факультету природничих наук
- Лінгвафонний кабінет
- Українсько-канадська школа англійської мови
- Готель НаУКМА
- Видавничий дім "KM Academia"

3 КОРПУС

- Факультет природничих наук
- Спортивна зала
- Господарські служби

Історико-музейний центр НаУКМА —
у стадії реконструкції

- Будинок Галишки Гулевичівни (XVII ст.)
- Трапезна церква Святого Духа (XVII ст.)
- Сонячний годинник (XVIII ст.)
- Центр працевлаштування студентів

4 КОРПУС

- Служба Президента НаУКМА
- Факультет правничих наук
- Департамент соціальних наук і технологій
- Школа бізнесу
- Бібліотека факультету правничих наук, Американська бібліотека
- Студентська колегія
- Культурно-мистецький центр

8 КОРПУС

- Відділ міжнародного співробітництва

9 КОРПУС

(Колишня бурса,
арх. І. Григорович-Барський, XVIII ст.)

- Департамент доуніверситетської підготовки
- Підготовчі курси
- Приймальна комісія

10 КОРПУС

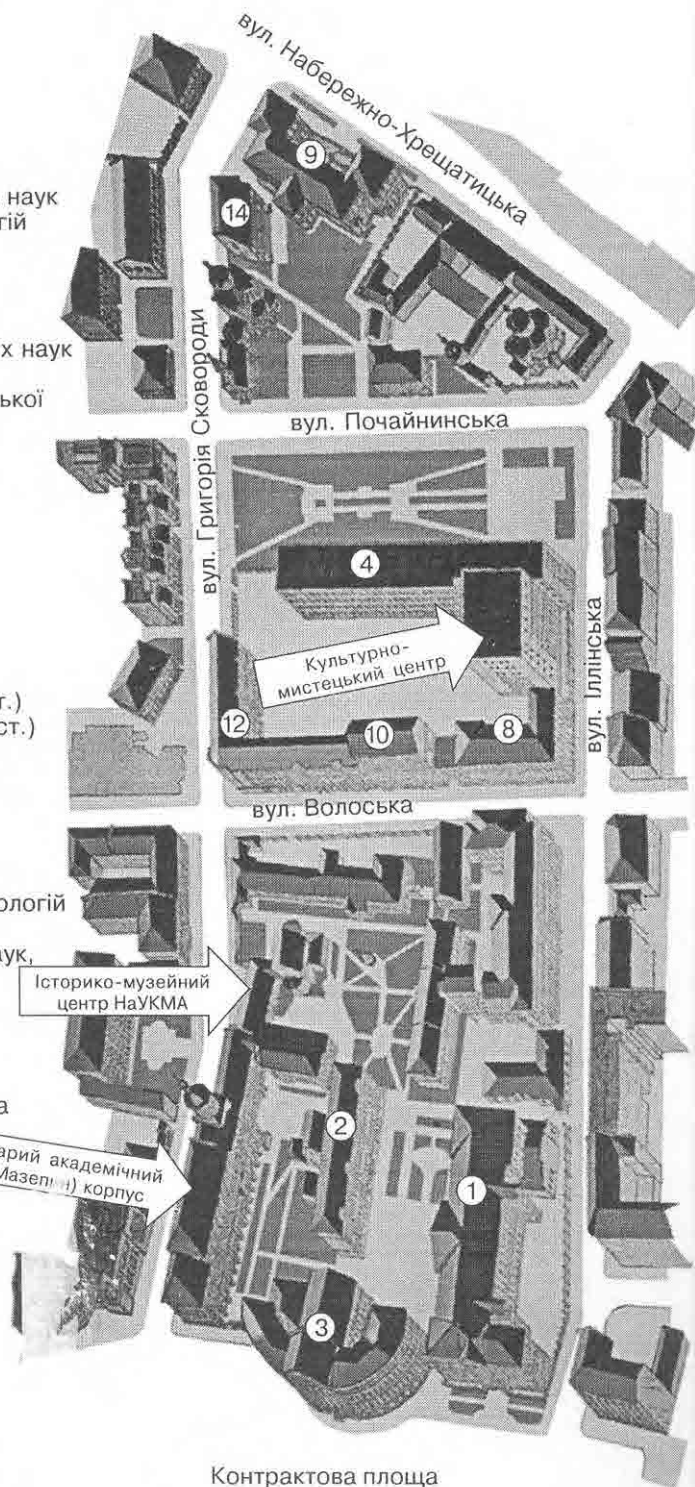
- Департамент економічних наук
- Магістеріум з економіки (КЕДО)
- Японський центр в Україні

12 КОРПУС — у стадії реконструкції

- Британська Рада
- Гете-Інститут
- Готель НаУКМА

14 КОРПУС

- Магістеріум

ПОЧЕСНІ ПРОФЕСОРИ НаУКМА

Юрій Шевельов (США)
Лоуренс Майсек (Канада)
Поль Рікьор (Франція)
Роман Шпорлюк (США)
Роланд Піч (Німеччина)
Іван Фізер (США)
Ярослав Розумний (Канада)
Богдан Кравченко (Канада)
Сергій Аверінцев (Росія)
Ліна Костенко (Україна)
Микола Жулинський (Україна)

ПОЧЕСНІ ДОКТОРИ НаУКМА

Микола Кравець (Україна)
Віктор Пинзеник (Україна)
Віктор Ющенко (Україна)
Шуламїт Рамон (Великобританія)
Фернанда Родрігес (Португалія)
Роберт Кемпбелл (США)
Федеріко Майор Сарагоса (Іспанія)
Леонід Кравчук (Україна)
Мартті Ахтісаарі (Фінляндія)
Єжи Клочовські (Польща)
Віктор Китастих (США)